ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Pratchett Terry\Pratchett Terry - Úžasná Zeměplocha - 17 - Zajímavé časy.pdb

PDB Name: Pratchett - UZ 17 - Zajimave ca
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 14.6.2006
Modification Date: 14.6.2006
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Terry Pratchett

ÚŽASNÁ ZEMĚPLOCHA 17

ZAJÍMAVÉ ČASY

Existuje jedna kletba.
Říká se: Zajímavé časy na vás.

Jsme tam, kde bohové hrají hry se životy lidí, na šachovnici, která v jednom a témže okamžiku představuje jednoduchý herní plán a celý svět.

A Osud vždycky vyhrává.

Osud vždycky vyhrává. Většina bohů vrhá kostky, ale Osud hraje šachy, a teprve když už je pozdě, zjistíte, že celou tu dobu používá dvě královny.

Osud vyhrává. Alespoň tak se to říká. Ať se stane cokoli, když je po všem, říkají, že to musel být Osud.

Bohové na sebe mohou vzít jakoukoliv podobu, ale jedinou věc změnit nedokáží - své oči, které odhalují jejich vlastní vzhled. Oči Osudu, to vlastně ani oči nejsou - jen temné otvory do nekonečna, v nichž je vidět jasné tečky, které by mohly být hvězdami, nebo - a tady jsme zase u toho - něčím docela jiným.

Zamrkal, usmál se na spoluhráče tím mazaným úsměvem, jakým se vítězové usmívají těsně předtím, než se stanou vítězi, a řekl:

"Obviňuji nejvyššího kněze Zeleného roucha, a to v knihovně a dvouruční sekerou!"

A vyhrál.

Obdařil své společníky zářivým úsměvem.

"Takové vítěze nemá nikdo vád," procedil krokodýlí bůh Offler mezi přerostlými tesáky.

"Jak se zdá, tak jsem sobě dnes přál," liboval si Osud. "Dáme si další partičku? Něco jiného?"

Bohové pokrčili rameny.

"Šílené panovníky?" vnucoval se Osud. "Milence pronásledované osudem?"

"Mám dojem, že od téhle verze jsme ztratili pravidla," prohlásil náčelník bohů Slepý Io.

"Námořníky ztroskotané v bouři?"

"Stejně vždycky vyhraješ," ušklíbl se Io.

"Záplavy a sucha? Ta je přece jednoduchá!"

Na herní stůl padl stín. Bohové vzhlédli.

"Ach," naklonil Osud hlavu ke straně.

"Začněme hru," řekla Dáma.

Vždycky docházelo k dohadům a sporům o to, zda tahle nově příchozí je vůbec bohyně. Každopádně, jejím uctíváním se nikdo nikdy nikam nedostal a měla sklony objevovat se především ve chvílích, kdy byla nejméně očekávána. Jako například teď. Lidé, kteří v ni věřili, málokdy přežívali. Každý chrám zbudovaný na její počest byl dříve či později zasažen bleskem. Bylo bezpečnější žonglovat sekerami na napjatém laně než vzpomenut její jméno. Mohli bychom říci, že byla něco jako barmanka v salonu U poslední naděje.

Všeobecně se o ní mluvilo jako o Dámě a její oči byly zelené. Ne tak zelené, jak jsou zelené lidské oči, ale zářivě smaragdové, od koutku ke koutku. Říkalo se, že je to její oblíbená barva.

"Ach," opakoval Osud. "A jakou hru to budeme hrát?"

Sedla si proti němu. Ostatní bohové po sobě vrhali kradmé pohledy. Tohle začínalo vypadat zajímavě. Ti dva byli dávní nepřátelé.

"Co takhle…" odmlčela se, "…Mocné říše?"

"Pf, tak tu opvavdu nefnáfím," přerušil náhlé ticho Offler. "Tam vvdycky nakonec ffichni vemvou."

"Ano," přikývl pomalu Osud. "Myslím, že tam skutečně všichni nakonec zemřou." Kývl na Dámu a hlasem

profesionálního hráče řekl: "Takže hrdinové na start? Pád šlechtických domů? Osudy národů visící na vlásku?"

"Právě tak," přikývla.

"Hmm, výborně." Osud mávl rukou nad herní plochou. Objevila se Zeměplocha.

"Kde budeme hrát?" zeptal se.

"Na Vyvažovacím světadílu," odpověděla bez zaváhání. "Kde spolu už celá staletí bojuje pět vznešených rodů."

"Skutečně? A které rody to jsou?" zajímal se Slepý Io. Jednotliví lidé ho většinou nezajímali. On dohlížel na blesky, hromy a bouře všeobecně, takže z jeho pohledu bylo jediným smyslem existence člověka být promočen, nebo - v některých případech - ugrilován.

"Jsou to Hongové, Sungové, Tangové, McSweeneyové a Fangové."

"Tyhle? Nevěděl jsem, že ty rody jsou vznešené," zabručel Io.

"Jsou velmi bohaté a daly zmasakrovat a umučit k smrti miliony lidí jen pro vlastní pýchu a prospěch," vysvětlovala Dáma.

Přítomní bohové zasmušile pokývali hlavami. To skutečně bylo vznešené chování. Tak by to dělali i oni.

"MfFweeney?" ujišťoval se Offler.

"Velmi starý a proslulý rod," přikývl Osud.

"Och."

"A tyhle rody zápasí jeden s druhým o vládu nad říší," pokračoval Osud. "Výborně. Kým budeš?"

Dáma se podívala na historii, která se před nimi prostírala.

"Nejmocnější jsou Hongové. Dokonce i teď, zatímco hovoříme, pravděpodobně dobyli další města," řekla. "Jak vidím, Osud chce, aby zvítězili."

"Takže ty si bezpochyby zvolíš ten nejslabší rod."

Osud opět mávl rukou. Objevily se figurky a začaly se pohybovat po hrací ploše, jako by žily vlastním životem, což byla v tomto případě pravda.

"Ale pozor," varoval, "tentokrát budeme hrát bez kostek. S kostkami ti nevěřím. Vždycky je hodíš někam, kam na ně nevidím. Budeme hrát ocelí, taktikou, politikou a válkou."

Dáma přikývla.

Osud se zadíval na svou protihráčku.

"A tvůj tah?"

Usmála se. "Já už jsem táhla."

Podíval se na hrací plochu. "Ale já tady nevidím ani jednu tvoji figurku!"

"Moje figury tam zatím skutečně nejsou," potvrdila.

Pak otevřela ruku.

Na dlani měla něco žlutočerného. Opatrně foukla a to něco rozložilo křídla.

Byl to motýl.

Osud je nakonec vždycky vítězem…

Tedy, pokud se lidé drží pravidel.

Proslulý filozof Li-Tin O'Wevidle tvrdí, že kdo hledá řád, najde především hojnost chaosu. Chaos vždy vítězí nad řádem, protože je lépe organizován.

Tohle je motýl bouří.

Pohleďte na ta křídla, jsou o něco členitější než křídla běžného perleťovce. To ve skutečnosti znamená, díky křehké podstatě vesmíru, že tyhle členité okraje křídel jsou nekonečné - stejně jako je nekonečné členité pobřeží, když ho měříme v mikroskopických vzdálenostech. A nejsou-li nekonečné, pak k tomu mají tak blízko, že za jasného dne byste nekonečno dokázali zahlédnout.

Z toho vyplývá, že jestliže jsou jejich okraje nekonečně dlouhé, pak musí být křídla, logicky, nekonečně velká.

Samozřejmě že vypadají na motýlí křídla velká právě akorát, ale to jen proto, že lidské bytosti vždycky dávaly přednost vžitému přesvědčení před logikou.

Motýl kvantového počasí (Papilio tempestae) je nedefinovatelné žluté barvy, i když vzor á la mandelbrot na křídlech je každopádně zajímavý. Jeho nejvýznačnější vlastností je schopnost tvořit počasí.

Dalo by se předpokládat, že to původně začalo jako nezbytnost nutná k přežití druhu, protože i výjimečně hladového ptáka odpudí ošklivé, přesně mířené tornádo. Pak se to pravděpodobně během času změnilo na druhotný pohlavní znak, jako ocasní pera ptáků nebo krční vaky některých žab. Podívejte se na mě, signalizuje sameček a líně zapleská křídly pod klenbou deštného pralesa. Ten motýl může být blíže nedefinovatelné žluté barvy, ale nejpozději do čtrnácti dnů a tisíce kilometrů odsud Nepředvídané větry způsobí chaos v silniční dopravě.

Je to motýl bouří.

A teď zamává křídly…

A tohle je Zeměplocha, která se pohybuje vesmírem na krunýři obrovské želvy.

Tak se ovšem během svého vývoje pohybuje vesmírem hodně světů, alespoň nějaký čas. Je to zřejmě kosmologický názor který, jak se zdá, je lidský mozek naprogramovaný přijmout za své.

Proces je vždy stejný. Na stepích i savanách, ve vlhkých pralesech i v tiché rudé poušti, v močálech i rákosem porostlých blatech, přesně řečeno na každém místě, kde se z plovoucího kmene vrhne něco s hlasitým "šplouch" do

vody ve chvíli, kdy se přiblížíte. Tam všude se odehrály v jistých okamžicích, klíčových pro rozvoj kmenové mytologie, variace na následující rozhovor:

"Viděls?"

"Co?"

"No, jak to skočilo z toho kmene a udělalo to ‚šplouch' do vody!"

"Udělalo? A co má jako být?"

"No, řekl bych… já myslím… hele, já si myslím, že něco takovýho nese na zádech celej svět."

Okamžik ticha, během nějž je tato odvážná astrofyzikální hypotéza zvažována, a pak…

"Myslíš celej svět?"

"No jasně, když myslím něco takovýho, tak myslím něco takovýho, ale strašně obrovskýho."

"To by fakt muselo bejt hrozně veliký."

"Aspoň jako… teda fakticky jako hrom."

"Je to sranda, ale docela si dovedu představit, co myslíš."

"Dává to smysl, že jo?"

"To jo. Akorát…"

"Co?"

"No, akorát doufám, že to nikdy neudělá ‚šplouch'."

Ale tohle je Zeměplocha, která necestuje jen na zádech želvy, ale ještě navíc na hřbetech čtyř slonů, na nichž se obrovský kotouč tohoto světa pomalu otáčí.

Támhle, zhruba na poloviční cestě mezi Středem a Okrajem, je Kruhové moře. Okolo něj pak ony země, které podle historie tvoří Civilizovaný svět, to je svět, který si může dovolit vydržovat historiky; Efebe, Tsort, Omnia, Klač a nedbale rozvalený městský státeček Ankh-Morpork.

Tenhle příběh ale začíná jinde, v místě, kde se rozkládá modrá laguna, na níž se pod slunečnou oblohou tiše kolébá vor, na kterém leží muž. Hlavu má položenou na rukou. Je šťastný - v jeho případě je to duševní stav tak vzácný, že už ani nepamatuje, kdy ho zažil naposled. Píská si jednoduchou veselou písničku a máchá si nohy v křišťálově čisté vodě.

Chodidla ve vodě jsou růžová a jejich deset prstů vypadá jako malá prasátka.

Z pohledu žraloka, který se právě vynořil za korálovým útesem, vypadají jako oběd, svačina i obě večeře.

Byla to, jako ostatně vždycky, záležitost protokolu. Nebo diskrétnosti. Nebo pečlivě volené etikety. A určitě alkoholu. Nebo alespoň iluzí alkoholem vyvolaných.

Lord Vetinari, svrchovaný vládce Ankh-Morporku, si mohl - teoreticky - poslat pro arcikancléře Neviditelné univerzity, a kdyby ho tento neposlechl, mohl ho dát - teoreticky - za trest popravit.

Na druhé straně Vzoromil Výsměšek jako hlava nejproslulejší školy mágů dal velmi uctivým, ale rozhodným způsobem jasně najevo, že on by mohl Patricije proměnit v malého obojživelníka a sám pak pobíhat po místnosti v okovaných botách.

Alkohol tuhle diplomatickou roklinu překrásně přemostil. Lord Vetinari občas pozval arcikancléře do paláce na hlt něčeho dobrého k pití. A arcikancléř samozřejmě vždycky šel, protože by bylo nespolečenské nejít. Každý chápal, jak se věci mají, a každý se snažil chovat co nejlépe, a tím se vyhnuli jak občanským nepokojům, tak znečištěnému koberci.

Bylo překrásné odpoledne. Lord Vetinari seděl v palácové zahradě a s mírně dotčeným výrazem pozoroval motýly. Ve způsobu, jakým bezcílně poletovali sem a tam a tak nějak nevýnosně si užívali života, nacházel něco mírně odpudivého.

Zvedl hlavu.

"Ach, to jste vy, arcikancléři," usmál se. "Rád vás vidím. Sedněte si. Doufám, že se vám daří?"

"Ale samozřejmě," přikývl Vzoromil Výsměšek. "A co vy? Zdravíčko slouží?"

"Nikdy to nebylo lepší. A to počasí! To se nám udělalo krásně, co?"

"No, včera byl opravdu nádherný den."

"A říkali mi, že zítřek bude ještě pěknější."

"No, neškodilo by, kdyby to nějaký ten den vydrželo, že?"

"To máte pravdu."

"Tak, tak."

"Hm."

"Ba, ba."

Chvíli pozorovali motýly. Pak přišel majordomus a přinesl chlazené nápoje.

"A co oni to vlastně doopravdy s těmi květinami dělají?" zeptal se Vetinari.

"Prosím?"

Patricij pokrčil rameny. "To nic. To nebylo nic důležitého. Ale když už jste tady, arcikancléři, rád bych s vámi probral něco důležitějšího. Jsem si jist, že je to skutečně velmi neodkladná záležitost. Víte, napadlo mě, jestli byste mi laskavě nemohl říci jednu věc: Kdo je Velký mág?"

Výsměšek se na chvíli zamyslel.

"No, mohl by to být děkan," odpověděl nakonec. "Ten váží určitě přes sto třicet kilo."

"Víte, nějak podvědomě cítím, že to není ta správná odpověď," zavrtěl hlavou lord Vetinari. "Vzhledem ke kontextu jsem nabyl přesvědčení, že se myslí ‚nejlepší'."

"V tom případě to asi děkan nebude," připustil arcikancléř.

Lord Vetinari se pokusil vybavit si profesory Neviditelné univerzity. Před duševním zrakem se mu objevila skupina kulatých útvarů se špičatými klobouky nahoře.

"Podle souvislostí to skutečně nemůže být děkan," opakoval lord Vetinari.

"A… ehm…, o jakých souvislostech se to tady mluví?" nadhodil Výsměšek.

Patricij se chopil své hůlky a vstal.

"Pojďte se mnou," řekl. "Myslím, že bude lepší, když se na to podíváte sám. Je to velmi nepříjemná záležitost."

Cestou za Patricijem se Výsměšek se zájmem rozhlížel. Nemíval často příležitost prohlédnout si zblízka zahrady, které byly ve všech známých příručkách o zahradách a zahradničení uváděny pod hlavičkou "Odstrašující příklady" nebo "Jak to nedělat".

Rozkládaly se právě tady a pravdivější vyjádření skutečnosti bychom těžko hledali díky proslulému, nebo spíše notoricky nechvalně proslulému zahradnímu architektu a všestrannému vynálezci Zatracenému Hlupci Johnsonovi, jehož roztržitost a naprostá indolence v základních matematických úkonech mimo jiné způsobily, že každý krok tady byl smrtelně nebezpečný. Jeho génius… nuže, alespoň jak tomu Výsměšek rozuměl, jeho génius byl přímo opakem onoho génia, který vytvářel zemní práce, jež sice tajně a nenápadně, ale s úžasnou silou klepou na vaše estetické cítění a lahodí oku.

Nikdo si nebyl jist, na co bušily práce Zatraceného Hlupce, ale sluneční hodiny čas od času vybuchovaly, šílené dlažby pěšin už dávno spáchaly sebevraždu a bylo známo, že zahradní nábytek z kovaného železa se při třech příležitostech roztekl.

Patricij vedl svého hosta branou do čehosi, co vypadalo jako holubník. Tam se vzhůru točily rozskřípané dřevěné schody. Ve stínu se nadouvalo a povrkávalo několik nezničitelných a dravých ankh-morporských holubů.

"Co to je?" zeptal se Výsměšek, pod nímž schody sténaly a praskaly.

Patricij vytáhl z kapsy klíč. "Pokud jsem to pochopil, tak pan Johnson tohle naplánoval jako úl," odpověděl. "Jenže vzhledem k tomu, že jsme nikde neobjevili třímetrové včely, využili jsme to jinak."

Odemkl dveře do velké čtvercové místnosti s nezaskleným oknem v každé stěně. Všechny otvory byly opatřeny lehkou dřevěnou konstrukcí se zvonkem na pružině. Bylo jasné, že pokud by se do místnosti protáhlo něco většího než vrabec, zvonek by se rozezněl.

Ve středu místnosti byl stůl a na něm seděl největší pták, jakého kdy Výsměšek viděl. Opeřenec se otočil a vrhl na něj pohled žlutého oka podobného korálku.

Patricij sáhl do kapsy a vytáhl sklenici ančoviček. "Tenhle nás zastihl opravdu nepřipravené," řekl omluvným tónem. "Od chvíle, kdy přišla poslední zpráva, snad uběhlo deset let. Tenkrát jsme mívali pro takové případy u ledu pár čerstvých makrel."

"Není to Nepostižitelný albatros?" prohlížel si ptáka se zájmem Výsměšek.

"Samozřejmě," přikývl lord Vetinari. "A je dokonale cvičený. Dnes večer se vydá na zpáteční cestu. Skoro deset tisíc kilometrů na jednu sklenici ančoviček a láhev rybího tuku, který můj tajemník Važuzel našel v kuchyních. Úžasné."

"Promiňte," neudržel se arcikancléř, "vrací se kam?"

Lord Vetinari se k němu otočil a podíval se mu přímo do tváře.

"V žádném případě, a to zdůrazňuji, nikoliv na Vyvažovací světadíl," odpověděl. "Tohle není jeden z těch ptáků, které Agateánská říše, kterou my známe spíše pod naším jménem Achátová, používá k poštovním účelům. Je přece všeobecně známo, že s tou tajemnou zemí nemáme žádné styky. A tenhle pták není první, který sem znovu dorazil po mnoha letech, a nepřinesl zvláštní a podivnou zprávu. Vyslovil jsem se dostatečně jasně?"

"Ne."

"Výborně."

"Takže tohle není albatros."

Patricij se usmál. "Aha, vidím, že začínáte chápat."

Vzoromil Výsměšek, byť by vybaven velkým a poměrně výkonným mozkem, nebyl doma ve světě hádanek a dvojsmyslů. Znovu se podíval na ten mohutný ostrý zobák.

"No, mně ale opravdu připadá jako nějaký zatracený albatros," potřásl hlavou. "A vy jste právě řekl, že je. Já jsem řekl, jestli to není -"

Patricij popuzeně zamával rukou. "Když z toho vynecháme to ornitologické hledisko," řekl, "je důležité, že ten pták přinesl ve váčku na zprávy tenhle kus papíru -"

"Vy myslíte, že neměl tenhle kus papíru?" ujišťoval se Výsměšek, který se snažil dostat do obrazu.

"Ach, ano. Samozřejmě, přesně to jsem myslel. A tohle to není ono. Podívejte."

Podal arcikancléři nevelký obdélník papíru. "Vypadá to jako nějaké obrázky," zabručel Výsměšek.

"To jsou piktogramy Acháťanů," řekl Patricij.

"Chtěl jste říci, že to nejsou agateánské piktogramy."

"Jistě, jistě, samozřejmě," povzdechl si Patricij. "Vidím, že se skutečně vyznáte v běžném diplomatickém styku. A teď bych vás prosil… o váš názor."

"No, vypadá to jako cákanec, cákanec, cákanec, cákanec, mák," zamyslel se Výsměšek.

"A z toho usuzujete…?"

"Že se dal na malování, protože neuměl pořádně psát? Tedy ten, co to napsal? Tedy ten, co to namaloval, jsem chtěl říci?"

"Nevím, kdo to napsal. Velkovezír nám občas posílal nějaké zprávy, ale pokud vím, tak tam došlo v posledních

letech k nějakým zmatkům. A všimněte si, že je to bez podpisu. Jenže, bohužel, nemohu to tak docela ignorovat."

"Mák, mák," bručel si Výsměšek se svraštělým čelem.

"Ten piktogram znamená: Pošlete nám okamžitě Velkého…" řekl lord Vetinari.

"…máka…" doplnil Výsměšek spíš pro sebe a zamyšleně ťukal prstem na papír.

Patricij hodil albatrosovi ančovičku a pták ji zhltl.

"Říše má milion mužů ve zbrani," řekl. "Naštěstí zatím tamním vládcům vyhovovalo předstírat, že všude za jejími hranicemi se rozkládají bezcenné pustiny obydlené jen upíry a duchy. Obvykle se o naše záležitosti ani v nejmenším nezajímali. A to bylo naše štěstí, protože jsou jak lstiví, tak bohatí a mocní. Upřímně se vám přiznám, že jsem se v duchu těšil myšlenkou, že už na nás úplně zapomněli. A teď tohle. Doufal jsem, že tam prostě pošleme tu zmíněnou osobu a zapomeneme na to."

"…mák…" opakoval Výsměšek.

"A nechtěl byste si udělat hezkou dovolenou?" nadhodil Patricij s náznakem naděje v hlase.

"Já? Ne. Nesnáším cizí kuchyni," odpověděl Výsměšek spěšně. Znovu spíš pro sebe opakoval: "Mák…"

"Jak se zdá, to slovo vás upoutalo," podíval se na něj Vetinari.

"Takhle napsané už jsem to někde viděl," prohlásil Výsměšek. "Ale teď si nemůžu vzpomenout kde."

"Jsem si jistý, že na to přijdete. A že dokážete poslat Velkého mága, nebo jak se to píše, do Achátové říše tak, aby tam byl nejpozději kolem odpolední svačiny."

Výsměškovi poklesla brada.

"Deset tisíc kilometrů? Pomocí magie? Víte, jak je to komplikované?"

"Přiznávám, že jsem v tomto směru velký ignorant," usmál se lord Vetinari.

"Kromě toho," pokračoval Výsměšek, "vždyť tam žijí samí… cizinci. Myslím si navíc, že jistě mají dost svých vlastních mágů."

"To skutečně nevím."

"A my nevíme, proč chtějí Velkého mága?"

"Ne. Ale jsem si jistý, že najdete někoho, koho byste mohl postrádat. Vždyť je vás tam na univerzitě takové množství."

"No, víte, říkám si, že by v tom všem mohlo být nějaký velmi ošklivý háček," přemýšlel nahlas Výsměšek. Z nějakého důvodu se mu v duchu vybavila děkanova tvář a on se rozveselil.

"Možná že by jim skutečně stačil velký mág, co myslíte?"

"To nechám úplně na vás. Ale byl bych rád, kdybych mohl večer odeslat zprávu, že Velký mág je na cestě. Pak na to můžeme v klidu zapomenout."

"Chápete samozřejmě, že bude velmi obtížné vrátit pak toho člověka zpět," řekl Výsměšek. Znovu si vzpomněl na děkana. "Prakticky nemožné," dodal z nepochopitelného důvodu evidentně šťastným hlasem. "Odhaduji, že to budeme neúspěšně zkoušet celé měsíce. Určitě vyzkoušíme všechno, co bude v našich silách, ale štěstí nám nebude přát. Hrom do toho."

"Jak vidím, jste dychtivý zvednout tuhle hozenou rukavici," řekl Patricij. "Nerad bych vás zdržoval od návratu na univerzitu. Jistě se těšíte na to, jak se vrhnete na přípravné práce,"

"Ale… ‚mák'…" zamumlal Výsměšek. "Kdesi v hlavě mi to vždycky rozezní takový malý zvoneček. Určitě už jsem to někde viděl."

Žralok moc nepřemýšlel. Žraloci to většinou nedělají. Jejich myslící proces se dá vyjádřit rovnítkem. Vidíš to = sežereš to.

Ale když teď jako šíp prorážel vody laguny, jeho maličký mozek začínal dostávat malé zásilky žralocích existenčních obav, které se dají nazvat jen jediným slovem - pochybnosti.

Věděl, že je největším žralokem široko daleko. Všichni jeho soupeři uprchli nebo narazili na staré známé "rovná se". A přesto mu teď jeho tělo říkalo, že na druhé straně onoho rovnítka se už brzo objeví něco podivného.

Provedl elegantní obrátku a první věc, kterou spatřil, byly stovky nožek a tisíce prstů. Masokombinát plný prasátek.

Na Neviditelné univerzitě se dělo mnoho věcí, a bohužel jednou z nich musely být i přednášky. Fakulta už dávno a pak ještě několikrát na tento fakt narazila a zdokonalila rozličné prostředky, s jejichž pomocí se tomu její členové dokázali přechodně vyhnout. Ale to bylo naprosto v pořádku, protože upřímně řečeno totéž bylo cílem studentů.

Tento systém celkem uspokojivě fungoval, a jak už to v takových případech bývá, časem začal požívat statusu tradice. Přednášky se evidentně konaly, protože byly uvedeny na rozpise černé na bílém. To, že je nikdo nenavštěvoval, byl nepodstatný detail. Občas se z toho vyvozovalo, že by to mohlo znamenat, že se přednášky pravděpodobně nekonají vůbec, ale nikdy se nikdo nepokusil zjistit, jestli to je skutečně pravda. Každopádně bylo argumentováno tím (lektor Nesoustředěného myšlení), že přednášky se konají jako takové v podstatě, takže je všechno v nejlepším pořádku.

Vzdělávání na univerzitě tedy fungovalo na základě oné prastaré metody, při níž naženete obrovské množství mladých lidí do míst, kde je k dispozici obrovské množství knih, a budete doufat, že něco přejde z jedněch do druhých, zatímco titíž mladí lidé se pak z téhož důvodu přesunují do míst, kde jsou k dispozici především hostince a bary.

Odpoledne se přehouplo do druhé poloviny. Profesor Neurčitě mlhavých studií přednášel v učebně DMS20, a

proto jeho přítomnost v mágorlíku, kde dřímal před ohněm, byla něco, co by si žádný jen trochu diplomaticky založený člověk nedovolil komentovat.

Výsměšek ho kopl do holeně.

"Au!"

"Omlouvám se, že vás ruším, pane kolego," prohlásil Výsměšek velmi formálním tónem. "Musím svolat radu mágů. Kde jsou všichni?"

Profesor Neurčitě mlhavých studií si třel nohu.

"Vím jenom, že lektor Zaniklých run také přednáší v DMS20. Ale kde je, to nevím. Poslyšte, víte, že to vážně bolí?"

"Sežeňte všechny. Chci je mít ve své pracovně do deseti minut." Věřil na tenhle přímý přístup. Méně rázný arcikancléř by bloudil univerzitou a hledal by jednotlivé mágy. On to dělal tak, že našel jednu osobu a té pak ztrpčoval život tak dlouho, dokud nebylo po jeho.

Nic v přírodě nemá tolik nohou. Oprava, některé věci mají tolik nohou - jsou to vlhké mrskající se obludky, které žijí pod kameny -, ale to nejsou nohy s chodidly a prsty, to jsou nohy, které končí beze všech cirátů.

Něco chytřejšího než žralok by mohlo pocítit jisté obavy a chovalo by se opatrněji.

Jenže do hry vstoupilo zrádné rovnítko a vymrštilo ho kupředu.

To byla jeho první chyba.

Za těchto podmínek platí jediná chyba = zapomnění.

Výsměšek netrpělivě čekal, když se do jeho pracovny začali jeden po druhém trousit členové sboru, z nichž většina se donedávna zaměstnávala seriózní přednáškovou činností v učebně DMS20. Starší mágové potřebovali velké dávky přednášek, aby dokonale strávili svou potravu.

"Tak už jsou tady všichni?" zeptal se "Dobrá. Sedněte si. A pozorně mě poslouchejte. Takže… Vetinari nemá albatrosa. Ten nepřiletěl celou cestu z Vyvažovacího světadílu, a jak se zdá, neexistuje tajné poselství, které musíme uposlechnout. Zatím všechno jasné?"

Starší mágové si vyměnili pohledy.

"No, nejsou mi jasné některé podrobnosti," ozval se děkan.

"Používal jsem diplomatického jazyka."

"A nemohl byste být alespoň trošičku méně diskrétní?"

"Musíme poslat mága na Vyvažovací světadíl," řekl Výsměšek. "A musíme to udělat ještě dnes. Někdo odtamtud žádá Velkého mága a zdá se, že budeme muset nějakého poslat. Háček je v tom, že oni to píší ‚mák'."

"Oook?"

"Ano, knihovníku?"

Knihovník Neviditelné univerzity, který prozatím podřimoval s hlavou na stole, se najednou prudce vztyčil. Pak odstrčil svou židli a zatímco mával rukama, aby lépe udržel rovnováhu, vyběhl na bočitých nohou z pracovny.

"Pravděpodobně si vzpomněl, že mu někdo včas nevrátil nějakou knihu," zabručel děkan. Pak snížil hlas. "Jsem tady skutečně jediný, kdo si myslí, že to nepřidává dobré pověsti univerzity, mít ve sboru opici?"

"Ano," přikývl Výsměšek. "To tedy jste. Náš knihovník je jediný známý knihovník, který vám dokáže utrhnout nohou ruku. To lidé respektují. Zrovna včera mě žádal představený Cechu zlodějů, jestli bychom nemohli přeměnit na opici i jejich knihovníka, a kromě toho je knihovník jediný z vás, vy mizerové, kdo zůstává vzhůru déle než hodinu denně. Každopádně -"

"No, ve mně to tedy vzbuzuje silné rozpaky," trval na svém děkan. "A kromě toho, on ani není typický orangutan. Přečetl jsem si o tom knihu. Tam se říká, že dominantní samec má mít mohutné lícní vaky. Má mohutné lícní vaky? Neřekl bych. A kromě toho -"

"Mlčte, děkane," zasyčel Výsměšek. "Nebo vás pošlu na Vyvažovací světadíl."

"Já nevím, proč bychom tady měli chovat naprosto nevýrazného… Cože?"

"Žádají Velkého mága," zopakoval Výsměšek. "Okamžitě jste mi přišel na mysl vy." Jako jediný muž, který dokáže sedět současně na dvou židlích, dodal sám pro sebe v duchu.

"Říše?" vydralo se děkanovi z úst jako podivné kváknutí. "Já? Ale oni nenávidí cizince!"

"Vy taky. Takže byste mohli skvěle vycházet."

"Ale vždyť je to deset tisíc kilometrů daleko!" začal děkan z jiné strany. "Každý ví, že tak daleko se pomocí magie cestovat nedá."

"Eh. No, já bych řekl, že dá," ozval se hlas od druhého konce stolu.

Všichni zvedli hlavy a upřeli pohledy na Rozšafína Ctibuma, nejmladšího a až depresivně nejbystřejšího člena sboru. Ten držel v rukou složité zařízení z pohyblivých dřevěných lištiček a přes jeho horní okraj se rozhlížel po ostatních mázích.

"Víte, neměl by to být celkem žádný problém," pokračoval. "Lidé si většinou myslí, že ano, ale já jsem si jistý, že je to jen otázka pohlcení energie a přesného výpočtu relativních rychlostí."

Toto prohlášení bylo následováno oním zmateným a poněkud podezřívavým tichem, které pravidelně nastávalo po většině jeho poznámek.

"Relativní rychlosti," opakoval Výsměšek.

"Samozřejmě, arcikancléři." Rozšafín se podíval na svůj prototyp posuvného pravítka a čekal. Věděl, že Výsměšek bude považovat za nezbytné dodat v tomto okamžiku nějakou poznámku, aby dokázal, že alespoň zčásti

chápe, o čem je řeč.

"Pravda je, že moje matka byla jako blesk, když -"

"Já tím měl na mysli, jak se některé věci pohybují rychle, když jejich pohyb srovnáme s pohybem některých jiných věcí," vskočil mu do řeči Rozšafín, i když ne dost rychle. "Myslím, že bychom to mohli vypracovat poměrně rychle. Na Hexu."

"To ne," řekl lektor Zaniklých run a odstrčil svou židli od stolu. "S tím zásadně nesouhlasím. To znamená zahrávat si s věcmi, kterým nerozumíme."

"No, koneckonců, jsme mágové," prohlásil Výsměšek. "Od nás se čeká, že si budeme zahrávat s věcmi, kterým nerozumíme. Kdybychom pořád čekali na to, až budeme věcem rozumět, nikdy bychom se nikam nedostali."

"Podívejte, mně nevadí, když je třeba vyvolat nějakého toho démona a vyslechnout ho," začal oklikou lektor Zaniklých run. "To je normální. Ale postavit nějakou mechanickou stvůru, která za vás má myslet, to je… to je proti přírodě. Kromě toho," dodal poněkud smířlivějším tónem, "když jste tomu posledně předložili větší problém, tak se ta věc polámala a mravenci byli po celé univerzitě."

"To už jsme vyřešili," odpověděl Rozšafín Ctibum. "Udělali jsme to -"

"Musím připustit, že když jsem se tam zašel naposled podívat, byla uprostřed té věci beraní lebka," zastal se ho Výsměšek.

"Zjistili jsme, že ji tam musíme přidat kvůli okultním transformacím," přikývl Ctibum, "jenže -"

"A ozubená kola a různé pružiny," pokračoval arcikancléř.

"Mravenci jednoduše nejsou nijak zvlášť dobří ve srovnávacích analýzách, takže -"

"A co ta podivná kulhající věc s kukačkou?"

"To jsou hodiny s nereálným časem," odpověděl Ctibum. "Ano, tady jsme si mysleli, že je to naprosto nezbytné pro vypracování -"

"Okamžik. To všechno je stejně zcela nepodstatné," prohlásil rezolutně děkan, "protože nemám v úmyslu kamkoliv cestovat. Když už se tomu nemůžeme vyhnout, pošlete nějakého studenta. Těch tady máme až až a většinou zcela zbytečných."

"Děkuji, laskav tak buďte, dal samozřejmě si bych koláče švestkového nášup druhý, ptáte se že," řekl kvestor.

Kolem stolu se rozhostilo ticho.

"Rozuměl mu někdo?" zeptal se pro jistotu Výsměšek.

Kvestor nebyl v technickém slova smyslu nepříčetný. Peřejemi nepříčetnosti proplul už kdysi v minulosti a teď se spokojeně plavil v tiché tůni někde na jejich druhé straně. Často byl téměř normální, i když podle mágských, nikoliv běžných lidských měřítek.

"Hm, to on si opakuje ten včerejší oběd," řekl starší pAsák. "Tentokrát pozpátku."

"Měli bychom tam poslat kvestora," řekl pevným hlasem děkan.

"To je nesmysl! Tam se asi těžko seženou pilule ze sušených žab!"

"Oook!"

Do pracovny se kymácivým během znovu vřítil knihovník a mával čímsi ve vzduchu.

Bylo to červené, nebo to spíše kdysi bývalo červené. Ze všeho nejvíce to vypadalo jako zbytky špičatého klobouku, ale špička byla dávno zničena a větší kus krempy byl zuhelnatělý. Vepředu měla věc slovo vyšité z malých zekýnů. I z nich část opadala, ale pořád ještě bylo možno přečíst:

MÁK

Slovo z vybledlých písmen na opálené látce.

"Já věděl, že už jsem to někde viděl," pleskl se Výsměšek do čela. "Na polici v knihovně, že?"

"Oook."

Arcikancléř prozkoumal zbytky.

"Mák?" řekl. "Jaká smutná, beznadějně odevzdaná osoba si potřebuje na klobouk vyšít slovo MÁK?"

Na hladinu moře vyskočilo několik bublin, které způsobily, že se vor mírně rozkýval. Po nějaké chvilce za nimi vyplulo několik kusů žraločí kůže. Mrakoplaš si povzdechl a odložil rybářský prut. Zbytek žraloka moře zanedlouho vyplaví na pláž, to věděl. Ale nevěděl proč. K jídlu nebyl. Chutnal jako staré boty máčené v moči.

Chopil se provizorního pádla a vydal se na zpáteční cestu.

Ten malý ostrůvek nebyl špatný. Jak se zdálo, všechny bouře ho míjely. To ovšem lodi taky. Ale rostly tady kokosové ořechy a chlebovník a jakýsi druh divokých fíků. Jeho pokusy co do výroby alkoholu nedopadly tak špatně, i když pak dva dny nedokázal chodit rovně. Laguna mu poskytovala humry a krevety, ústřice a kraby a v hluboké zelené vodě hned za korálovými útesy se praly velké stříbřité ryby o privilegium, která z nich se zakousne do kusu ohnutého drátu na konci provazu. Po šesti měsících na ostrově Mrakoplaš skutečně postrádal jen jedinou věc. Nikdy předtím ho něco takového nenapadlo. Teď na to myslel - tedy přesněji řečeno na ně - skoro neustále.

Bylo to zvláštní. Když byl v Ankh-Morporku, téměř si na ně nevzpomněl, protože kdyby je chtěl, mohl je mít kdykoliv. Teď tady nic takového nebylo a on po nich doslova šílel.

Vor narazil na bílý písek zhruba ve stejném okamžiku, kdy se u úzkého vjezdu do laguny objevila velká kánoe a vplula na klidnou hladinu.

Výsměšek seděl za stolem obklopen staršími mágy. Všichni najednou se mu snažili něco říci navzdory známému faktu, jak nebezpečné je Výsměškovi cokoliv povídat, protože on to dělal tak, že si ze všeho, co slyšel, vybral jen to, co se mu líbilo, a to ostatní nechal odběhnout s letmým startem.

"Takže," říkal právě, "jsme se shodli na tom, že to není druh sýra."

"Nebyl, arcikancléři," ujišťoval ho profesor Neurčitě mlhavých studií. "Mrakoplaš je druh mága."

"Byl," doplnil lektor Zaniklých run.

"Vážně to nebyl druh sýra?" odmítal se arcikancléř rozloučit se svou prapůvodní teorií.

"Nebyl."

"Ale zní to jako jméno, které by mohlo mít něco společného se sýrem. Víte, jak to myslím? Pětadvacet deka zralého Mrakoplaše, to se vám tak krásně překulí po jazyku…"

"Krucitýrken, Mrakoplaš není sýr!" zařval děkan a jeho sebeovládání se začalo bortit. "Mrakoplaš není ani jogurt, ani jiný derivát zkyslého mléka! Mrakoplaš je osina v zadku! Kompletní a dokonalá hanba všeho mágstva. Pitomec! Zmetek! A navíc tady nebyl od té doby, co… od té nepříjemnosti se Supermágem, který využíval magický prazdroj. A to už je celé roky."

"Skutečně," podíval se na něj Výsměšek s neskrývanou dávkou jedovaté jízlivosti. "Hodně mágů se tenkrát chovalo velmi ostudně, pokud tomu rozumím."

"To je tedy pravda," přikývl lektor Zaniklých run a zašklebil se na děkana, který zrudl.

"O tom já nic nevím, lektore. To jsem ještě nebyl děkanem."

"To ne, ale byl jste nejstarší."

"To je možné, ale shodou okolností jsem byl právě v té době na návštěvě u své tety, to jen pro vaši informaci."

"Vždyť tenkrát zničili téměř celé město!"

"Ona žije v Quirmu."

"A Quirm do toho byl taky pěkně zapletený, pokud si pamatuju."

"Tedy nedaleko Quirmu. Nedaleko Quirmu. No, ono to vlastně ani není tak nedaleko. Je to pěkný kus cesty po pobřeží -"

"Pch!"

"Ale vidím, že jste velmi podrobně informován, co, lektore?" ušklíbl se děkan.

"Já - cože? Já jsem v té době velmi tvrdě studoval. Skoro jsem neregistroval, co se kolem děje -"

"Půlka univerzity vyletěla do povětří!" Vtom se děkan vzpamatoval a rychle dodával: "Alespoň jsem to slyšel. Později. Když jsem se vrátil od svých tet."

"To je možné, ale já měl velmi pevné a silné dveře a -"

"A shodou okolností vím, že tady tou dobou byl například starší pAsák, protože -"

"Přes ty tlusté zelené vycpávky není téměř nic slyšet, takže ani -"

"Šlofíka si hodit čas je že, myslím," usmál se kvestor.

"Žádám všechny, aby okamžitě zmlkli!" Výsměšek si změřil členy rady čistým a nevinným pohledem někoho, kdo nebyl při narození obdařen ani tou nejmenší špetkou obrazotvornosti, a kdo byl naopak zcela nepochybně v době magické války, v tom velmi ostudném čase univerzitní historie, na stovky kilometrů daleko.

"Dobrá," řekl, když se přítomní utišili. "Tenhle Mrakoplaš. Tak trochu blbeček, co? Vy mluvte, děkane. Všichni ostatní drží zobáky."

Děkan se zatvářil nejistě.

"Víte, hm…, jak bych vám to… ono to nedává smysl, arcikancléři. On neumí provozovat skutečnou magii. K čemu by ho mohl někdo potřebovat? Kromě toho…, kamkoliv se Mrakoplaš pohnul -" teď děkan dramaticky ztišil hlas, "měl v patách nesnáze."

Výsměšek si všiml, že se mágové při těch slovech nejistě přitiskli k sobě.

"Mně se to zdá v pořádku," zabručel arcikancléř. "To je nejlepší věc, nechávat trable za sebou. Rozhodně. Kdo by je chtěl mít před sebou?"

"Ale vy tomu nerozumíte, arcikancléři," pokračoval děkan. "Chodily za ním na tisíci malých nožičkách."

Arcikancléřův úsměv zůstal tam, kde byl, ale zbytek jeho obličeje za ním ztvrdl.

"Vy berete ty samé pilulky jako kvestor, děkane?"

"Ujišťuju vás, Vzoromile, že -"

"Tak přestaňte vykládat pitomosti."

"No dobrá, arcikancléři. Ale uvědomujete si, doufám, že to může trvat celé roky, než ho najdeme?"

"Hm," ozval se zase Rozšafín Ctibum, "kdyby se nám podařilo vypracovat jeho thaumaturgickou charakteristiku, dokázal by to Hex během jednoho dne…"

Děkan na něj vrhl pohled plný pohrdání.

"To není magie!" vyštěkl, "to je prostě… prachsprostá technika!"

Mrakoplaš se šplouchánímpřebrodil mělkou vodou ke břehu a ostrým kamenem urazil špičku kokosového ořechu, který si chladil v malém jezírku, zastíněném obrovským kamenem. Pak ořech přiložil ke rtům.

Najednou na něj padl stín.

A řekl: "Ehm, dobrý den."

Bylo to tak. Když jste vydrželi mluvit na arcikancléře dost dlouho a několikrát věci zopakovat, některé skutečnosti se mu nakonec protlačily do hlavy.

"Takže vy se mi tady snažíte říct," zabručel Výsměšek, "že tohohle chlápka Mrakoplaše pronásledovala skoro každá armáda na světě, kutálel se životem jako hrachové zrno v bubnu a pravděpodobně je to jediný mág, který něco ví

o Achátové říši, a to díky tomu, že se přechodně přátelil -" Výsměšek nahlédl do svých poznámek, ",s podivným malým mužíkem v brýlích', který odtamtud přijel a dal mu tu legrační věc na nožičkách, na kterou všichni děláte ty ošklivé narážky. A umí mluvit jejich jazykem. Doufám, že jsem to zatím pochopil jasně?"

"Přesně, arcikancléři. Možná jsem skutečně imbecilní," pokračoval děkan, "ale já ani za mák nechápu, proč by někdo měl chtít právě jeho."

Výsměšek se znovu zadíval do svých poznámek.

"Takže jste se nakonec rozhodl, že přece jen pojedete sám?"

"Ne, jistěže ne, ale -"

"Je tady jedna věc, které jste si pravděpodobně nevšiml, děkane," řekl Výsměšek a na tváři se mu objevil odhodlaně veselý úsměv, "a to ta, kterou bych já nazval společným jmenovatelem. Ten chlapík dokáže zůstat naživu. Tomu říkám talent. Najděte ho. Přiveďte ho sem. Ať je kde je. Ubožák, vždyť by mohl právě teď stát tváří v tvář něčemu strašlivému."

Kokosový ořech zůstal, kde byl, ale Mrakoplašovy oči zmateně pobíhaly z koutku do koutku.

Do zorného pole mu vstoupily tři osoby. Byly nepopiratelně ženské. Až přehojně ženské. Neměly na sobě příliš mnoho zbytečných textilií a na osoby, které připádlovaly v těžké válečné kánoi, vypadaly, jako kdyby právě přišly od holiče, což ovšem bývá u překrásných Amazonek celkem přirozené.

Mrakoplašovi začal po vousech stékat pramének kokosového mléka.

První z žen si odhrnula z očí dlouhé světlé vlasy a zářivě se na něj usmála.

"Vím, že to zní trochu nepravděpodobně," řekla, "ale já a mé sestry tady takto reprezentujeme jeden dosud neobjevený kmen, jehož mužští příslušníci nedávno vymřeli na krátkou, ale smrtelnou chorobu, která ženám neškodí. Teď prohledáváme okolní ostrovy, abychom našly muže, jenž by nám umožnil zachování rodu."

"Kolik myslíte, že tak asi váží?"

Mrakoplaš pozvedl obočí. Žena stydlivě sklopila zrak.

"Mohl byste si říci, že je divné, že jsme světlovlasé a bílé, když všude kolem žijí jen lidé černé pleti," pokračovala, "ale jak se zdá, souvisí to nějak s genetikou."

"Asi padesát pět. Možná o nějaké kilo víc. Přihoďte na tu hromadu ještě pár krámů. Dokážete zaměřit… no, však víte… TO?"

"Celé se to zvrtne, pane Ctibume, cítím to."

"Je odsud jenom tisíc kilometrů a my dobře víme, kde jsme my, i to, že on je na pravé polovině Zeměplochy. Každopádně jsem to všechno propočítal na Hexíkovi, takže se nic nemůže zvrtnout."

"No dobrá, ale nevidíte náhodou někdo… tu… to… no s těma nohama?"

Mrakoplašovo obočí se zazmítalo. Z krku se mu vydral zdušený výkřik.

"Nevidím to. Přestal byste mi laskavě prskat na mou křišťálovou kouli?"

"A samozřejmě, pokud se rozhodnete jet s námi, slibujeme vám… nadpozemské slasti a omamující zážitky smyslů, jaké si jen dokážete představit, cokoliv, o čem jste snil…"

"Tak jo. Někdo počítejte do tří-"

Kokosový ořech dopadl na zem. Mrakoplaš polkl. V očích se mu objevil nenasytný, roztoužený pohled.

"A můžu je mít i mačkaný s máslem?" vyrazil ze sebe.

"TEĎ!"

Nejdřív to byl pocit tlaku. Pak se před Mrakoplašem objevil svět a vsál ho do sebe. Svět se vzápětí roztáhl do neuvěřitelně tenké blanky a udělal brnk.

Oslepující rychlostí kolem něj proletěla mračna. Když se nakonec odvážil otevřít oči, uviděl v dáli před sebou malou temnou tečku.

Tečka rostla.

Brzy rozpoznal, že je to něco jako obláček složený z množství věcí. Byly tam dvě těžké pánve, velký mosazný svícen, židle a obrovská pudinková forma ve tvaru hradu.

Předměty narážely do Mrakoplaše jeden po druhém - pudinková forma, potom co ho udeřila do hlavy, navíc silně zazvonila - a roztočené mu mizely za zády.

Další, co před sebou spatřil, byl osmiúhelník nakreslený křídou.

Narazil přímo do něj.

Výsměšek upíral oči k zemi. "O chlup míň než 57 kilo, řekl bych. Ale i tak… dobrá práce, pánové."

Potrhaný strašák uprostřed kruhu se pracně zvedl na nohy a rukama utloukl dva tři požáry na místech, kde mu doutnaly šaty. Pak se zmateně rozhlédl kolem a řekl: "Hehehe?"

"Možná je trochu dezorientovaný," pokračoval arcikancléř. "Více než tisíc kilometrů za dvě vteřiny, to se není čemu divit. Snažte se, aby z toho neměl ošklivý šok."

"Myslíte jako náměsíčníci?"

"Když probudíte náměsíčníka, tak mu upadnou nohy. To mi vždycky říkala babička."

"A jsme si jistí, že je to opravdu Mrakoplaš?" nadhodil děkan.

"Ale samozřejmě, že je to Mrakoplaš," uklidňoval ho starší pAsák. "Strávili jsme celé hodiny tím, že jsme ho hledali."

"Taky by to mohlo být nějaké nebezpečné okultní stvoření," trval děkan tvrdohlavě na svém.

"S tímhle kloboukem?"

Byl to špičatý klobouk. Jistým způsobem. Klobouk podobný kloboukům věřících kultu Příchodu nadpřirozených dobrodinců, vyrobený ze štípaného bambusu a listu kokosovníku zřejmě v naději, že přitáhne pozornost kolemjdoucího mágství. Vepředu měl nápis vyrobený z mušliček přichycených travou a ten pravil: MÁK.

Jeho majitel se chvilku díval přímo tvářemi okolních mágů, jako by byly průhledné, a pak, hnán náhlým podvědomým puzením, vyskočil z osmiúhelníku a zamířil ke dveřím na chodbu.

Mágové ho opatrně následovali.

"Tak to tedy nevím. Já bych jí nevěřil. Kolikrát u toho vaše babička byla, když se to stalo?"

"To nevím. To mi neřekla."

"Kvestor chodí ve spaní skoro každou noc, co tomu říkáte?"

"Vážně? No, to je velmi lákavé…"

Mrakoplaš, bylo-li to skutečně jméno přivolaného stvoření, zamířil na náměstí Náhlého osvícení. Tam bylo plno. Vzduch se vlnil nad žhavým uhlím v koších prodavačů pečených kaštanů a horkých brambor a ozýval se tradičními výkřiky tak charakteristickými pro ulice Ankh-Morporku.

Postava přistoupila k muži v obrovském kabátě, který měl kolem krku zavěšené velké plato a na něm něco pekl nad olejovým hořákem.

Pravděpodobně možný Mrakoplaš se zachytil okraje plata.

"Máte… nějaký… brambory?" zavrčel.

"Brambory? Ne, vladyko. Mám ale skvělé uzenky v rohlíku."

Pravděpodobně možný Mrakoplaš ztuhl. Pak propukl v pláč.

"Uzenky v rohlíííkůůů!" zaštkal. "Drahý starý dobrý úúzenkýýý v rohlíííkůůů! Hned mi dejtéé jednůůů úúzenkůůů v rohlíkůůů!"

Sebral z tácu tři párky a pokusil se nacpat si je do úst všechny najednou.

"Dobrý bože," vydechl Výsměšek. Postava napůl běžela a napůl se potácela pryč a z neudržovaného vousu jí odpadávaly drobky masové náplně i kousky slupek.

"V životě jsem neviděl někoho, kdo by snědl tři Kolíkový párky a vypadal tak šťastně," prohlásil nevěřícně starší pAsák.

"Já nikdy neviděl nikoho, kdo by snědl tři Kolíkovy párky a okamžitě nepadl na otravu masem," zabručel děkan.

"Já nikdy neviděl nikoho, kdo by snědl tři Kolíkovy párky a dokázal se zdekovat bez placení," přetrumfl všechny lektor Zaniklých run.

Postava se šťastně točila po náměstí a po tvářích jí stékaly slzy. Nevypočitatelná dráha přivedla Mrakoplaše i k ústí jedné uličky, z níž vystoupila mnohem menší postava a s jistými obtížemi ho udeřila zezadu do hlavy.

Pojídač párků padl na kolena a jen tak všeobecně k nikomu a ke každému ze sebe vyrazil: "Au!"

"Nenenenenene!"

Z ústí uličky teď vystoupil mnohem starší muž a vytáhl z nejistých rukou malého mladíka obušek, zatímco oběť klečela a sténala.

"Myslím, že by ses měl tomu ubohému gentlemanovi omluvit," prohlásil starší muž. "Co si o nás pomyslí? Jen se na něj podívej, tak ti to usnadnil a jak ses mu odvděčil? O co ses to, k sakru, pokoušel?"

"Huhlyhuhlyhuhly, pane Bahno," odpověděl mladík a upíral při tom zkroušeně oči na špičky svých střevíců.

"Co že to mělo být? A nahlas!"

"Bekhendperda, pane Bahno."

"Tohle, že měla být bekhendperda? Tomu ty říkáš bekhendperda. Takže bekhendperda, ano? Tohle - odpusťte, pane, musíme vás teď na chviličku zvednout a postavit na nohy, račte prominout -, takhle vypadá bekhendperda -"

"Au!" vykřikla oběť a pak k úžasu všech přihlížejících dodala: "Hahaha!"

"A co ty jsi udělal - promiňte, pane, bude to jen vteřinka, dovolíte -, ty jsi udělal tohle -"

"Au! Hahahaha!"

"No, vy ostatní, viděli jste to? Pojďte sem, shromážděte se kolem."

Z ústí uličky se vyklackovalo půl tuctu dalších mladíků a vytvořili kolem Bahna alias Tichokrada, oběti a nešťastného studenta nepravidelný kruh. Napadený zatím pomalu chodil dokola a vyrážel tiše něco jako "auvajs, auvajs", ale bylo očividné, že se z nějakého nepochopitelného důvodu nesmírně raduje.

"Tak a teď," pokračoval Bahno Tichokrad s výrazem zkušeného řemeslníka specialisty, který odhaluje svá profesionální tajemství nevděčnému posluchačstvu, "když chcete omráčit vyhlédnutého zákazníka z ústí své výchozí uličky, správný postup bude tento - oh, uctivost, pane Výsměšku, nevšiml jsem si vás."

Arcikancléř mu přátelsky kývl na pozdrav. "Nás si nevšímejte, pane Bahno. Cech zlodějů na praktikách v terénu, co?"

Bahno obrátil zrak k nebi. "Nevím, co je to dneska v tý škole učej," postěžoval si. "To je pořád samý čtení a psaní. Když jsem byl já v jejich věku, školy tady byly od toho, aby vás tam naučili něco užitečného. No dobrá… Lejsale, přestaňte se laskavě tak pitomě hihňat a předveďte nám to sám, ano - promiňte, pane, kdybyste dovolil -"

"Au!"

"Nenenenenene! Moje babička by to udělala líp! Prosím vás, teď se opravdu pozorně dívejte. Našlápnete pružně, jednu ruku dáte oběti na rameno - takhle, abyste měli kontrolu… no, zkuste to… a pak pěkně šikovně -"

"Au!"

"Výborně, ale může mi někdo říci, co udělal špatně? Jakým způsobem měl vést úder do týla?"

Nedobrovolný figurant se odplížil pomalu pryč, aniž by si ho kdo ze zúčastněných s výjimkou mágů všiml, zatímco pan Bahno předváděl na mladém Lejsalovi záludnosti hlavních úderů.

Postava se pracně vztyčila na nohy, vykročila hlavní ulicí a pohybovala se při tom jako hypnotizovaná.

"On pláče," řekl užaslý děkan.

"To mě nepřekvapuje," přikývl arcikancléř. "Ale proč se současně usmívá?"

"Úžasnoucnější a úžasnoucnější," řekl starší pAsák.

Potlučená postava, navíc patrně postižená žaludeční otravou, se vydala zpět k Neviditelné univerzitě, zatímco se jí mágové neustále drželi v patách.

"Myslíte snad úžasnější a úžasnější, ne? Ale ani tak to nedává moc smysl -"

Postava prošla branami ústavu, ale tentokrát spěchala přímo vstupní halou do knihovny.

Knihovník už čekal a v rukou držel - s velmi významným výrazem, a věřte, že orangutani dokážou na tváři vykouzlit velmi významný výraz - poničený klobouk.

"Úžasné," prohlásil Výsměšek. "Je to pravda! Mág se vždycky vrátí pro svůj klobouk!"

Postava se vrhla po klobouku, vyhrábla z něj několik pavouků, odhodila tu trapnou věc ze štípaného bambusu a nasadila si svůj původní klobouk na hlavu.

Mrakoplaš zamrkal na stále ještě nejisté příslušníky fakulty. Teď poprvé mu zazářily oči, jako kdyby až dosud fungoval jen na základě mechanických reflexů.

"Ehm. Co jsem to před chvilkou snědl?"

"No, byly to tři z vybraných uzenek pana Kolíka," informoval ho Výsměšek. "Tedy, když říkám ‚vybraných', myslím ‚zcela typických', chápete?"

"Aha. A kdo mě to právě praštil?"

"Cech zlodějů má praktická cvičení v terénu."

Mrakoplaš zamrkal. "Jsem tedy v Ankh-Morporku, že?"

"Ano."

"Já si to myslel," zamrkal pomalu Mrakoplaš. "Nuže," dodal, když pomalu padal na obličej, "vrátil jsem se."

Lord Hong pouštěl draka. Byla to jedna z věcí, které uměl naprosto dokonale.

Lord Hong uměl všechno dokonale. Jeho akvarely byly dokonalé. Jeho poezie byla také dokonalá. Když skládal kusy papíru a vytvářel nové origami, každý jeho model byl dokonalý. Originální, plný představivosti a naprosto dokonalý. Lord Hong už se přestal honit za dokonalostí, protože ji měl dávno zamčenou někde v katakombách svého paláce.

Lord Hong měl šestadvacet let, byl hubený a půvabný. Nosil velmi malé a velmi kulaté brýle s kovovými obroučkami. Když jste někoho požádali, aby ho popsal, lidé často používali slova jako "kluzký", nebo dokonce "slizký". A je třeba říci, že se povznesl k náčelnictví jedné z nejvlivnějších rodin říše především díky neutuchající píli, cílevědomému soustředění svých duševních sil a šesti dokonale načasovaným úmrtím. Tím posledním umírajícím byl jeho otec, který zemřel šťastně s vědomím toho, že jeho syn dodržuje staré rodinné tradice. Hongové, stejně jako všechny vznešené rody, uctívali své předky a neviděli nic špatného v tom, když se k nim někdo připojí předčasně.

Právě teď se jeho drak, černý s obrovskýma bílýma očima, začal snášet z nebe. Lord si vypočítal potřebný úhel a bylo by zbytečné dodávat, že dokonale. Jeho šňůra, pokrytá lepem a drceným sklem, prořízla draky všech soupeřů a poslala je k zemi.

Z řad přihlížejících se ozval vlažný aplaus. Lidé všeobecně považovali za bezpečnější lordu Hongovi zatleskat.

Podal šňůru sloužícímu, uklonil se zdvořile soupeřům a vykročil ke svému stanu.

Když byl uvnitř, sedl si a obrátil se ke svému návštěvníkovi. "No?" řekl.

"Poslali jsme tu zprávu," řekl návštěvník. "Neviděla nás živá duše."

"Naopak," zavrtěl hlavou lord Hong. "Vidělo vás při tom dvacet lidí. Víte, jak těžké je pro strážné dívat se přímo před sebe a nic nevidět, když se kolem plíží lidé, hlučí jako celá armáda a šeptají jeden druhému, aby nedělali hluk? Upřímně řečeno, jak se zdá, nemají vaši lidé tu správnou revoluční jiskru. A co to máš s rukou?"

"Albatros mi roztrhl prst."

Lord Hong se usmál. Napadlo ho, že si mohl albatros splést návštěvníkův prst s ančovičkou, a docela ne bezdůvodně. Návštěvník měl oči vypoulené jako závojnatka, nezdravě bledou barvu rybího břicha a tenký knír připomínající sumce.

"Nerozumím, můj pane," odpověděl návštěvník, který se jmenoval Dvě ohnivé byliny.

"Tak je to v pořádku."

"Ale oni věří ve Velkého mága a vy opravdu chcete, aby sem přijel?"

"Jistěže. Mám své lidi v -" pokusil se vyslovit ten strašlivý shluk hlásek, "- v Ank-hmorporku. Ten, kterému tak bláhově říkají Velký mág, skutečně existuje. Ale to ti musím říci, je proslulý tím, že je neschopný, zbabělý a bezpáteřní. To poslední je jen charakteristika chování. Takže jsem si pomyslel, že by měla Rudá armáda dostat svého vůdce, co říkáš? On jim už… pozvedne morálku."

Pak se znovu usmál. "Tomu se říká politika."

"Ach."

"A teď můžeš jít."

Když návštěvník odešel, sáhl lord Hong po knize. Nebyla to ani skutečná kniha, spíš štůsek papírů popsaných rukou a amatérsky sešitých nití.

Text už přečetl mnohokrát. Čtení ho stále ještě bavilo, především proto, že autor se dokázal mýlit v tolika

věcech.

Tentokrát každou stránku, kterou dočetl, vytrhl, a zatímco četl text té následující, složil ji do tvaru chrysantémy.

"Velký mág," řekl nahlas. "To určitě. Ten největší!"

Mrakoplaš se probudil. Ležel v čisté posteli a nikdo neříkal "prohlídněte mu kapsy", což považoval za velmi dobrý začátek.

Oči měl neustále zavřené pro případ, že by byl poblíž někdo, kdo by mu mohl zkomplikovat život, jakmile by zjistil, že se Mrakoplaš probudil.

Slyšel, jak se hádají starší hlasy.

"Vy pořád ještě nechápete to nejdůležitější. On přežívá. Vyprávíte mi, co všechno prožil a čím vším prošel, a přitom je pořád naživu!"

"Co tím chcete říct? Vždyť je samá jizva!"

"No, právě o tom mluvím, děkane. Většinu z nich má na zádech. Nechává nepříjemnosti za sebou. Někdo tam nahoře ho má rád."

Mrakoplaš zamrkal. Vždycky měl dojem, že tam nahoře je někdo, kdo se snaží vyjádřit, co k Mrakoplašovi cítí. Ale nikdy ho nenapadlo, že ho ten někdo má rád.

"Vždyť to ani není skutečný mág! U zkoušek nedosáhl ani dvou procent správných odpovědí!"

"Myslím, že se vzbudil," řekl někdo.

Mrakoplaš se vzdal a otevřel oči. Shlížel na něj celý kruh bradatých, nezdravě červených tváří.

"Jak se cítíte, starý brachu?" řekla jedna z nich a natáhla k němu ruku. "Já se jmenuju Výsměšek. Arcikancléř. Jak se cítíte?"

"Všecko se to už brzo zvrtne," zamumlal Mrakoplaš.

"Co tím myslíte, starý brachu?"

"Vím to. Všecko se to už každou chvilku zvrtne. Stane se něco strašlivýho. Hned jsem si myslel, že je to až moc pěkný na to, aby to vydrželo."

"Vidíte?" ozval se děkanův hlas. "Stovky malých nožiček. Říkal jsem vám to. A poslouchal mě někdo?"

Mrakoplaš si sedl. "Nezačínejte na mě být hodní," řekl. "Nezačínejte mi nabízet hrozny. Nikdy mě nikdo nepotřeboval k ničemu příjemnému." Hlavou mu začaly probíhat zmatené vzpomínky na nedávnou minulost a zažil krátký okamžik lítosti nad tím, že brambory, které pro něj představovaly vrchol žebříčku jeho hodnot, pro ty mladé dámy evidentně představovaly úplně něco jiného. Uvědomil si, že nikdo, kdo se oblékal jako ony, nemohl myslet na něco tak přízemního, jako je kořenová zelenina, nebo dokonce hlízy.

Zhluboka si povzdechl. "Tak dobrá, a co teď?"

"Jak se cítíte?"

Mrakoplaš potřásl hlavou. "Je to špatný," odpověděl. "Nemám rád, když se ke mně lidi chovají slušně. To vždycky znamená, že se stane něco ošklivýho. Nemohl byste na mě křičet?"

Výsměšek toho měl právě dost. "Tak už konečně vylez z té postele, ty mrňavý šašku, a pojď se mnou, nebo uvidíš, co s tebou provedu!"

"No, to už je trochu lepší. Konečně se cítím jako doma. Jen houšť a větší kapky," prohlásil Mrakoplaš zasmušile. Spustil nohy z postele a opatrně se postavil.

Výsměšek se zastavil na poloviční cestě ke dveřím, kde ostatní mágové vytvořili řadu.

"Runy?"

"Ano, arcikancléři?" řekl lektor Zaniklých run a z jeho hlasu prýštila nevinnost.

"Co to máte za zády?"

"Já, arcikancléři?" žasl lektor Zaniklých run.

"Mám dojem, že je to nějaké nářadí," řekl Výsměšek.

"Co, jak… a ták, myslíte tohle?" podivil se lektor, jako kdyby si právě teď všiml čtyřkilové palice, kterou svíral v rukou. "Ale tohle… to vypadá jako palice. Kde se tady vzala? Musel jsem ji někde náhodou sebrat… Vždyť víte, asi někde překážela."

"A nemohl jsem si nevšimnout," pokračoval Výsměšek, "že děkan, jak se zdá, se před námi snaží ukrýt válečnou sekeru."

Za zády profesora. Neurčitě mlhavých studií se ozval melodický kovový sten.

"A tohle mi připadalo jako pila," pokračoval Výsměšek. "Je tady někdo, kdo neskrývá žádné nářadí? Dobrá. A je tady někdo, kdo by byl ochoten odhalit mi, o co tady, k sakru, jde?"

"Pch, vy nevíte, jaké to je," brumlal děkan a očima se vyhýbal arcikancléřovu pohledu. "V těch dnech se člověk bál obrátit se na pět minut zády kamkoliv. Uslyšel jste pleskot těch malých nožiček a -"

Výsměšek si ho přestal všímat. Objal rukou Mrakoplašova kostnatá ramena a vedl ho k Velké síni.

"Takže, Mrakoplaši," začal, "řekli mi, že nejste dobrý v magii."

"To je pravda."

"Nikdy jste neudělal žádné zkoušky a takové věci?"

"Obávám se, že ne."

"Ale každý vám říká mág Mrakoplaš."

Mrakoplaš sklopil oči. "Víte, já tady pracoval jako zástupce knihovníka -"

"Opice číslo dvě -" zabručel děkan.

"- a víte, jak to bývá, dělal jsem, co bylo třeba, tady to a támhle ono, podrž, dones, vyřiď -"

"Povídám, všiml jste si toho někdo? Opice číslo dvě? To bylo chytré, co?"

"Ale ve skutečnosti jste nikdy nezískal oficiální oprávnění říkat si mág?" pokračoval Výsměšek.

"No, technicky… asi ne."

"Aha. Hm, to je trochu potíž."

"Ale mám ten klobouk s nápisem MÁK," snažil se Mrakoplaš.

"No, obávám se, že to nám moc nepomůže. Hmm. Tak to nás staví před jistý problém. Jak bychom to… Poslyšte, na jak dlouho dokážete zatajit dech?"

"Já? To nevím. Pár minut. Je to důležité?"

"No, je a není. Souvisí to s tím být přibit hlavou dolů na pilíř Mosazného mostu na dobu dvou přílivů a pak sťat, což je obvyklý trest za to, když se někdo neoprávněně vydává za mága. Vyhledal jsem si to. Nikomu to nebude tak líto jako mně, to mi věřte. Ale tradice je tradice."

"To snad ne!"

"Bohužel, je to tak. Není vyhnutí. Jinak by nás za chvíli ušlapali lidi ve špičatých kloboucích, kteří je nemají právo nosit. To je hrozná ostuda. Nemůžu nic dělat. Ve vašem případě bych rád. Mám svázané ruce. Pravidla však říkají, že za obvyklých podmínek se můžete stát mágem, jen když absolvujete univerzitu nebo když vykonáte nějaký velký čin ve službách a ve prospěch magie, a obávám se, že to jste taky -"

"A nemohli byste mě zase prostě poslat zpátky na můj ostrov? Mně se tam docela líbilo. Dokonce jsem se tam nudil!"

Výsměšek smutně zavrtěl hlavou.

"Obávám se, že to nepůjde. Urážka byla páchána mnoho let, a protože jste neudělal oficiální zkoušky ani jste," teď Výsměšek mírně zesílil hlas, "nevykonal žádný velký čin ve službách a ve prospěch magie, ač nerad, budu muset požádat zadely, aby donesli nějaké provazy a -"

"Ehm, myslím, že jsem několikrát zachránil svět před zkázou," odhodlal se Mrakoplaš. "To by nestačilo?"

"A viděl vás při tom někdo z univerzity?"

"Myslím, že neviděl."

Výsměšek smutně zavrtěl hlavou. "Takže to se pravděpodobně nepočítá. Je to škoda, protože kdybyste vykonal nějaký velký čin ve službách a ve prospěch magie, pak bych byl velmi šťastný, kdybych vám mohl udělit právo nosit špičatý klobouk a ponechat vám samozřejmě i něco, na co byste si ho nasadil."

Mrakoplaš vypadal poněkud zmateně. Výsměšek si povzdechl a zkusil to ještě jednou.

"Takže," prohlásil, "protože, jak se zdá, jste neabsolvoval předepsané zkoušky ani jste NEVYKONAL ŽÁDNÝ VELKÝ ČIN VE SLUŽBÁCH A VE PROSPĚCH MAGIE, budu bohužel muset -"

"Já… předpokládám, že… Nemohl bych zkusit vykonat nějakej ten velkej čin?" zeptal se Mrakoplaš s výrazem člověka, který ví, že to světlo na konci tunelu je čelní světlomet přijíždějícího rychlíku.

"Že by? Hleďme, to je ale zajímavá myšlenka," podíval se na něj Výsměšek.

"A o jaké služby by se to, jaksi, jednalo?"

"Hm, naprosto typické, takové, jaké byste jistě čekal, například vydat se na nějakou dlouhou cestu nebo nalézt odpověď na pár prastarých a důležitých otázek - Co je, k sakru, támhleta divná věc na nožičkách!?"

Mrakoplaš se ani neunavoval tím, aby se ohlédl. Výraz na tváři arcikancléře Výsměška, který mu vyděšeně zíral přes rameno, mu byl více než důvěrně známý.

"Hm," zabručel Mrakoplaš, "tu, myslím, znám."

Magie není jako matematika. Stejně jako sama Zeměplocha se spíše než logikou řídí selským rozumem. Není ani jako vaření. Koláč je koláč. Smíchejte jednotlivé přísady ve správném množství a pořadí, upečte je při správné teplotě a máte koláč. K upečení žádného koláče nepotřebujete měsíční svit. Žádné těsto vám nemusí míchat panna.

Přesto lidé obdaření pátravou myslí často přemýšlejí o tom, jestli i v magii existují nějaká pravidla. Existuje více než pět set známých návodů, s jejichž pomocí si člověk může zajistit lásku milované osoby, a ty zahrnují širokou škálu činností od použití pylu kapradin o půlnoci až po něco velmi nepříjemného, co se provádí nosorožčím rohem v libovolném čase, i když pravděpodobně ne po jídle. Bylo by možné (říkají si ti lidé obdaření pátravou myslí), že bychom mohli pečlivou analýzou oněch návodů odhalit nějakého sice malého, ale mocného společného jmenovatele, nějaké metazaklínadlo, malou jednoduchou rovnici, která umožní dosáhnout požadovaného výsledku rychleji a jednodušeji, a tak přinést nesmírnou úlevu všem nosorožcům?

Hex byl postaven právě proto, aby dával odpovědi na podobné otázky, i když Rozšafín Ctibum, slovo postaven v této souvislosti používal jen velmi rozpačitě. On a pár studentů ho sice skutečně dali dohromady, to ano, ale… jednoduše…, jak by to řekl… někdy se některé jeho součásti, i když to možná bude znít dost podivně, prostě jen tak objevily.

Tak například byl si jistý, že nikdo nenavrhl Fázi měsíčního dynama, ale ona tam byla a stala se nedělitelnou součástí celého zařízení. Vestavěli tam Hodiny nereálného času, i když ani jeden z nich nevěděl tak docela přesně, jak fungují.

Měl podezření, že tady mají co do činění s případem tvůrčí příčinnosti, což bylo na místech, jako je Neviditelná univerzita, vždycky velmi riskantní, protože tam bývala vrstva reality podobná slabé blance, a i tu ještě napínaly prapodivné vánky. Jestli to tak ale skutečně bylo, pak vlastně vůbec nic nenavrhovali. Navlékali jen fyzické šatstvo na nápad, který už tady byl, na stín čehosi, co už dávno čekalo na svou existenci.

Velmi dlouze a složitě vysvětloval všem na univerzitě, že Hex nemyslí. Bylo jasné, že myslet neumí. Část z něj

představoval hodinový stroj. Velký kus tvořila rozlehlá mravenčí farma (Ctibum si osobně myslel, že styčná plocha obou oněch částí, místo, kde mravenci jezdili malým páternosterem a otáčeli při tom jednou velmi důležitou rohatkou, je skutečně mistrovský kousek) a složitě cílevědomý pohyb mravenců bludištěm skleněných trubek byl nejdůležitější součástí celého zařízení.

Ale části celé té věci se prostě a jednoduše nastřádaly samy od sebe, jako třeba akvárium nebo větrné šachty, které teď všem připadaly samozřejmé. Uprostřed toho všeho si postavila hnízdo myš a bylo jí povoleno, aby se stala stabilní součástkou, protože když ji vyndali, přestala celá věc fungovat. Žádná podobně sestavená směsice předmětů nemohla myslet, snad jen ve velmi omezeném rozsahu, a to ještě jen na sýr a cukr. A přesto… uprostřed noci, kdy Hex tvrdě pracoval a trubice doslova šuměly přesouvajícími se mravenci a jakási věc bez zřejmého důvodu dělala zničehonic "kvrk", když bylo na svých závěsech spuštěno akvárium, aby měl operátor co pozorovat v oněch dlouhých hodinách… v takových chvílích se málokdo vyhnul myšlenkám na to, co je to vlastně mozek a jak vzniká myšlenka a zda skutečně neživé věci nedokážou myslet a jestli náhodou mozek není jen složitější verzí Hexu (kolem čtvrté hodiny ráno, když se různé části hodin rozeběhly opačným směrem a myš začala pištět, vás mohlo napadnout i to, zda mozek není jeho verzí zjednodušenou) . V těch okamžicích se člověk mohl zabývat myšlenkou, jestli se nakonec všechno, co ono složité zařízení produkuje, netvoří v některých na první pohled zcela zbytečných částech.

Krátce řečeno, Rozšafín Ctibum měl starosti.

Usedl ke klávesnici. Byla skoro tak velká jako celý zbytek Hexu, aby se na ni vešly všechny potřebné páky a armatury. Rozličné klávesy umožňovaly zasunutí různě děrovaných kartiček do štěrbin a tak mravencům uzavíraly staré a otevíraly nové cesty.

Nějakou dobu mu trvalo, než sestavil správné zadání problému, ale nakonec se jednou nohou zapřel o zařízení a zatáhl za páku, pod níž byl nápis "vstup".

Mravenci se rozeběhli novou cestou. Hodinový stroj se dal do pohybu. Malé zařízení, o němž by byl Rozšafín přísahal, že tam ještě včera nebylo a které vypadalo jako větroměr, se začalo otáčet.

Po několika minutách vypadlo do zásobníku s nápisem "výstup" několik kostek, jejichž stěny byly popsány okultními symboly.

"Děkuji vám," řekl Ctibum a cítil se proto, že to řekl, výjimečně hloupě.

Z celého zařízení vyzařovalo jakési napětí, bylo z něj cítit němé soustředění sil, které směřují ke vzdálenému a naprosto nepochopitelnému cíli. Bylo to něco, s čím se Ctibum jako mág předtím setkal jen u žaludů - slyšel tenké nezvučné hlásky, které říkaly: Ano, jsem jen malá, zelená jednoduchá věcička, ale sním o hlubokých pralesích.

Právě včera Adrian Cibulář, alias Bláznivý Truboš, naklepal na klávesnici otázku "Proč?" jen tak, aby viděl, co to udělá. Někteří studenti předpovídali, že se Hex při pokusu o vyřešení téhle otázky zblázní, sám Rozšafín očekával, že ze sebe vydá odpověď "?????", což dělával až k uzoufání často.

Místo toho po jisté neobvyklé aktivitě mezi mravenci s velkou námahou odpověděl: "Proto."

Zpoza spěšně převráceného stolu pak všichni napjatě přihlíželi, jak Cibulář vyklepává na klávesnici další otázku: "Proč něco?"

Odpověď se skutečně po nějaké chvíli objevila. Zněla: "Protože všechno.?????. Závada v sektoru věčnosti. + + + + + Press Reset + + + + + ."

Nikdo nevěděl, kdo to Press Reset je ani proč posílá vzkazy. Ale žádné další žertovné dotazy už do něj nevkládali. Nikdo nechtěl riskovat to, že by na ně mohl dostat odpovědi.

Krátce potom se v zařízení objevila ta věc, která vypadala jako zlomený deštník se slanečky a usadila se hned za tím, co mělo podobu nafukovacího míče do vody a co každých čtrnáct minut udělalo "kvrk!". Jistě, magické knihy si postupně rozvíjely jistou… osobnost, odvozenou od veškeré síly obsažené na jejich stranách. To byl jeden z důvodů, proč nebylo moudré potulovat se po knihovně bez pořádné hole. A teď Rozšafín pomohl vybudovat přístroj na studium magie. Mágové sice vždycky věděli, že akt pozorování mění věc pozorovanou, ale zapomínali občas na to, že někdy mění i pozorovatele.

Ctibum měl podezření, že Hex sám sebe přestavuje. A on mu právě teď řekl "děkuji vám". Nějaké hloupé věci, která vypadá, jako kdyby ji vyrobil foukač skla, který měl škytavku.

Ctibum se podíval na zaříkadlo, jež stroj uvedl, rychle si je zapsal a vyběhl z místnosti.

V prázdné místnosti si Hex tiše bzučel sám pro sebe. Věc, která dělala "kvrk!", udělala "kvrk!". Hodiny nereálného času nepravidelně tikaly.

V okénku "výstup" to zaharašilo.

"Není zač. ++?????+ + . Chyba při komunikaci s myší - nedostatek sýra. Press Reset."

Bylo o pět minut později.

"Úžasné," připustil Výsměšek. "Tak Myslící hruškovník, říkáte?" Klekl si v marném pokusu nahlédnout dospod.

Zavazadlo ustoupilo. Bylo zvyklé na strach, hrůzu, děs a paniku. Jen zřídkakdy předtím se setkalo se zájmem a zvědavostí.

Arcikancléř vstal a oprášil se.

"Výborně," řekl, když se přiblížila postava trpaslíka. "Tady je zahradník se štaflemi. Děkan sedí nahoře ve svícnu, Afekte."

"Ujišťuji vás, že je mi tady docela dobře," ozval se hlas odněkud od stropu. "Ale mohl by někdo být tak laskav a podat mi sem můj čaj?"

"A dost mě překvapilo, že se starší pAsák vešel do příborníku," pokračoval v řeči Výsměšek. "Je opravdu

úžasné, jak se člověk dokáže poskládat."

"Já jsem… totiž… kontroloval jsem stříbro," bručel hlas z hlubin velké zásuvky.

Zavazadlo otevřelo víko. Několik mágů spěšně uskočilo.

Výsměšek si pečlivě prohlédl žraloci zuby, tu a tam zaražené do dřeva.

"Zabíjí žraloky, říkáte?" zavrtěl hlavou.

"Ale jo," přikývl Mrakoplaš. "Někdy je to dokonce vytáhlo na břeh a dupalo po nich."

To na Výsměška opravdu udělalo dojem. Myslící hruškovník byl v oblastech mezi horami Beraní hlavy a Kruhovým mořem velmi vzácný. Pravděpodobně už nezbyl jediný živý strom. Jen několik mágů bylo tak šťastných, že zdědili hole vyrobené z tohoto skvělého magického materiálu.

Ekonomie emocí byla jednou z Výsměškových nejsilnějších stránek. Udělalo to na něj velký dojem. Žasl. Když ta věc přistála mezi mágy a způsobila, že děkan dosáhl tak neuvěřitelného vertikálního zrychlení, byl skutečně poněkud užaslý. Ale nebyl vyděšený, neměl totiž žádnou představivost.

"Můj bože," řekl jeden z mágů.

Arcikancléř zvedl hlavu.

"Ano, kvestore?"

"To ta kniha, co mi půjčil děkan, Vzoromile. Je o opicích."

"Ano?"

"Je úžasná," prohlásil kvestor, který se právě nacházel zhruba ve střední části svého mentálního cyklu, a tedy také na správné planetě, i když izolován několika kilometry vlny. "Je pravda, co se tám píše. Říkají, že dospělému orangutanovi nenarostou lícní torby, dokud se nestane dominantním samečkem skupiny."

"No řekněte, není to úžasné?"

"Ano, a bude to asi pravda, protože on je nemá. Ale stejně by mě zajímalo proč. V knihovně je rozhodně dominantní."

"To ano," vmísil se do hovoru starší pAsák, "jenže on dobře ví, že je především mág. Takže je to jinak, než kdyby byl dominantní na celé univerzitě."

Jeden po druhém, jak se jim ta myšlenka vstřebávala do hlavy, se začínali usmívat na arcikancléře.

"Nedívejte se mi takhle na tváře!" zrudl Výsměšek. "Já se nikde nesnažím být dominantní!"

"Já jsem jenom -"

"Takže laskavě všichni hezky rychle zklapněte, nebo toho budete do jednoho litovat!"

"Měl byste si to přečíst," řekl kvestor, který stále ještě šťastně žil v údolí sušených žab. "Je úžasné, co všechno se tam člověk dozví."

"A co? Jako třeba… jak vystrkovat na lidi zadek?" zajímal se děkan ze svých výšin.

"Ne, děkane. To dělají paviáni," opravil ho starší pAsák.

"Omlouvám se, ale domnívám se, že myslíte gibbony," upozornil ho profesor Neurčitě mlhavých studií.

"Houby gibboni, to jsou ti, co tak houkají. Jestli chcete vidět zadky, musíte jít za paviány."

"No, mně nikdy zadek neukázal," odsekl arcikancléř.

"Haha, bodejť, to by ho ani nenapadlo," ozval se hlas shůry, "když jste dominantní samec a tak dále."

"Okamžitě slezte dolů!"

"Zdá se, že jsem se tady nějak zahákl, Vzoromile. Mám potíže s nějakou svíčkou."

"Pch!"

Mrakoplaš několikrát potřásl hlavou a opatrně se vytratil. Jak viděl, během doby, kdy byl tam, tady došlo k různým změnám, a když na to přišlo, nevěděl vlastně ani, jak dlouho byl pryč.

Nikdy netoužil po vzrušujícím životě. To, co měl opravdu rád, co hledal při každé příležitosti, byla nuda. Jenže potíž byla v tom, že právě nuda měla ty sklony vybuchnout vám přímo do obličeje. Pokaždé když už si říkal, že ji konečně našel, najednou spadl po hlavě do toho, co by jiní lidé - hloupí a nezodpovědní - nazvali dobrodružstvím. Byl přinucen navštívit mnoho podivných cizích zemí, setkal se s exotickými lidmi různých barev pleti, i když obvykle to byla setkání krátká, protože byl většinou na útěku. Viděl stvoření vesmíru, i když ne právě z lóže, a navštívil peklo i život posmrtný. Byl mnohokrát zajat, věznění, zachráněn, ztracen i vyplaven po ztroskotání na pustý ostrov. Někdy se mu to všechno stalo během jednoho dne.

Dobrodružství! Lidé o tom mluvili, jako kdyby to bylo něco, co stojí za to, a ne většinou směs mizerného jídla, nedostatek spánku a cizích lidí, kteří se do vás snaží zabodnout různé ostré předměty.

Základní potíž spočívala podle Mrakoplaše v tom, že byl zřejmě pronásledován preventivní karmou. Když to vůbec někdy začalo vypadat, že by se mu v nejbližší budoucnosti mohlo přihodit něco pěkného, přihodilo se mu něco ošklivého hned. A dělo se mu to pořád, i během té chvíle, kdy se mu mělo přihodit to příjemné, takže v praxi vlastně nic příjemného nezažil. Bylo to, jako kdyby měl zažívací potíže vždycky už před jídlem a cítil se tak hrozně, že vlastně nikdy nic pořádného nesnědl.

Někde na světě, říkal si, je někdo, kdo sedí na druhém konci oné houpačky, něco jako Mrakoplaš v zrcadle, jehož život sestává z jediné řady skvělých a pohodových událostí. Doufal, že se s ním jednoho dne setká, nejraději ve chvíli, kdy bude v ruce držet nějakou vhodnou zbraň.

Teď zas lidé kolem žvaní o tom, že ho pošlou na Vyvažovací světadíl. Slyšel, že je tam nudný život. A Mrakoplaš přímo toužil po nudě.

Jemu se na ostrově skutečně líbilo. Miloval kokosové překvapení. Rozbili jste ořech, a ejhle! uvnitř bylo kokosové mléko a šťavnatá dužina. To bylo přesně takové překvapení, jaké miloval.

Otevřel dveře. To místo kdysi bývalo jeho pokojem. Vládl tady strašlivý nepořádek. U stěny stála obrovská

otlučená skříň a to bylo, co se týkalo nábytku, skoro všechno, pokud pod ten název nejste ochotni zahrnout ošklivou židli bez výpletu a bez jedné nohy a matraci, která se tu a tam líně přesunovala po podlaze a vrážela do věcí. Zbytek místnosti byl plný předmětů, které sem byly očividně přineseny zvenčí - starých beden, kousků dřeva, pytlů…

Mrakoplaš cítil, jak se mu svírá hrdlo. Nechali jeho pokoj tak, jak byl.

Otevřel skříň a prohrábl se moly křižovanou tmou uvnitř, až jeho tápající ruka nahmátla -

- ucho -

- které bylo součástí trpaslíka.

"Au!"

"Co," rozhořčil se Mrakoplaš, "děláš v my skříni?"

"Skříni? Nó… nó… Copak tohle není magické království Hogo-fogo?" prohlásil trpaslík a snažil se tvářit nevinně.

"Není, a ty boty, co máš v ruce, nejsou Zlatý skvosty Královny víl," zavrčel Mrakoplaš a vytrhl boty zloději z rukou. "A tohle není Hůlka neviditelnosti a tady to to nejsou Úžasné ponožky obra Hromonosa, ale tohle je špička my boty -"

"Au!"

"A už ať tě tady nevidím!"

Trpaslík se rozeběhl ke dveřím a tam se na okamžik zastavil, aby vykřikl: "Mám oprávnění Cechu zlodějů! A neměl bys tlouct trpaslíky, to je druhismus!"

"Výborně," přikývl spokojeně Mrakoplaš a začal sbírat různé součástky oděvu.

Našel další roucho a oblékl si ho. Tu a tam na něm předvedli molové svou krajkářskou zručnost a většina červené barvy vybledla do odstínů oranžové a hnědé, ale k jeho úlevě to bylo pravé mágské roucho. Je těžké být obávaným mistrem magie, když při tom máte holá kolena.

Ozvaly se složité tiché kroky, které se mu zastavily za zády. Otočil se.

"Otevři."

Zavazadlo poslušně zvedlo tiše skřípající víko. Teoreticky by mělo být plné žralocích zbytků, ale ve skutečnosti bylo plné kokosových ořechů. Mrakoplaš je rychle vytahal na zem a uložil dovnitř všechno své šatstvo.

"Zavři."

Víko spadlo.

"A teď běž do kuchyně a sežeň nějaký brambory."

Zavazadlo provedlo nohama velmi komplikovaný manévr, díky němuž se otočilo, a s tichým pleskáním odklusalo. Mrakoplaš ho následoval a zamířil k arcikancléřově pracovně. Za zády slyšel hlasy mágů, kteří se stále ještě dohadovali.

Za ta dlouhá léta, kdy žil na Neviditelné univerzitě, znal pracovnu jako svou dlaň. Mnohokrát tam byl odpovídat na závažné otázky jako "Jak může někdo dostat zápornou známku ze Základního ohňostrůjství?" a strávil tam mnoho času tím, že si prohlížel inventář, zatímco ho někdo plísnil.

I tady se různé věci změnily. Pryč byly křivule a bublající baňky, jež byly tradičními rekvizitami magie. Výsměškově pracovně dominoval kulečníkový stůl, na kterém byly navrstveny papíry v takové vrstvě, že zelené sukno docela zmizelo. Výsměšek totiž zastával názor, že když mají lidé čas něco napsat, nemůže to být důležité.

Ze stěn na něj udiveně zíraly vycpané hlavy různých zvířat. Z parohů jedné jelení trofeje visely odrané boty, které Výsměšek obul v mládí jako člen školního veslařského týmu s přezdívkou Veslující Výsměšek Hnědý.

V rohu místnosti byl velký model Zeměplochy, umístěný na čtyřech velkých dřevěných slonech. Ten Mrakoplaš znal. Znal ho ostatně každý student…

Vyvažovací světadíl vypadal jako nepravidelná skvrna. Byl jako skvrna, která má svůj tvar, a nebyl to příliš pohostinný tvar. Občas o něm přivezli nějaké zprávy námořníci. Říkali, že v jednom místě se drobí do velkého množství velkých ostrovů, jejichž řada se táhne k ještě tajemnějšímu ostrovu Brmbrmduc a naprosto mýtickému světadílu označovanému na mapách jen jako "XXXX".

K Vyvažovacímu světadílu se neodvážilo mnoho námořníků. Vědělo se, že Achátová říše toleruje pašeráctví v malém, protože i Ankh-Morpork měl některé věci, které Acháťané chtěli. Ale nic oficiálního; loď se mohla zpět vrátit naložená hedvábím a vzácným dřevem a - v těchto dnech - několika uprchlíky s vyděšenýma očima nebo se mohla vrátit s kapitánem přibitým vzhůru nohama na stěžni nebo se taky nemusela vrátit vůbec.

Mrakoplaš se dostal velmi blízko skoro k čemukoliv, ale Vyvažovací světadíl, to byla neznámá země, terra inkognita. Nedokázal si představit, proč by právě tam potřebovali nějakého mága.

Mrakoplaš si zhluboka povzdechl. Věděl přesně, co by měl v této chvíli udělat.

Neměl by dokonce ani čekat na to, až se Zavazadlo vrátí ze své zásobovací výpravy do kuchyně, odkud se nesly výkřiky a opakované bušení mosazných pánví do čehosi velkého, což dokazovalo, že Zavazadlo plní příkazy svého pána.

Měl by jednoduše sebrat, co unese, a vypadnout odsud. Měl by -

"Ach Mrakoplaši," ozval se arcikancléř, který měl na muže svých rozměrů až překvapivě tichou chůzi. "Jak vidím, už se nemůžete dočkat, až se vydáte na cestu."

"No, samozřejmě," zahuhlal Mrakoplaš. "Bodejť, jakpak by ne."

Rudá armáda se sešla na tajné schůzi. Schůzi zahájili zpěvem revolučních písní, a protože vzdor vůči oficiálním představitelům dělal Acháťanům stále ještě jisté potíže, měly tituly jako: "Kupředu levá a omezený vzdor, my na ně kašlem, máme svůj vzor."

Pak byl čas na novinky.

"Velký mág přijde! Poslali jsme poselství i za cenu velkého osobního nebezpečí."

"A jak poznáme, že přijel?"

"Jestli to bude Velký mág, doslechneme se o tom! A pak -"

"Jemně svrhneme síly útlaku!" odpovědělo mluvčímu shromáždění sborem.

Dvě ohnivé byliny se rozhlédl shromážděním. "Správně," přikývl. "A pak, soudruzi, musíme udeřit přímo na srdce všeho zla. Musíme zaútočit na Zimní palác!"

Shromáždění najednou zmlklo. Pak někdo řekl: "Promiň, Dvě ohnivé byliny, ale je červen."

"Pak zaútočíme na Letní palác!"

Podobné shromáždění, ovšem beze zpěvů a s velmi starými účastníky, se odehrávalo také na Neviditelné univerzitě, i když jeden ze členů univerzitní rady odmítl opustit své místo na svícnu pod stropem. To se velmi dotklo knihovníka, protože tam většinou sedával on.

"Dobrá, když tedy nedůvěřujete mým výpočtům, tak jaké nabízíte alternativy?" volal právě zapáleně Rozšafín Ctibum.

"Loď?" nadhodil profesor Neurčitě mlhavých studií.

"Ty se potápějí," bránil se Mrakoplaš. "A co bezvětří?"

"Dostaneme vás tam mrknutím oka," prohlásil starší pAsák. "Jsme koneckonců mágové. Můžeme vám dát například pytel, ve kterém budete mít své vlastní větry."

"Ach. Kupředu, děkane!" rozzářil se arcikancléř.

"Já to slyšel," ozvalo se od stropu.

"Tak po zemi," navrhoval lektor Zaniklých run.

"Nahoru kolem Středu? Tam je to prakticky celou dobu cesta po ledě."

"Ne," odmítl pevně Mrakoplaš.

"Ale na ledě se nemůžete potopit."

"Ne. Jsou tam ledový stěny. Tam akorát uklouznete, pak se zřítíte dolů a nakonec vás ten led praští do hlavy. A taky jsou tam kosatky. A obrovský tuleni, co mají zuby jako slon!"

"A tohle, tohle je z té stěny," vmísil se náhle do hovoru kvestor konverzačním tónem.

"Co je to?" zeptal se lektor Zaniklých run.

"To je háček, na který se věší obrazy." Zavládlo krátké zaražené ticho.

"Dobrý bože, to už je tolik hodin?" řekl pak arcikancléř, když vytáhl hodinky. "No ano, tak tím je to. Tu lahvičku máš v pravé kapse, starý brachu. Vezmi si tři."

"Ne, jediný možný způsob je magie," trval na svém Rozšafín Ctibum. "Když jsme ho potřebovali dostat sem, tak to fungovalo, ne?"

"Jasně," zasmušil se Mrakoplaš. "Prostě mě pošlete pár tisíc kilometrů s hořícíma gatěma a ani nevíte, kde přistanu, jo? No, to je fakt skvělý."

"Dobrá," přikývl Výsměšek, muž, který nevěděl, co je to sarkasmus. "Je to velký světadíl, ten pravděpodobně nemineme ani s přesnými výpočty pana Ctibuma."

"A co když skončím rozmačkanej v nějaký hoře?" zajímal se Mrakoplaš.

"To nemůžete. My vybereme nějaký váhově příhodný kámen a ve chvíli, kdy proneseme zaklínadlo, se ten kámen vrátí sem, aby nahradil v celém procesu vaši váhu," odpověděl mu rozladěně Ctibum, který neměl rád posměšné narážky na své matematické schopnosti.

"Jo, a co když stejně budu uprostřed hory, akorát v díře, která bude mít můj tvar, no?" uvažoval Mrakoplaš dál. "No nazdar. Zkamenělinou ve zlomku vteřiny!"

"Nedělejte si s tím starosti," uklidňoval ho Výsměšek. "Je to jen otázka… myšlení a takových věcí, znáte to, jako že ze tří pravých úhlů složíte trojúhelník a tak…"

"Bylo by možné, že mluvíte o geometrii?" vydechl zděšeně Mrakoplaš a hledal očima nejkratší cestu ke dveřím.

"Jak vidím, tak si rozumíme. A kromě toho s sebou budete mít tu svou věcičku, to skvělé Zavazadlo. Vždyť to prakticky bude něco jako dovolená! Oni se vás nejspíš chtějí jen na něco zeptat, nebo tak něco. Kromě toho jsem slyšel, že máte velký talent na jazyky, takže ani tady nebudete mít potíže. Pravděpodobně nebudete pryč déle než několik hodin. A proč si pořád tiše říkáte ‚no nazdar, no nazdar'?"

"To že si říkám?"

"A až se vrátíte, všichni vám budou hrozně vděční."

Mrakoplaš se rozhlédl kolem - a v jednom případě nahoru - po členech rady.

"A jak se dostanu zpátky?"

"Stejně jako tam. Najdeme vás a přivedeme zpět. S chirurgickou přesností."

Mrakoplaš zasténal. Věděl, co v Ankh-Morporku znamená chirurgická přesnost. Znamenalo to "plus minus pět centimetrů doprovázených spoustou bolestivého křiku a nakonec vrstvu horkého dehtu na místo, kde člověk míval nohu".

Ale… když člověk na okamžik zapomněl na ten pocit jistoty, že se něco každopádně strašlivě zvrtne, pak ten plán vypadal naprosto dokonale. Potíž byla v tom, že mágové byli tak vynalézaví lidé.

"A můžu pak nastoupit zpět na svoje původní místo do knihovny?"

"Jistě."

"A můžu si úředně říkat mág?"
"Samozřejmě, a můžete to psát, jak si budete přát."
"A nebudu už celý život muset nikam cestovat?"
"Ne. Jestli na tom budete trvat, dáme vám písemný zákaz opustit univerzitní pozemky."
"A nový klobouk?"
"Cože?"
"Nový klobouk. Tenhle už má prakticky život za sebou."
"Dva nové klobouky."
"Zekýny?"
"Samozřejmě. A takové ty věcičky, co se dávají na křišťálové svícny. Ty bude mít kolem okraje. Kolik budete chtít. A my všichni budeme mág přepisovat mákoš."
Mrakoplaš si zhluboka povzdechl. "No tak jo. Udělám to."

Ponderův génius se cítil velmi neschopný, když přišlo na to vysvětlit lidem některé věci. A teď právě nastal takový případ, když se mágové sešli, aby provedli kus skutečně solidní magie.
"Ano, ale podívejte, arcikancléři, posíláme ho na opačnou stranu Plochy, takže -"
Výsměšek si povzdechl. "A ta se otáčí, že?" přikyvoval. "Všichni se pohybujeme jedním a tím samým směrem. To je přece jasné. Kdyby se lidé pohybovali opačným směrem jenom proto, že jsou na Vyvažovacím světadílu, museli bychom do nich alespoň jednou ročně narazit, ne? Vlastně dvakrát."
"Ano, ano, to je pravda, že se otáčejí stejným směrem, ale směr jejich pohybu je právě opačný! pochopte," prohlásil Rozšafín a utekl se k logice, "musíte brát v potaz vektory, rozumíte, musíte se sám sebe ptát: kterým směrem by se pohybovali lidé, kdyby tady nebyla Zeměplocha?" Mágové na něj tiše zírali.
"Dolů," odpověděl Výsměšek, aniž hnul brvou.
"Ne, ne, ne, arcikancléři," bránil se Ctibum. "Nepadali by dolů, protože by tady nebylo nic, co by je stahovalo dolů, oni by -"
"Nepotřebujete přece nic, co by vás stahovalo dolů. Když vás nic nedrží, tak prostě dolů spadnete, ne?"
"Pokračovali by ve svém původním směru!" vykřikl Ctibum.
"Tak dobře," přikývl Výsměšek. "Točili by se pořád dokolečka." Pak si zamnul ruce. "To chce opravdu pořádný nátisk, mládenče, než se člověk stane zkušeným mágem. Jak pokračujete, Runy?"
"Já… už skoro něco vidím," odpověděl lektor Zaniklých run, který šilhal do křišťálové koule. "Ale je tady spousta rušivých vlivů…"
Mágové se shromáždili kolem. Křišťál zaplnily husté bílé tečky. Ve vánici opravdu bylo vidět jakési stíny. Některé z nich mohly patřit lidem.
"Achátová říše, to je velmi klidné místo," odkašlal si výsměšek. "Skutečně mírumilovné. Kulturní. Velmi si zakládají na slušnosti a dobrých mravech."
"To je pravda," souhlasil lektor Zaniklých run. "Já slyšel, že je to tím, že lidem, kteří nejsou slušní a mírní, useknou nějaký ten kousek. Slyšel jsem, že v Achátové říši vládne tyranie a represe!"
"Jaký je to typ vlády?" zeptal se Rozšafín Ctibum.
"Tautologický," ozval se jízlivý děkanův hlas shůry.
"Jak velké kousky?" zajímal se zatím Mrakoplaš. Nikdo mu nevěnoval pozornost.
"Taky jsem slyšel, že zlato je tam docela obyčejný kov," pokračoval děkan. "Říkají, že prý se tam válí po ulicích. Tak by ho Mrakoplaš mohl zpátky nějaký ten kousek přinést."
"Já si raději přinesu zpátky všechny svý kousky," odpověděl mu Mrakoplaš.
Koneckonců, pomyslel si, vždyť já jsem jediný, kdo spadne doprostřed celého toho maléru. Tak proč byste mě měli poslouchat, že ano?
"Nemohl byste s tím něco udělat, aby se to tak nerozmazávalo?" zavrčel arcikancléř.
"Lituju, arcikancléři, ale -"
"A ty kousky… jsou to velký, nebo malý kousky?" ptal se dále Mrakoplaš opět neslyšen.
"Hlavně nám už najdi nějaký volný prostor, kde bude nějaký vhodně velký a těžký předmět."
"Víte, je opravdu strašně těžké -"
"Nebo nějaké důležité kousky? Pohybujeme se řádově,třeba v oblasti rukou a nohou?"
"Říká se, že je to tam nesmírně nudné. Nejhrubší kletba prý tam zní ‚Zajímavé časy na vás!'."
"Tady máme nějakou věcičku…, ale je hodně rozmazaná. Vypadá to jako zahradní kolečko nebo co. Mohlo by to být tak akorát, řekl bych."
"- nebo prstů, uší a takových věcí?"
"Výborně, tak do toho," zamnul si znovu Výsměšek ruce.
"Víte, taky si myslím, že by bylo dobře, kdyby byl o chlup těžší než ta věc, která se bude přesouvat sem," upozornil je Rozšafín. "Pak tam totiž on doletí naprosto minimální rychlostí. Myslím, že -"
"Ano, ano, mnohokrát vám děkuji, pane Ctibume, ale teď už rychle do kruhu a ať se z hole kouří, ano?"
"Nehty? Vlasy?"
Mrakoplaš zatahal za roucho Rozšafína Ctibuma, který mu připadal o něco více při smyslech než všichni ostatní.
"Ehm. Takže jaký další krok udělám teď?" zeptal se.
"Hm. Asi tak deset tisíc kilometrů, doufám," odpověděl mu Rozšafín.

"Ale… víte… nemáte pro mě nějakou radu?"

Rozšafín přemýšlel, jak by to vyjádřil. Pomyslel si: Udělal jsem s Hexem, co jsem mohl, ale zbytek toho všeho provede parta potrhlých mágů, jejichž představa experimentálního obřadu spočívá v tom, že ho provedou, pak si sednou a budou se hádat, kam asi vyslaná osoba doletěla. Chceme změnit vaši polohu asi o deset tisíc kilometrů, na místo, které, ať si říká arcikancléř, co chce, cestuje vesmírem úplně opačným směrem. Klíčem je přesnost. Je zbytečné používat nějaká stará zaklínadla na přesun v prostoru. Ta mají tendenci fungovat jen napůl a tak by to dopadlo i s vámi. Jsem si skoro jistý, že vás tam dostaneme, v nejhorším tedy ve dvou kusech. Jenže nemáme nejmenší představu o tom, kolik váží ta věc, se kterou vás měníme. Když bude vážit zhruba tolik co vy, tak to bude v pořádku, jestli vám nevadí, že budete muset při dopadu kousek běžet. Ale jestli bude o hodně těžší než vy, pak mám podezření, že tam přicestujete rychlostí, jaké mohou normálně docílit jen náměsíčníci z vysokohorských vesnic na skalním převisu, kteří udělali chybný krok a teď se blíží ke konci cesty.

"No…, jak bych vám to…" zamyslel se ještě jednou. "Bojte se. Hodně se bojte."

"Jo tak," uklidnil se Mrakoplaš. "Tak to není žádný problém. V tom jsem fakticky dobrej."

"Pokusíme se vás odeslat do středu světadílu, kde by měl být Visovis," řekl Ctibum.

"Hlavní město?"

"Ano. Hm." Rozšafín se cítil provinile. "Podívejte, ať se stane co se stane, jsem si jistý, že se tam dostanete živý, což je víc, než kdybych to nechal jenom na nich. A jsem si skoro jistý, že se ocitnete na tom správném světadíle."

"No výborně."

"Pojďte sem, pane Ctibume. Všichni dychtíme vyslechnout, jak si přejete, abychom to provedli," volal Výsměšek.

"Aha, hm, no ano. Dobrá. Takže teď, pane Mrakoplaši, kdybyste byl tak laskav a postavil se do středu osmiúhelníku… děkuji vám. Prosím. Podívejte, gentlemani, potíž v odesílání předmětů na větší vzdálenost spočívá v Heisenbergově zákoně nejistoty, protože objekt, který je teleportován - tento výraz vznikl ze slov tele - ‚vidím' a porte - ‚jíti', takže jeho význam je ‚vidím, že to odešlo', ehm, tedy teleportovaný objekt, hm, bez ohledu na to, jak je velký, je redukován na thaumickou částici, a stává se tedy předmětem možné tragické dichotomie: buď ví, kdo je, nebo kam míří, ale ne obojí současně. Napětí, které tak vytvoří v morfickém poli, má za následek, že se tato částice dále rozloží a přesouvaný objekt se, ehm, jaksi… rozmázne po jedenácti rozměrech. Ale jsem si jist, že tohle všechno je vám známo."

Od profesora Neurčitě mlhavých studií, který se v mysli nakrátko vrátil ke své přednášce v DMS20, se ozvalo krátké zachrápání.

Mrakoplaš se usmíval. Tedy alespoň to tak vypadalo, protože právě otevřel ústa tak doširoka, že mu byly vidět zuby.

"Moment, račte prominout, ale nepamatuju si, že by byla řeč o tom, že se mě chytáte rozmáznout -"

"Pochopitelně," pokračoval Ctibum dál, "odeslaný objekt tohle všechno ve skutečnosti fyzicky nepocítí -"

"Aha."

"- tedy alespoň podle našich odhadů -"

"Cože?"

"- i když je teoreticky možné, že psychicky zůstane při těchto změnách přítomen -"

"He?"

"- aby krátce prošel svým explozivním rozložením."

"Tak počkat!"

"Nuže, všichni jsme obeznámeni s použitím zaklínadla jako páky nebo bodu otáčení. Zaklínadlo se využije tak, že není třeba přesouvat jeden předmět, ale jednoduše se vymění postavení dvou objektů o stejné hmotnosti. Mým cílem je dnešní noci dokázat, že když objektu -"

"Mně?"

"- udělíme přesný počet otáček a maximální rychlost, a to hned na začátku, je téměř jisté -"

"Téměř?"

"- že cestou zůstane pohromadě, ale maximálně do vzdálenosti, ehm, deseti tisíc kilometrů -"

"Jenom do?"

"- plus minus pět procent -"

"Plus minus?"

"Takže, kdybyste byli tak - promiňte, děkane, ale byl bych rád, kdybyste na nás přestal kapat ten vosk - tak hodní a zaujali svá místa, která jsem vám vyznačil na zemi…"

Mrakoplaš vrhl toužebný pohled ke dveřím. Pro zkušeného zbabělce to byl jen malý kousek. Co kdyby odsud jednoduše vypadl a oni by si potom klidně mohli… potom by klidně mohli…

Co by vlastně mohli? Mohli by mu jednoduše sebrat jeho klobouk a zakázat mu dokonce vstoupit na pozemky univerzity. Když tak o tom přemýšlel, myslel, že by se tím přibíjením na most asi příliš neunavovali, zvláště kdyby je unavilo zbytečně dlouhé hledání jeho osoby.

Ale v tom byl ten problém. Nebyl by sice mrtev, ale nebyl by už ani mág. A - pomyslel si, zatímco se mágové šourali na svá místa a ohmatávali ozdobné konce svých holí - nedokázal si sám sebe představit jako nemága.

Zaklínaní začalo.

Mrakoplaš švec? Mrakoplaš žebrák? Mrakoplaš zloděj? Téměř každé toto spojení, s výjimkou Mrakoplaš mrtvola, vyžadovalo jistou kvalifikaci a dovednosti, které on neměl.

Nic jiného neuměl. Býti mágem, to bylo jediné možné východisko. Nebyl sice dobrý ani v magii, ale tady to měl alespoň jisté. Vždycky cítil, že má právo existovat jako mág, ze stejných důvodů, ze kterých nemůžete provozovat

skutečnou matematiku bez nuly. Nula není nic, není to vlastně žádné číslo, ale kdyby vypadla, bude mnoho ostatních čísel vypadat pěkně hloupě. To byla taková vzdálená myšlenka, která ho hřála během těch chladných nocí, kdy se budil ve tři ve čtyři hodiny ráno, zvažoval svůj život a shledával ho lehčím než obláček přihřátého vodíku. Ale on pravděpodobně opravdu několikrát zachránil svět, i když se mu to stávalo náhodou, zatímco se pokoušel udělat úplně něco jiného. Takže by v tom kdokoliv zbytečně hledal nějaké uzlové body osudu nebo karmy. Tyhle věci se zřejmě počítaly jen tehdy, když jste se postavili někam na vyvýšené místo a začali volat do všech světových stran "U všech všudy, to je ale překrásná chvíle k tomu zachránit svět, tak to se nedá nic dělat!", místo abyste se tetelili někde v mizerném úkrytu a drmolili "Ale do prdele, tentokrát už to mám betonově spočítaný!".

Zaklínání pokračovalo.

Nezdálo se, že by probíhalo právě nejlépe.

"No tak se seberte, mládenci," ozval se Výsměšek. "Trochu života do toho umírání!"

"Jste si jistý, že je to… něco… malého?" zeptal se děkan, kterému na čele vyrazil pot.

"Vypadá to jako zahradní… kolečko…" zabručel lektor Zaniklých run.

Z ozdobné koule na konci Výsměškovy hole začal vystupovat kouř.

"Podívejte se, kolik magie do toho vkládám, pane Ctibume!" rozčilil se. "Co se to děje?"

"Hm. No, asi je to tím, že hmota tak docela nebude odpovídat velikosti…"

A pak, stejně jako musíte vynaložit velkou sílu, když chcete otevřít těsné dveře, ale nepotřebujete žádnou k pádu do místnosti, když se nakonec nečekaně otevřou, zaklínadlo zabralo.

Rozšafín později doufal, že to, co zahlédl, byl jen optický klam. Nebylo přece možné, aby se někdo natáhl do výšky tří metrů a pak se vrátil do původní velikosti tak prudce, že měl špičky bot na okamžik těsně pod bradou.

Ozval se krátký výkřik "Oooohhhdopppp -", který náhle skončil, což bylo pravděpodobně dobře.

První, co Mrakoplaš zažil, když se objevil na Vyvažovacím světadílu, byl pocit chladu.

Další věci ve směru jízdy, které stačil v pohybu zaregistrovat, byly: užaslý muž s mečem, další muž s mečem, třetí muž, který svůj meč upustil a dal se na útěk, dva další muži, kteří nebyli tak pozorní a vůbec ho neviděli, malý strom, asi padesát metrů zakrslého křoví, závěj, větší závěj, několik kamenů a další obrovská, hluboká a prozatím poslední závěj.

Výsměšek se podíval na Rozšafína Ctibuma.

"Takže je pryč," zabručel. "Ale nepředpokládali jsme, že se nám současně něco vrátí?"

"Nejsem si jistý, že čas výměny je totožný," odpověděl Rozšafín.

"Myslíte jako, že je třeba poskytnout tomu čas na překonání okultního rozměru?"

"Něco takového. Podle Hexe bychom mohli čekat i několik -"

Ozvalo se tiché "puf" a poté se uprostřed osmiúhelníku, přesně na místě, kde stál před okamžikem Mrakoplaš, něco objevilo a kousek popojelo.

Mělo to totiž čtyři malá kolečka jako nějaký vozík. Nebyla to příliš složitá kolečka, spíš jakési provizorní náhražky, které se přidělají na nějaký velmi těžký předmět, když ho je třeba výjimečně přesunout.

Nad kolečky začala být ona věc mnohem zajímavější. Byl tam tlustý válec, který vypadal tak trochu jako sud položený na bok. Jeho výrobě někdo věnoval velkou pozornost. Bylo na něj použito velké množství mosazi, takže měl podobu obrovského tlustého psa s otevřenou tlamou. Při jeho velikosti bylo téměř zanedbatelné, že mu pod ocasem visel kousek provázku, který syčel a kouřil, protože hořel.

Věc nedělala nic nebezpečného. Prostě tam stála a čadící provázek se pomalu zkracoval.

Mágové se seběhli kolem.

"Zdá se, že je to pěkně těžké," prohlásil lektor Zaniklých run nejistě.

"Socha psa s velkou tlamou," ušklíbl se profesor Neurčitě mlhavých studií. "To je ale hloupost."

"A přitom to vypadá jako přerostlý mopslík," zabručel Výsměšek.

"Takové zbytečné práce," přitakal děkan. "To by mě zajímalo, proč se to někdo pokusil zapálit."

Výsměšek se sklonil a vstrčil hlavu do psí tlamy.

"Tady je nějaká koule," řekl a jeho hlas se slabě odrazil od stěn válce. "Podejte mi někdo hůl nebo něco takového. Zkusím ji vyviklat a vytáhnout."

Rozšafín upíral pohled na kouřící provázek.

"Ehm," ozval se opatrně, Jaksi… tedy… víte, já si myslím, že bychom měli od té věci poodstoupit. Všichni, a vy zvlášť, arcikancléři. Hm. Ustoupit kus dozadu, ano a stranou. Ehm."

"Pch, vážně? To je celý ten váš výzkum," ušklíbl se Výsměšek. "Vám nevadí, když se patláte s ozubenými kolečky a mravenci, ale když přijde na to, zjistit, jak některé věci fungují, a -"

"Trochu si umazat ruce -" přiložil si polínko lektor Zaniklých run."

"Správně, a trochu si umazat ruce, tak jste z toho najednou celý pryč."

"Tak to není, arcikancléři," zavrtěl Ctibum hlavou. "Já si myslím, že by to mohlo být nebezpečné."

"Mám pocit, že už jsem ji uvolnil," ozýval se Výsměškův hlas, zatímco jeho majitel se potýkal s koulí v nitru válce. "Pojďte sem někdo a postrčte tu věc ještě kousek a -"

Ctibum ustoupil o dalších několik kroků. "Víte, já si vážně nemyslím, že byste měl -"

"Tak vy nemyslíte? A to si říkáte mág? K sakru! Teď se mi tam vzpříčila hůl! Tak! Ale dobře mi tak, to je z toho, že poslouchám ty vaše řeči a nedávám pozor na to, co dělám, pane Ctibume."

Rozšafín za sebou uslyšel směsici podivných zvuků. Když se otočil, zjistil, že knihovník, vybavený oním

šestým smyslem, který varuje téměř všechna zvířata před hrozícím nebezpečím, převrátil stůl na bok, ukryl se za něj a teď opatrně vyhlížel přes jeho hranu. Na hlavě při tom měl nasazený malý kbelík, jehož ucho si spustil pod bradu jako řemínek přilby.

"Arcikancléři, já si vážně myslím, že -"

"Tak teď si zase myslíte, co? A už vám někdy někdo řekl, že za to, že myslíte, jste tady vlastně placený? Au! Teď mi to skříplo prsty!"

Ctibum musel sebrat veškerou odvahu, aby řekl: "Já si myslím, že by to mohlo být něco jako raketa, pane."

Mágové obrátili pozornost k syčícímu provázku.

"Co… to jako barevná světla, prskající hvězdičky a takové ty věcičky?" řekl Výsměšek.

"Možná že ano, pane."

"Tak to museli mít v plánu pořádný ohňostroj. Asi jsou v Achátové říši na ohňostroje zatížení." Výsměšek mluvil tónem člověka, kterému se do hlavy začala pomalu vkrádat myšlenka, že právě mohl udělat velikou hloupost.

"Nemám udusit ten provázek, pane?" nadhodil Ctibum.

"Jistě, hochu, proč ne? To je dobrý nápad. Tomu říkám konstruktivní myšlení, člověče!"

Ctibum popošel kupředu a prsty udusil doutnající provázek.

"Doufám jen, že jsme tím něco nepokazili," řekl.

Mrakoplaš otevřel oči.

Tohle nebyla chladná prostěradla. Bylo to bílé a bylo to chladné, ale postrádalo to základní prostěradlovitost. To bylo způsobeno především tím, že to mělo obrovský díl sněhovitosti. A byla v tom rýha. Dlouhá rýha.

Takže se na to podívejme… Pamatoval si pohyb. A matně něco malého, ale neobyčejně těžkého, co kolem něj s hučením proletělo opačným směrem. Pak se ocitl tady, pohyboval se tak rychle, že jeho nohy po sobě zanechaly tu…

…rýhu. Jo, rýhu, pomyslel si s lehkostí a klidem člověka, který upadl do mírného šoku. A všude kolem ní leží lidé. A sténají.

Ale vypadají jako lidé, kteří by mohli, až přestanou lézt po čtyřech a sténat, vytáhnout meče, jichž mají až až, a začít se vážně zajímat o vaše kousky.

Poněkud roztřeseně vstal. Nezdálo se, že by bylo kam utéct. Byla tady jen ta širošírá sněhová pláň ohraničená horami.

Vojáci, jak se zdálo, přicházeli k sobě. Mrakoplaš si povzdechl. Před několika hodinami ještě seděl na sluncem vyhřáté pláži a půvabné mladé ženy mu nabízely brambory, a teď byl tady, na větrem profukované mrazivé pláni a se spoustou obrovských mužů, kteří nenabízeli nic jiného než násilí. Všiml si, že z podrážek jeho bot stoupá dým. Pak najednou někdo zvolal: "Hej! Ty jsi… nejsi náhodou…, ale jo, jsi ten… jaksetento… jmenuje… Mrakoplaš ne?"

Mrakoplaš se otočil.

Za ním stál velmi starý muž. Navzdory kousavému větru na sobě neměl nic víc než koženou bederní roušku a umaštěný plnovous tak dlouhý, že staroch tu roušku prakticky nepotřeboval, rozhodně ne kvůli všeobecnému pohoršení. Nohy měl promodralé chladem a nos zčervenalý od větru a to mu dodávalo vzhled, jaký by v některých zemích svědčil o věrném vlastenectví. Přes jedno oko měl klípec, ale mnohem víc než ta černá páska přitahovaly pohled jeho zuby. Jiskřily.

"Nestůj a nečum jako ten největší čumák čumákovič! Sundej mi ty zatracený věci!"

Kolem kotníků a zápěstí měl těžké okovy spojené řetězem. Od nich vedl další dlouhý řetěz ke skupině více méně podobně oblečených mužů, kteří se tísnili v malém hloučku a s hrůzou Mrakoplaše pozorovali.

"Hihi. Oni si myslí, že jsi nějaký démon," zachichotal se starec. "Ale já poznám mága, když ho vidím! Támhleten sviňák má klíče. Běž, vezmi mu je a zkopej mu pořádně zadek!"

Mrakoplaš udělal několik váhavých kroků ke zmatenému strážci a zašmátral mu v opasku.

"To je ono," pochvaloval si stařec. "Teď mi je hoď a ukliď se stranou."

"Proč?"

"No nechceš snad bejt celej zastříkanej od krve, že ne?"

"Ale ty přece nemáš žádnou zbraň a jseš sám, a oni mají ty velký meče a je jich pět!"

"Já vím," přikývl stařec a pomalu a pečlivě si kolem jedné sevřené pěsti obtočil řetěz, na němž byl ještě před chvilkou připoután. "Je to trochu nefér, ale já nemám čas čekat, až jim přijdou posily."

Usmál se.

V ranním světle se zableskly jeho zuby. Zub co zub v jeho ústech byl diamant. A Mrakoplaš věděl, že na světě existuje jen jediný člověk, který má odvahu nosit trollí zuby.

"Tady? Barbar Cohen?"

"Psst! Jsem tady inkoito! A teď mi uhni z cesty!" Pak se jiskřivě usmál na stráže. "Tak jdeme na to, hoši. Koneckonců, vždyť vás je pět. A já už jsem starý člověk. Achich, achich, ty moje klouby a tak dále…"

Strážným je třeba přiznat ke cti, že zaváhali. Podle výrazu jejich tváří se dalo snadno odhadnout, že to pravděpodobně nebylo kvůli tomu, že by oni, pět obrovských, po zuby ozbrojených mužů, považovali za nefér napadnout jednoho křehkého starého muže. Bylo to tím, že na takovém křehkém starém muži, který se tváří v tvář své neodvratné zkáze přihlouple usmívá, přece jen není všechno v pořádku.

"No tak, do toho," lákal je Cohen. Muži se začali pomalu přisunovat blíž a každý z nich čekal, až některý z jeho druhů začne.

Cohen jim popošel o několik kroků vstříc a unaveně mával rukama. "Ne, och ne," řekl. "Skoro se stydím, vážně. Takhle se přece na člověka neútočí! Mlít se tady jeden přes druhého jako ve mlýně! Pamatujte si, že když chcete

na někoho zaútočit, ze všeho nejdůležitější je okamžik… překvapení -"

O deset vteřin později se Cohen vrátil k Mrakoplašovi.

"Už je po všem, pane mágu. Už můžete otevřít oči."

Jeden z mužů visel za nohy na stromě, z jednoho byly vidět jen boty vyčnívající ze sněhu, dva se bezvládně opírali o velké balvany a jeden byl - zhruba řečeno - tak nějak všude okolo. Tu i tam.

Cohen si zamyšleně olízl klouby na rukou.

"Tak mám dojem, že ten poslední mě málem dostal," zabručel. "Myslím, že stárnu."

"Jak jsi se sem -" Mrakoplaš se odmlčel, protože jedna zvědavá myšlenka předstihla druhou. "Jak jsi vlastně doopravdy starej?"

"Pořád ještě máme století Ovocného netopýra?"

"No."

"Hm. Tak nevím. Devadesát? Mohlo by mi být devadesát. Možná devadesát pět?" Cohen vylovil ze sněhu klíče a vydal se ke skupině mužů, kteří teď byli, jak se zdálo, ještě vyděšenější než předtím. Odemkl první pár pout a podal zmatenému vězni klíče.

"Tak, teď co nejrychleji zmizte," řekl jim téměř laskavě. "A nedejte se znovu chytit."

Vrátil se k Mrakoplašovi. "Co tě přivádí to téhle díry?"

"Nó -"

"To je zajímavé," přikývl Cohen a to bylo všechno. "Jenže já nemám čas stát tady celý den a žvanit. Mám spoustu práce. Jdeš se mnou?"

"Cože?"

"Jak chceš." Cohen si uvázal kolem pasu kus řetězu jako provizorní pás a za něj si křížem zastrčil dva meče.

"Jen tak pro zajímavost," zabručel, "co jsi udělal se Štěkajícím psem?"

"S jakým psem?"

"No, na tom vlastně nezáleží."

Mrakoplaš zíral za odcházející postavou. Ne že by se cítil v bezpečí, když byl nablízku barbar Cohen. Nikdo nebyl v bezpečí, když byl nablízku barbar Cohen. Zřejmě se tady stárnoucí proces dopustil nějakého omylu. Cohen byl vždycky barbarským hrdinou, protože nic jiného než být barbarským hrdinou neuměl. A zdálo se, že jak stárne, je stále tvrdší, jako dub.

Byl velmi známou postavou, tak známou, že ho znal i Mrakoplaš, a to mágovi dodávalo klidu. Jenže byl daleko od svého běžného působiště.

"Tam, ve starejch horách Beraní hlavy, už to nemělo žádnou budoucnost," vyprávěl mu Cohen, když se pak spolu brodili sněhem. "Ploty a farmy a farmy a ploty, kam oko pohlídne. Zabiješ draka, a někdo si na tebe jde zaručeně stěžovat. Něco ti řeknu. Víš, co se mi stalo?"

"Ne. Co se ti stalo?"

"Přišel za mnou nějakej chlap a řekl mi, že moje zuby jsou urážkou trollů. Co ty na to, he?"

"No, jsou přece udělány z -"

"Já mu odpověděl, že mně si nikdy nikdo nestěžoval."

"No jo, a dal jsi jim vůbec někdy šan-"

"Já mu řekl: ‚Viděl jsem nahoře v horách trolla, který měl náhrdelník z lidských lebek, a já mu popřál hodně štěstí. Silikonová liga proti pomluvám, u psí nohy! A všude je to stejný. A tak jsem si řekl, že se podívám na druhou stranu Cori Celesti."

"Je to nebezpečné, putovat přes Střed?" zajímal se Mrakoplaš.

"Bejvalo," odpověděl Cohen a hrůzostrašně se zašklebil.

"Než jsi odešel, myslíš?"

"Tak, tak. Pořád ještě máš tu svoji truhlu na nožičkách?"

"Jak kdy. Potuluje se kolem. Znáš to." Cohen se zasmál.

"Jednoho krásnýho dne jí utrhnu to její podělaný víko, to si piš. Hele. Koně."

Bylo jich pět a sklesle stáli v malé proláklině. Mrakoplaš se ohlédl k osvobozeným zajatcům, kteří se zatím bezcílně potulovali sem a tam. "Nevezmeme jich všech pět, že ne?" zeptal se.

"Jasně, že jo. Mohli bychom je potřebovat."

"Ale… jeden pro mě… jeden pro tebe… K čemu nám bude ten zbytek?"

"Oběd, čaj o pátý, večeře?"

"Ale to je tak trochu… nefér, nezdá se ti? Ti lidi vypadají… zmatení."

Cohen se ušklíbl šklebem muže, který, byť mnohokrát v okovech, nikdy v životě nebyl vězněm.

"Osvobodil jsem je," vysvětloval. "To je poprvé v životě, kdy jsou svobodní. To pro ně asi musí bejt tak trochu šok. Čekají na někoho, kdo by jim řekl, co mají dělat teď."

"Ehm…"

"Řeknu jim, aby umřeli hladem, jestli chceš."

"Ehm…"

"No tak dobře! Vy tam! V dvojstup za zadkem mého koně nastoupit teď!"

Skupinka se rozeběhla ke Cohenovi a s výrazy plnými očekávání vytvořila dvojstup za jeho koněm.

"Řeknu ti jednu věc. Nelituju toho. Tohle je země plná možností," řekl Cohen a pobídl koně do klusu. Zmatení svobodní muži se rozeběhli za ním. "Víš co? Meče jsou tady zakázaný. Nikdo kromě vojáků, šlechticů a Královský gardy nesmí vlastnit zbraně. Skoro tomu nemůžu uvěřit! Ale je to čistá pravda! Meče jsou postavený mimo zákon,

takže je můžou nosit jen lidi, co jsou mimo zákon. Psanci a zbojníci. A to mně," řekl Cohen a vrhl do okolní krajiny další zářivý úsměv, "skvěle vyhovuje."

"Ale… vždyť jsi byl v řetězech…" zkusil to Mrakoplaš.

"Jsem rád, že jsi mi to připomněl," přikývl Cohen. "Jo. Nejdřív najdeme ostatní mládence, pak ty, co za to můžou, a ty si vezmu na slovíčko stranou."

Tón jeho hlasu velmi jasně naznačoval, že všechno, co k tomu budou moci poznamenat, bude nějaké to "nanejvýš příjemné" nebo "vaše žena je obrovský hroch!".

Ostatní mládence?"

"Jednomužnej barbarismus už nemá budoucnost," vysvětloval Cohen. "Tak jsem si sehnal… No, jen počkej, uvidíš."

Mrakoplaš se otočil, aby se podíval na skupinu, která je následovala, na sníh a na Cohena.

"Ehm. Poslyš, víš, kde je Visovis?"

"Jasně. To je hlavní město. Tam míříme. Skoro. Právě teď je totiž v obležení."

"V obležení? To jako myslíš… spousta vojska, všichni vevnitř už se živěj krysama a tak?"

"Jo, jenže tohle je Vyvažovací světadíl, rozumíš, takže je to takový slušný obléhání. No, já tomu říkám obléhání… starej císař umírá, takže velký rody čekají, aby tam mohly vlítnout. Tak to tady chodí. Je tady pět různejch šlechtickejch famílií a ty se mezi sebou navzájem hlídaj a nikdo nechce udělat první krok. Když tady chceš něčemu rozumět, musíš umět myslet za roh."

"Cohene?"

"Ano, chlapče?"

"Co se to vlastně, u všech sardelí, děje?"

Lord Hong pozoroval čajový obřad. Trval tři hodiny, ale dobrý šálek čaje se nedá uspěchat.

Kromě toho hrál sám se sebou šachy. Byl to jediný způsob, jak si zahrát s protivníkem svého kalibru, ale většinou to nebylo příliš zábavné, protože obě strany využívaly obrannou strategii, která, což je třeba říci, byla dokonalá.

Lord Hong si občas přál narazit na protivníka tak chytrého, jako byl sám. Nebo, přesněji řečeno, protože byl lord Hong skutečně velmi chytrý, přál si soupeře skoro tak chytrého, jako byl sám, nebo takového, který by byl chytrý jako on, ale v rozhodujících okamžicích by udělal fatální chybu. Zatím zjišťoval, že lidé jsou nesmírně hloupí. Málokdy si promysleli víc než několik tahů dopředu.

Visoviskému dvoru byly atentáty a násilná smrt pečení i vínem. Dalo by se dokonce říci, že pečené a víno byly prostředky atentátů a násilných smrtí. Hra, kterou hrál každý. Byl to jen další tah. Považovalo se samozřejmě za nevychovanost pokoušet se zavraždit panovníka. Dělalo se to tak, že se panovník postupně přivedl do situace, která vám ho umožnila kontrolovat. Jenže tahy na téhle úrovni byly velmi nebezpečné. I když se jednotliví bojovní náčelníci s potěšením potýkali mezi sebou, byli schopni se okamžitě spojit proti každému, kdo by se pokusil vystoupit nad ostatní. A lord Hong se proto zvedal nenápadně jako kynoucí těsto. Přivedl náčelníky postupně jednoho po druhém k přesvědčení, že jeden každý z nich je bezpochyby kandidátem na trůn, ale že lord Hong, by byl přece jen o trošičku lepší než kterýkoliv z nich.

Pobavilo ho, když zjistil, co si o něm myslí. Že se snaží získat říšskou perlu…

Zvedl oči od šachovnice a zachytil pohled dívky, která pilně pracovala u čajového stolku. Dívka zrudla a odvrátila zrak.

Dveře se odsunuly. Dovnitř se po kolenou vsunul jeden z jeho mužů.

"Ano?" pozvedl lord Hong obočí.

"Ehm… ó pane…"

Lord Hong si povzdechl. Lidé málokdy začínají svá hlášení tímhle způsobem, když přinášejí dobré zprávy.

"Co se stalo?"

"Objevil se ten, kterého nazývají Velkým mágem, "ó pane. Vysoko v horách. Přiletěl na větrném draku. Alespoň tak to říkají," dodal posel rychle, protože znal nechuť lorda Honga ke všem pověrám.

"Dobře. Ale? Předpokládám, že je tady nějaké ale?"

"Ehm… přišli jsme o jednoho ze Štěkajících psů. Z té nové série, která se podle vašeho příkazu zkoušela. Nejsme si tak docela jistí… tedy abych se vyjádřil… myslíme si, že kapitán Tři vysoké stromy padl do pasti, asi… zprávy jsou velmi nepřesné… Náš informátor tvrdí, že psa odčaroval Velký mág…" posel se sklonil ještě níže k zemi.

Lord Hong si znovu ztěžka povzdechl. Magie. V říši upadla v nemilost, využívala se jen k věcem přízemně pozemským. Byla považována za nekulturní. Vkládala totiž moc do rukou lidem, kteří by nedokázali napsat slušnou poému, ani kdyby si tím měli zachránit život, a většina z nich si život skutečně nezachránila.

Věřil v souhru okolností víc než v magii.

"To je velmi nepříjemné," pokýval lord Hong hlavou.

Vstal a zvedl ze stojánku svůj meč. Byl dlouhý, prohnutý a vyrobený nejlepším mečířem říše, což byl lord Hong sám. Slyšel, že trvá dvacet let, než se někdo vyučí onomu obtížnému umění, takže si dal opravdu záležet. Jemu to trvalo tři týdny. Lidé se nikdy nedokázali dokonale soustředit a v tom byl jejich problém…

Posel se roztřásl a přitiskl se k zemi.

"Byl důstojník, který velel akci, popraven?" zeptal se lord Hong.

Posel se pokusil propadnout podlahou, ale nakonec se rozhodl, že mu stejně nezbývá nic jiného než říci čistou pravdu.

"Byl," pípl.

Lord Hong švihl mečem. Ozvalo se zasyknutí, jaké vydává padající hedvábí, pak náraz, zvuk připomínající pád kokosového ořechu na podlahu a tiché zacinkání jemného porcelánu.

Posel otevřel oči. Soustředil se na oblast hrdla v obavě, že při sebemenším pohybu by se mohl o něco zmenšit. O mečích lorda Honga se vyprávěly ty nejpodivnější historky.

"Vstaň," vyzval ho lord Hong. Pak se natáhl a ze záhybů roucha čajové dívky vytáhl malou černou lahvičku.

Otevřel ji, a když ji naklonil, vyteklo z ní několik kapek tekutiny, která při dopadu na zem divoce zašuměla.

"Někdy by mě zajímalo," řekl si spíše pro sebe, "proč se tím ti lidé stále unavují." Pak zvedl hlavu. "Toho psa pravděpodobně ukradli lord Tang nebo lord McSweeney, aby mě rozzuřili. Mág unikl?"

"Zdá se, že ano, můj pane."

"Dobrá. Dejte pozor, aby se mu nic nestalo. A pošlete mi jinou čajovou dívku. Dohlédněte na to, aby nebyla tak bezhlavá."

Jednu věc je třeba Cohenovi přiznat. Když neměl důvod, proč by vás chtěl zabít, jako třeba když jste vlastnil obrovský poklad nebo jste stál mezi ním a něčím, co chtěl právě dostat, pak byl skvělým společníkem. Mrakoplaš se s ním v minulosti už několikrát setkal, většinou když před něčím utíkal.

Cohen se nikdy příliš nevyptával. Co se Cohena týkalo, lidé přicházeli a lidé odcházeli. Po pětileté pauze řekl prostě, jo, to ses ty?", ale už ho nenapadlo dodat "a jak ses měl?". Byl jste naživu, stál jste na nohou a o ostatní se nestaral, ani co by se za nehet vešlo.

V podhůří bylo mnohem tepleji. K Mrakoplašově úlevě nebylo třeba zabít a sníst žádného ze zásobních koní, protože z jednoho stromu na ně zaútočil leopardovitý tvor a pokusil se svými drápy rozpárat Cohena.

Bohužel jeho maso mělo dost silnou pachuť.

Mrakoplaš už jedl koně. Za ta léta jeho nervy zesílily natolik, že dokázal sníst prakticky skoro všechno, co se mu nemrskalo na vidličce. Ale teď se cítil příliš otřesený, než aby tomu ještě pomáhal tím, že by se zakousl do něčeho, čemu se ještě před chvílí říkalo Plavka nebo Žanka.

"A jak tě vlastně chytili?" zeptal se, když se znovu vydali na cestu.

"Byl jsem moc zaměstnanej."

"Barbar Cohen? Zaměstnanej tak, že neměl čas bojovat?"

"Nechtěl jsem vystrašit tu mladou dámu. Nemohl jsem si pomoct. Sešel jsem dolů do vesnice zjistit, co je nového, a jedno to tak nějak vedlo k druhýmu. Vzápětí bylo všude kolem vojáků jak much a já s rukama v poutech za zádama. Velel jim pěkně odpornej týpek. Ten jeho ksicht dlouho nezapomenu. Sebrali nás tak asi půl tuctu a přinutili tlačit Štěkajícího psa celou cestu až tam nahoru, pak nás připoutali k tomu stromu, namířili psa na nás, někdo zapálil provázek, co visel vzadu, a všichni se zdekovali za závěj. Jenže pak jsi se objevil ty a psa odčaroval."

"Já ho neodčaroval. Teda ne tak docela."

Cohen se naklonil k Mrakoplašovi. "Řekl bych, že vím, co to bylo," sdělil mu důvěrným tónem, pak se narovnal a zatvářil se spokojeně.

"Vážně?"

"Já bych řekl, že to byla nějaká raketa. Tady dělají se střelným prachem neuvěřitelný věci."

"Ty myslíš, jako když nasypeš do plechovky karbid, plivneš na něj a pak tam hodíš sirku?"

"Oni to tady používají k zahánění zlých duchů. A že tady těch zlých duchů mají. To kvůli všemu tomu vraždění a masakrům."

"Jaký masakry?"

Mrakoplaš byl vždycky přesvědčený, že Achátová říše je mírumilovné místo. Že je civilizovaná. Tam se přece vynalézaly věci. On byl dokonce nástrojem toho, že se několik jejích malých vynálezů a vylepšení představilo v Ankh-Morporku. Byly to jednoduché, nevinné věcičky, jako hodinky obsluhované malým démonkem nebo krabička, v níž jiná stvůrka o kreslila obrázky toho, co se jí ukázalo okýnkem, nebo zvláštní skleněné oči, které jste si nasadili přes oči vlastní, abyste lépe viděli, i když jste tak dělali sami ze sebe pastvu pro oči ostatních.

Achátová říše měla být nudná!

"No jo, samej masakr," přikývl Cohen. "Podívej, tak třeba obyvatelstvo je ti dlužný na daních, jasný? Tak si vybereš nějaký město, kde lidi dělají potíže, pozabíjíš je do posledního, město zapálíš, zdi strhneš, popel zaoráš. Tak se zbavíš těch hlavních potíží a ostatní města se najednou začnou chovat velmi uctivě a dlužný daně se ti hrnou do pokladny jako zázrakem, což se hodí každý vládě, pokud já vím. Pak, když ti začnou po nějaký době dělat potíže jinde, tak jenom řekneš: ‚Vzpomínáte si na Nangnang, nebo jak se to město jmenovalo?' a oni řeknou: ‚A kde je Nangnang?' a ty řekneš: ‚Tak. Přesně o tom je řeč. Hlavně, že si rozumíme.'"

"Dobrý bože! To kdyby něco takového zkusili u nás -"

"Jenže tahle země už tímhle způsobem žije strašně dlouho. Místní obyvatelé si myslí, že takhle se má vládnout. Dělají, co se jim řekne. S obyčejnými lidmi se tady zachází jako s otroky."

Cohen se zamračil. "Něco ti řeknu. Já nemám nic proti otrokům jako takovejm. Sám jsem jich už v životě pár měl. Sám jsem už jednou nebo dvakrát otrokem byl. Ale když jsou někde otroci, co tam určitě najdeš?"

Mrakoplaš se na chvíli zamyslel. "Biče?" zeptal se nakonec.

"Jo. Tos to přesně trefil. Biče. Na otrocích a bičích je něco poctivýho. Tak… a tady žádný biče nejsou. Tady totiž mají něco horšího než biče."

"Co?" zeptal se Mrakoplaš a bylo vidět, že začíná propadat panice.

"To brzo zjistíš."

Mrakoplaš se přistihl, jak vrhá pátravé pohledy na půltucet osvobozených vězňů, kteří se drželi kus za nimi a tvářili se napůl nechápavě a napůl zmateně. Dali jim kus leoparda, na kterého se nejdřív dívali, jako kdyby byl jedovatý, a pak ho snědli, jako kdyby jim docela chutnal.

"Jdou pořád za námi."

"Jasně, to víš… dal jsi jim maso," uchechtl se Cohen a začal si točit cigaretu, kterou si chtěl zapálit po jídle. "To jsi neměl dělat. Měl jsi jim dát fousy a drápy a žasnul bys, co by z toho uvařili. Víš, jaký je nejlepší nedělní jídlo těch, co žijou dole na pobřeží?"

"Ne."

"Polívka z prasečích uší. Takže, co ti to říká o týhle zemi?"

Mrakoplaš pokrčil rameny. "Že tady žijou šetrní lidi?"

"Že to prase jim sebral nějakej grázl."

Obrátil se v sedle. Skupina bývalých zajatců se vyděšeně stáhla zpět.

"Tak podívejte se," vykřikl, "už jsem vám řekl, že jste svobodní. Volní. Rozumíte?"

Jeden z odvážnějších mužů mu odpověděl. "Ano pane."

"Já nejsem tvůj pán! Jste volní. Můžete jít, kam chcete, akorát ne za námi. Jestli půjdete za námi, tak vás všechny zabiju! A teď běžte pryč!"

"A kam, pane?"

"Kamkoliv! Někam, kde není tady!"

Muži po sobě vrhali ustarané pohledy, ale pak se celá skupina jako jeden muž obrátila a rozběhla se po vlastních stopách zpět.

"Skoro bych řekl, že potáhnou rovnou zpátky do svý vesnice," ušklíbl se Cohen a obrátil oči v sloup. "Jak říkám, horší než bič."

Šlachovitou rukou udělal gesto, jímž zahrnul krajinu, kterou projížděli.

"Je to po čertech divná zem," řekl. "Víš, že kolem celé říše je obrovská zeď?"

"To snad… co já vím… proti nájezdům barbarů… ne…?"

"No jistě, jak jinak, skvělý obranný zařízení," ušklíbl se Cohen sarkasticky. "Už to slyším: jeminkote, támhle je šestimetrová zeď, krindypindy, co budeme dělat, asi bude lepší, když se vrátíme domů přes ty dva tisíce kilometrů stepi, místo abysme vlítli támhle do toho borovýho lesa a udělali si pár pořádnejch žebříků. Houby. Má udržet lidi uvnitř. A pravidla? Ti mají pravidla na všechno. Nikdo si nedovolí jít bez papíru ani na hajzl."

"No, nevím, ale například já sám, když jdu -"

"Bez kusu papíru, na kterým má povolení, že může, to jsem chtěl říct. Bez papíru nesmíš opustit svoji vesnici. Bez papíru se nesmíš oženit. Bez papíru si nesmíš ani utrhnout papír, aby sis mohl utřít to - už jsme na tom místě."

"Aha, taky jsem si to myslel," přikývl Mrakoplaš.

Cohen na něj vrhl zvědavý pohled. "Jak jsi to věděl?"

Mrakoplaš se pokoušel myslet. Byl to dlouhý den, přesněji řečeno díky thaumickému ekvivalentu pásmového efektu byl dokonce o několik hodin delší než většina ostatních dní, které kdy zažil. Oba obědy, které zahrnoval, navíc neobsahovaly téměř nic, co by bylo k jídlu.

"Ehm, já myslel, že je to jen taková filozofická poznámka," pokusil se. "Hm. Jako třeba: no vidíš a je to vtom… v pytli."

"Já tím chtěl říct, že jsme v mý skrýši," vysvětloval Cohen. Mrakoplaš se rozhlédl kolem. Bylo tam několik zakrslých keřů, pár velkých balvanů a hladká stěna útesu.

"Já nic nevidím," zavrtěl hlavou.

"Právě. Podle toho poznáš, že je to moje skrýš."

Válečné umění bylo nejdůležitější základnou říšské diplomacie.

Bylo jasné, že bez války by to nešlo. Byl to základní kámen procesu vlády. Způsob, kterým říše získávala své nové vůdce. Soutěživý systém zkoušek pomáhal zemi vytvářet byrokraty a státní úředníky a válka možná představovala pro budoucí vůdce podobný soutěživý systém. Faktem je, že když jste neuspěli, příští rok jste neměli šanci dělat opravné zkoušky.

Ale všude musí být nějaká pravidla. Jinak by o válka byla jen obyčejná barbarská pranice.

Proto bylo před sto lety vytvořeno takzvané Umění válečné. A shrnuto do knihy pravidel. Některá byla, mírně řečeno, velmi zvláštní: nesmělo se například bojovat v Zakázaném městě, osoba císaře byla svatá… jiná ovšem představovala celkem rozumná vodítka k normálnímu a civilizovanému válečnictví. Existovala pravidla pro rozmístění vojska, taktická, která popisovala prostředky ke zvýšení kázně, způsob, jak organizovat zásobování, a tak dále. Umění zohledňovalo optimální způsob, jak se vypořádat s téměř každou možnou eventualitou. To znamenalo, že válečnictví v říši na sebe vzalo mnohem citlivější formu a všeobecně se skládalo z krátkých aktivních období následovaných dlouhými přestávkami, během nichž zástupci obou stran hledali v rejstříku potřebná slova.

Autora si už nikdo nepamatoval. Někdo tvrdil, že to byl starý Znám dvě slunce, jiní zase, že ještě starší Znám kdekoho. A možná že to byl nějaký naprosto neznámý génius, kdo napsal, tedy spíše nakreslil, první zákon: Poznej nepřítele, a znáš sám sebe.

Lord Hong cítil, že sám sebe zná skutečně dobře, a neměl potíže s rozpoznáním svých nepřátel. A dával si zatím záležet na tom, aby své nepřátele udržoval ve zdraví a bohatství.

Vezměte si například lordy Sunga, Fenga, Tanga a McSweeneyho. On si je přímo hýčkal. Hýčkal si jejich vyrovnanost. Měli vyrovnané vojenské mysli, což znamenalo, že se naučili pět zákonů a devět základů Umění

válečného. Psali stejně vyrovnanou poezii a byli dost lstiví na to, aby odrazili různé vražedné pokusy, které tu a tam jeden proti druhému podnikali. Občas na něj posílali vrahy, kteří byli natolik schopní, že udržovali zájem a pozornost lorda Honga a přitom ho sdostatek pobavili.

Obdivoval dokonce jejich vyrovnané schopnosti zrady. Nikdo z nich nepochyboval o tom, že lord Hong bude příštím císařem, ale přesto se všichni účastnili soutěže o trůn. Alespoň oficiálně. Ve skutečnosti hlavy všech rodů ujistily lorda Honga o své náklonnosti, přislíbily mu svou osobní podporu, protože byly vyrovnaně inteligentní a věděly, co by se jim stalo, kdyby to neudělaly. Stejně ale budou muset bojovat, takové už byly staré zvyky. Lord Hong však měl v srdci místo pro každého vůdce, který je ochoten prodat své vlastní muže.

Poznej svého nepřítele. Lord Hong se rozhodl, že si najde nějakého, který stojí za to. Proto lord Hong dbal na to, aby dostával knihy a novinky z Ankh-Morporku. Na to existovaly různé způsoby. Měl své zpravodajce. V tomto okamžiku Ankh-Morpork ještě nevěděl, že je nepřítelem lorda Honga, a takové nepřátele měl lord Hong nejraději.

A on zatím žasl, byl zaujat a nakonec propadl bezmeznému obdivu toho, co se dozvídal…

Tam jsem se měl narodit, pomyslel si, když pozoroval ostatní členy Osvícené rady. Oh, co by dal za partii šachů s někým, jako byl lord Vetinari! Bezpochyby by před prvním tahem alespoň tři hodiny pozoroval šachovnici…

Lord Hong se obrátil k eunuchu-zapisovateli:

"Můžeme pokračovat?" řekl.

Muž nervózně olízl štětec. "Už to skoro mám, pane," odpověděl.

Lord Hong si povzdechl.

Zatracená kaligrafie. Budou změny! Psaný jazyk se sedmi tisíci znaky, a vy potřebujete celý den k tomu, abyste napsali třináctislabikovou báseň o bílém poníkovi pádícím přes divoké hyacinty. Ta ovšem byla opravdu překrásná, to musel přiznat, a nikdo by to nedokázal lépe než lord Hong. Jenže Ankh-Morpork měl abecedu, v níž bylo jen šestadvacet nenápaditých, ošklivých a odbytých písmen, dobrých tak sotva pro sedláky a řemeslníky… a přitom se v něm rodily básně, které vám zanechaly v srdci žhavou stopu. A taky by se jistě dala použít k tomu, aby se v ní udělal ten pitomý zápis z pětiminutového zasedání rady dříve než za den.

"Jak daleko ses dostal?"

Eunuch si opatrně odkašlal.

"Stejně měkce, jako květ broskv-" řekl.

"Dobrá, dobrá, dobrá," přikývl netrpělivě lord Hong. "Mohli bychom při této příležitosti vynechat všechny poetické obraty, prosím?"

"Hm. ‚Byl bez připomínek podepsán zápis z minulého setkání Osvícené rady'."

"To je všechno?"

"No… víte, musel jsem dokončit kresbu okvětních plátků na -"

"Dobrá, v tom případě si přeji, aby byla rada pro dnešní večer ukončena. Odejdi."

Eunuch se poplašeně rozhlédl po tvářích kolem stolu, pak si spěšně posbíral svitky pergamenů a štětce a tiše se vytratil.

"Výborně," řekl lord Hong. Na přivítanou se přátelsky uklonil ostatním náčelníkům. Zvláště přátelskou poklonu věnoval lordu Tangovi. Lord Hong měl myšlenku, kterou teď obracel s poněkud užaslým zájmem, ale tak či tak, zdálo se, že lord Tang je čestný muž. Byla to sice taková nejistá a zatrpklá čest, ale bylo jisté, že se v něm někde ukrývala a on, lord Hong, s tím bude muset něco udělat.

"V každém případě bude lepší, vznešení pánové, když si promluvíme v soukromí," řekl. "Jedná se o vzbouřence. Dostal jsem znepokojující zprávy o jejich činnosti."

Lord McSweeney přikývl. "Já sám jsem dohlédl na to, aby bylo v Kolikasi popraveno třicet vzbouřenců. To byla zatím jen výstraha," dodal.

A důkaz o naprosté ignoranci lorda McSweeneyho, pomyslel si lord Hong. Protože podle jeho rozsáhlých vědomostí v Kolikasi v té době nebylo po Rudé armádě ani potuchy. Zato tam zaručeně byla teď. Bylo to skutečně velice jednoduché.

I ostatní náčelníci pronesli krátké, ale pyšné projevy o svých pokusech obrátit zanedbatelný místní nepokoj v krvavou revoluci, i když bylo téměř jisté, že oni to tak neviděli.

Pod hraným klidem a odvahou byli nervózní jako ovčáčtí psi, kterým dal někdo nahlédnout do světa, kde nežijí ovce. Lord Hong si jejich nervózu opatroval. Usmíval se a usmíval.

Nakonec řekl: "Tak nebo tak, mí vzácní pánové, navzdory vašim odhodlaným snahám, situace je smrtelně vážná.

Obdržel jsem informaci, že na náš kontinent dorazil Velký mág, nejstarší mág Ankh-Morporku, který má přispět na pomoc vzbouřencům tady ve Visovisu. Je připravováno spiknutí, jehož cílem je svrhnout dokonalý systém našeho světa a zavraždit císaře, nechť žije deset tisíc let! Nezbývá mi nic jiného než předpokládat, že za tím vším jsou ti cizí ďáblové."

"O tom nic nevím!" vyštěkl lord Tang.

"Drahý pane Tangu, ani mě nenapadlo naznačovat, že byste mohl," odpověděl mu lord Hong.

"Chtěl jsem tím říci -" začal Tang.

"O vaší oddanosti císaři by si nikdo nedovolil pochybovat," pokračoval lord Hong hladce, jako když másla ukrajuje. "Je pravda, že těm lidem musí pomáhat nějaký opravdu vysoce postavený člověk, ale neexistuje jediný útržek důkazu, který by ukazoval vaším směrem."

"To doufám!"

"Zajisté."

Pánové Fang a McSweeney si od lorda Tanga velmi opatrně a nenápadně odsedli.

"Jak jsme mohli dopustit, aby k něčemu takovému došlo?" řekl lord Fang. "Vím, že někteří lidé, ubozí a pomýlení, občas utíkají za Velkou zeď. Vím, že někteří lidé toužící po dobrodružství dokonce vycestovali s úředním svolením. Ale povolit některému z nich, aby se vrátil -"

"Obávám se, že velkovezírem byl v té době člověk s podivnými nápady," vysvětloval lord Hong. "Myslel si, že by bylo zajímavé zjistit, jakou moudrost a poznatky s sebou takový člověk přiveze zpět."

"Moudrost?" ušklíbl se lord Fang. "To město Ankh… Mor… Pork… to je zrůdnost! Anarchie! Nezdá se, že by tam byly nějaké významné šlechtické rody, i mraveniště termitů je lépe organizováno než tahle společnost! Bylo by pro nás mnohem lepší, kdyby taková ohavnost zmizela z povrchu světa!"

"Vaše sžíravě výstižné poznámky nezůstanou nepovšimnuty, lorde Fangu," přikývl lord Hong vážně, zatímco větší část jeho já se válela smíchy po zemi. "V každém případě," pokračoval, "dohlédnu na to, aby k císařovým komnatám byly postaveny zdvojené stráže. Ať už tyhle obtíže začaly kdekoliv, postaráme se o to, aby skončily tady."

Díval se, jak ho pozorují. Jsou přesvědčeni, že chci vládnout říši, pomyslel si. Takže teď uvažují, s výjimkou lorda Tanga, který se zabývá myšlenkou, že by se přidal ke vzbouřencům, jak by to mohli využít ke svému prospěchu.

Propustil je a vrátil se zpět do svých komnat. Bylo pravda, že duchové a ďáblové, kteří žili za Velkou zdí, neměli nejmenší představu o kultuře, tudíž neznali knihy, takže vlastnictví takového prakticky neexistujícího předmětu se trestalo smrtí. A zabavením veškerého majetku.

Lord Hong si vybudoval skvělou knihovnu. Podařilo se mu dokonce obstarat si mapy.

A víc než mapy! V pokoji s velkým zrcadlem měl masivní ozdobnou truhlici, která byla neustále zamčena…

Ne, teď ne. Později…

Ankh-Morpork! I to jméno znělo bohatě.

Potřeboval ještě rok. Strašlivá metla revoluce mu dovolí vládnout mocí, o jaké se nesnilo ani tomu nejšílenějšímu vládci. A pak by bylo nemyslitelné nepostavit pomstychtivou, trestající flotilu, která by vnesla hrůzu do řad cizích ďáblů. Díky, lorde Fangu. Vaše poznámka nebude zapomenuta!

Jako kdyby záleželo na tom, kdo je císařem! Císařský titul byl takovou malou hrozinkou, kterou se může odměnit později, možná jen mimochodem. Nejdříve musí získat Ankh-Morpork s jeho pracovitými trpaslíky, a především s jeho technickou vyspělostí. Vezměte si třeba Štěkající psy. Polovina z nich se při výstřelu roztrhne. Jsou nepřesní. Princip byl skvělý, ale praktický výkon byl strašný, zvláště když vybuchli obklopeni posádkou.

Lordu Hongovi to připadalo jako vnuknutí z nebes, když se na ten problém podíval ankh-morporským způsobem a uvědomil si, že by bylo patrně mnohem lepší udělit úřad Šťastného psovýrobce nějakému venkovanovi se slušnou dávkou znalostí z oboru kovotepectví a výbušných prášků než nějakému úředníkovi, který získal nejvyšší ohodnocení za svou báseň o kovech. V Ankh-Morporku se takové věci skutečně běžně stávaly.

Jen počkejte, až půjde po Broadwayi jako její majitel a bude spokojeně ukusovat masové koláčky pana Kolíka! Jen počkejte, až si zahraje partii šachů s lordem Vetinarim! Jistě, to znamená, že tomu člověku bude muset ponechat jednu ruku.

Třásl se vzrušením. Ne pak… teď hned! Ano! Prsty zašmátral po svém tajném klíči, který měl pověšený na pevném řetízku kolem krku.

Byla to sotva stezička. I divocí králíci by ji přehlédli. A vy byste byli přísahali, že tam není nic jiného než kolmá, nepřístupná stěna, dokud jste neobjevili onu puklinu.

Jakmile jste ji jednou našli, zjistili jste, že to za tu práci nestálo. Vedla do dlouhé rokle, v níž bylo několik přirozených jeskyní, trocha trávy a malý potok.

A jak se ukázalo, Cohenův gang. Až na to, že on mu říkal horda. Seděli na slunci a stěžovali si jeden druhému, že už nehřeje, jako hřálo dřív.

"Tak jsem zpátky, hoši," řekl Cohen.

"A tys někde byl?"

"Sože? So říká?"

"Říká, že je ZPÁTKY!"

"Svátky? Jaký svátky?"

Cohen se zářivě usmál na Mrakoplaše. "Ty jsem si přivedl s sebou," chlubil se. "Jak jsem ti říkal, samotnej člověk dneska nemá šanci."

"Ehm," odkašlal si Mrakoplaš nejistě a poněkud zmateným pohledem zkoumal okolí, „je některému z nich pod osmdesát?"

"Vstaň, Cucáku Vildo," řekl Cohen.

Na nohy se zvedl vysušený muž jen o trochu méně svrasklý než ostatní. Nejpozoruhodnější na něm byly jeho nohy. Byl obut v botách s výjimečně silnými podrážkami.

"To proto, aby se moje nohy pořádně dotýkaly země," vysvětloval.

"A že se tak ptám… v obyčejných botách se země nedotýkají?"

"Ne. Je to ortopedický problém, chápete? Jak bych vám to… víte, že je spousta lidí, kteří mají jednu nohu kratší než druhou? Možná vám to bude připadat jako legrace, ale já mám -"

"Už mi nic neříkejte," zarazil ho Mrakoplaš. "Občas mám zvláštní záblesky inteligence… Vy máte obě nohy kratší než tu druhou, že?"

"Úžasné. No, ale vidím, že jste mág," řekl Cucák Vilda. "Vy se holt v těchhle věcech vyznáte."

Na dalšího člena hordy vrhl Mrakoplaš zářivý, napůl šílený úsměv. Byla to skoro jistě lidská bytost, protože

scvrklé malé opice obvykle nejezdí sem a tam v kolečkovém křesle a nemají při tom na hlavě helmici zdobenou kravskými rohy. Tvor se na Mrakoplaše na oplátku zašklebil.

"Tohle je -"

"Sožééé? So řikáá?"

"Bláznivý Humoš," představil ho Cohen.

"So to žvaní? So to furt kesá?"

"Vsadil bych se, že ta židle každýho nepřítele vyděsí k smrti," řekl Mrakoplaš. "Zvlášť ty čepele na kolech."

"Musím ti říct, že nám vždycky dá zatracenou práci dostat ho přes hradby," přiznal Cohen, "ale divil by ses, jak rychle na tom umí jezdit."

"Vo so de? Koho chce zhyzdit?"

"A tohle je Bleskovej Podrs."

"Odpal, mágu!"

Mrakoplaš se znovu usmál. Další člen strašlivé tlupy si s ostatními v ničem nezadal. "Ty berly… úžasný. Skvělý nápad napsat si na jednu LASKÁ a na druhou NENÁVIST, to dělá dojem!"

Cohen se pyšně usmál.

"Bleskovýho kdysi považovali za nejhroznějšího lumpa a hrdlořeza na světě. Starý, mladý, ženský, děti, kálel na nějakou etiku," pochlubil se.

"Vážně? Přímo tenhle?"

"Ale nevěřil bys, co se dá dokázat s dobrejma přírodníma čípkama."

"Šup tam s tím, člověče," zavrčel Podrs.

Mrakoplaš zamrkal. "Hm. Mohl bys na slovíčko, Cohene?"

Odvedl prastarého barbara stranou.

"Nechci, aby to vypadalo, že jsem nějakej kverulant, rozumíš," začal, "ale tebe, předpokládám, nenapadlo, že ti chlápci mají tak trochu, jak bych to řekl, prošlou záruční lhůtu? Teda, bez urážky, nejsou trochu staří?"

"So? So vaří?"

"Ale říká, ŽE JE RAD, ŽE SE VÁM DAŘÍ."

"Sožééé?

"Jak to myslíš? Je v nich uložených skoro pět set let koncentrovanýho hrdinskýho barbarismu," nechápal Cohen.

"Pět set let válečnejch zkušeností je dobrejch. To je fakticky skvělý. Ale měly by bejt rozložený na víc než jednu osobu. Hele, co od nich čekáš? Že budou na lidi omdlívat?"

"Jsou úplně v pořádku," bránil své lidi Cohen a ukázal na křehkého muže stojícího opodál, který upřeně zíral na velký týkový špalek. "Podívej se támhle na starýho Caleba Rozparovače. Vidíš? Zabil víc než čtyři sta lidí holejma rukama. Je mu pětaosumdesát a kromě toho, že je trochu zaprášenej, je ve skvělý formě."

"Ale co to, u čerta, dělá?"

"Aha, jo, no tak to máš tak. Místní tady jsou velcí fandové na boj holejma rukama. Těžký myšlení a velkej kumšt, tyhle bojový umění. Učej se to vlastně jenom proto, že tady až na nějaký výjimky nikdo nesmí nosit zbraně. Caleb si myslí, že na to kápnul. Vidíš ten špalek? Je to úžasný, ale on ze sebe vyrazí svůj proslulej výkřik, při kterým lidem tuhne krev v žilách a -"

"Cohene, jsou to hrozně starý lidi."

"Je to výkvět. Smetánka!"

Mrakoplaš si povzdechl.

"Cohene, už jsou trochu odkvetlí. Zbyl z nich akorát tak sýr. Proč jsi je sem vlastně přivedl?"

"Pomůžou mi něco ukrást," odpověděl Cohen.

"A co? Nějaký skvost, nebo něco takovýho?"

"No něco," odpověděl Cohen umíněně. "Je to ve Visovisu."

"Vážně? No tohle," zavrtěl hlavou Mrakoplaš. "A předpokládám, že ve Visovisu je taky hodně lidí, ne?"

"Asi půl milionu," připustil Cohen.

"A mají hodně stráží, že?"

"Asi čtyřicet tisíc, co jsem slyšel. Asi tři čtvrti milionu, když připočítáme všechny armády."

"Dobrá," přikývl Mrakoplaš. "A ty chceš tady s tím půltuctem starých -"

"To je Stříbrná horda," přerušil ho pyšně Cohen.

"Cože? Prosím?"

"Tak se jmenujou. V tomhle podnikání musíš mít nějaký jméno. Je to Stříbrná horda."

Mrakoplaš se otočil. Několik členů hordy mezitím usnulo.

"Stříbrná horda," opakoval. "Skvělé. Přesně to popisuje barvu jejich vlasů. Alespoň u těch, kterejm ještě nějaký vlasy zbyly. Takže s touhle… Stříbrnou hordou chceš napadnout město, pobít stráže a odvézt si poklad?"

Cohen přikývl. "Jo… nějak tak. Samozřejmě, když to nebude nutný, nemusíme zabít ty stráže všechny…"

"Vážně ne?"

"Asi by to trvalo zbytečně dlouho."

"To určitě, a vy si navíc jistě chcete něco nechat napříště, ne?"

"Podívej, budou mít plný ruce práce s tou revolucí a tak."

"Ona je tady ještě ke všemu i revoluce? No nazdar."

"Říkají se, že nastal čas těžkých zkoušek," informoval ho Cohen. "Říká se -"

"Překvapuje mě, že při tom všem mají čas starat se ještě o svý vzdělání," zabručel Mrakoplaš.

"Uděláš nejlíp, když se nás budeš držet," pokračoval Čingis Cohen. "S náma budeš bezpečnější."

"No, to si nejsem jistej," zavrtěl Mrakoplaš hlavou a vyděšeně se usmál. "To si vůbec nejsem jistej."

Když budu sám, pomyslel si, můžou mě potkat jen ty obvyklé strašné věci.

Cohen pokrčil rameny a pak se chvilku rozhlížel kolem, až jeho zrak spočinul na štíhlé postavě, která seděla kousek stranou od ostatních a četla knihu.

"Podívej se na něj," řekl Cohen s přízvukem majitele psa, jehož přítel nejvěrnější právě sám od sebe provádí nějaký důmyslný trik. "Pořád má nos v knihách." Zvýšil hlas. "Profi? Pojď sem a vysvětli tomuhle mágovi, jak se dostane do Visovisu!"

Pak se obrátil zpět k Mrakoplašovi. "Řekne ti všechno, co budeš potřebovat, protože ví všechno. Nechám vás o samotě. Musím si vážně promluvit s Hrbatým Vincentem." Cohen zamával rukou. "Ne že by s ním bylo něco v nepořádku, to ne," zatvářil se optimisticky. "Akorát se mu nějak zhoršila paměť. Měli jsme s tím v okolí trochu potíže. A přitom mu pořád říkám: znásilňujou se ženský a zapalujou domy."

"Znásilnění? Ale to snad -"

"Je mu sedmaosmdesát," přerušil ho Cohen. "Doufám, že bys nechtěl tomu starýmu chlapovi bourat jeho sny?"

Jak se ukázalo, byl Profi vysoký hubený muž s přátelsky nepřítomným výrazem a hustým věnečkem bílých vlasů, který při pohledu shora připomínal kopretinu. V žádném případě nevypadal jako krvežíznivý brigant, i když byl oblečen v kroužkové vestě, která mu byla poněkud velká, a u pasu měl obrovskou pochvu, v níž neměl meč, ale několik svitků pergamenu a pár štětců. V náprsní kapsičce kroužkové košile měl tři různobarevná pera v koženém pouzdře.

"Ronald Čabajka," představil se a potřásl Mrakoplašovi rukou. "Ten gentleman mi, obávám se, přisuzuje mnohem větší znalosti, než jakými vládnu. Tak dobrá, mrkněme se na to… Chcete do Visovisu, ano?"

Mrakoplaš se nad tím na okamžik zamyslel.

"Rád bych znal cestu do Visovisu," odpověděl nakonec opatrně.

"Dobře. V tomhle ročním období bych zamířil směrem k zapadajícímu slunci, dokud bych nevyšel z hor a nedostal se na náplavovou rovinu. Tam najdete stopy po drumlinech a několik překrásných bludných balvanů. Je to tam asi šestnáct kilometrů."

Mrakoplaš na něj zíral s mírným úžasem. Směrové informace klasického dobrodruha obvykle zněly: budete se držet směrem na to hořící město, a až dorazíte k řadě obyvatel pověšených za uši, dáte se doprava.

"Ti drumlini vypadají nebezpečně," řekl, aby řeč nestála.

"Jsou to jen štěrkové pahorky glaciálního původu," vysvětlil mu pohotově pan Čabajka.

"A co ty bludné balvany? To zní, jako kdyby se mluvilo o něčem, co by na člověka mohlo odněkud vyskočit a -"

"To jsou jen balvany, které z jejich původního místa odsunul ledovec," zavrtěl hlavou pan Čabajka. "Není důvod se bát. Krajina není nepřátelská."

Mrakoplaš mu nevěřil. Zem ho už mnohokrát tvrdě udeřila.

"Ale musím vás upozornit," pokračoval pan Profi, "že kolem Visovisu a v městě samém je teď trochu nebezpečno."

"No ne, vážně?" odpověděl mu Mrakoplaš poněkud unaveně.

"Oni ho vlastně neoblékli. Všichni čekají, až císař zemře. A tohle je právě to, co oni nazývají," teď se usmál, "těmi ‚zajímavými časy'."

"Nenávidím zajímavé časy!"

Ostatní příslušníci hordy se rozešli po okolí, někteří spali a jiní si vzájemně stěžovali na nohy. Odněkud zpovzdáli bylo slyšet Cohenův hlas: "Tak podívej se, tohle je sirka a tohle je -"

"Víte, na barbara mluvíte velmi vzdělaně," řekl Mrakoplaš.

"Ale jakpak by ne, vždyť já nezačínal jako barbar. Býval jsem profesorem. Proto mi taky říkají Profi."

"A co jste vyučoval?"

"Zeměpis. A hlavně jsem se zajímal o Aurient. Ale nakonec jsem toho nechal a začal jsem se živit mečem."

"Potom, co jste byl skoro celý život učitelem?"

"Ano, představovalo to pro mě lákavou změnu."

"Ale… to přece… co ten nedostatek soukromí, strašlivé nervové vypětí, denně v nebezpečí života…"

Pan Čabajka se rozzářil. "Oh, vy jste byl taky učitel, viďte?"

Někdo zakřičel a Mrakoplaš se ohlédl. Viděl, jak se dva členové hordy hádají, nos přitisknutý k nosu.

Pan Čabajka si povzdechl.

"Pokouším se je naučit šachy, víte? Je to moc důležité, chcete-li pochopit mentalitu Aurientálců. Jenže se obávám, že nedokážou pochopit, že se musí střídat, jednou táhnout ten a podruhé onen, a jejich představa zahájení hry je, že se král a pěšáci vrhnou na šachovnici současně a zapálí protivníkovy věže."

Mrakoplaš se k němu naklonil.

"Podívejte, co se týče Čingise Cohena, no?" řekl. "Pomátl se? Tedy, víte, co myslím? Zabít půl tuctu přestárlých kněží a ukrást nějakej ten drahokam, to jo. Ale zaútočit na čtyřicet tisíc strážných úplně sám, to je přece sebevražda!"

"Ale on přece nebude sám," uklidňoval ho pan Čabajka.

Mrakoplaš zamrkal. Na Cohenovi něco bylo. Lidé se od něj dokázali nakazit optimismem stejně snadno, jako kdyby to byla chřipka.

"Aha, ano. Samozřejmě. Promiňte. Zapomněl jsem. Sedm proti čtyřiceti tisícům? To asi nebudete mít žádné potíže. Tak já se raději vydám na cestu. A čím rychleji, tím líp, myslím."

"Máme plán. Je tak trochu -" pan Čabajka zaváhal. Oči se mu maličko rozostřily. "Znáte to? Tu věc? Dělají to včely. Vosy taky. A taky nějaké medúzy, myslím… měl jsem to slovo právě teď na jazyku… hm. Bude to jedna z největších událostí, řekl bych…"

Podal Mrakoplašovi malý svazeček papírů, spojených v jednom rohu kusem provázku.

Mrakoplaš onu věc spěšně zastrčil do kapsy a všiml si jen titulu na první straně.

Ten pravil:

CO JSEM DĚLAL O PRÁZDNINÁCH

Mrakoplaš měl dojem, že si nemá z čeho vybírat. Jednak tady bylo město Visovis, obležené, překypující nebezpečím a revolucí, a pak tady bylo všude jinde.

Proto bylo důležité zjistit, kde Visovis leží, aby na něj náhodou nenarazil. Proto věnoval pokynům pana Čabajky velkou pozornost a pak vyrazil opačným směrem.

Může někde najít loď. Samozřejmě, mágy překvapí, když zjistí, že je už zpátky, ale pořád jim může namluvit, že nikdo nebyl doma.

Pahorky pomalu ustoupily zarostlým svahům, " které se posléze změnily ve vlhké pláně, po nichž se v mlhavé dálce vinula řeka tak klikatá, že na ní čas musel zpoloviny běžet nazpět.

Krajina byla rozdělena pravidelnými obrazci trávopolního systému. Mrakoplaš měl zemědělskou půdu velmi rád, pokud se nezvedala, aby se s ním setkala tváří v tvař, a všechno, co se dělo, raději sledoval z opačné strany hradební zdi, ale tohle snad ani jako venkov nevypadalo. Podobalo se to spíše jediné rozlehlé farmě bez plotů. Tu a tam obrovské balvany s nebezpečně zvětralým vzhledem, které se zvedají z polí.

Občas v dáli zahlédl lidi při těžké práci. Pokud se mu podařilo zjistit co a jak, tak dělali jediné: přehazovali sem a tam bláto.

Jindy uviděl člověka, který stál po kolena v zaplaveném poli a na konci řemene držel vodního buvola. Buvol se pásl a občas pohnul střevy. Muž držel řemen. Zdálo se, že je to jediný cíl a náplň jeho života.

I na silnici byli tu a tam nějací lidé. Obvykle tlačili káry naložené buvolím trusem, nebo možná blátem. Mrakoplaše si nikdo z nich nevšímal. Lépe řečeno, dávali najevo, že si ho nevšímají. Míjeli ho s pohledy upřenými soustředěně do polí, jako by největším zájmem jejich života byla dynamická činnost buvolích vnitřností, která se právě odehrávala v okolních polích.

Mrakoplaš byl první, kdo by připustil, že mu to myslí pomalu. Ale byl na světě dost dlouho, aby poznal jisté příznaky. Tihle lidé mu nevěnovali pozornost, protože lidi na koni prostě neviděli.

Pravděpodobně byli potomky lidí, kteří se naučili, že podívat se do tváře někomu v sedle znamená prožít onen bolestivý pocit, který je způsoben úderem hole za ucho. Nedívat se na lidi v sedle se stalo dědičným. Lidé, kteří si dovolili zvednout pohled k jezdcům na koních jinak než uctivým způsobem, nikdy nežili tak dlouho, aby si stačili pořídit nějaké potomky.

Rozhodl se, že podnikne jistý pokus. Další kára, která projížděla kolem, neobsahovala hnůj, ale zhruba půl tuctu lidí, kteří byli rovnoměrně rozmístěni na sedadlech po obou stranách obrovských středních kol. Kára měla dva zdroje pohonu - sekundární, který představovala malá plachta, jež měla nabírat vítr, a primární, obstarávaný oním základním a nejlevnějším zdrojem společným všem rolnickým komunitám - pradědečkem některého z místních obyvatel, nebo někým, kdo jako pradědeček vypadal.

Cohen Mrakoplašovi řekl: "Tady jsou chlápci, kteří utlačí plnou káru padesát kiláků, a přitom do nich stačí nasypat jen misku prosný kaše omaštěný lojem. Co ti to říká? Mně to říká, že nějakej prasák zašantročí všechno hovězí."

Mrakoplaš se rozhodl vyzkoušet společenskou vstřícnost a také svoji slovní zásobu. Už to bylo celé roky, kdy naposled mluvil místním jazykem, ale musel připustit, že v téhle věci měl Výsměšek pravdu. Měl dar na řeči. Achátština byla jazyk, který měl jen několik základních slabik. Spočívala prakticky v tónině, slovesných koncovkách a souvislosti ve větě. Jen pro informaci, slovo pro vojenského náčelníka označovalo současně dlouhoocasého sviště, mužský pohlavní orgán a prastarou slepičí kukaň.

"Hej, haló, vy tam!" zakřičel. "Ehm… ohýbaný bambus? Výraz nesouhlasu? Moment… myslel jsem… Stůjte!"

Kára zpomalila a zůstala stát. Nikdo se na něj nepodíval. Dívali se vedle něj, skrze něj, okolo něj, upírali mu oči nad hlavu nebo pod nohy.

Nakonec se muž, jenž káru tlačil, ozval hlasem člověka, který ví, že je v maléru, ať dělá co dělá. "Vaše milost poroučí?" zamumlal.

Mrakoplaš později velmi litoval toho, co odpověděl. Řekl: "Teď mi dejte všechno jídlo, které máte a …tvrdohlavé psy, ano?" Nechápavě ho pozorovali.

"Sakra. Chtěl jsem říct… uspořádané brouky?… měnivost vodopádu?… Aha, ano… peníze."

Mezi cestujícími začal všeobecný pohyb, prohledávání kapes a prohlížení ranečků. Pak se muž-strkač, s hlavou uctivě skloněnou, přišoural k Mrakoplašovu koni a pozvedl k mágovi svůj klobouk. Byla v něm trocha rýže, kousek sušené ryby a velmi nebezpečně vyhlížející vejce. A asi půl kila zlata ve velkých kulatých mincích.

Mrakoplaš zíral na zlato.

Na Vyvažovacím světadíle bylo zlato tak běžné jako měď. To byla jedna z těch věcí, které věděl každý. Jak se zdálo, ani kdyby chtěl, nemohl Cohen provést nějakou velkou krádež. Množství peněz, které u sebe mohl mít jeden člověk, bylo omezené. Cohenovi by stačilo vyloupit jednu chudou vesničku, a zbytek života mohl žít v

Ankh-Morporku jako král. A ještě by mu zbylo.

Ale v té chvíli Mrakoplaše dohonilo ono "později" a on se najednou velmi zastyděl. Tihle lidé neměli prakticky vůbec nic, s výjimkou nějakého toho kusu zlata.

"Ehm. Díky. Děkuju vám. Tak v pořádku. Jenom jsem si to ověřoval. Teď si to zase můžete rozebrat. Já… já si nechám… éé… tu starou babičku… poskoky stranou…, ale fixnámol… tu rybu."

V sociální pyramidě byl Mrakoplaš vždycky v té nejspodnější vrstvě. Nezáleželo na tom, jak byla ta pyramida vysoká. Vrcholek mohl být výš či níž, ale dole bylo vždycky dole. Ale byla to alespoň ankh-morporská pyramida.

V Ankh-Morporku se nikdo nikomu neklaněl. A každý, kdo by se pokusil udělat v Ankh-Morporku to, co se on pokusil udělat tady, by už teď hledal v příkopě vlastní zuby a sténal by při tom kvůli nesnesitelné bolesti mezi nohama, zatímco jeho kůň už by byl dvakrát přebarven a prodán člověku, který by odpřisáhl, že ho vlastní celé roky.

Mrakoplaš nad tím faktem cítil podivnou pýchu.

Z hustého kalu na dně jeho duše se vynořilo cosi podivného. K jeho úžasu to byl záchvat velkorysosti.

Sklouzl ze sedla a podával otěže staříkovi. Kůň byl sice užitečný, ale on byl zvyklý obejít se bez něj. Kromě toho na krátkou vzdálenost dokázal člověk běžet rychleji než kůň a tato myšlenka byla Mrakoplašovu srdci velmi drahá.

"Tu máte," řekl, "vezměte si ho. Za tu rybu."

Muž-strkač vykřikl, uchopil držadla svého dopravního prostředku a se zoufalým výrazem se dal na útěk. Těch několik cestujících, kteří při tom spadli z vozu, se na Mrakoplaše skoro podívalo, neméně zděšeně vykřiklo a vyrazilo za károu.

Horší než bič, říkal Cohen. Mají tady něco horšího než bič. Oni už biče nepotřebují. Jestliže to s lidmi udělá tohle, pomyslel si Mrakoplaš, pak doufám, že nikdy nezjistím, o co jde.

Projížděl nekonečným panoramatem polí. Nikde nezahlédl ani proužek trávy podle cesty, nějaké křoví, nebo dokonce zájezdní hospodu. Mezi poli sice v dáli občas zahlédl něco, co mohlo být malým městečkem nebo vesnicí, jenže z hlavní cesty tam neodbočovala žádná cesta, snad proto, že každá pěšina by ubírala kus důležitého zemědělského bahna.

Nakonec si sedl na kámen, kterým pravděpodobně nedokázala pohnout ani soustředěná snaha všech okolních venkovanů, a sáhl do kapsy pro onen ostudnou cestou nabytý kus uzené ryby.

Rukou při tom zavadil o svazek papírů, které mu dal pan Čabajka. Vytáhl je a vytřásl z nich mastné drobečky.

Tohle je to, oč tady jde, řekl mu barbar-učitel. Ale už mu nevysvětlil, co to "to" je.

Nadpis říkal: CO JSEM DĚLAL O PRÁZDNINÁCH. Byl psán špatným rukopisem, nebo spíš špatným rukomalem - Acháťané psali štětcem a sestavovali při tom z různých součástí malé obrázky pro jednotlivá slova. Nejen že by se jeden každý z nich těžko popsal sto slovy, on byl sto slov.

Mrakoplaš neuměl tenhle jazyk číst právě nejlépe. V knihovně Neviditelné univerzity bylo jen několik achátských knih. A tahle vypadala, jako by se ten, kdo ji napsal, pokoušel vysvětlit něco, čemu absolutně nerozuměl.

Mrakoplaš otočil několik stran. Byl to příběh o Velkém městě, v němž se nacházely a odehrávaly úžasné a nevídané věci. Pivo "silné jako býk", říkalo se v knize, a "pečivo obsahující mnoho masitých částí vepřů". Jak se zdálo, každý ve městě byl moudrý, laskavý, silný nebo to všechno dohromady, zvláště jakási postava nazývaná Velký mág, která se v knize vyskytovala prakticky neustále.

Ve spisku byly tajemné poznámky typu: "Spatřil jsem, jak jeden muž šlápl na nohu vojákovi Městské stráže, který mu řekl: ‚Tvoje žena je obrovský hroch!' Na to mu onen muž odpověděl: ‚Zastrč si ji tam, kam ti slunce nesvítí, velká osobo.' Poté onen voják (a tenhle kousek byl zapsán červeným inkoustem a rukomal byl velmi roztřesený, jako kdyby byl autor neobyčejně vzrušený) neuťal mužovu hlavu, jak je u nás zvykem." Toto prohlášení bylo následováno piktogramem znázorňujícím psa, který vylučoval moč, což byl z jakéhosi podivného důvodu achátský ekvivalent vykřičníku. Těch tam bylo pět.

Mrakoplaš zalistoval dál. Další stránky byly vyplněny stejně nezáživným vyprávěním, věty sdělovaly tytéž samozřejmé a obvyklé věci, a přitom byly často ukončeny několika močícími psy. Například: "Hostinský řekl, že město od něj požaduje daň, ale on ji nemá v úmyslu zaplatit, a když jsem se ho zeptal, zda nemá strach, on mi odpověděl: ‚Ti mi tak můžou (velmi složitý piktogram) až na jednoho, a ten ať si (velmi složitý piktogram).' (močící pes, močící pes). Pak pokračoval: ‚(piktogram, znázorňující nejvyššího vládce) je (další piktogram, který, jak Mrakoplaš zjistil, když knihu několikrát obrátil všemi směry, vypadal jako koňský zadek) a klidně mu to můžete říct.' A v té chvíli mu voják přítomný v hostinci nerozpáral břicho (močící pes, močící pes), jak je u nás zvykem, ale řekl: ‚A ode mě mu to vyřiďte taky.' (močící pes, močící pes, močící pes, močící pes, močící pes)."

Co na tom bylo tak divného? V Ankh-Morporku tak lidé mluvili neustále, bylo to pro ně běžné vyjadřování. Až na ty psy.

Tedy promiňte, ale země, která zničí celé město jen proto, aby dala ostatním městům odstrašující příklad - to není země, ale blázinec. Možná že tohle byla kniha vtipů a on prostě nepochopil pointu. Možná že tady komedianti sklidí největší aplaus, když . vyprávějí historky jako: "Poslyšte, co se mně stalo, to ale byla psina, když jsem šel do divadla, potkal jsem chlapa a on mně neusekl nohu! Močící pes, močící pes."

Už nějakou chvíli podvědomě vnímal cinkot rolniček na cestě, ale nevěnoval mu žádnou pozornost. Nezvedl hlavu, ani když už bylo jasné, že se někdo přibližuje. Ve chvíli, kdy se rozhodl hlavu zvednout, už bylo pozdě, protože mu někdo přišlápl krk botou.

Než ztratil vědomí, stačil říci jen: "Sakra, močící pes."

Ve vzduchu to tiše udělalo "pfft", objevilo se Zavazadlo a těžce dopadlo do sněhu.

Ve víku mělo zaťatý sekáček na maso. Nějakou chvíli zůstalo zcela nehybné, pak se ale jeho nožičky začaly pohybovat v jakoby složité taneční figuře a Zavazadlo se pomalu otočilo o tři sta šedesát stupňů.

Nemyslelo. Nemělo čím. Ať už se v jeho nitru odehrával jakýkoliv proces, měl zřejmě více společného se způsobem, jakým stromy reagují na slunce, déšť a náhlé bouře, jenže byl mnohem rychlejší.

Jak se zdálo, po nějaké chvíli se zaměřilo a vykročilo po tajícím sněhu.

Zavazadlo ani necítilo. Nemělo čím. Ale reagovalo podobně, jako stromy reagují na střídání ročních období.

Zrychlilo krok.

Domov byl nablízku.

Mrakoplaš musel připustit, že onen křičící muž má pravdu. Ne v tom, že Mrakoplašův otec byl choré střevo horského pandy a jeho matka putýnka želvího slizu. Mrakoplaš sice osobně neznal ani jednoho ze svých rodičů, ale, předpokládal, vzhledem ke své vlastní osobě, že oba museli být vzdáleně humanoidní. Rozhodně aspoň krátkou chvíli. Ale muž měl pravdu, co se týkalo skutečnosti, že Mrakoplaš jede na ukradeném koni. Tady nejenže zahnal Mrakoplaše do úzkých, ale pěkně ho podusil. Nohou. Noha na krku, to je skoro jako sbírka paragrafů.

Cítil, jak se mu kapsami probírají cizí ruce.

Další osoba - Mrakoplaš neviděl nic jiného než několik decimetrů blátivé země -, podle všeho velmi nesympatická, se přidala ke křiku té první.

Pak Mrakoplaše někdo zvedl na nohy.

Vojáci byli stejní jako většina vojáků, se kterými se Mrakoplaš setkal kdekoliv a kdykoliv předtím. Měli právě dost inteligence na to, aby někoho dokázali zmlátit a odtáhnout k jámě se škorpióny. Byli to šampióni ve řvaní do tváře cizích lidí ze vzdálenosti několika centimetrů.

Celá záležitost nabyla nereálné podoby díky tomu, že vojáci neměli obličeje, alespoň ne takové, kterým by mohli říkat vlastní. Jejich ozdobné, černě emailované helmice měly na přední straně namalované tváře s obrovskými kníry a ponechávaly volná jen ústa. Ústa tak mohla, jako například právě teď, řvát na Mrakoplaše, že jeho otec byl sud trusu zlatých rybiček.

Někdo mu zamával před očima svazečkem Co jsem dělal o prázdninách.

"Jsi jen pytel shnilých ryb!"

"Já vůbec nevím, co to znamená," bránil se Mrakoplaš. "Někdo mi to prostě dal…"

"Zbytku zkyslého mléka!"

"Nemohl byste, laskavě, trochy míň křičet? Mám pocit, že mi právě praskly ušní bubínky."

Zbrojnoš umlkl, pravděpodobně proto, že mu momentálně došel dech. Mrakoplaš měl chvilku času rozhlédnout se kolem sebe.

Na silnici byly dva vozy. Jeden vypadal jako klec na kolech; mezi mřížemi rozeznal několik tváří, které ho s hrůzou pozorovaly. Druhý vůz nebyl vůz, ale jakási ozdobná nosítka nesená osmi venkovany. Boky nosítek byly zastřeny drahocennými záclonami, ale viděl, že v jednom místě je látka poodhrnuta, aby na něj cestující zevnitř viděl.

Uvědomovali si to i strážní. Jak se zdálo, velmi je to znervózňovalo.

"Kdybyste mi dovolili, abych vám to vysvět-"

"Ticho, ty tlamo -" voják zaváhal.

"Už jste použil želvu, zlatou rybičku a něco, co byl pravděpodobně sýr," napovídal mu Mrakoplaš.

"Ty chřtáne kuřecího předžaludku!"

Mezi záclonkami se objevila dlouhá hubená ruka a jednou kývla.

Strážní Mrakoplaše postrčili kupředu. Ruka měla nejdelší nehty, jaké kdy viděl u tvora, který nepředl.

"Po-to-se!"

"Cože?" řekl Mrakoplaš.

"Po-to-se!"

Bylo taseno několik mečů.

"Nevím, co to znamená," zakvílel Mrakoplaš.

"Po-to-se, prosím," zašeptal nějaký hlas u jeho ucha. Nebyl to nijak zvlášť přátelský hlas, ale v porovnání s těmi ostatními v něm zcela jistě zněla jistá účast. Zdálo se, že náleží poměrně mladému muži. A mluvil velmi dobrou ankh-morporštinou.

"Ale jak?"

"Ty nevíš ani tohle? Klekni a přitiskni čelo k zemi. Tedy, chceš-li ještě kdy nosit něco na hlavě."

Mrakoplaš zaváhal. Byl přece jen svobodný Ankh-morporčan a na seznamu věcí, které svobodný občan nedělá, bylo na jednom z prvních míst, že se neklaní nikomu, natož nějakému cizinci.

Na druhé straně, úplně na nejvyšší příčce seznamu věcí, které žádný občan nepřipustí, je, že si nenechá useknout hlavu.

"To už je lepší. Výborně. Jak jsi věděl, že se při tom máš třást?"

"To jsem si vymyslel sám."

Ruka znovu kývla prstem.

Jeden z vojáků udeřil Mrakoplaše přes tvář blátem obaleným Co jsem dělal… Mrakoplaš s pocitem viny svazeček zachytil, zatímco strážný popošel k prstu svého pána.

"Hlase?" řekl tiše Mrakoplaš.

"Ano?"

"Co by se stalo, kdybych se dožadoval imunity, protože jsem cizinec?"

"Oni tady provádí s lidmi takovou speciální proceduru, ke které potřebují vestu upletenou z drátu a kráječ na sýr."

"Oh."

"A ve Visovisu mají katy, kteří dokáží udržet člověka naživu celé roky."

"To se asi nemluví o zdravých ranních vycházkách a vlákninové dietě?"

"Ne. Takže mlč a s trochou štěstí tě nezabijí, ale pošlou jako otroka do paláce."

",Štěstí' je mý druhý jméno," zahuhlal Mrakoplaš téměř nesrozumitelně. "První je ,Žádný'."

"A pamatuj, musíš vyděšeně drmolit a plazit se."

"Udělám, co budu moct."

Opět se objevila bílá ruka a svírala proužek papíru. Voják jej převzal, obrátil se k Mrakoplašovi a odkašlal si.

"Žasni nad moudrostí a milosrdenstvím oblastního komisaře Kee, ty závane bahenního plynu!"

Voják si znovu odkašlal a nahlédl do papíru způsobem člověka, který čte tak, že si nejprve sám pro sebe každé písmeno vysloví nahlas.

",Bílý poník běží mezi květy…'" Strážný se obrátil a chvilku šeptem komunikoval se zataženými záclonkami. Pak se otočil zpět k Mrakoplašovi.

",krys… anten… chryzantém
a chladný vítr rozvlnil
meruňkový sad. Pošlete ho
v palác, nechť slouží tvrdě, tak
až mu všechny přečnívající kousky
upadnou.'"

Několik kolem stojících vojáků nadšeně zatleskalo. "Zvedni hlavu a zatleskej," řekl Hlas.

"Mám strach, aby mi neupadly mé přečnívající kousky."

"Je to velký kráječ na sýr!"

"Vivat! Úžasné! Ještě! A ten kousek o chryzantémách? Skvost!"

"Dobrá. A teď poslouchej. Jsi z Bes Pelargicu. Máš ten správný přízvuk, i když, čert mě vezmi, jestli vím proč. Bes Pelargic je námořní přístav a lidé jsou tam tak trochu divní. Okradli tě lupiči a tobě se podařilo uprchnout na jednom z jejich koní. Proto nemáš žádné papíry. Tady potřebuješ papír na všechno i na to, abys někdo byl. A předstírej, že mě neznáš.

"Ale já tě přece neznám."

"Výborně. Nechť dlouho žijí změny vedoucí ke spravedlivějšímu státu, které respektují svaté tradice našich předků a samozřejmě nikterak neubližují "snahám vznešené osoby velkého císaře!"

"Ano. Správně. Cože?"

Jeden z vojáků kopl Mrakoplaše někam do oblasti ledvin. V univerzálním jazyce bot to znamená, že máte vstát.

Podařilo se mu zvednout se právě na jedno koleno, když uviděl Zavazadlo.

Nebylo to jeho Zavazadlo a nebylo jedno, ale byla tři.

Zavazadlo doklusalo na vrcholek nízkého pahorku a při pohledu, který se mu naskytl, se zastavilo tak rychle, že za ním v prachu zbyla celá řada malých rýh.

Kromě toho, že nemělo nic, čím by mohlo myslet a cítit, nemělo Zavazadlo ani nic, čím by vidělo. Způsob, jakým přijímalo vjemy ze svého okolí, byl naprostou záhadou.

Zpozorovalo další Zavazadla. ' Všechna tři stála trpělivě v řadě za nosítky. Byla obrovská. A černá.

Zavazadlo zatáhlo nohy.

Po nějaké chvíli velmi opatrně otevřelo víko. Jen na malou štěrbinku.

Ze tří věcí, které většina lidí ví o koních, ta třetí je, že na krátkou vzdálenost dokáže člověk běžet rychleji než oni. Jak se Mrakoplaš ke svému prospěchu brzo naučil, je to především tím, že se koně musí starat o víc nohou najednou.

Jsou tady ještě další věci, které vám poskytují jisté výhody: a) jestliže člověk na koni nečeká, že se dáte na útěk, a b) jste-li shodou okolností na začátku útěku ve startovní poloze.

Mrakoplaš vyletěl jako zkažená ryba ze slabého žaludku.

Ozvalo se množství výkřiků, ale příjemné a důležité na nich bylo to, že se všechny ozývaly za ním. Jistě se ho pokusí co nejdříve dostihnout, ale to už byl problém, který bude řešit až v budoucnosti. Někdo jiný by se možná alespoň trochu staral o to, kam běží, ale Mrakoplaš, zkušený zbabělec-praktik, se nikdy nezajímal o to kam, protože pro něj mělo nejdůležitější význam slůvko od.

Méně cvičený běžec by možná riskoval pohled přes rameno, ale Mrakoplaš měl v podvědomí uloženy informace o nárazech větru i o tom, jak se nepozornému člověkovi dokážou pod nohu připlést volné nebo kluzké kameny. A kromě toho, proč by se ohlížel? Běžel, jak nejrychleji uměl. Nic, co by mohl přes rameno spatřit, ho už nemohlo přinutit k rychlejšímu běhu.

Před ním se objevila velká vesnice s domy roztroušenými široko kolem. Postavena byla především z bláta a trusu, V polích před ní zvedlo od práce hlavy tucet vesničanů a užasle se zadívalo na pádícího mága.

Možná to byla jen Mrakoplašova představivost, ale byl by přísahal, že zaslechl výkřik:

"Nezbytně dlouho trvající existenci Rudé armádě! Minimálně nutný rozklad silám utlačovatelů bez nezbytného utrpení!"

Mrakoplaš proběhl chatrčemi ve chvíli, kdy vojáci zaútočili na rolníky.

Cohen měl pravdu. Jak se zdálo, byla tady revoluce. Jenže říše bez jakýchkoliv podstatných změn existovala tisíce let, dvornost a úcta k vžitým tradicím byly přímo jedním z jejích stavebních materiálů a podle toho, co slyšel, budou muset revolucionáři teprve ovládnout způsob, jak tvořit krátká a úderná hesla.

Mrakoplaš dával přednost útěku před ukrýváním. Schovat se do úkrytu - to bylo v pořádku, ale háček byl v tom, že když vás tam našli, většinou vás tam i zabili. Jenže vesnice byla v okruhu několika kilometrů jediné vhodné místo, kde se mohl schovat, a někteří z vojáků jeli na koních. Člověk je možná na krátkou vzdálenost rychlejší než kůň, ale v tomhle rovném a přehledném kraji, plném luk a polí, by kůň dohonil běžícího muže na to tata.

Namátkou proto vrazil do jedné budovy a vběhl do prvních dveří, které se mu naskytly.

Ty dveře na sobě měly nápis: Zkoušky. Zachovejte ticho!

Od nízkých psacích stolků se k němu zvedlo čtyřicet čekajících, většinou ustaraných obličejů. Nebyly to děti, ale skutečně dospělí lidé.

Na jednom konci třídy byl pultík na knihy a na něm štos papírů pevné ovázaný provázkem, na kterém byla velká pečeť.

Mrakoplaš cítil, že kolem panuje známá atmosféra. Už ji dýchal předtím, i když o celý světadíl dál. Byl plný oněch nasládle kyselých pachů vznikajících v okamžiku, kdy si uvědomíte, že na tu kontrolu a doplnění firemních knih, kterou jste tak dlouho odkládal, už je pozdě. Mrakoplaš stál v minulosti tváří v tvář mnoha hrůzám, ale ani jedna z nich nebyla v lexikonu děsu na témže místě jako těch několik vteřin potom, co jakýsi neosobní hlas řekne: "Obraťte papíry - teď!"

Všichni kandidáti se dívali na něj.

Někde venku se ozval křik.

Pospíšil si ke stojánku, zlomil pečeť, strhl provaz a rozdával papíry tak rychle, jak to dokázal. Pak se vrhl do bezpečí za stojánkem, sundal si klobouk, a když se dveře pomalu pootevřely, byl sehnut hluboko k desce stojánku.

"Běžte pryč!" vykřikl. "Tady probíhají zkoušky!"

Neviditelná postava za dveřmi něco zamumlala k někomu dalšímu a dveře se zavřely.

Kandidáti na něj stále ještě užasle zírali.

"Ehm. Tak dobrá. Obraťte své papíry."

Ozvalo se šustění, pak nastalo několik minut zhrozeného ticha a nakonec začaly kmitat štětce.

Vylučovací zkoušky. To je ono. To byla další věc, kterou většina lidí o říši věděla. Tyhle zkoušky byly jedinou možností, jak získat zaměstnání ve státních službách, a jistotu, kterou s sebou takové místo přinášelo. Lidé říkali, že to musí být velmi dobrý systém, protože dává příležitost těm nejschopnějším.

Mrakoplaš uchopil jeden ze zbylých papírů a začetl se do něj.

Byl nadepsán: Zkouška na místo zástupce sběrače lidských fekálií okresu Wung.

Přečetl si první otázku. Ta požadovala, aby kandidát napsal šestnáctiřádkovou báseň o večerní mlze nad trsy rákosí.

Otázka druhá se dotazovala na užití metafor v jakési knize, o níž Mrakoplaš nikdy neslyšel. Pak tam byla další otázka o hudbě… Mrakoplaš papír několikrát otočil. Nezdálo se, že by se tam někde vyskytoval znak pro něco jako kompost", "kýbl", "kára". Ale je možné, že tenhle systém produkoval lepší pracovníky než ten ankh-morporský, kde obvykle kandidát na podobné místo uslyšel jedinou otázku: "Máš, doufám, vlastní lopatu?" Jak se zdálo, křik venku utichl. Mrakoplaš se rozhodl riskovat a vystrčil hlavu ze dveří. Kolem cesty se sice stále ještě tu a tam něco hýbalo, ale už se to nezdálo být orientováno na Mrakoplaše. A tak vzal nohy na ramena. Studenti pokračovali v práci na zadaných otázkách. Jeden z odvážnějších si dokonce vyhrnul nohavici kalhot a opsal báseň o mlze, kterou si s velkou námahou složil už dříve. Po nějakém čase dokážete celkem snadno odhadnout, jaké otázky vám zkoušející položí.

Mrakoplaš vyběhl ven a snažil se držet v příkopech, pokud v nich nebylo víc než po kolena bláta. Tahle krajina nebyla stavěná na nějaké valné ukrývání. Acháťané něco pěstovali na každém kousku země, odkud se neskulila semena. Kromě nějakého toho bludného kamene nebo skalního hřbítku nebylo široko daleko místo, kudy by se mohl člověk tajně krást.

Jakmile byl jednou za vesnicí, nikdo si ho už nevšímal. Občas narazil na osamělého vodního buvola, ale odborníci, kteří zvířata řídili, se sice většinou otočili a dívali se za ním, dokud jim nezmizel z dohledu, ale jinak neprojevovali nijak zvlášť nemístnou zvědavost. Dělali to ostatně jen proto, že bylo o něco zajímavější pozorovat Mrakoplaše než vylučujícího vodního buvola.

Držel se v polích, ale na dohled silnice, a k večeru dorazil na křižovatku.

Tam stál hostinec. Poslední, co měl Mrakoplaš v ústech, byl kousek leoparda. Hostinec znamenal jídlo a jídlo zase znamenalo peníze. Mrakoplaš měl hlad, a neměl peníze.

Pokáral se za takové negativní myšlení. To byl chybný přístup. Teď bylo potřeba jít dovnitř a objednat si pořádné, vydatné jídlo. Pak, místo aby byl hladový a bez peněz, bude sytý a bez peněz, což se v jeho současné situaci nedá hodnotit jinak než jako zisk. Je pochopitelné, že svět nakonec vznese nějaké námitky, ale podle Mrakoplašových zkušeností existovalo jen velmi málo problémů, které by se nedaly vyřešit výkřikem a desetimetrovým náskokem. A to už v sobě bude samozřejmě mít ono posilující jídlo.

Kromě toho měl rád visoviskou kuchyni. Několik uprchlíků si otevřelo restauraci v Ankh-Morporku a Mrakoplaš se považoval za něco jako experta na jednotlivá jídla.

Jediná obrovská místnost byla plná kouře, a pokud se to dalo v kotoučích dýmu rozeznat, plná ruchu, pár starců sedělo před složitou hromadou hracích známek ze slonoviny a hráli Su Dah Mord-san. Nebyl si jistý, co to stařici kouří, ale podle vzhledu jejich tváří se dalo soudit, že jsou šťastní, že si to vybrali. Mrakoplaš se prodral ke krbu,

kde hubený muž míchal čímsi ve velikém kotli.

Přátelsky se na něj usmál. "Dobré ráno! Mohl bych ochutnat vaši proslulou specialitu ‚Jídlo pro dva lidi s krevetovými krekry'?"

"V životě jsem o něčem takovém neslyšel."

"Hm… No v tom případě… mohl bych vidět bolavé ucho… žabí kvakot… á! Menu?"

"Co je to menu, příteli?"

Mrakoplaš přikývl. Věděl, co to znamená, když vás cizinec tímhle tónem osloví "příteli". Nikdo, kdo takhle osloví toho druhého "příteli", není ve zvláště přátelské náladě.

"Zajímalo by mě, co tady máte k jídlu."

"Nudle, vařené zelí a vepřové štětiny."

"A to je všechno?"

"Vepřové štětiny nerostou na stromech, san."

"Celý den jsem procházel kolem vodních buvolů," řekl Mrakoplaš. "Copak vy, lidi, nikdy nejíte hovězí?" Měchačka s hlasitým šplouchnutím dopadla do kotle. Někde za Mrakoplašovými zády upadla na zem hrací známka Su Dah. Pod soustředěnými pohledy se Mrakoplašovi zježily všechny vlasy v týle.

"V téhle hospodě vzbouřence neobsluhujeme," prohlásil hostinský nahlas.

Asi je na ně málo tučné, pomyslel si Mrakoplaš. Ale stejně měl dojem, že ta slova byla spíš než jemu adresována všeobecně všem.

"No to rád slyším," řekl, "protože -"

"Samozřejmě," zvýšil hospodský hlas, "protože v téhle hospodě nejsou vzbouřenci vítanými hosty."

"To mi velmi vyhovuje, protože -"

"Kdybych věděl o nějakém vzbouřenci, okamžitě bych o tom uvědomil příslušné úřady," zařval hospodský.

"Já nejsem vzbouřenec, já jsem jen hladový," ohradil se Mrakoplaš. "Dal bych si… é… plnou misku."

Miska byla naplněna. Na její mastné hladině se prolínaly duhové obrazce.

"Tak to máme půl rhinu," nastavil hospodský dlaň.

"To chcete říct, že mám zaplatit dřív, než to sním?" podíval se na něj Mrakoplaš zmateně.

"No, potom byste třeba nechtěl, příteli."

Rhinu bylo víc peněz, než kolik kdy v životě Mrakoplaš měl. S teatrálními gesty si začal prohledávat kapsy.

"Tedy, abych tak řekl, zdá se mi, že -" Ozvalo se tiché "plesk".

"Ano, děkuji vám, to je více než dost," oznámil hospodský všeobecně do místnosti. Vstrčil Mrakoplašovi do rukou plnou misku a jediným plynulým pohybem sebral ze země knížečku a zasunul ji mágovi do kapsy.

"Běž a sedni si támhle do rohu!" sykl. "Později ti někdo řekne, co máš dělat!"

"Ale já jsem si jistý, že vím, co mám dělat. Ponořit lžíci do té omáčky, pak ji zvednout k ústům a -"

"Sedni si!"

Mrakoplaš si našel ten nejtemnější kout a posadil a Lidé ho stále ještě pozorovali.

Aby se vyhnul skupinovému pohledu, vytáhl si kapsy Co jsem dělal a namátkou knížečku otevřel v zoufalém pokusu zjistit, proč měla na hostinského tak magický účinek.

"…prodal mi kus pečiva obsahujícího věc řečenou (složitý piktogram) , vyrobenou celou z vnitřností vepře (močící pes) ," četl, "A takové a podobné věci je možno koupit kdykoliv za velmi malý peníz, a tak sytí byli obyvatelé města, že si tyto (složitý piktogram) u stánku (složitý piktogram, ale zdálo se, že obsahuje postavičku muže, který si přikládá k hlavě jakousi zbraň) -sana téměř nekupovali."

Párky naplněné kusy prasete, pomyslel si Mrakoplaš. No, to by mohlo být vážně něco, jestliže až do chvíle, než jste se s nimi setkali poprvé, pro vás představovala slušné jídlo miska vody od nádobí s podezřelým tukem, který se srážel na hladině.

Pch! Pan Co-jsem-dělal-o-prázdninách, by si měl příště zajet do Ankh-Morporku a zkusit, jak by mu chutnal jeden párek v rohlíku starého… Kolíka… plný pravých… vepřových…

Lžíce se šplouchnutím dopadla do misky.

Mrakoplaš horečně listoval knížečkou.

"…na mírumilovných ulicích, po kterých jsem kráčel, se člověk nesetkal se zločinem, násilím ani krádežemi…"

"Samozřejmě, že ses s nima nesetkal, ty čtyřokej malej parchante!" zaječel Mrakoplaš. "Protože s tím vším jsem se za tebe setkal já!"

"Město, kde jsou všichni lidé svobodní…"

"Svobodní? Svobodní! No jo, můžou svobodně umřít hladem, svobodně se dát oloupit Cechem zlodějů…" diskutoval Mrakoplaš s knížečkou rozhořčeným tónem.

Obrátil na další stranu.

"…mým společníkem byl Velký mág (složitý piktogram, ale teď, když ho Mrakoplaš pečlivě prohlížel, zjistil s bušícím srdcem, že je vněm několik čar, které vypadají jako agateánský ekvivalent slova ‚mrak') , nejproslulejší a nejmocnější mág oné země…"

"Nikdy jsem nic takovýho neřekl! Já -" Mrakoplaš se zarazil. Z jeho paměti se zrádně vynořilo několik vět, jako No samozřejmě, arcikancléř poslouchá všechno, co mu řeknu nebo Nebýt mě, tak by se tohle místo už dávno rozpadlo. Ale to byly takové ty věci, které člověk vždycky vykládá, když si dá pár piv nebo nějakého toho panáka. Ale nikdo přece není tak naivní, aby na jejich základě napsal…

V Mrakoplašově mysli se zformoval obrázek. Podoba malého šťastného mužíčka s velkými tlustými brýlemi a důvěřivým, bezelstným přístupem k životu, který všude, kam Dvoukvítek vkročil, nabízel neštěstí a zkázu. Dvoukvítek

nedokázal uvěřit, že svět je špatný, a to především proto, že jemu tak nepřipadal. Svět si všechny ty ošklivé věci nechával pro Mrakoplaše.

Mrakoplašův život byl před setkáním s Dvoukvítkem celkem obyčejný a nudný. Ale od té chvíle, pokud si pamatoval, se v něm začaly dít věci po tuctech.

A ten malý človíček se vrátil domů, ne? Do Bes Pelargicu - pravděpodobně jediného přístavu v říši. Nikdo by přece nebyl tak naivní, aby napsal takovouhle věc!

Nikdo kromě jediné osoby, která tak naivní skutečně byla.

Mrakoplaš se nezajímal o politiku, ale bylo mnoho věcí z oblastí politického dění, které snadno a rychle chápal. Ne proto, že měly něco společného s politikou, ale proto, že měly mnoho společného s lidskou povahou. Do myšlenek se mu jako ošklivá krajina promítly ošklivé představy.

Říše byla obehnána zdí. Když jste žili v říši, naučili jste se vařit z prasečího kvikotu a polykat sliny, protože tak to bylo zvykem, a přitom vás neustále sužovali vojáci, protože takový byl váš svět.

Jenže když pak někdo napsal takovou optimistickou knížečku o tom…

…co dělal o prázdninách…

...jak se měl v místech, kde svět funguje úplně jinak…

…pak bez ohledu, jak stará ta zkostnatělá společnost je, vždycky se najdou lidé, kteří si začnou klást nebezpečné otázky jako například: "Kde je všechno to vepřové?"

Mrakoplaš zachmuřeně upíral pohled na zeď. Venkovani celé říše - vzbuřte se! Nemáte co ztratit, jen své hlavy, ruce a nohy, a pak je tady ještě ta věc, co dělají s drátěnou vestou a kráječem na sýr…

Znovu obrátil knížečku v rukou. Autorovo jméno tam nebylo uvedeno. Místo něj tam bylo jen takové malé poselství: Zajistěte si štěstí! Dělejte opisy! Dlouhý život a štěstí Velkému úsilí!

I v Ankh-Morporku docházelo během let občas ke vzpourám. Ale nikdo to neorganizoval. Lidé prostě popadli zbraň, kterou měli po ruce, a vyrazili do ulic. Nikdo se neunavoval nějakým oficiálním válečným pokřikem, většinou se lidé spokojili s osvědčeným: "Támhle běží!" - "Chyťte ho!" - "Máte ho?" - "A teď mu nakopejte zadek!"

Co ale bylo důležité… ať už tyhle události vyvolalo cokoliv, málokdy to bylo jejich skutečnou příčinou. Když například lidé pověsili šíleného lorda Picbudku na veřejném prostranství za piškot, nebylo to proto, že přinutil chudáka starého Zmatu Šourala, aby si snědl vlastní nos, ale za ta léta vynalézavé odpornosti, která se kupila na sebe, až jejich hromada byla tak vysoká, že…

Ze vzdáleného konce místnosti se ozval strašlivý výkřik. Mrakoplaš už se napůl rozeběhl, když si všiml malého jeviště a herců.

Na podlahu si dřeplo trio muzikantů. Hosté se otočili, aby pozorovali představení.

Bylo svým způsobem velmi hezké. Mrakoplaš nestačil děj sledovat do podrobna, ale bylo to zhruba takhle: Nějaký muž má dívku a ta ho opustí kvůli - jinému muži, a ten první muž dvojici rozseká na kusy. Pak se nabodne na svůj meč a všichni pak vyjdou do popředí jeviště, kde se klaní. Podrobnosti se mu ovšem pochopit nepodařilo, protože herci neustále křičeli "hurá" a větší část představení stáli a promlouvali k divákům a měli masky, které se Mrakoplašovi zdály úplně stejné. Hudebníci žili ve svém vlastním světě, nebo spíš - podle zvuku, který vydávali - ve třech různých světech.

"Koláček štěstí?"

"He?"

Mrakoplaš se vynořil z houštin Thespidových a zjistil, že vedle něj stojí hostinský.

Ten mu pod nos strkal tác s pečivem připomínajícím malé koblihy.

"Koláček štěstí?"

Mrakoplaš natáhl ruku. Když se jeho prsty už už svíraly na jednom z koláčků, tác se bleskově pohnul a přisunul mu tak pod ruku koláček jiný.

No dobrá. Vzal si ten.

Háček je v tom, uvažoval o celé situaci, zatímco hra pokračovala, že v Ankh-Morporku alespoň seženete pořádné zbraně.

Chudáci. K dobré revoluci je třeba víc než pár sloganů a velká dávka nadšení. Potřebujete vycvičené bojovníky, a především dobrého vůdce. Doufal, že nějakého najdou. Až bude on, Mrakoplaš, dost daleko.

Rozbalil papírek s věštbou a začetl se do ní, aniž si všiml, že ho hostinský tiše obešel zezadu.

Místo obvyklého "Právě jste si pochutnal na skvělém jídle" tam byl složitý piktogram.

Mrakoplaš si začal ukazovat jednotlivé znaky prstem.

"Mnoho… mnoho… omluv… Co je to za pito-"

Hudebník s činely jimi udeřil prudce o sebe.

Od Mrakoplašovy hlavy se odrazil dřevěný obušek.

Staříci hrající Mord-san na sebe šťastně zakývali hlavami a vrátili se ke hře.

Bylo překrásné ráno. Celá skrýš se ozývala zvuky Stříbrné hordy. Muži vstávali, sténali, upravovali si podomácku vyrobené zdravotnické pomůcky, stěžovali si, že nemohou najít brýle, a omylem si nasazovali cizí chrupy.

Cohen seděl s nohama ve kbelíku teplé vody a vyhříval se na sluníčku.

"Profi?"

Bývalý učitel zeměpisu se soustředěným výrazem kreslil mapu.

"Copak, Čingisi?"

"Co to dělá Bláznivej Humoš?"

"Ale, stěžuje si, že je okoralý chléb a on nemůže najít zuby."

"Řekni mu, že jestli se nám ta věc vydaří, může si pořídit tucet mladejch holek, který mu budou chleba předžvejkávat," řekl Cohen.

"To ale není příliš hygienické, Čingisi," prohlásil pan Čabajka, aniž se unavoval tím, že by zvedl oči. "Vzpomeň si, co jsem ti říkal o hygieně."

Cohen mu ani neodpověděl. Hlavou mu běželo: šest stařiků. A s Profim člověk nemůže moc počítat, protože to je spíš myslitel než válečník…

Pochybnosti nebyly hosty, kteří by Cohenovo kranium navštěvovali často. Když se v jedné ruce pokoušíte odnést kopající a škrábající panenskou chrámovou kněžku a pytel s kořistí a druhou odrážíte útoky půltuctu rozzuřených kněží, není na nějaké dlouhé myšlení čas. Přirozený výběr už dohlédne na to, aby hrdina, který má sklony klást si v rozhodujícím okamžiku otázky jako "Jaký je vlastně smysl mého života?", velmi rychle přišel o obojí.

Ale: šest stařiků… a říše, která má téměř milion mužů ve zbrani.

Když jste se na své šance zadívali v chladném světle časného rána, nebo dokonce i v tomto překrásném teplém úsvitu, měli jste pocit, že by bylo dobře se zastavit a zamyslet se nad statistikou úmrtí. Kdyby se plán zvrtnul…

Cohen se zamyšleně zakousl do rtu. Nebyla to nejpříjemnější představa. Kdyby se plán zvrtnul, trvalo by celé týdny, než by je všechny pozabíjeli. Možná že s sebou přece jen měl vzít i starého Thoga Řezníka, i když ten musel každých deset minut ustát v boji a odskočit se vyčurat.

No dobrá. Teď už bylo rozhodnuto, takže z toho musí vymáčknout to nejlepší.

Když byl Cohen ještě malým chlapcem, vzal ho otec na vrchol hory, vysvětlil mu, co je to krédo hrdinů, a řekl mu, že neexistuje větší štěstí než zemřít v boji.

Cohen našel slabinu tohoto tvrzení už jako dítě a životní zkušenost posílila jeho přesvědčení, že ve skutečnosti je mnohem větším štěstím pozabíjet v bitvě ty druhé a po boji si sednout na hromadu zlata vyšší, než je jeho kůň. A tahle zkušenost mu opravdu dobře posloužila.

Vstal a protáhl se na sluníčku.

"Je překrásné ráno, mládenci," řekl. "Cítím se líp, než kdybych měl milion tolarů. Co vy?"

Ozvalo se mumlání, které snad vyjadřovalo váhavý souhlas.

"Výborně," řekl Cohen. "Pojďme a ukážeme jim, zač je toho loket."

Velká zeď obklopuje úplně celou Achátovou říši. Důležité je to slůvko úplně.

V průměru je zhruba sedm metrů vysoká a na vnitřní straně dokonale kolmá. Je postavena na plážích i žhavých pouštích, dokonce i na vrcholcích strmých útesů, kde je útok zvenčí velmi nepravděpodobný. Na podřízených ostrovech, jako je Brmbrmduc nebo Činky Link, jsou podobné zdi - metaforicky je to tatáž zeď, a to je samozřejmě divné nemyslícím militaristům, kteří si neuvědomují její pravou funkci.

Je to víc než obyčejná zeď, je to jakési návěstí, upozornění, maják. Na jedné straně je říše, což je v jazyce Acháťanů slovo totožné s výrazem "vesmír". Na druhé straně je - nic. Koneckonců kdo ví, co začíná tam, kde končí vesmír?

Oh, ano, jistě, může se zdát, že i tam jsou různé věci, jako moře, ostrovy, jiné světadíly a tak dále. Možná že vypadají docela skutečně, třeba by se daly dokonce dobýt, chodit po nich…, ale nejsou dokonale reálné. Achátský výraz pro cizince je stejný jako výraz označující ducha, a jen jeden tah štětcem ho dělí od slova oběť.

Zeď je kolmá a hladká, aby odradila ty obtížné lidi, kteří se neustále snaží tvrdit, že tam za ní by přece jen mohlo být něco zajímavého. Je to neuvěřitelné, ale i po tisíci letech pořád ještě existují lidé, kteří to nepochopili. Ti, kteří žijí na pobřeží, svazují vory a vyplouvají přes pusté mořské pláně k zemím existujícím jen v pověstech. Ti ve vnitrozemí si stavějí velké draky a židle, které se snaží pohánět raketami používanými k ohňostrojům. Mnoho z nich při svých pokusech samozřejmě zahyne. Většina těch ostatních je brzo chycena a přinucena žít v zajímavých časech.

Tu a tam se však skutečně některým z uprchlíků podařilo dosáhnout toho obrovského vroucího kotle nazvaného Ankh-Morpork. Dorazili tam bez peněz - ti, kteří připluli po moří, s trochou něčeho, co se pokusili prodat na trhu, a na trhu se dalo prodat všechno -, většina z nich s nepříčetným leskem v oku. Ti si pak otevřeli malé obchůdky nebo hospůdky a začali pracovat čtyřiadvacet hodin denně. Lidé tomu stavu říkali ankh-morporský sen (o tom, jak vydělat obrovské množství peněz ve městě, kde smrt člověka je často jedním z principů mezilidského soužití) . A čím méně lidé spali, tím silněji snili svůj sen.

Mrakoplaš měl někdy dojem, že jeho život je přerušován probuzeními. Nebyla vždycky ošklivá. Někdy byla jen nepříjemná. A pár z nich, možná jen jedno dvě, bylo docela hezkých a příjemných, zvláště ta na ostrově. Slunce si každý den stejně jednotvárně vyšlo na východě, vlny znuděně a pravidelně omývaly pláž a jemu se několikrát podařilo probrat se ze sna bez obvyklého zděšeného výkřiku.

Tohle ráno nebylo jen ošklivé. Bylo zcela nestydaté. Potloukli ho a někdo mu svázal ruce za zády. Navíc byl ve tmě, což zapříčiňoval pytel, který měl přes hlavu.

Mrakoplaš chvíli v duchu počítal a pak došel k jistému závěru. Tak tohle je sedmnácté nejhorší ráno v mém životě, pomyslel si.

To, že ho někdo omráčil v hostinci, to bylo zcela normální. Kdyby se vám to přihodilo v Ankh-Morporku, měli byste zhruba stejnou šanci, že se s prázdnými kapsami vzbudíte či nevzbudíte na hladině Ankhu, nebo - pokud se našla loď, která se vydávala na dlouhou a mizernou plavbu - se proberete spoutaný v odpadním žlabu s tím, že příští dva roky budete orat lodním kýlem mořskou pláň. Ale většinou se vás ten, kdo vás omráčil, pokoušel udržet naživu. Na to byl Cech zlodějů velmi háklivý. Jejich motem bylo: "Udeřte člověka s citem, a můžete ho okrást každý týden."

Jestliže byl skutečně v něčem, co mu připomínalo vůz, pak měl někdo důvod nechat ho naživu.

Vzápětí své logiky zalitoval.

Někdo mu stáhl pytel z hlavy. Díval se na něj strašlivý obličej.

"Nejraději bych snědl vaši nohu," řekl Mrakoplaš.

"Nebojte se, jsem přítel."

Zjevení si zvedlo masku. Pod ní se objevil dívčí obličej - kulatá tvář, tupý nosík, úplně jiná než všechny ostatní, které tady Mrakoplaš potkal. Uvědomil si, že je to tím, že se mu dívá přímo do tváře, její oblečení, i když ne obličej, naposled viděl na scéně v hostinci.

"Nekřič," řekla.

"Proč? Co teď se mnou budete dělat?"

"Přivítali bychom tě, jak se sluší a patří, ale nebyl na to čas." Sedla si mezi balíky v zadní části pohybující se káry a kriticky si ho prohlížela.

"Čtyři velké sandály řekl, že jsi přiletěl na draku a pobil oddíl vojáků," řekla.

"Že by?"

"A pak že jsi očaroval ubohého starce a on pak bojoval jako hrdina z pověstí," pokračovala.

"Že by?"

"A Čtyřem velkým sandálům jsi pak dal skutečné maso, i když je jenom z kasty pung."

"Že by?"

"A máš svůj klobouk."

"Ano mám, mám svůj klobouk."

"A přes to všechno," vrtěla dívka hlavou, "nevypadáš jako Velký mág."

"Aha. No, abych ti řekl pravdu, tak -"

Dívka vypadala křehce jako květ orchideje. Ale teď právě vytáhla odněkud ze záhybů svého roucha malý, ale evidentně zcela pravý a nabroušený nůž.

Vůči takovým věcem si Mrakoplaš vypěstoval jistý instinkt. Zdálo se, že tohle není ten pravý čas popřít své Velké mágství.

"Abych ti řekl pravdu… tak," opakoval, "tak jak mám vědět, že ti můžu důvěřovat?"

Dívka se zatvářila rozhořčeně. "Cožpak nedisponuješ úžasnými magickými silami?"

"Jistěže! Samozřejmě! Ale -"

"Řekni něco v magickém jazyce!"

"Ehm. Stercus, stercus, stercus, morituri sum," řekl Mrakoplaš s očima upřenýma na čepel nože.

"Cože? ‚Ó exkrementy, asi umřu'?"

"To je… é… zvláštní mantra, kterou vzývám magické proudy."

Dívka se maličko uvolnila.

"Ale vyžaduje to hrozný soustředění a hodně sil," kul Mrakoplaš železo. "Lítat na dracích, měnit starce ve válečníky… Takovejch věcí můžu udělat vždycky jen pár a pak si musím odpočinout. Akorát teď jsem strašně zesláblej z toho nesmírnýho množství magie, kterou jsem musel použít."

Podívala se na něj a v očích měla stále nedůvěru.

"Všichni utiskovaní věří v příchod Velkého mága," řekla. "Ale jak pravil velký filozof Li-Tin O'Wevidle: ‚Když mnozí touženě očekávají mocného hřebce, najdou podkovy i na mravenci.'"

Vrhla na něj další nespokojený pohled.

"Když jsi byl na cestě," pokračovala, "plazil jsi se před správcem prefektury, který se jmenuje Kee. Měl jsi ho spálit pekelným ohněm."

"Získávám čas, obhlížím krajinu, nechtěl bych se hned prozradit," zadrmolil Mrakoplaš. "No uznej, jakou by mělo cenu, kdybych se hned prozradil, co?"

"A to jsi v převleku?"

"Jasně, že jo."

Je to skvělý převlek."

"Dík, protože -"

"Jen Velký mág se může odvážit vypadat jako tak smutná ukázka lidství."

Díky. Hm… Jak jste věděli, že jsem na cestě?"

"Byli by tě tam na místě zabili, kdybych ti nenapovídala, co máš dělat."

"Ty jsi byla ten strážnej?"

"Museli jsme tě dohonit rychle. Bylo to nesmírné štěstí, že tě zahlédl Čtyři velké sandály."

"My?"

Jeho otázku přešla mlčením. "Jsou to jen místní vojáci. Ve Visovisu by mi něco takového neprošlo. Ale umím hrát mnoho rolí."

Nůž zmizel, ale Mrakoplaš měl dojem, že se mu nepodařilo přesvědčit ji, aby mu uvěřila, jen ji zatím přiměl, aby ho nezabila.

Hledal nějaké stéblo, kterého by se zachytil. "Mám kouzelnou truhlici na nožičkách," řekl se záchvěvem pýchy. "Chodí za mnou, kam se jenom pohnu. Teď se mi na nějakou chvíli ztratila, ale jinak je to skutečně úžasná věc."

Dívka na něj vrhla podivně dřevěný pohled. Pak se sehnula, chytila ho štíhlou ručkou pod krkem a zvedla ho na nohy.

"Je to něco takového?" řekla a poodhrnula závěs v zadní části káry.

V prachu za povozem poklusávaly dvě velké truhly. Byly mnohem otlučenější a lacinější než Zavazadlo, ale patřily evidentně k témuž živočišnému druhu, lze-li takový výraz použít o cestovních potřebách.

"Hm, jo."

Pustila ho. Mrakoplaš dopadl na dno vozu.

"Poslouchej mě," řekla. "Děje se mnoho ošklivých věcí. Já nevěřím na žádné Velké mágy, ale lidé ano a lidé občas potřebují na něco věřit. A jestli tihle lidé zemřou proto, že jsme dostali mága, který zdaleka není tak velký, jak se myslelo, pak ti zaručuju, že to bude velmi nešťastný mág. Možná že skutečně jsi Velký mág. Jestli nejsi, tak ti doporučuju začít okamžitě studovat, abys byl. Vyjádřila jsem se srozumitelně?"

"Tedy… jaksi… ano."

Mrakoplaš stál tváří v tvář smrti mnohokrát. Často v tom svou roli hrála zbroj a ostré meče. Při této příležitosti jen hezká dívka a nůž, ale podařilo se jí zařadit se mezi ty nejnepříjemnější.

"Jsme kočovné divadlo," pokračovala normálním tónem, když se pak v klidu opřela o postranici káry. "Je to výhodné. Herci divadla Noh se mohou zemí volně pohybovat."

"To jim vážně dovolí?" podivil se Mrakoplaš.

"Ty mi asi nerozumíš. My jsme divadlo Noh."

"Aha, no nebyli jste tak špatní."

"Velký mágu, Noh je abstraktní, symbolická forma divadla, které používá archaického jazyka, stylizovaná gesta a hudební doprovod fléten a bubínků. Tvoje předstírání hlouposti je dokonalé. Tak dokonalé, že ani nemohu uvěřit, že bys nebyl hercem."

"Promiň, ale mohla bys mi říct, jak se jmenuješ?" zeptal se Mrakoplaš.

"Půvabný motýl."

"Hm. Vážně?"

Podívala se na něj a přesunula se do přední části vozu.

Vůz se kodrcal dál po nerovné cestě. Mrakoplaš ležel s hlavou položenou na pytli páchnoucím cibulí a systematicky klel. Začal tím, že proklel dívky s noži, historii všeobecně, Neviditelnou univerzitu, nepřítomné Zavazadlo a celou populaci Achátové říše. V tomto okamžiku byl na řadě ten, kdo vymyslel tuhle pitomou káru. Podle toho, jak se Mrakoplaš cítil, tak osoba, která myslela, že drsné, nehoblované dřevo plné třísek je ten pravý materiál na podlahu vozu, musela být totožná s tou, která považovala trojúhelník za docela přijatelný tvar kola.

Zavazadlo se pomalu ploužilo. příkopem, pozorováno bez valného zájmu mužem, který vedl na konci delšího provazu vodního buvola.

Cítilo se zahanbené, zaskočené a ztracené. Bylo ztracené, protože všude kolem to bylo… známé. Světlo, vůně i pachy, zem pod nohama… A navíc se necítilo být vlastněno.

Bylo vyrobeno ze dřeva a dřevo je na tyhle věci velmi citlivé.

Jedna z jeho nožiček nepřítomně črtala do prachu podivný obrazec. Byl to obrazec známý každému, kdo kdy stál u tabule a byl týrán dotěrným a neodbytným pedagogem.

Nakonec došlo k něčemu, co bylo tak blízko rozhodnutí, jak jen dřevo dokázalo k rozhodnutí dojít.

Bylo darováno. Mnoho let se toulalo po cizích zemích, potkávalo podivná stvoření a dupalo po nich Teď se najednou ocitlo zpět v zemi, kde bylo stromem. To znamená, že je svobodné.

Nebyl to právě nejlogičtější myšlenkový postup ale více než dobrý, když jediné, čím můžete myslet, jsou otvory po vypadlých sucích.

A pak tady bylo něco, po čem hrozně toužilo.

"Kdy budeš hotovej, Profi?"

"Promiň, Čingisi, už končím…"

Cohen si povzdechl. Horda trávila vítaný odpočinek ve stínu stromu a její členové si navzájem vyprávěli nehorázné lži o svých hrdinských činech. Pan Čabajka zatím stál na velkém balvanu opodál a střídavě pošilhával do jakéhosi domácky vyrobeného přístroje a do svých map.

Svět teď ovládají kousky papíru, pomyslel si Cohen. Rozhodně tuhle část světa. A Profi… Profi ovládal kousky papíru. Možná že nepředstavuje tradiční materiál na barbarského hrdinu, a to navzdory Cohenovu přesvědčení, že všichni ředitelé škol by měli být přibiti na vrata u stodoly, ale s papíry byl skutečně úžasný.

A uměl achátsky. No, rozhodně uměl achátštinou mluvit mnohem lépe než Cohen, který cestou nasbíral nějaká ta slova. Profi tvrdil, že se ji naučil z nějaké staré knihy. Říkal, že je až neuvěřitelné, co všechno se ve starých knihách najde.

Cohen vstal a vylezl za ním na balvan.

"Co máš přesně v plánu, Profi?" zeptal se.

Pan Čabajka vrhl pohled směrem k Visovisu, který se rýsoval na obzoru.

Vidíš ten pahorek za městem?" zeptal se. "Ten vysoký kulatý?"

‚Připomíná mi pohřební mohylu mýho táty," přikývl Cohen.

"Tohle musí být přírodní útvar. Na mohylu je to příliš velké. Na vrcholku je něco jako pagoda, jak vidím. Zajímavé. Možná že bych se tam mohl později podívat."

Cohen obrátil pohled k velkému oblému vrchu. Byl to velký oblý vrch. Neohrožoval ho a nezdálo se, že by měl nějakou cenu. Co se Cohena týkalo - pro něj to byl konec ságy. Byly tady mnohem naléhavější věci.

"Jak se zdá, tak do vnějšího města a z něj chodí lidé celkem běžně," pokračoval pan Čabajka. "Oblehnout

město, to je v našem případě spíše teorie než skutečnost. Proniknout dovnitř nebude těžké. Jenže dostat se pak do Zakázaného města, to bude mnohem těžší."

"A co kdybysme všechny pobili?" navrhl Cohen.

"To není špatný nápad, ale dost nepraktický," zavrtěl hlavou pan Čabajka. "A určitě by to vzbudilo spoustu zbytečné pozornosti. Ne, moje průběžné plánování je založeno na základě toho, že Visovis je určitý kus cesty od řeky a má téměř milion obyvatel."

"Přiznanejch, co já vím," přikývl Cohen.

"A místní geologické poměry jsou absolutně nevhodné pro vrtání artézských studní."

"Jo, no vidíš, zrovna jsem si říkal něco podobnýho…"

"A dívej se, jak chceš, hledej jak hledej, žádný akvadukt."

"No jasně, nikde jedinej kavkadukt, to vidí každej," bručel Cohen. "Asi odletěli na léto na okraj, to některý ptáci dělaj."

"Což mě v závěru přivádí k domněnce, že to jejich rčení, že se do Zakázaného města nedostane ani myš, je jen bohapustá smyšlenka," uzavíral své vývody pan Čabajka s jistou dávkou samolibosti. "Já si myslím, že do Zakázaného města se může dostat každá myš, která dokáže na dost dlouho zatajit dech."

"Nebo použít nějakýho toho neviditelnýho… neviditelnou kavku… tu, co?" odvážil se Cohen.

"To je ono."

Kára zastavila. Zadní část plachty se odhrnula. Místo velkého kráječe na sýr, který Mrakoplaš tajně očekával, se před ním objevily dvě mladé tváře plné soustředěného zájmu.

Jedna z nich byla dívčí a Mrakoplašovi se velmi ulevilo, když zjistil, že nepatří Půvabnému motýlovi. Tahle vypadala mladší a Mrakoplašovi tak trochu připomněla brambory.

"Jak máte se?" řekla lámanou, ale srozumitelnou ankh-morporštinou. "My velmi mnoho litujeme. Vy teď už lépe? My mluvíme na vás v jazyce nebeského města Ank-hmor-pork. Jazykem svobody a pokroku. Jazykem jeden muž, jeden hlas!"

"Ano," přikývl Mrakoplaš. Myslí mu proběhl obrázek ankh-morporského Patricije. Jeden muž, jeden hlas. Ano. "Setkal jsem se s ním. Skutečně ten hlas má. Jenže -"

"Výjimečné štěstí snažení lidu!" zvolal mladík, pokrokujme rozvážně!" Vypadal, jako kdyby byl z cihel.

"Promiňte," začal opatrně Mrakoplaš, "ale proč jste mě… lampión k ceremoniálním účelům… balík bavlny… zachránili? Okamžik, když říkám zachránili, myslím tím: praštili do hlavy, svázali a odvezli mě bůhví kam? Pochopte, to nejhorší, co se mi mohlo stát tam v té hospodě, bylo, že bych dostal výprask, protože jsem nezaplatil za jídlo, ale teď -"

"To nejhorší, co tě mohlo potkat, byla strašlivá smrt, kterou bys umíral několik let," ozval se hlas Půvabného motýla. Přišla od přední části vozu a zachmuřeně se na Mrakoplaše usmála. Ruce měla skromně zastrčeny do záhybů svého kimona, pravděpodobně, aby ukryla nože, které v nich svírala. "Oh. Nazdar," řekl.

"Velký mágu," řekla Půvabný motýl a uklonila se, "ty jistě znáš a víš všechno, ale dovol, abych ti představila Lotosový květ a Tři buvoly v chomoutu, další členy naší buňky. Museli jsme tě sem dopravit tímhle způsobem. Špehové jsou všude."

"Včasné úmrtí všem nepřátelům!" zvolal mladík se zářivým úsměvem.

"To je dobrý," přikývl Mrakoplaš, "správně, všem nepřátelům, jasně."

Vůz stál na dvoře. Všeobecný hluk na druhé straně neobyčejně vysoké zdi naznačoval, že se tam nachází velké město. V Mrakoplašovi začala krystalizovat ošklivá jistota.

"A vy jste mě přivezli do Visovisu, co?"

Oči Lotosového květu se rozšířily.

"Tak jest to pravda," vydechla v Mrakoplašově vlastním jazyce. "Ty jsi Velký mág!"

"No, užasla bys nad věcma, který dokážu předpovídat," prohlásil Mrakoplaš sklíčeně.

"Vy dva běžte a postarejte se o koně," řekla Půvabný motýl, aniž spustila oči z Mrakoplaše. Když oba s mnohým ohlížením odspěchali, přistoupila k němu.

"Oni věří," řekla. "Já osobně mám své pochybnosti. Ale Li-Tin O'Wevidle říká, že i osel může zastat práci vola, není-li po ruce kůň. To je jeden z jeho nejméně přesvědčivých aforismů, alespoň to jsem si až dodnes myslela."

"Co je to buňka?"

"Slyšel jsi o Rudé armádě?"

"Ne. No, vlastně, slyšel jsem někoho něco takového křičet…"

"Podle pověstí kdysi jakýsi člověk, kterého známe jen pod jménem Velký mág, vedl první Rudou armádu k naprosto zázračnému vítězství. To se, samozřejmě, odehrálo před tisíci lety. Ale lidé věří, že se on - to znamená ty - vrátí a znovu je povede k vítězství. Takže… Rudá armáda musí být připravená a čekat."

"No, jak bych ti to… pochop, že člověk po tisíci letech bejvá tak trochu neohebnej -"

Její tvář se najednou ocitla těsně u jeho.

"Já osobně si myslím, že tady došlo k nějaké mýlce," zasyčela na něj. "Ale když už jsi tady, tak budeš Velký mág. Kdybych tě měla celou tu dobu krok za krokem popohánět špičkou nože."

Dvojice mladých se vrátila. Motýl se jako mávnutím proutku změnila z rozzuřeného tygra ve vrkající holubici.

"A teď tedy musíš jít s námi a setkat se s Rudou armádou," řekla.

"A nebudou po všech těch letech už trochu zatuch-" zajímal se Mrakoplaš, ale když uviděl její výraz, umlkl.

"Ta původní Rudá armáda existovala samozřejmě jen v pověstech," sdělila mu rychlou a bezchybnou ankh-morporštinou. "Ale legendy jsou někdy užitečné. Bude lepší, když tu legendu budeš znát… Velký mágu. Když

Odraz jednoho slunce bojoval proti všem armádám světa, přispěchal mu na pomoc Velký mág a sama země povstala a bojovala za novou říši. Zúčastnily se i blesky. Armáda byla vytvořena z hlíny, ale jakýmsi podivným způsobem ji poháněl blesk. Blesk dokáže zabíjet, ale je neukázněný. A země neumí bojovat. Armáda složená ze země a blesků, to bezpochyby nebylo nic jiného než armáda venkovanů a chudáků, kteří povstali. My teď máme novou armádu a dali jsme jí jméno, které povzbuzuje obrazotvornost. A Velkého mága. Já na legendy nevěřím. Ale jsem přesvědčena, že ostatní ano."

Mladší dívka, která se snažila sledovat řeč Půvabného motýla, postoupila kupředu a stiskla Mrakoplašovi paži.

"Teď se pojď podívat na Rudou armádu!" řekla.

"Kupředný krok s masami!" zvolal mladík a uchopil Mrakoplaše za druhou paži.

"Takhle mluví pořád?" zeptal se Mrakoplaš, když ho mírným tlakem postrkovali ke dveřím.

"Tři buvoli v chomoutu nemá žádné školy," odpověděla mu dívka.

"Zvláštní úspěch provázej naše vůdce!"

"Dvě pence za putýnku dobře udupaného!" dodával mu Mrakoplaš odvahu.

"Všeobecné majitelství výrobnických prostředků!"

"Jak je na tom babička s mýdlem?" Tři buvoli v chomoutu zářil. Motýl otevřela dveře a vstoupila první. Tak se stalo, že se Mrakoplaš na okamžik ocitl venku jen s oběma mladšími členy buňky.

"To jsou moc užitečný hesla," řekl a o krok ustoupil. "Ale rád bych vás upozornil na proslulé rčení Velkého mága Mrakoplaše."

"Samozřejmě," přikývla Lotosový květ, Jsem jedno jediné velké ucho…"

"Mrakoplaš vždycky říkal… sboheeeemmmmm -" Podrážky jeho sandálů nejdřív na dlažebních kamenech trochu proklouzly, ale když dorazil ke dveřím, měl poměrně slušnou rychlost. Dveře, jak se ukázalo, byly jen ze svazovaného bambusu a poměrně snadno se rozpadly.

Na druhé straně bylo pouliční tržiště. Tady se Mrakoplaš poprvé setkal s jevem, na který si potom v souvislosti s Visovisem mnohokrát vzpomněl. Jakmile se někde objevil kousek volného prostoru, jakýkoliv, třeba místo vytvořené projíždějícím vozem nebo průchodem muly, okamžitě ho zaplavili lidé. Obvykle se ještě zplna hrdla dohadovali o ceně nějaké té kvákající kachny, kterou při tom drželi za nohy hlavou dolů.

V běhu nechtě prošlápl chatrnou klec s několika kuřaty, ale nedbal, pádil dál a rozhazoval na všechny strany jak lidi, tak rozličné zboží. Takové počínání by na podobném trhu v Ankh-Morporku vyvolalo množství hlasitých a především nevybíravých poznámek, ale protože tady všude si lidé křičeli jeden druhému z plných plic do obličeje, představoval Mrakoplaš jen krátkodobou nepříjemnost, která s jednou kdákající nohou napůl proběhla a napůl prokulhala kolem stánků.

Místo za ním okamžitě vyplňovali lidé. Možná že se za ním ozývaly i nějaké výkřiky pronásledovatelů, ale pokud ano, ztrácely se v celkovém hukotu davu.

Nezastavil se, dokud nenarazil na malý zastrčený výklenek mezi stánkem se zpěvným ptactvem a další boudou, nabízející jakési podivnosti, které se kroutily v miskách. Noha mu rozhořčeně pískala.

Kopl několikrát do dláždění, až se klec rozpadla. Kohout, zřejmě omámený silným vzduchem svobody, ho klovl do kolena a se zapleskáním křídel zmizel.

Mrakoplaš neslyšel nic, co by svědčilo o tom, že je pronásledován. Na druhé straně, na místním trhu by bylo obtížné zaslechnout i oddíl trollů v kovových botách.

Dovolil si znovu chytit svůj dech.

Takže se zase postavil na vlastní nohy. To je celá ta jejich Rudá armáda. Musel připustit, že je v hlavním městě, kde být nechtěl, a bylo jen otázkou času, kdy se mu přihodí nějaká další nepříjemnost, ale právě v tomto okamžiku se mu nic takového nedělo. Teď mu stačí pět minut, aby se zorientoval, dalších pět minut náskoku a oni uvidí, jak se mu práší za patami. Nebo jak mu za nimi odstřikuje bláto. Obojího tady bylo habaděj.

Takže... tohle je Visovis.

Zdálo se, že tady nejsou ulice v tom slova smyslu, jak je Mrakoplaš znal. Uličky ústily do dalších uliček, všechny temné, úzké a ještě zúžené všudepřítomnými stánky. Na trhu bylo také nevídané množství živých tvorů. Ve většině stánků byly vidět klece se živými kuřaty a slepicemi, kachny v pytlích a podivné věci, které se kroutily v miskách. V jiném stánku zase byla k vidění hromada želv, které se plazily jedna přes druhou, a ta úplně nahoře, pod cedulkou s nápisem kus - 3 Rh. výborné na Ying, na Mrakoplaše pomalu mrkla, jako kdyby říkala: "Tak ty si myslíš, že tohle jsou nepříjemnosti?"

Každopádně bylo těžké říci, kde končí stánky a kde začínají budovy. Ty věci na šňůrách mohly být právě tak dobře něčí zboží jako velké prádlo nebo zásoba jídla na celý příští týden.

Visovisané byli lidé zvyklí žít pod širým nebem. Podle toho, co mohl Mrakoplaš říci, tak trávili většinu života na ulici a řvali při tom z plných plic.

Když jste se chtěli někam dostat, znamenalo to použít lokty a tvrdě odstrkovat lidi stranou, protože stát na místě a říkat: "Dovolil byste laskavě? S prominutím, nemohl byste...?" znamenalo odsoudit se k nehybnosti.

Dav se ovšem kupodivu rozdělil, když zazněl zvuk gongu a řada hlasitých "vzíií". Kolem protančila skupina lidí v bílých rouchách, kteří kolem vypalovali barevné rakety, tloukli do gongů, pánví a jakýchsi podivných kusů kovu. Hluku, který vyluzovali, se podařilo dokonce přehlušit obvyklý pouliční ruch, ale stálo ho to velikou námahu.

Mrakoplaš zjistil, že lidé, kteří přestali křičet alespoň na tak dlouho, aby si ho stihli všimnout, po něm vrhají zvláštní pohledy. Možná že nastal čas chovat se jako domorodec.

Obrátil se k nejbližšímu člověku a vykřikl mu do obličeje: "To je ale vydařená taškařice, co?"

Zmíněná osoba, malá stařenka ve slamáku, na něj vrhla znechucený pohled.

"To je pohřeb pana Wu," utrhla se na něj a odkráčela.

Nedaleko stála dvojice vojáků. Kdyby to bylo v Ankh-Morporku, podávali by si jednu cigaretu a pokoušeli se nevidět nic, co by je mohlo rozrušit. Jenže tihle vypadali ostražitě.

Mrakoplaš opatrně zacouval do další uličky. Bylo jisté, že nezkušený návštěvník se tady mohl velmi rychle dostat do velkých nesnází.

Tahle ulička byla užší, tišší a temnější a na protějším konci se otevírala do nějakého mnohem většího prázdného prostoru. Na základě své zkušenosti, že lidé většinou také znamenají nepříjemnosti, vydal se Mrakoplaš tím směrem.

Tady byl alespoň dostatek místa. Otevřený prostor. Až příliš otevřený. Bylo to vydlážděné náměstí, velké tak, že by se tam vešla celá armáda. Jeho okraje byly lemovány třešňovou alejí. A když vezmeme v úvahu ty davy všude jinde, pak bylo až překvapivě bez lidí…

"Ty!"

…když nepočítáme vojáky.

Objevili se najednou; vystoupili zpoza každého stromu a sochy.

Mrakoplaš se pokusil ucouvnout, ale zjistil, že to není nejšťastnější nápad, protože za ním stál strážný. Přímo do tváře se mu dívala strašlivá maska.

"Cháme! Ty nevíš, že tohle je Císařské Náměstí?"

"Slyšel jsem dobře, velký N u toho náměstí, prosím?" vypravil ze sebe Mrakoplaš.

"Ty nemáš právo klást otázky!"

"Aha. Tak si budu myslet, že to bylo ‚ano'. Takže je to nějaké důležité místo. Tak pardon. To nic, já se klidně zase ztratím, abych…"

"Stát!"

Co se zdálo Mrakoplašovi ze všeho nejpodivnější, bylo to, že se ho ani jeden z vojáků vlastně nepokusil chytit. A pak si uvědomil důvod. Oni to totiž obvykle vůbec nepotřebovali. Lidé tady dělali přesně to, co se jim řeklo.

V téhle říši je něco mnohem horšího než bič, takhle to přece řekl Cohen.

Mrakoplaš si uvědomil, že v téhle chvíli už by měl být na kolenou. Přikrčil se a rukama se lehce opřel o zem před sebou.

"Tak mě napadlo," prohlásil lehkým tónem a zvedl se do startovní polohy, Jestli náhodou nenadešel čas obrátit vaši pozornost k jednomu skvělému rčení?"

Cohen se v městských branách vyznal. V minulosti jich vyvrátil celou řadu, některé dobývacími berany, jiné obléhacími katapulty a v jednom případě dokonce vlastní hlavou.

Ale brány Visovisu byly po čertech kvalitní. Nebyly jako brány Ankh-Morporku, které bývaly většinou dokořán, aby přilákaly rozmařilé zákazníky a hosty, a jejichž jediným příspěvkem k ochraně města bylo, že nesly cedule s nápisem: "Děkujeme vám, že jste nezaútočili na naše město. Bonům Diem." Tahle brána byla obrovská, kovová, hned vedle ní stála strážnice a kolem ní se bezcílně pohyboval přinejmenším tucet vojáků v černé zbroji.

"Profi?"

"Copak, Cohene?"

"Proč to děláme? Já myslel, že použijeme tu neviditelnou kavku, co ji používá ta myš?"

Pan Čabajka na něj zahrozil prstem. "To použijeme až k tomu, abychom se dostali do Zakázaného města. Doufám, že to najdeme uvnitř. A teď si zopakujeme, co jsme se učili," pokračoval. "Je důležité, abyste všichni věděli, jak se chovat ve městě."

"Já přeci, sakra, vím, jak se mám chovat v nějakým zatraceným městě," utrhl se na něj Bleskový Podrs. "Bořit, loupit, plenit, ničit, mordovat, znásilňovat a na cestě ven zapálit. Zrovna tak jako v malým městečku, akorát že to trvá o něco dýl!"

"No, to je v pořádku, když jenom procházíš, ale co když se pak druhý den potřebuješ vrátit toutéž cestou?"

"No, to město už tam přece další den nejni!"

"Gentlemani! Vyslechněte mě. Budete se muset přece jen přiučit alespoň základům civilizace!"

Lidé nemohli jen tak vstoupit do města. U brány byla fronta a stráže se poměrně agresivně shlukovaly kolem každého roztřeseného návštěvníka, aby zkontrolovaly jeho dokumenty.

Pak přišla řada na Cohena.

"Papíry, dědo?"

Cohen šťastně přikývl a podal kapitánovi kousek papíru, na němž bylo nejlepším rukopisem pana Čabajky napsáno:

JSME POTULNÍ BLÁZNI.

NEMÁME ŽÁDNÉ PAPÍRY.

RAČTE PROMINOUT.

Strážný zvedl oči od papíru a zadíval se na Cohenův bezelstný úsměv.

"A ták," ušklíbl se zle. "Umíš mluvit, dědo?"

Cohen, stále ještě s úsměvem na tváři, se tázavě zadíval na pana Čabajku. Tohle nepřebírali.

"Pitomý a ještě němý," odplivl si strážný.

To, jak se zdálo, pana Čabajku popudilo.

"Myslel jsem, že se od vás čeká, že nepříčetným budete projevovat zvláštní úctu!" prohlásil.

"Nemůžete být nepříčetný, když nemáte papíry na to, že jste nepříčetný," odpověděl mu strážný.

"Tak teď už toho ale začínám mít dost," zavrčel Cohen. "Říkal jsem ti, že to nezabere, když narazíme na pořádného strážce."

"Vy drzí venkovani!"

"Já zdaleka nejsem tak drzý jako tady mí kamarádi," upozornil ho Cohen.

Horda přisvědčila skoro jako jeden muž.

"To jsme my, platfuse."

"Fenďáka na tebe!"

"So říkáte?"

"Obzvláště pitomý vojáku!"

"So říkáš? Kdo je hnoják?"

Kapitána to poněkud zaskočilo. V podvědomí většiny Acháťanů byl pevně zakotven zvyk podřizovat autoritě. A ještě silnější byl zvyk uctívat předky a respektovat starší, ale kapitán ještě v životě neviděl nikoho, kdo by vypadal tak staře a držel se přitom stále ještě ve vertikální poloze. Tihle muži prakticky už teď byli předci. A ten v kolečkovém křesle tak dokonce i páchl.

"Vezměte je na strážnici," vykřikl nakonec. Horda s sebou nechala cloumat a dělala to moc dobře. Pan Čabajka je to učil celé hodiny, protože věděl, že má co do činění s muži, jejichž obvyklá reakce na to, když je někdo poklepe po rameni, je otočit se a useknout mu ruku.

Na strážnici bylo přeplněno, zvláště teď, když se tam kromě vojáků mačkala i Stříbrná horda a kolečkové křeslo starého Bláznivého Humoše. Jeden ze strážných se zadíval na Humoše, jehož ruce se neklidně pohybovaly pod přikrývkou. "Copak to tam máme, dědečku?" Dekou projela čepel meče a bodla strážného do stehna.

"So? So? So řek?"

"Řekl ‚auvajs', Humoši," odpověděl mu Cohen a v ruce se mu objevil nůž. Jediným plynulým pohybem se jeho šlachovité paže sevřely ve smrtícím zámku na kapitánově hrdle a voják cítil, že se jeho ohryzku dotýká čepel ostrá jako břitva.

"So řek teďko?"

"Řekl ‚auhmmm…'"

"So? Dyť já nejsem ani ženatej!"

Cohen přitiskl nůž ještě o něco silněji.

"Takže teď, příteli," oznámil kapitánovi, "teď to můžeme provést po dobrém, rozumíš, nebo po zlém To záleží jen na tobě."

"Ty krvežíznivé prase! Tomuhle ty říkáš po dobrém?"

"No, já se nepotím."

"Zajímavé časy na tebe! Raději zemřu, než bych zradil svého císaře!"

"To je od tebe slušný."

Kapitánovi ovšem trvalo jen zlomek vteřiny, než si uvědomil, že Cohen je muž meče, a proto zákonitě předpokládá, že ostatní jsou stejní. Kdyby byl měl onen ubohý voják civilizace čas, byl by si uvědomil, že zatímco v civilizaci je násilí až posledním argumentem, u barbarů je naopak prvním, často jediným, a ještě nejoblíbenějším ze všech. Jenže to už bylo příliš pozdě. Tiše se svezl kupředu.

"Já žiju neustále v zajímavých časech," oznámil jeho chladnoucímu tělu Cohen hlasem člověka, který navíc dělá hodně pro to, aby i zajímavé zůstaly.

Zamířil hrot nože na ostatní strážné. Ústa pana Čabajky byla doširoka otevřena hrůzou.

"Správně bych měl ten nůž pořádně vypucovat," zavrčel Cohen. "Ale jestli má ještě někdo z vás v úmyslu umřít za svýho císaře, tak se tím nebudu unavovat. Poslyšte, já osobně bych vás pozabíjel tak rychle, jak rychle bych stačil dojít od jednoho k druhýmu, ale tadyhle Profi mi říká, že bych toho měl nechat a stát se ctihodným občanem."

Jeden ze strážných vrhl koutkem oka pohled na ostatní a pak klesl na kolena.

"Jaké máš přání, ó pane?"

"Ach, tohle je důstojnický materiál," zaliboval si Cohen. "Jak se jmenuješ, chlapče?"

"Devět pomerančovníků, pane."

Cohen se obrátil k panu Čabajkovi. A co teď?" zeptal se.

"Teď je zajmi. Prosím tě."

"Jak se to dělá?"

"No… snad je svážeš, položíš je na zem… tak nějak."

"A pak jim podříznu krk!"

"Ne! Ne. Podívej, jak mile jsou ti jednou vydáni na milost a nemilost, už je nesmíš zabít."

Stříbrná horda do posledního muže obrátila hlavy a upřela pohled na bývalého profesora.

"Obávám se, že to je ta civilizace," dodal pan Čabajka.

"Ale ty jsi řekl, že ti srabáci nemají žádný zbraně!" rozohnil se Podrs.

"No ano," přikývl pan Čabajka a mírně se otřásl. "Proto je taky nesmíte zabít."

"Zbláznil ses? Ty snad máš vážně papíry na hlavu!"

Cohen se zamyšleně poškrábal ve strništi na bradě. Přítomní vojáci ho pozorovali v němé hrůze. Byli zvyklí na kruté a neobvyklé tresty, ale nebyli zvyklí, aby se o tom předtím diskutovalo.

"Ty nemáš moc vojenskejch zkušeností, Profi, že ne?" řekl Cohen nakonec.

"Kromě čtvrtýho protokolu? Moc ne. Ale obávám se, že tohle je způsob, jak by se to mělo dělat. Promiň, řekl

jsi, že chceš, abych -"

"Dobrá, tak já tedy hlasuju pro to, abysme jim hned tady podřízli krky," prohlásil Cucák Vilda. "Mně se nějaký to zajímání taky moc nezamlouvá. Heleďte, například kdo je bude živit?"

"Obávám se, že to budete muset dělat vy."

"Kdo? Já? Ani náhodou! Hlasuju proto, abysme jim dali sežrat jejich vlastní oči. Kdo je pro, tak dá ruku nahoru."

Horda nadšeně souhlasila a mezi zvednutýma rukama Cohen zahlédl i ruku Devíti pomerančovníků.

"A ty taky hlasuješ, mladíku?" zeptal se ho Cohen.

"Promiňte, pane, ale já bych si potřeboval odskočit na záchod."

"Tak a teď mě chvilku poslouchejte," zarazil Cohen další dohadování. "Tohle vraždění a mordování už se dneska nenosí, chápete? To tvrdí pan Čabajka, a ten dokonce ví, jak se píše slovo ‚vypiglovaný', což je víc, než kolik umí kterejkoliv z vás. Takže podívejte, všichni víme, proč tady jsme, a jestli chceme pokračovat, tak bysme udělali líp, kdybysme vyrazili."

"Jo, ale tys toho kapitána podříznul," zabručel Bleskový Podrs.

"Taky si teprv zvykám," připustil Cohen. "K civilizaci se musíme připlížit opatrně, krok za krokem."

"A já pořád trvám na tom, že bysme jim měli usekat hlavy, jak jsem to udělal šíleným kněžím Ee obcujícím s démony!"

Klečící strážný znovu pozvedl ruku.

"Prosím, pane?"

"Copak, chlapče?"

"Mohl byste nás zamknout v támhleté cele. Pak už nebudeme nikoho obtěžovat."

"Dobrý nápad," přikývl Cohen. "Ten mladík si zachovává jasnou hlavu i v kritickejch okamžikách. Zamkněte je."

O třicet vteřin později horda vykulhala do ulic města.

Vojáci seděli v horké přeplněné cele.

Nakonec se jeden z nich ozval: "Co to bylo za lidi?"

"Já si myslím, že to mohli být předkové."

"A já si myslím, že na to, abys byl předkem, musíš bejt mrtvej."

"Ten, co seděl na té kolečkové židli, vypadal jako mrtvej. Až do chvíle, kdy bodnul Čtyři bílé lišky."

"Myslíte, že bychom měli křičet o pomoc?"

"Co kdyby nás zaslechli?"

"Ano, ale jestli se odsud nedostaneme, tak tady zůstaneme. A stěny jsou silné a dveře pevné."

"Výborně."

Udýchaný Mrakoplaš se po delším čase zastavil v nějaké uličce. Nenamáhal se zjišťovat, jestli ho někdo honí. Byla to pravda - tady člověk mohl být svobody, i když to mělo jistý velký háček. Museli jste si uvědomit, že je to jen jedna z možností.

Svoboda, kromě jiných, dává člověku i jedno z nejstarší lidských práv - zemřít hladem. Zdálo se, že už je to celé roky od chvíle, kdy měl poslední slušné jídlo. Jako kdyby byla jeho myšlenka divadelní narážkou, ozval se na konci uličky hlas.

"Rýžové koláčky! Domácí rýžové koláčky! čaj! Stoletá vejce! Vejce! Pojďte si na ně, dokud jsou starý! Domácí - ano? Co se děje?"

K obchodníkovi přistoupil jakýsi starší gentleman. "Kuli-k'e-sane! To vejce, co jste mi prodal -"

"Co je s ním, ctihodný sudí?"

"Byl byste tak laskav a přičichl k němu?"

Pouliční podnikatel zhluboka nasál nosem. "Ach ano, překrásné, že?"

"Překrásné? Překrásné? Tohle vejce," zamračil se zákazník, "tohle vejce je prakticky čerstvé!"

"Sto let staré, na den, šógune," vrtěl prodavač se šťastným úsměvem hlavou. "Podívejte se na barvu té skořápky, jak je překrásná a černá -"

"Vždyť pouští!"

Mrakoplaš naslouchal. Možná skutečně bylo něco na té teorii, že na celém světě prakticky existuje jen několik typů lidí. Samozřejmě existuje mnoho těl, ale jen několik lidí. Proto člověk neustále naráží na ty samé. Někde pro ně musí existovat odlévací forma. "To se snad snažíte naznačit, že moje zboží je čerstvé!? No ale ať spáchám čestné harakiri! Koukněte, já vám řeknu, co udělám -"

Ano, na tom prodavači se zdálo být něco magicky známého. Někdo si přišel stěžovat na čerstvé vejce a během pěti minut nejen že byl přemluven k tomu, aby na to zapomněl, ale ještě k tomu, aby si koupil dva rýžové koláčky a nějakou podivnou věc zabalenou v listí.

Ty rýžové koláčky ostatně vůbec nevypadaly špatně… No, rozhodně lépe než to ostatní.

Mrakoplaš se pomalu přišoural k obchodníkovi. Ten sice znuděně přešlapoval z nohy na nohu a tiše si pohvizdoval, ale zarazil se a vrhl na Mrakoplaše široký, přátelský, a především počestný úsměv.

"Nádherné prastaré vejce, šógune?"

Miska uprostřed podnosu byla plná velkých zlatých mincí. Mrakoplašovi pokleslo srdce. Za cenu, za kterou pan Kuli-k'e-san prodával jedno zkažené vejce by člověk v Ankh-Morporku dostal celou ulici.

"Předpokládám, že nedáváte na… půjčku?" nadhodil.

Kuli-k'e-san na něj vrhl Pohled.

"Budu dělat, že jsem to neslyšel, šógune," odpověděl.

"Řekněte mi," pokračoval Mrakoplaš, "nevíte náhodou o tom, že byste měl nějaké příbuzné v zámoří?"

Otázka mu vysloužila další pohled - tentokrát velmi kosý a plný odhadování.

"Cože? Vždyť za mořem není nic jiného než duchové, kteří sají lidskou krev. To přece všichni vědí, šógune. Udivuje mě, že vy ne."

"Duchové?" ujišťoval se Mrakoplaš.

"Pokoušejí se proniknout sem a ublížit nám," prohlásil Spáchám čestné harakiri. "A možná nám dokonce chtějí ukrást naše zboží! Nacpěte jim do chřtánu staré dobré rakety, to říkám já! Duchové nesnášejí poctivou silnou pecku."

Pak vrhl na Mrakoplaše další zvláštní pohled, ještě mnohem delší a mnohem vypočítavější.

"Odkud račte být, šógune?" zeptal se a jeho hlas měl najednou maličko zubaté ostří podezření.

"Z Běs Pelargicu," odpověděl pohotově Mrakoplaš. "Proto mám taky ten poněkud zvláštní přízvuk a způsoby, které by některé lidi mohly přivést k domnění, že jsem snad nějaký cizinec," dodával spěšně.

"Jo, Běs Pelargic," řekl Spáchám čestné harakiri zasněně. "No, v tom případě tam jistě budete znát mého starého přítele Pět kleští, který žije na Nebeské třídě, že?"

Na takový starý trik byl Mrakoplaš ovšem připraven.

"Ne," zavrtěl sebejistě hlavou. "Nikdy jsem neslyšel ani o něm, ani o té ulici."

Spáchám čestné harakiri Kuli-k'e se šťastně usmál. "Kdybych teď začal dost hlasitě křičet ‚cizí ďábel', neudělal byste ani tři kroky," prohlásil konverzačním tónem. "Vojáci by vás odvlekli do Zakázaného města a tam se zajatci provádějí velmi speciální věci, ke kterým používají -"

"Už jsem o tom slyšel," přerušil ho Mrakoplaš.

"Pět kleští byl pět let okresním komisařem a Nebeská třída je hlavní ulice města," oznámil mu Spáchám čestné harakiri. "Vždycky jsem si přál setkat se s duchem, který se živí lidskou krví. Vezměte si rýžový koláček."

Mrakoplaš rychle zaletěl pohledem sem a tam. Ale kupodivu, situace nevypadala nijak nebezpečně, alespoň zatím ne. Zdálo se, že o nebezpečí se dá vyjednávat.

"No a předpokládejme, že bych připustil, že jsem z míst za Velkou zdí?" řekl tak tiše, jak to jen šlo.

Kuli-k'e přikývl. Vsunul jednu ruku do záhybů roucha a bleskovým pohybem vytáhl a zase ukryl jakýsi předmět. Mrakoplaše tak docela nepřekvapilo, když zahlédl část nápisu, který pravil: CO JSEM DĚLAL…

"Někteří lidé říkají, že za Velkou zdí není nic než pouště a hořící pláně, zlí duchové a strašlivé příšery" prohlásil Kuli-k'e, "ale já říkám, co obchodní záznosti? Nové trhy? Muž se správnými styky… Víte, co myslím, šógune? Takový člověk by mohl v zemi duchů vysávajících lidem krev dojít daleko."

Mrakoplaš přikývl. Nechtělo se mu právě v této chvíli poukazovat, že když se v Ankh-Morporku objeví jeden člověk s hrstí zlata, objeví se vzápětí alespoň tři sta lidí, kteří v hrsti svírají ocel.

"Já to vidím tak, že při veškeré té nejistotě kolem císaře - dlouhý život budiž zaručen synu nebes -, při tom, jaké slyším řeči o povstalcích, by tady mohl být docela slušný vývar pro svobodomyslného obchodníka, nemám pravdu?"

"Vývar?"

"Vývar. Tak třeba… máme tady takovou věcičku," naklonil se blíž, "leze to housenkám ze (nesrozumitelný piktogram) . Říká se tomu… hedvábí. Je to -"

"Jo, to znám. To dovážíme z Klače," přikývl Mrakoplaš.

"No, to nevadí, ale potom tady máme takové křoví, rozumíte, šógune, a vy usušíte jeho listí, a když ho nasypete do horké vody, je to skvělé pi-"

"Čaj, jasně," přikývl Mrakoplaš. "Ten pochází z Jakazačistánu."

Jak se zdálo, tohle už Kuli-k'e-sana S.Č.H. mírně zaskočilo.

"No… tak potom máme prach, kterým se plní rakety, a ony -"

"Myslíte ohňostroj? Střelnej prach? To my známe."

"A co takhle fakticky kvalitní porcelán? Je tak -"

"V Ankh-Morporku máme trpaslíky a ti dokážou vyrobit porcelán, skrzevá kterej můžeš přečíst knihu," zarazil ho Mrakoplaš, "i když má poznámky autora napsaný hodně drobným písmem."

Kuli-k'e zamyšleně zkrabatil čelo.

"Tak to vypadá, že na duchy, kteří se živí lidskou krví, jste zatraceně mazaní," řekl a o něco ustoupil. "Asi vážně bude něco na tom, když se říká, že jste nebezpeční."

"My? S námi si nelam hlavu," zavrtěl hlavou Mrakoplaš. "My v Ankh-Morporku například cizince zabíjíme jen velmi zřídka. Potom jim totiž hrozně těžko prodáš zboží."

"Tak mi řekni, je něco, co máme a vy byste chtěli? Nenech se pobízet a vezmi si ještě koláček! Je to na účet pagody. A nechceš zkusit masovou kuličku? Na jídelní hůlce?"

Mrakoplaš si vybral koláček. Na ostatní zboží se raději neptal.

"Máte zlato," odpověděl.

"Oh, zlato. Je moc měkké, než by se z něj dalo udělat něco pořádného," odpověděl mu Kuli-k'e. "Ale na odpadní trubky a na střechy je docela dobrý," připustil.

"Já si myslím," odpověděl Mrakoplaš, "že lidi v Ankh-Morporku už by pro nějaký to zlato uplatnění našli." Pohledem znovu zabloudil k misce na podnosu.

Země, kde je zlato levné jako olovo…

"Co je tohle?" zeptal se a ukázal na pomačkaný obdélník papíru napůl pokrytý mincemi.

Kuli-k'e S.Č.H. se podíval do misky. "To my tady máme takovou věc," řekl dost pomalu. "Ale pro tebe to bude asi novinka. Říká se tomu pe-ngi-ze. Je to způsob, jak s sebou můžeš nosit skoro všechno u svoje -

"Já myslel ten kousek papíru," řekl Mrakoplaš.

"Já taky," přikývl Kuli-k'e-san. "To je deseti-rhinuový pe-ngi-z."

"Co to znamená?" zeptal se Mrakoplaš.

"To znamená, co říkám," odpověděl mu Kuli-k'e. To znamená, že má hodnotu deseti těchhle," pozvedl v ruce zlatou minci velikosti rýžového koláčku.

"Ale proč by sis měl kupovat kus papíru?" nechápal Mrakoplaš.

"Ty to nekupuješ, naopak, to je na kupování věcí," poučoval ho Kuli-k'e.

Mrakoplaš se tvářil nechápavě.

"Půjdeš na tržiště," snažil se mu věc vysvětlit Kuli-k'e a začal mluvit mnohem pomaleji, což signalizovalo, že myslí na to, co vysvětluje, "a řekneš: ‚Dobrý den, řezníku, kolik stojí tyhle psí čenichy?' a on řekne: ‚Tři rhinu, šógune.' Nato ty řekneš: ‚Mám jenom poníka, jo?' (podívej, na tom papíře je vytištěný poník, vidíš? to je obrázek, který je na všech deseti-rhinuových pe-ngi-zech) a on ti dá psí čenichy a vrátí ti sedm mincí, kterým říkáme ‚drobné'. A teď, kdybys měl třeba opici, to je padesát rhinu, on by třeba řekl: ‚Nemáte menší?' a ty bys -"

"Ale vždyť je to jenom kus papíru!" zasténal vyděšeně Mrakoplaš.

"Pro tebe to může být jen kus papíru, ale pro mě Je to deset rýžových koláčků," odpověděl Kuli-k'e. "A co používáte vy, cizozemští krvežíznivci? Velké kameny s provrtanými otvory?"

Mrakoplaš zíral na papírový peníz.

V Ankh-Morporku bylo několik papíren a někteří z šikovných členů Cechu rytců dokázali vyrýt své jméno i s adresou na špendlíkovou hlavičku.

Cítil se najednou na své krajany neobyčejně pyšný. Možná že jsou úplatní a chamtiví, ale nebesa vědí, že v tom byli dobří a vždycky byli ochotní se ještě něco přiučit.

"Myslím, že rychle zjistíš, že v Ankh-Morporku je spousta budov, které potřebují nové střechy."

"Vážně?" podivil se Kuli-k'e.

"Jistě. Všude zatéká."

"A lidé můžou platit? Já jen, že jsem slyšel, že -"

Mrakoplaš se znovu podíval na papírový peníz. Nechápavě potřásl hlavou. Tak větší cenu než zlato…

"Zaplatí papírama alespoň tak dobrejma, jako je tenhle," řekl. "Ale spíš ještě lepšíma. Přimluvím se za tebe. Ale teď -" odmlčel se a rozhlédl se kolem, "kudy nejlíp pryč?"

Kuli-k'e se poškrábal za uchem.

"To bude trochu problém," řekl nakonec. "Všude kolem jsou armády. V tomhle klobouku vypadáš poněkud nápadně. To bude asi přece jen -"

O kus dál v uličce došlo k jakémusi pohybu, nebo lépe řečeno ke znásobení pohybu. Dav se rozestupoval oním uspěchaným způsobem, jakým to většinou neozbrojený zástup dělá v přítomnosti zbraní, a k panu Spáchám čestné harakiri pospíchala skupina vojáků.

Ustoupil o krok a vrhl na ně šťastný úsměv člověka, který rád poskytne velkou slevu každému, kdo je ozbrojen alespoň nožem.

Dva vojáci mezi sebou vlekli bezvládnou postavu. Když míjeli Kuli-k'e-sanův stánek, postava pozvedla zkrvavenou hlavu a řekla: "Budiž dopřána dlouhá -" je to už jí ústa zavřel úder pěstí v kovové rukavici. Strážní se zajatcem odcházeli ulicí. Dav znovu zaplnil vzniklou uličku.

"Cc," zavrtěl hlavou Kuli-k'e S.Č.H. "Jak se zdá, tak dostali - hej! Kam jsi zmizel?"

Mrakoplaš vylezl zpoza rohu. Na S.Č.H. udělal poměrně velký dojem, protože, když se pohnul, ozvalo se slabé zahřmění.

"Jak vidím, tak chytili dalšího," oznámil mu Kuli-k'e. "Asi zase vylepoval nějaké letáky."

"Dalšího koho?" zeptal se Mrakoplaš.

"Člena Rudé armády. Hu!"

"Och."

"Já si toho moc nevšímám," vysvětloval mu S.Č.H. "Poslední dobou se vypráví, že se začínají vyplňovat nějaké staré legendy o císařích a tak. Já tomu moc nevěřím."

"Ten na nějakou legendární postavu moc nevypadal," zabručel Mrakoplaš.

"Ale, někteří lidi věří taky všemu."

"Co s ním bude?"

"Těžko říct, teď když má prý císař smrť na jazyku. Asi mu useknou ruce a nohy."

"Cože? Proč?"

"Protože je mladý. Jsou shovívaví. Kdyby byl o trochu starší, tak by mu usekli hlavu a narazili ji na kůl vedle brány."

"To je trest za to, že vylepil nějakej pitoměj leták?"

"No, příště už to neudělá," odpověděl S.Č.H.

Mrakoplaš ustoupil.

"Díky," vypravil ze sebe a spěchal pryč.

"Ale ne," říkal, když si prorážel cestu davem, se v žádným případě nebudu míchat do nějakýho sekání lidskejch hlav -"

Vzápětí ho zase někdo udeřil. Velmi uctivě.

Klesl na kolena, pak dopadl na bradu a v pádu přemýšlel, kam se podělo to starosvětské, společenské "Hej, ty tam!".

Stříbrná horda bloudila ulicemi Visovisu.

"Tak tomuhle já neříkám plenění města a mordování každýho, kdo se nám postaví na odpor," huhlal rozhořčeně Bleskový Podrs. "Když jsem jezdil s Brucem, zvaným Hurigán, nikdy jsme nevcházeli do města hlavní branou jako houf ubrečenejch matek -"

"Pane Podrsi," pospíšil si pan Čabajka, "myslím, že je právě vhodný čas připomenout vám ten seznam, který jsem pro vás vyhotovil?"

"Jakej zatracenej seznam?" zamračil se Bleskový Podrs a vystrčil na něj sveřepě bradu.

"Ten seznam přípustných civilizovaných slov, ano?" Pak se pan Čabajka obrátil i k ostatním. "Vzpomeňte si, jak jsem vám vyprávěl o ci-vi-li-zo-va-ném cho-vá-ní. Civilizované chování je nesmírně důležité pro naši dlouhodobou strategii."

"Co je to dlouhodobá strategie?" zajímal se Caleb Rozparovač.

"To je to, k čemu se dostaneme později," vysvětlil mu s převahou Cohen.

"Ale co to bude potom?"

"Plán," odsekl mu Cohen.

"No, tak teda, já se z toho snad po-" začal Bleskový.

"Seznam, pane Podrsi, jen slova uvedená na seznamu," zvýšil hlas pan Čabajka. "Poslyšte, skláním se před vašimi zkušenostmi, když se jedná o to, projít drsnou divočinou, ale tohle je civilizace a vy musíte používat ta správná slova. Prosím!"

"Radši dělej, co ti říká, Bleskovej," přikývl Cohen. Se špatně skrývanou nechutí vylovil Podrs z kapsy kus papíru a rozložil ho.

",Do háje'?" řekl. "Co to má bejt? A co má bejt tady to ,sakva, sakva' nebo ,i Čermáka!'?"

"To jsou… civilizované kletby," vysvětloval pan Čabajka.

"No, tak ty si můžeš vzít a -"

"Jak?" zeptal se pan Čabajka a pozvedl prst.

"Můžeš si je nacpat do -"

"Jak?"

"Klidně si je -"

"Jak?"

Podrs zavřel oči a zaťal pěsti. "Do háje, sakva, i s Čermákem!" zařval.

"Výborně," pochválil ho pan Čabajka. "To bylo mnohem lepší."

Pak se otočil ke Cohenovi, který se šťastně pásl na páně Podrsových nesnázích.

"Cohene," řekl pan Čabajka, "támhle je stánek s jablky. Nedal by sis jablko?"

"Jo, docela jo," připustil Cohen opatrně jako člověk, který podává iluzionistovi své hodinky a velmi přesně si při tom uvědomuje, že se ten chlap usmívá -" v ruce drží velké kladivo.

"Výborně. Takže teď, chla - tedy chtěl jsem říci gentlemani, pozor! Čingis by si dal jablko. Támhle je stánek, kde prodávají oříšky a ovoce. Copak udělá?" Pan Čabajka se s nadějí zadíval na své muže. "Ví to někdo? No, prosím?"

"To je jednoduchý. Zabiješ toho mrňavýho -" ozvalo se rychlé zašustění rozkládaného papíru, "človíčka, co stojí za stánkem a -"

"Ne, pane Podrsi. Někdo jiný?"

"Proč to říká? Víme, že je línej!"

"Tak ten stánek podpálím a -"

"Ne, pane Vincente. Ještě někdo…?"

"Tak ho nejdřív znás-"

"Ne, pane Rozparovači," zavrtěl hlavou pan Čabajka. "Vezmeme nějaké pe- no? pe- ?" a v očekávání se na ně zadíval.

"- pe-ní-ze -" dopověděla Stříbrná horda sborem.

" - a dá… no? Co uděláme? No tak, opakovali jsme si to přece tolikrát. My mu ty peníze -"

Tohle pro ně bylo trochu těžké. Tváře členů hordy se poskládaly do soustředěných vrásek a bylo vidět, jak zoufale se jeden vedle druhého snaží vyprostit své myšlení z těžkých záhybů železné košile.

" - dá - ?" začal Cohen velmi váhavě. Pan Čabajka se na něj široce usmál, a aby mu dodal odvahu, několikrát souhlasně přikývl.

"Dáme? …je …tomu -" Cohenovy rty s námahou obemkly slovo "muži?"

"Ták! Skvělá práce. Výměnou za to jablko. Promluvíme s ním o té výměně a později, když to bude vhodné, řekněme slovo ,děkuji'. Tak a teď, Cohene, tady je mince. Dej se do toho."

Cohen si utřel čelo. Začínal se potit.

"A co kdybych ho jenom trochu propíchnul -"

"Ne! Tohle je civilizace."

Cohen s obtížemi přikývl. Narovnal se v ramenou a vykročil ke stánku. Došel na místo a obchodník, který skupinku už chvíli podezřívavě pozoroval, mu kývl na pozdrav.

Cohenovy oči nabyly mírně skelný lesk a jeho rty cosi nehlasně ševelily, jako by si v duchu přeříkával nějakou nazpaměť naučenou úlohu.

"Ho, tlustý obchodníku, dej mi všechn… jedno své jablko… a já ti za něj dám… tuhle minci…"

Ohlédl se. Pan Čabajka mu ukázal ruku se vztyčeným palcem.

"Takže vy chcete jablko, san, ano?" ujišťoval se tlustý zelinář.

"Jo."

Zelinář vybral jeden plod. Cohenův meč byl sice ukryt v kolečkovém křesle, ale stánkař, zřejmě v odpověď na jakési dávno zasuté dědičné vědomosti, dával pozor, aby to bylo opravdu pěkné jablko. Pak se natáhl pro minci. To se ukázalo být poněkud obtížné, protože jak se zdálo, její majitel se s ní nějak nemohl rozloučit.

"No tak, dejte mi ji, ó satrapo," řekl.

Uplynulo několik rušných vteřin.

Když pak už byli všichni v bezpečí za několika rohy, řekl pan Čabajka: "A teď se zeptám všech: Kdo vás mi dokáže říci, kde udělal Čingis chybu?"

"Že neřekl ‚prosím'?"

"So? So zprasí?"

"Ne."

"Že neřekl ‚děkuju vám'?"

"So? Kolik jich má?"

"Ne."

"Že praštil toho chlapa do hlavy melounem, strčil mu ksicht do jahod, nakopl ho do vajec, zapálil mu boudu a sbalil všechny peníze?"

"So? Sožeto?"

"Správně!" Pan Čabajka si smutně povzdechl. "Až do té chvíle sis ale, Čingisi, vedl skvěle."

"Tak mi neměl říct to, co mi řekl"

"Ale ‚satrapa' je titul vysokých správních úředníků, Čingisi."

"Cože? Och. Vážně?"

"Ano."

"No-ó… nechal jsem mu ty peníze za jabko."

"Ano, ale podívej, mám dojem, že jsi mu vzal všechny ostatní peníze."

"Ale za to jabko jsem mu zaplatil, bránil se Cohen opatrně.

Pan Čabajka si povzdechl. "Čingisi, začínám mít dojem, že těch několik tisíc let, během nichž se pomalu a trpělivě vyvíjely ekonomicky tržní vztahy, tě naprosto minulo."

"Co jsi to říkal?"

"Čingisi, bylo by dobře, kdybys pochopil, že občas je možné, aby peníze docela legálně patřily i jiným lidem," vysvětloval pan Čabajka trpělivě.

Horda se na chvíli zastavila, aby se její členové pokusili vstřebat tuhle komplikovanou informaci. Samozřejmě věděli, že je to teoreticky pravda. Obchodníci často mívali peníze. Ale zdálo se nepřirozené říkat si, že jim ty peníze patří; peníze přece patří tomu, kdo je těm kupcům sebral. Peníze ve skutečnosti obchodníkům vůbec nepatřily, obchodníci je jen ošetřovali, dokud je někdo nepotřeboval.

"Tak, támhle je taková starší paní a prodává kachny," řekl pan Čabajka. "Myslím si, že v dalším stadiu - pane Vildo, tam mě neuvidíte, věřím, že ať už pozorujete cokoliv, je to nadmíru zajímavé, ale byl "bych rád, kdybyste věnoval pozornost mně - bychom si měli vybrousit společenský styk."

"Hur, hur, hur," rozveselil se Caleb Rozparovač.

"Tím jsem chtěl říci, pane Rozparovači, že byste měl jít a zjistit, kolik by jedna taková kachna stála," zarazil ho pan Čabajka.

"Hur, hur - co?"

"A ne abyste z ní strhal všechny šaty, to je velmi necivilizované."

Caleb se poškrábal za uchem a na límec se mu snesl vodopád lupů.

"No jo, ale co mám teda dělat?"

"Ehm… navázat s ní rozhovor."

"Co? A o čem se má člověk bavit s ženskou?"

Pan Čabajka znovu zaváhal. Tohle totiž byla do jisté míry terra incognita i pro něj. Zkušenosti s ženami se při pobytu na jeho poslední škole omezily na občasný rozhovor se školnicí a jednou mu hospodyně dovolila, aby jí položil ruku na koleno. Bylo mu čtyřicet, když zjistil, že orální sex neznamená, že se o tom mluví. Ženy pro něj vždycky představovaly podivná, vzdálená a úžasná stvoření spíše než - jak do posledního věřili muži hordy - něco pro ukrácení dlouhé chvíle. Maličko tápal.

"Co o počasí?" odvážil se. Paměť mu přisunula vzpomínky na běžná témata rozhovoru jeho staropanenské tety, která ho vychovala. "Její zdraví? Potíže s dnešními mladými lidmi?"

"A pak z ní strhám ty šaty?"

"Možná. Třeba. Když si to bude přát. Rád bych obrátil vaši pozornost k tomu rozhovoru, který jsme měli včera a týkal se koupelí - nebo alespoň jediné koupele, dodal sám pro sebe -, péče o nehty, vlasy a vousy a pravidelné výměny prádla i oděvu."

"Tohle je kůže," podíval se na něj Caleb. "Tu nemusíš měnit, ta vydrží celý roky."

Pan Čabajka znovu přehodnotil svá stanoviska. Myslel si, že může civilizaci nanést na hordu zvenčí jako nátěr. Mýlil se.

Ale byla tady jedna komická věc. Zatímco horda pozorovala Calebovy bolestivé pokusy navázat konverzaci

se zástupkyní půvabnější poloviny lidstva, pan Čabajka si uvědomil, že přestože jsou tihle muži nesmírně vzdálení onomu druhu lidí, se kterými se skoro celý život stýkal ve sborovnách, nebo snad právě proto, že tomu tak je, jemu se opravdu zamlouvali. Jeden každý z nich považoval knihu buď za nezbytnou toaletní potřebu, nebo sadu přenosných podpalovačů a myslel si, že hygiena je nějaký pozdrav. Přitom však byli počestní (svým zvláštním, svérázným způsobem), jemní (svým zvláštním, svérázným způsobem) a viděli svět velmi jednoduše. Brali bohatým kupcům, chrámům a králům. Chudé lidi neokrádali, ne snad proto, že by k nim měli nějaký jiný, čistý vztah, ale jednoduše proto, že chudí lidé neměli žádné peníze.

A i když se nerozhodli rozdávat peníze chudým, stejně to dělali (pokud jste ochotni připustit, že mezi chudé patří i hospodští, dámy pochybné pověsti, kapsáři, hráči a další příživníci všeobecně) , protože když dokázali urazit velké vzdálenosti, aby mohli nějaké peníze uloupit, dokázali je pak udržet pohromadě asi jako člověk, který se pokouší pást stádo goček. Peníze byly od toho, aby je člověk utratil nebo o ně přišel. Udržovali peníze v oběhu, což je touhou prakticky každé společnosti.

Nikdy si nelámali hlavu tím, co si myslí jiní lidé. Pan Čabajka strávil prakticky celý život v obavách z toho, co si myslí ti druzí. Díky tomu ho ve služebním postupu vždycky někdo přeskočil a všeobecně se k němu chovali jako k součásti inventáře, proto mu teď chování Stříbrné hordy připadalo až nezdravě přitažlivé. Její muži si nikdy s ničím příliš nelámali hlavu ani nepřemýšleli o tom, zda je to, co dělají, správné. A všechno, co dělali, si nesmírně užívali. Měli jistý druh cti. Měl je rád. Nepatřili k jeho druhu lidí.

Caleb se vrátil a vypadal neobvykle zamyšleně.

"Gratuluji, pane Rozparovači!" řekl pan Čabajka, který věřil v sílu a příznivý vliv pochvaly. "Jak se zdá, její oblečení neutrpělo žádnou úhonu."

"Jo, co říkala?" zeptal se Cucák Vilda.

"Ona se na mě usmála," odpověděl Caleb. Pak se nejistě probral zacuchaným plnovousem. "Teda aspoň trochu," dodal.

"Výborně," přikývl spokojeně pan Čabajka.

"Ona, ehm… ona řekla, že…, že by nebyla proti tomu sejít se… se mnou později…"

"Skvělá práce!"

"Ehm… Profi? Co to je, oholit se?"

Čabajka mu to vysvětlil.

Caleb pozorně naslouchal a tu a tam udělal nespokojený obličej. Občas se při tom přes rameno ohlížel na prodavačku kachen, která mu přátelsky zamávala.

"Zatr…" řekl nakonec. "Ehm. No já nevím…" znovu se ohlédl. "Nikdy předtím jsem se vlastně nesešel s ženskou, která by neutíkala."

"Ohó, ženský jsou jak laně," prohlásil Cohen se znaleckým výrazem. "Nemůžeš na ně zaútočit rovnou, musíš se plížit po jejich stopách a -"

"Hur, hur, h - omlouvám se," zarazil se Caleb, když zachytil přísný pohled pana Čabajky.

"Myslím, že tady bychom mohli praktické lekce skončit," řekl pan Čabajka. "Nechceme zase být příliš civilizovaní, že ne? Navrhuji, abychom si udělali malou procházku kolem Zakázaného města, co říkáte?"

Všichni ho viděli. Bylo dominantou středu Visovisu. Jeho zdi byly dvanáct metrů vysoké.

"A brány hlídá spousta vojáků," upozorňoval Cohen.

"To je taky jejich povinnost. Uvnitř se nacházejí nesmírné poklady," přikývl pan Čabajka. Za celou dobu, co obcházeli hradby Zakázaného města, nezvedl oči. Velmi pečlivě prohlížel zem, jako by něco ztratil.

"Proč nezaútočíme a nepobijeme všechny strážné?" dotazoval se Caleb. Pořád ještě se cítil mírně otřesený.

"So řiká?"

"Tak neblbni," odpověděl mu Cohen. "Vždyť by nám to trvalo celej den. A kromě toho," dodal a proti své vůli pocítil záchvěv pýchy, "tuhle Profi nás tam dostane na neviditelný kavce, žejo, Profi?" Pan Čabajka se zastavil. "Aha. Heuréka," řekl.

"To je efebsky, rozumíte," oznámil Cohen hordě. Znamená to ‚podejte mi ručník'."

"Jo?" zajímal se Caleb, který si během cesty pokoušel prsty rozčesat vousy. "Kdy tys byl v Efebe?"

"Kdysi jsem tam honil jednoho chlápka, co na něj byla vypsaná slušná odměna."

"A koho?"

"Myslím, že tebe."

"Pch! A našels mě?"

"Nevím! Kejvni hlavou a uvidíme, jestli ti upadne."

"Ale, no tak, gentlemani… zadržte…" Páně Čabajkův ortopedický sandál strkal do ozdobného kovového čtverce zasazeného do dlažby.

"Zadržte co?"

"So to?"

"Měli bychom se podívat po dalších," usmál se pan Čabajka. "Ale myslím, že to máme. Teď už jen musíme počkat do tmy."

Někdo se tam hádal. Mrakoplaš slyšel jen hlasy, protože přes hlavu měl znovu přetažený pytel a sám byl připoután ke sloupu.

"Copak aspoň vypadá jako Velký mág?"

"No to ne, ale má to napsané v jazyce duchů na svém klobouku -"

"To říkáš ty!"

"A co svědectví Čtyř velkých sandálů, no?"

"Byl omámený těmi vysokými daněmi! Mohlo se mu to všechno jenom zdát."

"To tedy ne! Objevil se najednou z ničeho nic ve vzduchu a letěl jako drak! Pět vojáků srazil k zemi! A Tři nejvyšší štěstí to taky viděl. A další. A pak osvobodil toho prastarého muže a přeměnil ho v mocného válečníka."

"A mluví naším jazykem, zrovna jak se říká v knize."

"Dobrá, takže předpokládejme, že to je Velký mág. Pak bychom ho měli okamžitě zabít!"

V temnotě pytle Mrakoplaš zuřivě vrtěl hlavou.

"Proč?"

"Protože se postaví na stranu císaře."

"Ale legendy říkají, že Velký mág vedl Rudou armádu!"

"Ano, ale za císaře Odrazu jednoho slunce. Zahubilo to mnoho lidí."

"Ne, zahubil všechny zlé náčelníky banditů. Pak vybudovali říši!"

"Tak? Takže říše je podle tebe tak velká? ‚Neodkladné odstoupení sil útlaku!'."

"Ale teď je Rudá armáda na straně lidu! ‚Co největší postup s Velkým mágem v čele!'."

"Velký mág je nepřítel lidu!"

"Říkám ti, že jsem ho viděl! Když proletěl kolem, vítr, který vyvolal, porazil celý oddíl vojáků!"

Větry, které by mohl vyvolat, začínaly dělat starosti i Mrakoplašovi. To vždycky, když se začínal bát.

"Jestliže je tak velký mág, tak proč je pořád ještě svázaný? Proč si neodčaruje svá pouta v obláčku zeleného dýmu?"

"Možná si šetří magii na nějaká mnohem větší kouzla. Nebude tady nějakým pozemským červům dělat ohňostroj."

"Pch!"

"A má naši Knihu! Hledal nás! Je mu osudem předurčeno vést Rudou armádu!"

Vrť sem, vrť tam, vrť sem, vrť tam.

"Můžeme se vést sami!"

Kýv, kýv, kýv.

"Nepotřebujeme žádného podezřelého Velkého mága z míst, která neexistují!"

Kýv, kýv, kýv.

"Takže ho zabijeme hned!"

Kýv, k- vrťsemvrťtamvrťsemvrťtam.

"Pch! On se vám zlomyslně směje! Zatím čeká, ale nakonec vám roztrhne hlavu ohnivými hady."

Vrť sem, vrť tam, vrť sem, vrť tam.

"Víte, že zatímco my se tady dohadujeme, Tři buvoli v chomoutu je mučen?"

"Lidová armáda, to je něco víc než pouhý jednotlivec, Lotosový květe!"

Mrakoplaš se ve svém páchnoucím pytli ušklíbl. Už pomalu začínal nenávidět prvního mluvčího, jak bývá přirozené, když se setkáte s člověkem, který trvá na tom, abyste byli neodkladně usmrceni. Ale když takováhle osoba začne mluvit o věcech, které jsou důležitější než lidé, víte, že jste ve skutečně obrovském maléru.

"Jsem si jistá, že Velký mág dokáže Tři buvoly v chomoutu zachránit," řekl hned vedle jeho ucha hlas. Patřil Motýlovi.

"Ano, on jistě snadno dokáže zachránit Tři buvoly v chomoutu!" zvolala s nadějí v hlase Lotosový květ.

"Pch! To si vážně myslíš? Myslíš, že se dokáže dostat do Zakázaného města? Nemožné! Je to jistá smrt."

Kýv, kýv, kýv.

"Pro Velkého mága ne," ozval se znovu hlas Motýla.

"Mlč!" zasyčel Mrakoplaš.

"Chtěl bys vědět, jak velký je ten sekáček na maso, který drží Dvě ohnivé byliny v ruce?" zašeptala Půvabný motýl.

"Ne!"

"Obrovský!"

"Řekl, že vniknout do Zakázaného města znamená jistou smrt!"

"Nejenom pravděpodobnou smrt. Ale věř, že jestli mně ještě jednou utečeš, bude to jistá smrt!" Někdo mu stáhl pytel z hlavy. První tvář, kterou před sebou spatřil, patřila Lotosovému květu. Člověk mohl spatřit na sklonku svého života mnohem horší věci než její obličej, který v něm vyvolával touhu po smetaně, spoustě másla a přesně té správné špetce soli.

Jedna z věcí, které například také viděl, byla tvář Dvou ohnivých bylin. Nebyla to přátelská tvář. Plochá, kulatá a místo zornic měla něco jako špendlíkové hlavičky. Ten obličej vypadal jako živé svědectví o tom, že i když utiskovateli lidí většinou bývají králové, vládci nebo mandaríni, je to věc, kterou dokáže stejně dobře provozovat i chlápek odvedle.

"Velký mág? Pch!" řekl právě Dvě ohnivé byliny.

"Dokáže to!" řekla Lotosový květ (a smetanový sýr, pomyslel si Mrakoplaš a možná trochu zelného salátu, jen tak na oživení) . "On je Velký mág, který se mezi nás vrátil! Cožpak neprovedl Mistra zemí duchů a krvežíznivých upírů?"

"No, já bych neřekl -" začal Mrakoplaš.

"Tak Velký mág a dovolí, aby ho sem přivedli s hlavou v pytli?" zašklebil se jízlivě Dvě ohnivé byliny. "Tak ať

nám předvede nějaký ze svých -"

"Skutečně velký mág se nebude snižovat k předvádění nějaké varietní magie!" odsekla mu Lotosový květ.

"Bodejť, to je pravda," přikývl" Mrakoplaš, "se nebudu snižovat!"

"Je ostuda, že Dvě ohnivé byliny vůbec něco taxového může navrhnout!

"Jo, hanba je to," přikyvoval horlivě Mrakoplaš.

"A kromě toho bude potřebovat všechny své síly k tomu, aby pronikl do Zakázaného města," přidala se i Půvabný motýl. Mrakoplaš se přistihl, že nenávidí tón jejího hlasu.

"Zakázané město," zamumlal.

"Každý ví, že jsou tam strašlivě nebezpečné léčky, důmyslné pasti a spousta, velká spousta stráží."

"Léčky, pasti…"

"Pomyslete, kdyby jeho magie selhala, protože by kvůli Dvěma ohnivým bylinám dělal nějaké hloupé triky, v tu ránu by se ocitl v nejhlubší hladomorně a umíral by centimetr po centimetru."

"Centimetr po… hm… jsou nějaké centimetry které máte na mysli konkrétně?"

"Hanba nechť padne na hlavu Dvou ohnivých bylin!"

Mrakoplaš na ni vrhl úsměv člověka, kterému je špatně od žaludku.

"Víte," začal opatrně, "ve skutečnosti nejsem tak velikej. Já jsem jenom trochu velikej," dodal rychle, když se Půvabný motýl začala mračit, "ale neřekl bych, že strašně velikej -"

"Mistrův spis říká, že jsi porazil množství mocných zaklínačů a snadno vyvázl z těch nejobtížnějších situací."

Mrakoplaš zachmuřeně přisvědčil. To byla více méně pravda. Jenže většinou nic takového neměl v úmyslu. Zatímco Zakázané město vypadalo… zakázaně. Netvářilo se příliš pohostinně. Nezdálo se, že by to bylo místo, kde by se prodávaly pohlednice. Jediný suvenýr, který jste tam pravděpodobně mohli dostat, byly vaše vlastní zuby. V sáčku.

"Ehm… předpokládám, že ten…Voli… mládenec je v nějakém hodně hlubokém vězení, že?"

"V tom nejhlubším," přikývl Dvě ohnivé byliny.

"A… už jste je znovu nikdy neviděli… myslím ty, co je uvěznili?"

"Viděli jsme z nich pak už jen kousky," řekla Lotosový květ.

"Obvykle jejich hlavy," vysvětloval Dvě ohnivé byliny. "Na kůlech nad branami."

"Ale hlava Tří buvolů v chomoutu tam nebude," řekla Lotosový květ pevně. "Velký mág promluvil."

"Heleďte, nevím o tom, že bych řek, že -"

"Promluvil jsi," přerušila ho Půvabný motýl. Jak si Mrakoplaš postupně zvykal na okolní šero, uvědomil si, že je v nějakém skladišti nebo sklepě, protože tlumený hluk města sem pronikal malými zamřížovanými okénky těsně pod stropem. Místnost byla napůl plná sudů a pytlů a na každém z nich někdo seděl. Prostor byl přeplněný.

Lidé ho pozorovali s výrazy napjaté pozornosti, ale to nebyla jediná věc, kterou měli všichni společnou. Mrakoplaš se otočil.

"Kde se tady vzaly všechny ty děti?" zeptal se.

"To je visoviský kádr Rudé armády," odpověděla mu Lotosový květ.

Dvě ohnivé byliny si odfrkl. "Proč jsi mu to říkala?" zaškaredil se. "Teď ho možná budeme muset zabít."

"Ale vždyť jsou skoro všechny tak mladé!"

"Možná že se jim na věku trochu nedostává," řekl Dvě ohnivé byliny, "ale co se týče odvahy a cti jsou dospělí."

"A zkušení v boji?" zeptal se Mrakoplaš dychtivě. "Ti vojáci, se kterými jsem se setkal, nevypadají jako moc hodní lidé. A máte vůbec nějaké zbraně?"

"Zbraně vyrveme z rukou svých nepřátel!" prohlásil pyšně Dvě ohnivé byliny. Zazněl všeobecný jásot.

"Vážně? A jak je přinutíte, aby je pustili?" zajímal se Mrakoplaš. Ukázal na jednu maličkou holčičku, která před jeho prstem uskočila, jako kdyby si myslela, že je to nabitá zbraň. Vypadala na sedm a v rukou svírala hračku - plyšového králíčka.

"Jak se jmenuješ?"

"Jedna oblíbená perla, Velký mágu."

"A co děláš v Rudé armádě?"

"Zatím jsem dostala vyznamenání za vylepování plakátů, Velký mágu!"

"Cože? To jako za takový ty… ‚Nechť se mírně ošklivé věci stanou našim nepřátelům'? Za takové věci?"

"No…" zaváhala holčička a tázavě se zadívala na Motýla.

"Vzpoura pro nás není jednoduchá," dopověděla za ni starší dívka. "Nemáme žádné… zkušenosti."

"Pak vám musím říct, že se vám to nepodaří zpěvem písní, vylepováním plakátů a tím, že se postavíte svejm nepřátelům s holejma rukama," oznámil jim Mrakoplaš. "Ne, když stojíte proti skutečnejm lidem se skutečnejma zbraněma. Vy musíte…" hlas se mu vytratil, když si uvědomil, že na jeho rtech visí sto párů očí a napjatě mu naslouchá dvě stě uší.

Přehrál si v duchu svá poslední slova. Pak pokračoval: "Jsem tady, abych vám řekl…"

Rozhodil ruce a zoufale jimi zamával.

"...teda, jak bych to…, že to není moje věc, vůbec něco vám říkat," dokončil.

"To je správné," přikývl Dvě ohnivé byliny. "My zvítězíme, protože historie je na naší straně."

"My zvítězíme," zasyčela ostře Motýl, "protože je na naší straně Velký mág!"

"Tak jednu věc vám řeknu!" vykřikl Mrakoplaš. "Já osobně bych vždycky věřil spíš sobě než historii. Ale do prkenný vohrady, co to žvaním!?"

"Takže pomůžeš Třem buvolům v chomoutu," usmála se Motýl.

Prosím!" přidala se Lotosový květ.

Mrakoplaš se podíval na ni, na slzy, jež měla v koutcích očí, a na chumel nezletilých dětí, které skutečně věřily, že dokážou porazit armádu zpěvem vzbouřeneckých písní.

Když se nad tím zamyslel, mohl udělat jen jedinou věc.

Teď s nimi musí hrát jejich hru a pak při nejbližší příležitosti zmizí. Zlost Půvabného motýla byla ošklivá, ale kůl je kůl. Jistě, nějakou dobu ho pak bude bodat osten svědomí, ale to byla podstata věci. Lepší v hlavě osten svědomí než dubový kůl v tom…

Svět má příliš mnoho hrdinů a dalšího už nepotřebuje. Mrakoplaše však má svět jen jednoho jediného, a ten dluží světu povinnost zachovat se při životě tak dlouho, jak to jenom jde.

Byl tam hostinec. Byl tam dvůr. Byla tam ohrada pro Zavazadla.

A v ohradě jste mohli vidět Zavazadla tak velká, že by se do nich vešlo vybavení celé domácnosti potřebné na čtrnáctidenní cestu. Byly tu i malé vzorkovnice podomních obchodníků i štíhlé truhlice spotřebami na jednu noc.

Zavazadla bezcílně přešlapovala ve svém vězení. Občas se ozvalo zaklepání držadla nebo zaskřípění závěsů, jednou dvakrát klapnutí víka a cvak-cvak-cvak truhlic, které ustupují a omylem do sebe narazily.

Tři z truhlic byly obrovské, potažené černou kůží a pobité mosaznými nýty. Byl to přesně ten typ cestovních potřeb, který se s oblibou potuluje kolem laciných hotelů a pokřikuje dvojsmyslné poznámky na dámské cestovní kabelky.

Objektem jejich pozornosti byla malá štíhlá truhlice s nádherně vykládaným víkem a líbeznýma nožkama. Ustoupila tak daleko do rohu ohrady, jak to bylo možné.

Největší z beden potažených kůží se k ní neustále pomalu přibližovala a při tom několikrát s ošklivým zaskřípěním otevřela víko.

Malá truhlice ustoupila tak, že se několika zadníma nohama pokoušela vylézt po břevnech ohrady.

Za zdí dvora byl slyšet zvuk běžících nohou. Rychle se přibližovaly, ale pak najednou utichly.

Ozval se dutý, rezonující zvuk, jako když nějaký předmět dopadne na pevně napjatou vozovou plachtu.

Na pozadí měsíce, v úplňku se pak na okamžik objevil tvar něčeho, co se v pomalém saltu obracelo nočním vzduchem.

Těžce to dopadlo před tři obrovské truhlice, zvedlo se to do přirozené výše a zaútočilo.

Nervalo dlouho a do noci začali vybíhat hosté, ale to už byl dvůr pokryt potrhaným a špinavým prádlem a šatstvem. Kožené truhlice, potlučené a zjizvené, našli lidé na střeše. Všechny tři nejen že se zoufale snažily udržet se na střešní krytině, ale strkaly jedna do druhé ve snaze být co nejvýš. Ostatní Zavazadla se splašila, prorazila stěnu ohrady a rozeběhla se po okolí.

Nakonec se je podařilo znovu najít a sehnat zpět. Až na jediné.

Když horda zasedla k večeři, cítili se její členové sami na sebe pyšní. Pan Čabajka si s jistým dojetím pomyslel, že se spíš chovají jako chlapci, kteří právě dostali své první dlouhé kalhoty.

Což také dostali. Každý z nich měl na sobě jedny pytlovité kalhoty a dlouhé šedé roucho.

"Byli jsme nakupovat," holedbal se Caleb pyšně, "platili jsme za věci penězma! Oblíkli jsme se jako civilizovaný lidi!"

"Ano, to jistě," přikývl pan Čabajka shovívavě. On osobně hlavně doufal, že celé tohle dobrodružství absolvují, aniž někdo z hordy zjistí, za jaké civilizované lidi jsou to oblečeni. Lidé, kteří v Zakázaném městě nosili tohle oblečení, obvykle nemívali vousy. Byli naopak pověstní právě tím, že je nemají. Ve skutečnosti byli vlastně pověstní spíše tím, že nemají jiné věci, ale faktem je, že vousy neměli také.

Cohen si poposedl. "To jsou věci," prohlásil. "Tak tohle jsou kalhoty, co? Nikdy předtím jsem je neměl na sobě. A s tou košilí je to to samý. K čemu je vůbec taková košile, když není kroužková?"

"Vedli jsme si skvěle," nemohl si Caleb vynachválit sám sebe. Dal se dokonce oholit. Byl příčinou toho, že holič musel poprvé v životě použít dláto. Neustále si rukou hladil svou hladkou růžovou bradu.

"Jo, byli jsme děsně civilizovaní, fakticky," liboval si Hrbatý Vincent.

"Až na tu chvíli, co jsi zapálil ten obchod," zabručel Cucák Vilda.

"Houby, já akorát trochu zapálil jeho."

"So to kesá? Jaký lého?"

"Profi?"

"Copak, Cohene?"

"Proč jsi vykládal tomu obchodníkovi s rachejtlema, že každej, koho jsi znal, brzo umřel?"

Pan Čabajka jemně zavadil o velký balík, který měl pod stolem postavený vedle velkého nového kotle

"Aby náhodou neměl podezření, že s tím, co kupuji, něco není v pořádku," vysvětloval.

"Pět tisíc bouchacích kuliček?"

"So říká?"

"No, dobrá," podíval se pan Čabajka po svých společnících. "Řekl jsem vám už někdy, že potom, co jsem učil zeměpis v Cechu vrahů a Cechu instalatérů a žumponorů, jsem několik semestrů přednášel i v Cechu alchymistů?"

"Alchymisti? To jsou magoři, všem se jim viklá mícha," zabručel Bleskový Podrs.

"Ale v zeměpisu jsou dobří," podotkl pan Čabajka. "Myslím, že to potřebují, aby vždycky zjistili, kam dopadli. Najezte se pořádně, gentlemani, možná to bude dlouhá noc."

"Co to vlastně je?" zeptal se Bleskový Podrs a šťouchl svými tyčinkami do jídla.

"Ehm. Oni tomu říkají ‚čou'. Je to jistý druh… é… masa… ze psa."

Horda se na něj zadívala jako jeden muž.

"Není na tom nic špatného," řekl spěšně s upřímností člověka, který si objednal bambusové výhonky a teď se na sebe za tu slabost upřímně zlobí.

"Jedl jsem teda kdeco," zabručel Podrs, "ale psa nejím. Kdysi jsme měli psa. Jmenoval se Tulák."

"Jo, pamatuju," přikývl Cohen. "Ten s obojkem pobitým hřebama? Co žral lidi?"

"Říkej si o něm, co chceš, ale pro mě to byl kamarád," prohlásil Podrs a odsunul maso stranou.

"Ale smrt vzteklinou pro všechny ostatní. Já to sním. Objednej mu nějaký kuře, Profi."

"Kdysi jsem jed šlověka," zahuhlal Bláznivý Humoš. "Bylo to za dlouhýho oblíhání."

"Ty jsi vážně někoho snědl?" užasl pan Čabajka mávl na obsluhujícího.

"Jenom nohu."

"To je hnusné!"

"S horšisí ani ne."

A to právě ve chvíli, kdy jsem věřil, že už je znám, pomyslel si pan Čabajka…

Natáhl se pro svou sklenku s vínem. I horda se natáhla pro své sklenky s vínem a ostražitě ho při tom pozorovala.

"Takže přípitek, pánové," řekl. "A pamatujte, co jsem vám řekl o lemtání. Když budete lemtat, budete mokří až za ušima. Jen usrkávat. Takže: ‚Na civilizaci!"

Cenové hordy se připojili svými vlastními přípitky.

"Pčarn'kov!'"

"‚Lehněte si na zem a nikomu se nic nestane!'"

"‚Nechť žiješ v zajímavých kalhotách!'"

"‚Jak zní to magické slůvko? Naval!'"

"So řiká?"

"Zdi Zakázaného města jsou čtyřicet stop vysoké," řekla Motýl. "Brány jsou vyrobeny z mosazi. Jsou tam stovky strážných. Ale my máme naštěstí Velkého mága."

"Koho?"

"Tebe!"

"Promiň, pořád zapomínám."

"Právě," přikývla dívka a vrhla na Mrakoplaše dlouhý pohled plný podezření. Mrakoplaš si pamatoval, že přesně takovými pohledy jej obdarovali zkoušející, když v některém testu dostal slušné ohodnocení jen díky tomu, že náhodou uhodl správné odpovědi.

Spěšně sklopil oči k náčrtu uhlem, který nakreslila Lotosový květ.

Cohen by věděl, co má dělat, pomyslel si. Ten by si prostě svou cestu dovnitř prosekal. Toho by nikdy ani nenapadlo, aby si dělal starosti, nebo se dokonce bál. To je muž, jakého člověk potřebuje v časech, jako jsou tyhle.

"Bezpochyby vládneš mocnými kouzly, kterými rozbiješ hradby," těšila se Lotosový květ.

Mrakoplaš se krátce zamyslel nad tím, co mu asi udělají, až zjistí, že žádná taková kouzla nezná. Neudělají mně nic moc, když už v té chvíli budu na útěku. Jistě, mohou pak proklít jeho památku a nazývat ho ošklivými jmény, ale na to byl zvyklý. Z deště! pomyslel si. Vzdáleně si uvědomoval, že k tomuhle přísloví existuje ještě druhá polovina, ale tou se nikdy příliš nezabýval, protože jeho pozornost lpěla hlavně na té první.

Opustilo ho dokonce i Zavazadlo. V té veškeré bezútěšnosti to sice byl jistý světlý moment, ale to ťapání desítek malých nožiček mu přece jen chybělo…

"Než začneme," řekl, "myslím, že bychom si měli zazpívat revoluční píseň."

Kádru se tahle myšlenka zalíbila. Pod ochranou hluku, který se ozýval místností, se pomalu přesunul k půvabnému motýlovi, která se na něj chápavě usmála.

"Ty přece víš, že to nedokážu!"

"Mistr říká, že jsi velmi nápaditý."

"Neumím vykouzlit díru v hradbách!"

"Jsem si jistá, že něco vymyslíš. A Velký mágu?"

"No, co?"

"Jedna oblíbená perla, ta holčička s králíčkem…"

"No?"

"Buňka je všechno, co má. Totéž platí o většině ostatních. Když náčelníci válčí, zaplatí to mnoho lidí životem. Rozumíš? Byla jsem mezi prvními, kdo přečetli Co jsem dělal o prázdninách, Velký mágu. Já jsem v hlavním hrdinovi viděla hloupého človíčka, který má z nějakého nepochopitelného důvodu pokaždé neuvěřitelné štěstí. Velký mágu… upřímně doufám, že ho máš opravdu hodně, neboť na tom závisí život nás všech. A hlavně tvůj."

Na nádvořích Slunečního císaře zurčely fontány. Křičeli tam pávi a jejich křik zněl jako zvuk, který by mělo vydávat něco mnohem méně krásného. Ozdobné stromy a keře vrhaly stín, jaký uměly vrhat jen ony - ozdobný.

Zahrady se rozkládaly v srdci města a až sem doléhaly zvuky vnějšího města, i když jen tlumeně. Hlavně proto, že na ulicích kolem hradeb byla denně rozprostírána čerstvá tráva a kromě toho bylo všeobecně známo, že každý silnější hluk v okolí hradeb Zakázaného města vynese tomu, kdo ho způsobil přinejmenším několikadenní pobyt ve vězení.

Ze zahrad byla esteticky nejdokonalejší ta založená prvním císařem Odrazem jednoho slunce. Skládala se jen ze štěrku a kamenů, ale dokonale umělecky uhrabaných a naaranžovaných, jako by to provedla kamenná lavina nadaná výjimečným estetickým cítěním. Právě sem chodil Odraz jednoho slunce, za jehož vlády byla říše sjednocena a postavena Velká zeď, aby si občerstvil duši a vcítil se do základní jednoty všech věcí, zatímco popíjel víno z lebky některého z nepřátel nebo zahradníků, který nebyl dostatečně zručný v používání hrábí.

V této chvíli byl v zahradě jen Dva malí Wangové, hlavní obřadník, který sem zašel, protože cítil, že mu to dělá dobře na nervy.

Vždycky si říkal, že to bude tou dvojkou. Bylo to nešťastné datum narození. To, že mu říkali Mrňavý Wang, byl jen nedostatek dvorní úcty, jen takové malé "plť", které udělal racek ještě na tu ohromnou hromadu buvolího trusu, kterou mu Nebesa nakydala na jeho horoskop. I když si musel přiznat, že on sám si celou situaci pěkně zkomplikoval tím, že se rozhodl přijmout místo hlavního obřadníka.

V té chvíli to vypadalo jako skvělý nápad s ještě skvělejšími vyhlídkami. Pomalu stoupal v hierarchii achátských úředníků a přitom se učil čím dál tím lépe ovládat ona umění důležitá k provozování dobré vlády a administrativy (jako je dokonalá kaligrafie, origami, ikebana a Pět úžasných forem poezie) . Pustil se s nesmírnou pečlivostí do úkolů, které mu byly svěřeny, a jen zcela mimochodem si všiml, že v civilní službě už zdaleka není tolik vysoce postavených úředníků jako dříve, a pak se na něj jednoho dne vrhla skupina mandarínů - později ho napadlo, že většina z nich byla starších než on - přesně ve chvíli, kdy se pokoušel najít rým na "oranžový kvítek", a blahopřála mu k jeho jmenování hlavním obřadníkem.

To bylo před třemi měsíci.

A ze všech věcí, které ho během těch nekonečných tří měsíců napadaly, byla nejostudnější tahle: začal věřit, že Sluneční císař ve skutečnosti není Pán nebes, Pilíř oblohy ani Velká řeka požehnání, ale zlý a zlomyslný šílenec, jehož smrt už byla odkládána příliš dlouho.

Byla to strašlivá myšlenka. Připadal si, jako kdyby nenáviděl mateřství, syrovou rybu nebo si stěžoval na sluneční svit. Většina lidí si vyvíjela své společenské cítění ještě v dětství, v tom krátkém období potom, co opustí školu a než dojdou k názoru, že každá nespravedlnost nemusí být vždycky úplně špatná. Byl to šok, když si člověk musel své názory opravovat ve věku skoro šedesáti let.

Ne že by byl proti Zlatému zákonu. Když někdo kradl, bylo zcela logické, že mu byly useknuty ruce. Tím mu bylo zabráněno, aby kradl znovu a tak si dál špinil duši. Rolník, který nemohl zaplatit daně, měl být popraven, aby náhodou neupadl do lenosti a nepůsobil jako špatný příklad pro ostatní. A protože Nebesa stvořila říši jako jediný pravý svět lidských bytostí a vzhledem k tomu, že za jejími hranicemi se rozkládal svět duchů, bylo jistě v pořádku, když byl popraven každý, kdo zpochybňoval stávající stav věcí.

Ale Dva malí Wangové cítil, že když se to provádělo, neměl by se při tom člověk tak šťastně smát. Nebylo příjemné, že se ty věci odehrávaly, bylo to jen nezbytné.

Odněkud zdáli se ozvaly výkřiky. Císař už zase hrál šachy. Dával přednost živým figurám.

Dva malí Wangové měl pocit, že ho jeho znalosti táhnou k zemi. Časy bývaly lepší. Teď už to věděl. Věci vždycky nebyly takové jako teď. Císařové nebývali krutí klauni, kolem nichž bylo stejně bezpečno jako na podemletém břehu v krokodýlí sezóně. Kdysi nebývala občanská válka pokaždé, když císař zemřel. Náčelníci rodů nevládli zemi. Lidé měli právě tak práva, jako povinnosti.

Pak se jednoho dne stalo, že se zapochybovalo o následnickém právu, začala válka a od té doby už nic nešlo jako dříve.

Při troše štěstí císař už brzo zemře. Bezpochyby už mu tam někde připravují speciální, zvláště vybrané peklo. A zase dojde k obvyklým bojům, pak na trůn usedne nový císař, a když bude mít Dva malí Wangové štěstí, bude jen sťat, což se většinou stávalo těm, kdož se za minulého císaře dopracovali nějakého postavení. Jenže to bylo podle moderních měřítek zcela logické, protože v těchto dnech mohl být člověk popraven třeba za to, že přerušil císařovy myšlenky nebo stál na špatném místě.

A v tomto okamžiku zaslechl Dva malí Wangové duchy.

Zdálo se, že je má přímo pod nohama.

Mluvili podivným jazykem, takže jejich řeč byla pro Dva malé Wangy pouhými zvuky. Zněly zhruba takto:

"Kde to, k čertu, jsme?"

"Jsem si jistý, že někde pod palácem. Dívejte se po další mříži ve stropě…"

"So říká?"

"Celou tu dobu tlačím to blbý kolečkový křeslo a už toho mám plný zuby!"

"Hned co z tohohle vylezem, si namočím nohy do teplý vody, to vám povídám."

"Tomuhle vy říkáte vstup do města? Tomuhle? Po pás ve vodě? Takhle jsme s Brucem Hurigánem do těch… zas… měst nikdy nevstupovali. Do těch… zas… louže… měst jsme vjížděli s tisíci jezdci na koních! Tak se obsazujou města!"

"To je možný, ale do tohohle kanálu by se ti jezdci stejně nevešli."

Zvuky byly duté a dunivé. Dva malí Wangové je jako v tranzu následoval. Přešel bezmyšlenkovitě po dokonale vyšlechtěném štěrku, což by mu od jeho tvůrce, milovníka míru a vyrovnanosti, vyneslo přinejmenším vytržení jazyka.

"Nemohli bychom si pospíšit? Byl bych rád co nejdál odsud, až ten kotel vybuchne, a s doutnáky nemám nijak zvláštní zkušenosti."

"Hele, já tomu s tím kotlem pořád nějak nerozumím, Profi."

"Já doufám, že všechny ty bouchací kuličky prorážej díru do zdi."

"No dyť! A proč u toho nejsme? Proč jsme v tomhle blbým kanále? "
"Protože všechny stráže se rozeběhnou podívat, co to vybuchlo."
"No dyť! Takže bysme měli bejt tam!"
"Ne! My právě musíme být tady, Cohene. Tomu se říká vějička Takhle je to mnohem… civilizovanější."
Dva malí Wangové přitiskl ucho k zemi.
"Jakej jsi říkal, že je trest za vstup do Zakázaného města, Profi?"
"Myslím, že je to něco jako současné pověšení, vytažení a rozčtvrcení. Takže jak vidíš, nebyl to tak docela špatný nápad, když jsme -"
Ozvalo se tiché šplouchnutí.
"A jak je to s tím vytažením?"
"Myslím, že ti rozpářou břicho, vytáhnou vnitřnosti a ukážou ti je."
"A proč?"
"To vlastně ani nevím. Asi aby zjistili, jestli si je poznáš."
"To jako… myslíš… ,hele, todle jsou mý ledviny a… no jasně todle je mý játro'?"
"A co to znamená, rozčtvrtit? To jako že nás rozdělej do různejch čtvrtí města, nebo jak?"
"Podle souvislostí to pravděpodobně bude něco trochu jiného."
Chvíli nebylo slyšet nic kromě šplouchání šesti párů nohou a podivné skvík-skvík něčeho, co znělo jako kola.
"Tak jo, a jak tě pověsej?"
"Prosím?"
"Hur, hur, hu- promiň, promiň."
Dva malí Wangové zakopl o dvě stě let starou bonsaj a upadl hlavou na kámen, který byl vybrán pro svou základní vyrovnanost. Když za několik vteřin znovu přišel k vědomí, byly hlasy pryč. Pokud tam vůbec nějaké byly.
Duchové. V těchto dnech bylo kolem hodně duchů. Dva malí Wangové zatoužil po několika bouchacích žabkách, které by rozházel kolem.
Být hlavním ohradníkem bylo ještě horší než hledat verš na "oranžový kvítek".

Ulice Visovisu ozařovaly blikavé plameny pochodní. Mrakoplaš se štěbetající Rudou armádou v patách se pomalu došoural k hradbám Zakázaného města.
Nikdo nevěděl líp než on sám, že je neschopen jakékoliv elementární magie. Pokud se mu někdy něco takového podařilo, bylo to jen čirou náhodou.
Byl si proto jistý, že když mávne rukou a řekne při tom nějaká magická slova, maximálně dojde k tomu, že ve zdi bude méně děr než předtím.
Byla to ostuda, zklamat Lotosový květ s tělem, které Mrakoplašovi připomínalo talíř dozlatova vysmažených fritů, ale nadešel čas, kdy si musela uvědomit, že na mágy se spoléhat nedá.
A pak by měl vypadnout. Co mu může Motýl udělat, když to zkusí a nepodaří se to? A ke svému úžasu si uvědomil, že touží, aby mohl. Dvě ohnivé byliny pořádně šťouchnout do oka. Nechápal, jak je možné, že ostatní nepoznali, co je Dvě ohnivé byliny zač. Tahle část hradby byla mezi dvěma branami. Život Visovisu ji olizoval jako špinavé moře, všude na jejím úpatí byly stánky a prodejní pulty. Mrakoplaš si vždycky myslel, že obyvatelé Ankh-Morporku žijí na ulici, ale ve srovnání s Visovisany to byli agorafobové. Průběžně se tam odehrávaly pohřby (i s doprovodnými ohňostroji), svatební i náboženské obřady, a to všechno se míchalo s obvyklým pouličním ruchem, jako byly výkřiky obchodníků, zabíjení dobytka a smlouvání na té nejvyšší úrovni.
Dvě ohnivé byliny ukázal na čistý kus hradeb obložený palivovým dřevem.
"Tak nejlíp tady, Velký mágu," řekl a ušklíbl se. "A nenamáhej se příliš, stačí docela malá díra, jen co by prošel člověk."
"Ale tady všude jsou stovky lidí!"
"A to je pro tak mocného mága problém? Možná že to nedokážeš, když je kolem tolik lidí, co?"
"Nepochybuji, že nás Velký mág všechny překvapí," vskočila mu do řeči Motýl.
"Až lidé spatří moc Velkého mága, budou o ní hovořit navěky!" Lotosový květ upírala pohled k nebesům.
"To věřím," zahuhlal Mrakoplaš pro sebe. Přítomní utichli, i když to bylo možné zjistit jen díky tomu, že se jim přestala pohybovat ústa. Prostor vytvořený jejich mlčením byl okamžitě vyplněn hlukem tržiště.
Mrakoplaš si vyhrnul rukávy. Nevzpomínal si dokonce ani na zaklínadlo, kterým se věci vyhazovaly do povětří… Nejistě mávl rukou.
"Na vašem místě bych hezky ustoupil," prohlásil Dvě ohnivé byliny a zlomyslně se zašklebil.
Quanti canicula illa in fenestre?" řekl Mrakoplaš. "Ehm…"
Upřel na zeď zoufalý pohled a díky oné zvýšené pozornosti, kterou bývají obdařeni lidé na pokraji propukající hrůzy, si všiml kotle, napůl ukrytého pode dřevem. Zdálo se, že k němu vede krátký kouřící provázek.
"Hm," začal opatrně, "támhle, jak se zdá, je -"
"Nějaké potíže?" zašklebil se Dvě ohnivé byliny ještě ošklivěji.
Mrakoplaš se narovnal v ramenou.
"-"řekl.
Ozval se zvuk, jako když na plech dopadne kus měkkého želé, a před Mrakoplašem všechno zbělelo.
Pak se bílo změnilo v černě pruhované rudo, a strašlivý rachot mu přiklopil jeho vlastní dlaně na uši.
O klobouk mu zavadilo něco jako lesklý střep tvaru půlměsíce a zarazilo se do stěny nedaleké budovy, která okamžitě vzplála.

Ve vzduchu byl cítit silný zápach spáleného obočí.

Když se trosky a prach usadily, uviděl před sebou Mrakoplaš poměrně velký otvor ve zdi. Cihly v jeho okrajích, které se změnily v keramiku, začaly pomalu chladnout a vydávaly při tom tiché cinkavé glinka-glinka.

Sklopil pohled k dlaním černým od sazí.

"Ty bláho," vypravil ze sebe.

Pak se vzpamatoval a prohlásil: "Tak prosím!"

Otočil se a chtěl říci "Co tomu říkáte?", ale hlas ho opustil, když viděl, že všichni leží na břiše s obličeji zabořenými do země.

Z jedné klece ho podezřívavě pozorovala kachna. Díky slabé ochraně mříží na sobě měla pruhy obyčejného a přižehnutého peří.

Vždycky toužil dělat takovouhle magii. Vždycky si to uměl dokonale představit. Až na to, že to nikdy nedokázal…

V otvoru se objevila skupina strážných. Ten s nejdivočejším výrazem na přilbici, což naznačovalo, že je velitelem, si prohlédl ožehnutý otvor a pak upřel oči na Mrakoplaše.

"Tos udělal ty?" zeptal se.

"Ustupte!" vykřikl Mrakoplaš, opilý mocí, dramatickým hlasem. "Jsem Velký mág, rozumíte? Vidíte tenhle prst? Nenuťte mě, abych ho použil!"

Důstojník kývl na dva své muže.

"Chyťte ho."

Mrakoplaš o krok ustoupil. "Varuju vás! Jestli na mě někdo jen položí ruku, bude po celý zbytek života lovit mouchy a poskakovat!"

Oba vojáci postupovali kupředu s odhodlaností lidí, kteří byli ochotní riskovat raději nejistou magii v boji s nepřítelem než jistý trest za neuposlechnutí rozkazu.

"Ustupte! Mohlo by to spustit! Dobrá, protože vidím, že mě k tomu chcete -"

Mávl rukou. Několikrát luskl prsty.

"Ehm -"

Vojáci si nejdřív ověřili, že nezměnili podobu, a pak ho každý chytil za jednu ruku.

Mohlo by dojít k opožděné reakci," pokusil se je zastrašit, když zesílili stisk.

"No dobrá, takže nechtěli byste pro změnu slyšet jedno velmi poučné rčení?" zajímal se. Zvedli ho tak, že měl nohy třicet centimetrů nad zemí. "Hm, asi ne"

Oba vojáci přinesli Mrakoplaše, který podvědomě mrskal nohama ve vzduchu, jako kdyby už prchal, před důstojníka.

"Na kolena, povstalče!" řekl důstojník.

"Já bych rád, jenže -"

"Viděl jsem, cos udělal kapitánovi Čtyřem bílým liškám!"

"Cože? Kdo je to?"

"Odveďte… ho… k… císaři!"

Když ho vlekli pryč, stačil si Mrakoplaš všimnout, jak se vojáci stahují kolem Rudé armády a jak zableskly tasené meče…

Kovový plát se chvilku třásl a pak dopadl na podlahu.

"Opatrně!"

"Já nejsem zvyklej bejt opatrněji Bruce Hurigán nebyl nikdy -"

"Nacpi si už konečně toho svýho Chuligána do bot!"

"A ty mně taky můžeš!"

"So řiká?"

Cohen vystrčil hlavu z rozměrného potrubí. Místnost byla temná, vlhká a plná trubek a tekoucí vody. Voda pádila na všechny strany, aby napojila fontány a kašny.

"Ne," řekl zklamaně.

"Dobrá, všichni vylezte z tý trubky ven."

Ozvala se ozvěna několika nadávek a zaskřípění kovu, když bylo do nízké místnosti vmanévrováno kolečkové křeslo Bláznivého Humoše.

Pan Čabajka zapálil sirku, horda se rozdělila a zkoumala své okolí.

"Gratuluji, getlemani," řekl pan Čabajka "myslím, že jsme v paláci."

"Jo," přikývl Bleskový Podrs, "dobyli jsme jednu po- pomilováníhodnou kanálovou trubku. K čemu je to dobrý?"

"Můžeme ji znásilnit," nadhodil Caleb s nadějí v hlase.

"Hele, tahle kulatá věc se otáčí…"

"Jak vypadá pomilováníhodná trubka?"

"So řiká?"

"Co kdybysme našli dveře, vyrazili ven a všechny pobili?"

Pan Čabajka zavřel oči. Připadalo mu, že na téhle situaci je něco velmi povědomého, a nakonec přišel na to, co. Kdysi vzal svou třídu na exkurzi do městské zbrojnice. Když se měnilo počasí, stále ještě jej pobolívala pravá noha.

"Ne ne, ne!" zvolal. "K čemu by to bylo dobré? Pane Cucáku! Netahejte za tu páku, prosím!"

"No tak především," odpověděl mu Cohen, "cejtil bych se mnohem líp. Už celej den jsem nikoho až na toho strážnýho nezabil a strážnej se nepočítá."

Pamatujte, že jsme tady, abychom loupili, ne vraždili," upozorňoval je pan Čabajka. "Tak a teď rychle dolů s tou mokrou kůží, a šup do svých nových, suchých šatů!"

"Tahle část se mi ani trochu nelíbí," vrčel Cohen natahoval si hábit. "Jsem rád, když lidi na první pohled viděj, s kým mají tu čest."

"To se ví," přidal se Cucák Vilda. "Bez naší kůže a kroužkový zbroje si budou lidi myslet, že jsme jenom pár starejch chlapů."

"Přesně," přikývl spokojeně pan Čabajka. "To je část našeho lstivého plánu."

"To je něco jako taktickýho?" zajímal se Cohen.

"Ano."

"No dobře, ale mně se to stejně nelíbí," bručel Hrbatý Vinca. "Co když zvítězíme? Jaký písně pak asi bude ta pakáž minstrelská zpívat o lidech, který zaútočili na město kanálem od toho…, ale, do toho…"

"No snad písně s ozvěnou," ušklíbl se Cucák Vilda.

"Nic takovýho zpívat nebudou," zarazil je Cohen pevně. "Když minstrelovi pořádně zaplatíte, bude zpívat, co budete chtít."

Ke dveřím vedly dlouhé vlhké schody. Pan Čabajka už stál nahoře a napjatě naslouchal.

"No jo, máš pravdu," přikývl Caleb. "Říká se, že kdo ti píseň zpívá, ten ti sežere chleba."

"Ale, gentlemani," obrátil se k nim shora pan Čabajka a oči mu zářily, "text píše ten, kdo drží nůž na krku zpěváka."

Vrah se opatrně přesouval komnatami lorda Honga.

Byl jedním z nejlepších členů visoviského, sice malého, ale velmi vybraného cechu a v žádném případě nebyl rebel. Rebely neměl rád. Byli to ve většině případů velmi chudí lidé, a tedy nepravděpodobní zákazníci.

Pohyboval se velmi nezvykle a opatrně. Vyhýbal se podlaze; bylo známo, že lord Hong si svoji podlahu osobně ladí. Využíval nábytku, ozdobných paravanů a občas stropu.

Vrah v tom byl skutečně velmi dobrý. Když vzdálenými dveřmi vstoupil spěšný posel, vrah na okamžik ztuhl, ale pak se s dokonale načasovaným rytmem vydal ke svému cíli, zatímco poslovy hlasité kroky maskovaly zvuk jeho vlastních pohybů.

Lord Hong vyráběl další meč. Složité spojení několika vrstev kovu, všechny ty běžné, ale nezbytně nutné úkony kolem dalšího žhaveni a kování byly jak zjistil, velmi vhodným pozadím pro jasné myšlení. Příliš mnoho jednostranného používání mozku kalilo čisté myšlení. Lord Hong občas rád používal i ruce.

Vsunul meč zpět do výhně a několikrát zapumpoval měchy.

"Ano?" řekl. Posel na něj pohlédl ze své uctivé polohy nízko u země.

"Dobré noviny, ó pane. Zajali jsme Rudou armádu!"

"No, tak to je opravdu dobrá zpráva," přikývl lord Hong a pozorně sledoval čepel, aby neminul onu důležitou změnu zabarvení. "Včetně toho, kterému říkají Velký Mág?"

"Pochopitelně! Ale on zase není tak velký, ó pane!" prohlásil posel.

Jeho veselí rychle opadlo, když viděl, jak lord Hong pozvedl obočí.

"Skutečně? Naopak. Já ho podezřívám z toho, že vládne mocnými a nebezpečnými silami."

"Jistě, ó pane! Nechtěl jsem tím -"

"Dohlédněte na to, aby byli všichni uvězněni. A pošlete zprávu kapitánovi Pěti Hongovým mužům, aby vykonal příkazy, které jsem mu dal dnes ráno."

"Rozumím, ó pane."

"A teď vstaň!"

Posel vstal a třásl se jako osikový list. Lord Hong si natáhl silnou rukavici a vztáhl dlaň k rukojeti meče. Výheň hučela.

"Bradu vzhůru, člověče!"

"Můj pane!"

"A oči otevřít dokořán!"

Tenhle rozkaz byl zbytečný. Lord Hong se zadíval do té masky hrůzy, v široce otevřených očích zachytil náznak pohybu, přikývl a pak jedním, téměř baletním pohybem vytáhl syčící čepel z výhně, obrátil se a bodl…

Zazněl kratičký výkřik a dlouhé zasyčení. Lord Hong nechal vraha sklouznout k zemi. Pak vytáhl z těla meč a prozkoumal kouřící čepel. "Hmm," prohlásil. "Zajímavé…" Zachytil pohledem posla. "Ty jsi tady ještě?"

"Ne, můj pane!"

"Máš štěstí."

Lord Hong naklonil meč tak, aby se na jeho čepeli odrazilo světlo, a zblízka zkoumal ostří.

"A… ehm… nemám poslat nějaké služebnictvo, aby odklidilo tělo?"

"Cože?" řekl lord Hong pohroužený v myšlenkách.

"To tělo, lorde Hongu?"

"Jaké tělo? Och. Ano. Zařiď to."

Stěny byly překrásně zdobeny. Všiml si toho dokonce i Mrakoplaš, přestože je minuli velmi rychle. Některé byly pomalovány překrásnými ptáky, jiné horskými krajinami, květinovými motivy, každý květ, každé poupě vyvedené

do poslední podrobnosti jen několika jednoduchými tahy štětce.

Na mramorových podstavcích se týčili porcelánoví lvi. Chodby lemovaly vázy větší než Mrakoplaš.

Před strážnými se otevíraly vyřezávané dveře. Mrakoplaš stačil letmo zahlédnout ozdobné a prázdné místnosti po obou stranách chodby.

Nakonec prošli několika zvláště zdobnými dveřmi a byli hozeni na podlahu ze vzácného dřeva.

Už dávno zjistil, že za takových okolností je lepší nezvedat hlavu.

Nakonec se ozval velmi úřední hlas, který řekl: "Co můžete říci na svou obranu, vy mizerná chátro?"

"No, já -"

"Ticho!"

Aha. Takže to bude tenhle druh rozhovoru.

Zazněl jiný hlas, popraskaný, tichý a mnohem starší, a zeptal se: "Kde je Nejvyšší… vezír?"

"Odebral se do svých komnat, ó Mocný. Řekl, že ho bolí hlava."

"Zavolejte ho… okamžitě."

"Jistě, ó Mocný."

Mrakoplaš s nosem přitisknutým těsně k podlaze v duchu provedl základní odhad situace. Nejvyšší vezír, to bylo vždycky špatné znamení, všeobecně to znamenalo, že lidé teď budou mít cosi společného se čtyřmi koňmi, nebo doruda rozpálenými řetězy. A když se někomu říkalo tímhle tónem ó Mocný, pak bylo pravděpodobné, že už se není kam odvolat.

"Tak tohle je vzbouřenec, ano?" Tu větu mluvčí spíš vysípal než řekl.

"Jistěže, ó Mocný."

"Myslím, že bych se na něj rád podíval z… blízka." Kolem se ozval tichý šepot, naznačující, že nesmírně žasne větší počet lidí, a pak zvuky přesunovaného nábytku.

Mrakoplaš měl dojem, že na okraji svého zorného pole zahlédl přikrývku. Někdo po podlaze posunoval postel…

"Tak už… zastavte." Zabublání v pauze mezi slovy znělo, jako když v odpadu vany mizí poslední voda. V tom zvuku bylo sání vlny ubíhající od pobřeží.

Mrakoplaše znovu kopla něčí noha do ledvin a tak vyjádřila známý povel v esperantu krutosti. Vstal.

Byla to postel, a mnohem větší, než jakou kdy Mrakoplaš viděl. V ní, zabalen v drahocenném brokátu a ve vysoké hromadě polštářů, ležel stařec. Mrakoplaš v životě neviděl nikoho, kdo by vypadal tak nemocně. Tvář měl bledou s odstínem do zelena a pod kůží rukou mu vystupovaly žíly jako červi v lahvi s kořalkou.

Císař měl kompletní kvalifikaci pro mrtvolu s jedinou výjimkou a ta, jak každý chápal, byla životně důležitá.

"Tak… tohle je nový Velký mág, o… kterém jsme tolik četli… ano?"

Když císař mluvil, všichni přítomní napjatě čekali na poslední zachrčení uprostřed věty.

"No, já zase -" začal Mrakoplaš.

"Ticho!" nařídil mu komoří.

Mrakoplaš pokrčil rameny.

Nevěděl, jak si má představit císaře, ale ve svých představách si nechával dost místa pro obrovského tlustého muže se spoustou prstenů. Hovořit s tímhle císařem, to znamenalo pohybovat se na hranicích nekromancie.

"Můžeš nám ukázat ještě… nějaká kouzla, Velký mágu?"

Mrakoplaš se podíval na komořího.

"Já -"

"Ticho!"

Císař neurčitě mávl rukou, zabublal námahou a vrhl na Mrakoplaše další tázavý pohled. Mrakoplaš došel k názoru, že je třeba věci změnit.

"Mám jedno," přikývl. "Je to trik, při němž zmizím."

"A můžeš… nám ho… předvést teď?"

"Jen když se otevřou všechny dveře a každý se otočí zády."

Císařův výraz se nezměnil. Dvůr utichl. Pak se ozval zvuk, jako když někdo postupně škrtí větší počet malých králíčků.

Císař se smál. Jakmile se tohle ujasnilo, rozesmáli se všichni. S nikým se člověk nezasměje tak jako s osobou, pro niž je mnohem snazší dát vás popravit než si dojít na záchod.

"Co s tebou máme… dělat?" řekl císař. "Kde je… Nejvyšší… vezír?"

Zástup se rozdělil.

Mrakoplaš riskoval pohled koutkem oka. Jak se jednou ocitnete v rukou Nejvyššího vezíra, jste mrtví. Nejvyšší vezíři kují pikle a jsou to bez rozdílu lstiví megalomani. Měli to pravděpodobně v popisu práce: Ach, tak vy jste nevyzpytatelný, lstivý a nespolehlivý muž? Výborně, pak se můžete stát jedním z mých nejdůvěryhodnějších ministrů.

"Ach, lorde… Hongu," zabublal stařičký císař.

"Milost?" navrhl Mrakoplaš.

"Ticho!" vykřikl kancléř.

"Řekněte mi, lorde… Hongu," skládal pracně slova císař, Jaký trest by byl vhodný pro cizince…, který vnikl do… Zakázaného města?"

"Useknutí všech končetin, uříznutí uší, vyloupnutí očí a pak svoboda," řekl lord Hong.

Mrakoplaš zvedl hlavu.

"Není polehčující okolnost, že je to moje první provinění?"

"Ticho!"

"My tady u nás většinou žádné druhé provinění neznáme," prohlásil lord Hong. "Kdo je tato osoba?"

"Líbí se mi," řekl najednou císař. "Myslím…, že si ho… nechám. On mě… rozesmál."

Mrakoplaš otevřel ústa.

"Ticho!" zařval kancléř, což bylo vzhledem k všeobecnému vývoji situace poněkud neprozíravé.

"Ehm… nemohl byste to nějak udělat, aby na mě nekřičel to svoje ‚ticho!' pokaždé, když se pokusím promluvit?" odvážil se Mrakoplaš.

"Ale jistě… Velký mágu," přivřel oči císař. Kývl na dva vojáky. "Odveďte kancléře… pryč a uřízněte mu… rty."

"Ó Mocný, já -"

"A uši… taky."

Stráže odvlekly zničeného muže pryč. Vyřezávané dveře s bouchnutím zapadly. Dvořané začali nadšeně tleskat.

"Chtěl by ses… podívat, jak je… bude pojídat?" zeptal se císař Mrakoplaše. "Bývá to… velká legrace."

"Ahahaha!" pospíšil si Mrakoplaš.

"Skvělé rozhodnutí, můj pane," řekl lord Hong. Obrátil tvář k Mrakoplašovi.

A k mágovu nesmírnému překvapení a nemenší hrůze na něj mrkl.

"Ó Mocný…" ozval se najednou jakýsi tlustý dvořan, padl na kolena, sklonil hlavu k zemi a pomalu a nervózně se připlazil k císaři. "V mých myšlenkách tkví otázka, zda není trochu nebezpečné být tak nesmírně milosrdný k tomuhle cizímu ďáb- "

Císař sklopil pohled. Mrakoplaš by byl přísahal, že se z císaře práší.

V davu zavládl těžko postižitelný pohyb. Nikdo se zdánlivě nepohnul, a přesto se kolem klečícího muže najednou začal rozšiřovat kruh volného prostoru.

Císař se usmál.

"Tvůj zájem… a tvé obavy jsou… nám milé," řekl. Dvořan riskoval úlevný úsměv. Císař pak dodal: "Ale tvé narážky na naše milosrdenství nikoliv. Zabte… ho pomalu… ať to… trvá několik… dní."

"Áááhh!"

"No ano… po… chopitelně! Spoustu vařícího… oleje!"

"Skvělý nápad, můj pane," ozval se lord Hong.

Císař se obrátil k Mrakoplašovi zády.

"Jsem si jistý," zabublal, "že Velký mág je naším přítelem."

"Ahahaha," vypravil ze sebe Mrakoplaš.

Císař znovu mávl neurčitě rukou směrem ke dvořanům.

"Teď budu odpočívat," řekl. Nastal všeobecný pohyb a sborové zívání. Bylo jasné, že tady chodí všichni spát s císařem.

"Císaři," zeptal se lord Hong unaveným hlasem, "co máme udělat s tím vaším Velkým mágem?"

"Zavřete ho do zvláštního… vězení…" zabublal císař, "prozatím."

"Dobrá, císaři," přikývl lord Hong. Pokynul dvěma strážným.

Když Mrakoplaše táhli pryč, vrhl rychlý pohled přes rameno. Císař ležel na obrovské posteli, a jak se zdálo, na něj už docela zapomněl.

"Je šílenej nebo co?" řekl Mrakoplaš jen tak pro sebe.

"Ticho!"

Mrakoplaš upřel pohled na strážného, který to vykřikl.

"Takovýhle slova tady můžou dostat člověka do pěknýho maléru," upozornil ho.

Současný stav lidstva uváděl lorda Honga do silné deprese. Měl pocit, že všichni kolem něj jsou defektní. Nikdo se nedokázal soustředit. Vezměte si třeba Rudou armádu. Kdyby byl on vzbouřencem, byl by už císař zavražděn před mnoha měsíci a země by dávno vzplála, snad s výjimkou těch míst, která byla příliš vlhká na to, aby hořela. Ale ti? Navzdory jeho úsilí se jejich představa revoluce omezovala na vylepování plakátů, které hlásaly věci jako: "V nezbytném případě hodně nepříjemnosti našim utlačovatelům!"

Pokusili se zapálit strážnice. To bylo dobré. To byla správná revoluční činnost, až na to, že se se strážnými nejprve chtěli sejít k pohovoru. Lordu Hongovi dalo skutečně mnoho práce zařídit, aby Rudá armáda alespoň tu a tam dosáhla nějakého drobného vítězství.

Dobrá, dal jim Velkého mága, ve kterého tak upřímně věřili. Teď už se nemají na co vymlouvat. A podle toho, jak vypadá, je ta troska přesně tak zbabělá a hloupá, jak lord Hong doufal. Každá armáda, kterou povede, se buď dá na útěk, nebo bude zmasakrována a otevře tak cestu kontrarevoluci.

Kontrarevoluce ovšem nebude zdaleka tak nevýkonná. Na to už lord Hong dohlédne.

Ale to všechno se musí provést postupně, krok za krokem. Nepřátelé číhají všude. Podezřívající nepřátelé. Pěšina ambiciózního muže je stezička nad propastí. Stačí jeden chybný krok, a sbohem naděje. Jaká ostuda, že se až pozdě zjistí, jak dobrý je Velký mág v otvírání zámků. Dnes v ‚noci střeží vězení muži lorda Tanga. Pak ovšem, až Rudá armáda uprchne, kdo by hledal nějakou souvislost mezi útěkem a lordem Hongem…?

Lord Hong si cestou do svých komnat dovolil slabý spokojený úsměv. Důkaz, to je ta věc. Nikdy nesmí zbýt žádný důkaz. Ale dlouho už na tom záležet nebude. Neexistovalo nic, co by sjednotilo lidi tak jako strašlivá válka, a

skutečnost, že Velký mág - přesněji řečeno onen proslulý vůdce děsivé vzbouřenecké armády - byl cizí ďábel, který přišel zasít neklid a chaos do císařovy mírumilovné země, byla přesně ta správná jiskra, která zapálí celý ohňostroj.

Apak… Ankh-Morpork (močící pes).

Visovis byl starý. Jeho kultura byla založena na zvycích, trávicím a vylučovacím traktu vodního buvola a jednoduché zradě. Lord Hong ani proti jednomu nic neměl, ale ani jedno nemohlo dopomoci k ovládnutí světa. A právě k této metě lord Hong hodlal směřovat, samozřejmě za předpokladu, že vládcem světa bude on sám.

Kdybych byl tradiční Nejvyšší vezír, napadlo lorda Honga, když usedl k čajovému stolku, v tomto okamžiku už bych se ďábelsky pochechtával.

Místo ďábelského smíchu se tiše usmál sám pro sebe.

Je čas? Ne. Některé věci jsou mnohem lepší, když se na ně může člověk těšit.

Skřípění kolečkového křesla Bláznivého Humoše sice způsobilo, že se za nimi tu a tam obrátila nějaká ta hlava, ale prakticky si jich nikdo pořádně nevšiml. Nezdravá zvědavost nepatřila ve Visovisu k základním předpokladům přežití. Oni prostě a jednoduše vykonávali svou práci, která, jak to vypadalo, sestávala z toho, že donekonečna přenášeli dlouhými chodbami štosy papírů.

Cohen se podíval na to, co svíral v rukou. V minulých desetiletích bojoval s různými zbraněmi - meči, pochopitelně, luky a oštěpy, a válečnými palicemi, noži a… no, když o tom tak přemýšlel, tak prakticky čímkoliv.

S výjimkou tohohle.

"Mně se to pořád nelíbí," ozval se Podrs. "Proč furt nosíme nějaký kusy papíru?"

"Protože když na takovém místě, jako je tohle, neseš kus papíru, nikdo si tě nevšimne," vysvětlil mu pan Čabajka.

"Proč?"

"So říká?"

"Je to… taková magie."

"No, já bych byl radši, kdyby to byla pořádná zbraň."

"Abych vám řekl pravdu, tak tohle může být největší zbraň ze všech."

"Může mít pravdu," ozval se Cucák Vilda. "Zrovna jsem se o to pořezal," dodal a vstrčil si prst do úst.

"So říká?"

"Podívejte se na to takhle, gentlemani," obrátil se ke svým svěřencům pan Čabajka. "Jsme tady, prakticky uprostřed Zakázaného města, a nikdo není mrtev!"

"No právě, to je přesně to, co nás tak se… sebralo," přikývl Bleskový Podrs.

Pan Čabajka si povzdechl. Bleskový Podrs měl zvláštní způsob, jakým používal slova. Nezáleželo příliš na tom, co právě řekl, vy jste stejně nějakým nepochopitelným způsobem slyšeli, co chtěl říci. Stačilo, aby řekl třeba jen "ponožky", a vzduchem se rozšířil zřetelný zápach.

Dveře za Mrakoplašem s třeskem zapadly a bylo slyšet, jak se zasouvají závory.

Císařská vězení byla skoro stejná jako ta doma. Když chcete uvěznit tak vynalézavého tvora, jakým je průměrný člověk, máte sklony spoléhat na staré dobré kovové mříže a velké množství kamene. Zdálo se, jako kdyby tady byl ten jednoduchý vzor využíván neobyčejně dlouho.

Dobrá, u císaře každopádně zabodoval. Z jakéhosi důvodu to však Mrakoplašovi příliš jistoty nedodalo. Ten muž totiž v mágovi vzbudil dojem člověka, který je přinejmenším stejně nebezpečný jak svým přátelům, tak nepřátelům.

Vzpomněl si na dny, kdy byl velice mladý student, a na Ječila Kebuli. Každý chtěl být Ječilovým kamarádem, ale nějakým podivným způsobem, jakmile jste se dostali do jeho party, zjistili jste, že po vás najednou dupe Městská stráž, nebo vás alespoň pronásleduje, nebo vás někdo tluče ve rvačce, kterou jste nezačali, zatímco Kebule stál někde opodál a srdečně se bavil.

Kromě toho císař nejenže stál na Smrťově prahu, on už byl v předsíni, prohlížel si koberec a kritizoval věšák na klobouky. Člověk nemusel být politický génius na to, aby věděl, že jakmile takový vládce zemře, začnou se vyřizovat vzájemné účty dříve, než vychladne. Každý, koho alespoň jednou na veřejnosti nazval přítelem, bude mít od té chvíle předpokládanou životnost hmyzu, který se při západu slunce vznáší nízko nad hladinou pstruhového potoka.

Mrakoplaš poodešel od lebky, která se válela na dlažbě, a sedl si. Předpokládal, že by tady byla jistá možnost záchrany, ale jistě bude těžké přesvědčit Rudou armádu, že je třeba zachránit gumovou kachničku před utopením. A to by ho navíc opět uvrhlo do rukou Půvabného Motýla, a ta ho dokázala vyděsit skoro stejně jako císař.

Zbývalo mu jen věřit, že po všech těch dobrodružstvích bohové nemají v úmyslu nechat Mrakoplaše shnít ve vězení.

Ne, pomyslel si trpce, ti mají v úmyslu něco mnohem vynalézavějšího.

Ta trocha světla, která osvětlovala vězení, sem pronikala nevelkou mřížkou a měla vzhled zboží z druhé ruky. Nábytek se skládal z hromady něčeho, co patrně kdysi bývalo senem. A pak…

…se ozvalo tiché klepání na stěnu.

Jednou, dvakrát, třikrát.

Mrakoplaš zvedl lebku a opětoval signál.

Ozval se jeden úder.

Opakoval ho. Pak dva. Zaklepal dvakrát.

Tohle je známé. Rozhovor, který nemá obsah… to bylo jako být zpět na Neviditelné univerzitě.

"Prima," řekl a jeho hlas zazněl v klenutém prostoru ozvěnou. "Fakt, prima. Trés prisoner. Ale co si to

vyprávíme?"

Zazněl tichý škrábavý zvuk a jeden z velkých kamenů ve stěně se pomalu vysunul ze zdi a spadl Mrakoplašovi na nohu.

"Jauvajs!"

"Který velký hroch?" ozval se tlumený hlas.

"Cože?"

"Promiňte?"

"Cože?"

"Chtěl byste se poučit o klepacím kódu? Tím my se domlouváme mezi jednotlivými celami, víte? Jedno klepnutí znamená -"

"Promiňte, ale nedorozumíváme se právě teď?"

"To jo, ale ne úředně! Vězňům není… dovoleno… hovořit mezi sebou jen tak, hlasem…" Hlas zpomalil, jako kdyby si jeho majitel najednou vzpomněl na něco důležitého.

"Aha, no jasně," ušklíbl se Mrakoplaš. "Já pořád zapomínám. Tohle je… Visovis. Každý… poslouchá… nařízení…"

Mrakoplašův hlas se najednou vytratil také. Na obou stranách zdi nastalo dlouhé zamyšlené ticho.

"Mrakoplaši?"

"Dvoukvítku?"

"Co ty tady děláš?" nevěřil svému sluchu Mrakoplaš.

"Já tady hniju ve vězení."

"Já taky!"

"No u všech bohů! Jak je to dlouho?" řekl tlumený Dvoukvítkův hlas.

"Co? Co jak je dlouho?"

"Ale ty…, proč jsi tady…"

"Napsal jsi tu pitomou knížku!"

"Já jenom myslel, že to bude pro lidi zajímavé!"

"Zajímavé? Zajímavé?"

"Myslel jsem, že to lidé budou považovat za zajímavé nahlédnutí do jiné, cizí kultury. Nikdy jsem v neměl v úmyslu vyvolat tím nějaké potíže."

Mrakoplaš se opřel o stěnu na své straně. Ne, samozřejmě, že ne. Dvoukvítek nikdy nechtěl vyvolat žádné potíže. Někteří lidé už byli takoví. Poslední zvuk, který pravděpodobně uslyšíme těsně předtím než se vesmír složí jako domeček z karet, bude hlas nějakého podobně nevinného prosťáčka, který bude říkat: "A co se stane, když zatáhnu za tohle?"

"To snad musel být Osud, co tě sem přivedlo," řekl Dvoukvítek.

"Jo, to je přesně taková věc, v jakejch si libuje," zavrčel Mrakoplaš.

"Vzpomínáš, jaké to byly krásné časy, jak jsme si užívali?"

"Fakticky? Tak to jsem musel mít zavřený oči."

"Všechna ta dobrodružství!"

"Jo to. Ty myslíš, jako když jsme viseli někde hodně vysoko a tak…?"

"Mrakoplaši?

"No? Co?"

"Víš, že se mi hrozně ulevilo, teď, když vím, že jsi tady?"

"No to je vážně úžasný."

Mrakoplaš si vychutnával pohodlí zdi. Byl to jen chladný kámen. Cítil, že se o něj může skutečně opřít.

"Vypadá to, že tady každej má opis ty tvý knížky," řekl po chvíli. "Je to revoluční dokument. A když říkám opis, myslím skutečně opis. Zdá se, jako kdyby si ji vždycky opsali a originál pak poslali dál."

"Ano, tomu se u nás říká samizdat."

"Co to znamená?"

"To znamená, že kdo to chce mít, musí si to opsat a každý opis musí být stejný jako originál. No nazdar. Já myslel, že to bude jen taková zábavná legrace. Vůbec mě nenapadlo, že to lidi vezmou takhle vážně. Doufám jenom, že to nepůsobí příliš velký rozruch."

"No, tví revolucionáři jsou zatím jen ve stadiu hesel a vylepování plakátů, ale myslím, že kdyby je chytili, moc by jim to nepomohlo."

"No nazdar."

"Jak to, že jsi pořád ještě naživu?"

"To nevím. Myslím si, že na mě možná zapomněli. Tady se to občas stává, víš? To ty papíry. Někdo udělá špatný tah štětcem nebo zapomene opsat linku. Myslím, že se to stává velmi často."

"Tím chceš říct, že jsou tady ve vězení lidi a nikdo neví proč?"

"Přesně tak."

"Tak proč je potom nepustí?"

"Nejspíš se všeobecně myslí, že něco spáchat museli, jinak by nebyli ve vězení. A navíc naše vláda musí lidem ponechat něco, v co by mohli doufat."

"Jako třeba v novou vládu."

"No nazdar. Dej si pozor, za taková slova se u nás můžeš snadno dostat do vězení."

Lidé spí, ale Zakázané město nikdy. Pochodně osvětlovaly velkou kancelář celou noc, protože neúnavný chod císařství pokračoval.

A to, jak už řekl pan Čabajka, zahrnovalo především přesuny papírů.

Šest blahodárných větrů byl zástupcem oblastního správce langtangského okresu a byl ve své práci, kterou měl rád, velmi dobrý. Nebyl to zlý muž.

Pravda, měl asi tolik smyslu pro humor jako slepice na paprice. Ano, pravda je i to, že pro zábavu hrál na tahací harmoniku, silně nenáviděl kočky a po každém čajovém obřadu si osušoval ubrouskem horní ret způsobem, který poslední rok denně nutil manželku Šesti blahodárných větrů v duchu páchat vraždu. Peníze si ukládal ve zvláštní kožené tobolce, a kdykoliv udělal nějaký obchod, pečlivě si spočítal všechny drobné. Zvláště když za ním stála fronta.

Na druhé straně byl laskavý ke zvířatům a pravidelně dával malé příspěvky na dobročinné účely. Často obdarovával žebráky na ulicích, i když si výši darů zaznamenával do malého zápisníku, který neustále nosil u sebe, aby žebráky později nezapomněl navštívit při výkonu své oficiální funkce.

A nikdy nevzal lidem více peněz, než kolik skutečně měli.

Kromě toho, přestože byl v Zakázaném městě často zaměstnán i po soumraku, nebyl eunuch. Vojáci pochopitelně také nebyli eunuši, ale obyvatelé Zakázaného města tento jejich nedostatek obcházeli tím, že je úředně prohlásili za nábytek. Bylo ovšem zjištěno, že daňoví úředníci potřebují všechna zvýhodnění a pomoc, aby mohli úspěšně bojovat proti zločinům průměrného venkovana, který měl politováníhodné sklony vyhýbat se placení daní.

V budově byli mnohem horší lidé, než byl Šest blahodárných větrů, a byla to proto jen zcela neuvěřitelná náhoda, že jeho dveře z bambusu s papírovou výplní sklouzly stranou a odhalily sedm podivně vyhlížejících starých eunuchů, z nichž jeden byl dokonce na jakémsi kolečkovém zařízení.

Nejenže se ani jeden z nich neuklonil, natož aby poklekli. A on měl v té chvíli na hlavě oficiální červený klobouk a na něm bílý knoflík!

Muži vpochodovali dovnitř, jako kdyby jim kancelář patřila, a Šesti blahodárným větrům vypadl štětec z ruky. Jeden z mužů začal prorážet do stěn otvory a mluvil při tom nějakou strašlivou hatmatilku.

"Hele, koukněte se na to, ty stěny jsou akorát z papíru! Hele, hele, když si olíznete prst, tak tím projde jako nic!"

"Přivolám strážné a dám vás všechny zbičovat!" vykřikl Šest blahodárných větrů. Jeho vztek byl přece jen poněkud mírněn vysokým věkem podivných návštěvníků.

"So to říká?"

"Ale, říká, že zavolá vojáky."

"Ohó! To je ono! Prosím, nechte ho zavolat nějaký ty vojáky!"

"Ne, zatím o to pořád ještě nestojíme. Chovejte se normálně."

"To jako myslíš, abysme mu podřízli krk?"

"Já myslel mnohem normálnější normální chování."

"Ale tomu říkám normální já!"

Jeden ze starců přistoupil k oněmělému úředníkovi a široce se na něj usmál.

"Omluvte nás, vaše nejvyšší…, ale sakra jak je to slovo?… vozová plachto?… obrovský kameni?… jo, už to… vznešenosti, ale zdá se, že jsme se tak trochu ztratili."

Dva stařící se došourali za Šest blahodárných větrů a četli mu přes rameno, nebo spíš snažili se mu přes rameno přečíst, na čem právě pracuje. Někdo mu vytáhl z ruky poslední, ještě nedopsaný list.

"Co se tady píše, Profi?"

"Ukaž to… ‚První podzimní větry zachvějí květy lotosu. Sedm šťastných polen má zaplatit jedno prase a tři (tohle vypadá jako tři velké bedny na kolech) pod trestem, že mu bude (tady je nějaká hodně stylizovaná půlkulatá věc, nevím, co to je) vyplaceno větší množství ran. Z příkazu Šesti blahodárných větrů, výběrčího císařských požitků, Langtang'."

Mezi starými muži se najednou něco jako by změnilo. Teď už se usmívali všichni, ale způsobem, ze kterého bylo Šesti blahodárným větrům poněkud horko. Jeden z nich, se zuby zářícími jako démanty, se k němu naklonil a řekl špatnou achátštinou: "Tak ty jsi výběrčí daní, pane Kloboukovej knoflíku?"

Šest blahodárných větrů zapřemýšlel, zda by se mu podařilo přivolat stráž. Na těch starých mužích bylo něco děsivého. Oni nějak vůbec nebyli ctihodní. Vyzařovala z nich hrozba, a i když neviděl, že by měli nějaké zbraně, byl si najednou dokonale jistý, že kdyby se rozhodl volat o pomoc, nestačil by ze sebe vypravit ani jednu slabiku a byl by mrtev. Kromě toho, v krku cítil sucho a v kalhotách mokro.

"Na tom není nic špatného, být výběrčím daní," vypravil ze sebe.

"To my jsme přece neřekli," přikývl Všechny diamantové zuby. "Naopak, nikoho jsme tak rádi neviděli jako výběrčí daní."

"Naši nejoblíbenější, tihle výběrčí daní," přidal se další starý muž.

"Ušetřili nám spoustu práce a času," pokračoval Všechny diamantové zuby.

"No jasně," přikývl třetí starý muž. "Tak například to znamená, že se člověk nemusí trmácet od domu k domu a všechny pozabíjet, aby dostal těch pár cenností, prostě si jenom počká a zabije -"

"Gentlemani, mohu si vzít slovo?" Mluvčí měl mírně kozlí tvář, která nevypadala tak hrozně jako tváře všech ostatních. Ti děsiví muži se kolem něj shlukli a Šest blahodárných větrů slyšel ostré slabiky podivného a hrubého cizího jazyka.

"Cože? Ale dyť je to výběrčí daní! Na to přece výběrčí daní jsou!"

"So říká?"

"Pevný daňový systém je součástí a základem zdravé vlády, gentlemani. Prosím, věřte mi."

"Já tomu rozumím, až na ten ‚pevný daňový systém'!"

"No, prostě a jednoduše. Kdybychom zabili tohoto těžce pracujícího výběrčího daní, nepřineslo by nám to žádný užitek."

"Byl by mrtvej! Tomu já říkám užitečnej!"

Hovor ještě chvíli pokračoval v podobném duchu. Šest blahodárných větrů vyděšeně poposedl, když se skupinka najednou rozevřela a muž s kozlí tváří se na něj usmál.

"Moji oddaní přátelé jsou přešťastní z vaší… různé ryngle… malý nůž na sekání mořských řas… přítomnosti, vznešený pane," řekl Profi, zatímco za zády mu stál Bleskový Podrs a gesty znevažoval každé jeho slovo.

"A co kdyby sme z něj uřízli jenom kousek?"

"So říká?"

"Jak jste se sem dostali?" zeptal se Šest blahodárných větrů. "Vždyť všude stojí mnoho ostražitých vojáků?"

"Já věděl, že jsme něco minuli," prohlásil Všechny diamantové zuby.

"Byli bychom moc rádi, kdybyste nás provedl po Zakázaném městě," řekl Kozlí tvář. "Já se jmenuji… é… pan Vycpané střevo… myslím, že tak nějak byste to nazvali. Ano. Vycpané střevo, jsem si skoro jistý -"

Šest blahodárných větrů vrhl letmý pohled ke dveřím.

"- a jsme tady především proto, abychom se dozvěděli co nejvíce o vaší… hoře… různých bambusech… zvuku bublající vody v podvečeru… civilizaci!"

Zatímco hovořil, předváděl za jeho zády Bleskový Podrs velmi výmluvnou pantomimou, co oni s Brucem Hurigánem a jeho Kostnatými jezdci kdysi udělali jednomu výběrčímu daní. Byla to především rozmáchlá gesta rukou, co přitáhlo pozornost Šesti blahodárných větrů. Neslyšel žádná slova, ale to kupodivu v tomto případě jaksi ani nebylo potřeba.

"Proč s ním takhle mluvíš?"

"Čingisi, já jsem se ztratil. Mapy Zakázaného města neexistují. Potřebujeme průvodce."

Kozlí tvář se obrátil zpět k výběrčímu. "Možná že byste se dal přesvědčit a šel s námi?"

Vyjdeme ven, pomyslel si Šest blahodárných větrů. Ano! Tam jistě budou nějaké stráže!

"Ještě okamžik," prohlásil Všechny diamantové zuby, když výběrčí přikývl. "Vezmi si štětec a napiš, co ti budu diktovat."

O minutu později byla kancelář prázdná. Všechno, co zůstalo v kanceláři Šesti blahodárných větrů, byl onen zmíněný kus papíru, na němž stálo:

"Růže jsou růžové a fialky fialové. Sedm šťastných polen nechť dostane jedno prase a tolik rýže, kolik unese, protože jeho jméno je teď Jeden šťastný venkovan. Z příkazu Šesti blahodárných větrů, výběrčího císařských požitků, Langtang. Pomoc. Pomoc. Tomu, kdo to bude číst! Jsem zajatcem zlého eunucha. Pomoc."

Mrakoplaš a Dvoukvítek leželi ve svých oddělených celách a mluvili o starých dobrých časech. Alespoň Dvoukvítek mluvil o starých dobrých časech. Mrakoplaš rozšiřoval puklinu ve stěně stéblem slámy, protože nic jiného neměl. Bude to trvat několik tisíc let, než se dobere viditelného pokroku, ale byl rozhodnutý se nevzdávat.

"A dávají tady lidem taky najíst?" přerušil prozaickým dotazem neutuchající proud vzpomínek.

"Hm, někdy. Ale to víš, není to jako to skvělé jídlo v Ankh-Morporku."

"Vážně?" zamumlal Mrakoplaš a pokračoval ve své práci. Měl dojem, že se začíná hýbat malý kousek malty.

"Chuť uzenek pana Kolíka nikdy nezapomenu."

"To většina lidí."

"Je to zážitek na celý život."

"Spíš následky." Stéblo se zlomilo.

"Čert aby do toho!" Mrakoplaš se opřel o stěnu. "Co je tak důležitého na Rudé armádě?" zeptal se. "Podívej, vždyť je to jenom tlupa dětí. Obyčejná nepříjemnost!"

"Ano. Obávám se, že se tady věci tak trochu pomotaly," odpověděl mu Dvoukvítek. "Hm, slyšel jsi někdy tu teorii, že historie se pohybuje v kruzích?"

"Viděl jsem nějaký obrázky v jednom ze zápisníků Leonarda de Quirm -" nakousl Mrakoplaš odpověď a pustil se do práce dalším stéblem.

"To ne, víš, já myslím, že je jako kolo, co se otáčí. Kdybys stál na jednom místě, všechno se to kolem tebe za nějaký čas odehraje znovu?"

"Jo tohle. K sakru!"

"No, tak tady na to věří mnoho lidí. Myslí si, že historie začíná každé tři tisíce let znovu."

"To je možný," zabručel Mrakoplaš, který právě hledal další vhodné stéblo a Dvoukvítka moc neposlouchal. Pak mu došel význam slov. "Tři tisíce let? To je nějak málo, ne? Všecko? Začátek světa, oceány a inteligentní život vyvíjející se z absolventů uměleckých škol a všechny tyhle věci?"

"Ne, to je jenom… to ostatní. Skutečná historie začíná okamžikem, kdy císař Odraz jednoho slunce založil říši. První císař. A jeho služebník Velký mág. Je to samozřejmě jen pověst. Jenže je to také jedna z těch věcí, na které obyčejní lidé tolik věří. Dívají se na Velkou zeď a říkají, že něco tak úžasného mohlo být postaveno jen za pomoci kouzel… A Rudá armáda… to ve skutečnosti jistě byla jen skupina dokonale vycvičených válečníků. Ta opravdu první Rudá armáda, chápeš? Předtím to všechno byly jen zdivočelé, neukázněné davy. Tak nějak to všechno muselo být. Žádná magie. Velký mág přece nemohl doopravdy… To, na co lidé věří, je hloupost…"

"Hele a na co vlastně věří?"

"Říkají, že Velký mág oživil zem. Když se všechny armády země postavily proti Odrazu jednoho slunce, Velký mág… pouštěl draka."

"To mi připadá rozumný," přikývl na své straně zdi Mrakoplaš. "Když kolem zuří válka, udělej si hezkej den volna, to je moje heslo."

"Ne, ty tomu pořád nerozumíš. Tohle byl zvláštní drak. Chytal blesky na obloze a Velký mág si je ukládal do lahví a pak vzal cihlářskou hlínu a… upekl ji tím bleskem a udělal z ní celou armádu."

"Nikdy jsem neslyšel, že by byly zařízkadla na něco takovýho."

"Taky mají komické představy o převtělování…"

Mrakoplaš připustil, že to je pravděpodobně možné. Asi si tím vymýšlením krátili ty nekonečné hodiny s vodními buvoly. "Hej, až umřu, tak doufám, že se vrátím na svět jako… muž pohánějící vodního buvola, ale že se pak budu dívat opačným směrem."

"Hm… to ne," odpověděl Dvoukvítek. "Oni si vůbec nemyslí, že se vrátí. Hm… já to asi nevysvětluju dost jasně, že? …Ve vašem jazyce mi to tak nejde… oni věří na preinkarnaci. To je jako reinkarnace, ale pozpátku. Oni věří, že se narodíš dřív, než zemřeš."

"Ale? Vážně?" ušklíbl se Mrakoplaš, který soustředěně pracoval stéblem. "Úžasné! Nejdřív se narodí a pak umřou? Život před smrtí? Tak tohle až se lidi doslechnou, budou z toho celí pryč."

"No, to není přesně to, co… hm. Víš, všechno je to spojeno s předky. Každý by měl ctít své předky protože každý z nás se jednoho dne pravděpodobně stane předkem a… posloucháš mě?"

Ze stěny vypadl malý kousek malty. Na desetiminutovou práci to není špatné, pomyslel si Mrakoplaš. Než nastane příští doba ledová, budeme venku…

Pak mu došlo, že pracuje na stěně do Dvoukvítkovy cely. Spotřebovat několik tisíc let na to, aby se člověk probourał do vedlejší cely, to je přinejmenším plýtvání časem.

Začal na protější stěně. Škrab… Škrab…

Odněkud zazněl hrozný výkřik.

Škrabškrabškrab…

Zdá se, že se císař probudil," ozval se Dvoukvítkův hlas z díry ve stěně.

"To je něco jako mučení za časného rána, jo?" zajímal se Mrakoplaš. Začal bušit do kamenných kvádrů úlomkem kamene.

"Ona to snad ani není jeho vina. On prostě vůbec nerozumí lidem."

"Jak to?"

"Víš, jak většina dětí projde tím stadiem, kdy zašlapuje brouky a trhá mouchám křidélka?"

"Já to nikdy nedělal," oznámil mu Mrakoplaš. "Hmyzům se nedá věřit. Možná vypadají maličký, ale dovedou bejt pěknej prevít."

"Já myslel děti všeobecně."

"Aha. No a?"

"On je císař. Nikdo se mu neodvážil říct, že to není správné. Je to otázka toho, že to s ním prostě vyrostlo. Všech pět rodů mezi sebou bojuje o císařský trůn. Aby se mohl stát císařem, musel zabít svého synovce. Nikdo mu nedokázal říct, že to není správné, zabíjet lidi jen pro legraci. Rozhodně nikdo, kdo ze sebe vypravil alespoň první větu. A Hongové, Tangové, Sungové a McSweeneyové se navzájem zabíjejí celá staletí. To je součástí šlechtické slávy."

"McSweeneyové?"

"Velmi starý rod."

Mrakoplaš zachmuřeně přikývl. Bylo to pravděpodobně jako s chovem koní. Když žijete v systému, kdy většinou vyhrávají zrádní vrazi, nezbude vám nic jiného než vychovávat extra zrádné vrahy. Nakonec se ocitnete v situaci, kdy bude nebezpečné sklonit se nad kolébku.

Další výkřik.

Mrakoplaš začal kopat do zdi.

V zámku se otočil klíč.

"Oh," řekl Dvoukvítek.

Ale dveře se neotvíraly.

Nakonec se Mrakoplaš vypravil ke dveřím a uchopil velký železný kruh.

Dveře se pootevřely ven, ale ne příliš, protože za nimi leželo tělo nehybného strážného, které sloužilo jako nezvyklá, ale velmi účinná dveřní zarážka.

Ve dveřích byl zasunut klíč navlečený na velkém kovovém kruhu a na kruhu byl celý chomáč dalších klíčů.

Nezkušený vězeň by se dal prostě a jednoduše na útěk. Ale Mrakoplaš měl v oboru přežití postgraduál a věděl, že v podobných situacích je nejlepší osvobodit nejdříve všechny ostatní vězně, každého krátce Poplácat po zádech, říci: "Rychle! Přijdou pro tebe během pár minut!" a pak si hezky nenápadně sednout někam do koutka a počkat, až zvuky pronásledovatelů utichnou v dálce.

Nejdřív otevřel dveře do Dvoukvítkovy cely.

Mužíček byl mnohem vyhublejší a špinavější, než jak ho naposled viděl, měl řídký vous, ale zůstávala mu jedna charakteristická věc, kterou si Mrakoplaš tak dobře pamatoval - široký, upřímný a důvěřivý úsměv naznačující, že cokoliv ošklivého, co se mu právě děje, je zavinění nějakou směšnou chybou a bude už brzo vyřešeno někým rozumným k všeobecné spokojenosti.

"Mrakoplaši! Jsi to ty! Vážně už jsem nevěřil, že tě ještě někdy uvidím!" řekl človíček.

"Jo, já taky doufal v něco podobnýho," přikývl Mrakoplaš.

Dvoukvítek vrhl pohled na ležícího strážného.

"Je mrtvý?" zeptal se. Mluvil o muži, kterému ze zad pod levou lopatkou trčela polovina meče.

"Je to velmi pravděpodobné."

"To jsi udělal ty?"

"Já byl v cele!"

"Úžasné! To je skvělý trik!"

Mrakoplaš si vzpomněl, že navzdory dlouhodobému působení onoho očividného faktu, Dvoukvítek odmítl vzít na vědomí, že jeho společník nemá větší magické schopnosti než obyčejná kuchyňská moucha. Bylo zbytečné ho přesvědčovat. Znamenalo by to jen, že na seznam jeho neexistujících vlastností by přibyla ještě skromnost.

Postupně zkoušel ostatní klíče v zámcích okolních cel. Z vězení se vynořovali další ubožáci a mžourali v silnějším světle chodby. Jeden z nich, který se musel mírně natočit, aby prošel úzkými dveřmi cely, byl Tři buvoli v chomoutu. Vypadal, jako kdyby ho někdo zbil, ale na druhé straně to mohl být jen pokus onoho člověka přilákat pozornost Tří buvolů v chomoutu.

"Tohle je Mrakoplaš," představil svého společníka pyšně Dvoukvítek. "Velký mág. Víš, že zabil ze své cely přes zeď strážného?"

Uctivě prozkoumali mrtvého.

"Já to nebyl," zkusil to Mrakoplaš.

"A jak je skromný!"

",Dlouhý život lidskému snažení!'" prohlásil Tři buvoli v chomoutu opuchlými rty.

",A já si dám tuplák!'" přidal se Mrakoplaš. "Tady klíče ten velký chlap, ony od dveže, tak vy pusť člověk ven, čopčop, ať se mlska!"

Jeden z vězňů se dobelhal na konec chodby.

"Tam je taky mrtvý strážný," oznámil, když se vrátil.

"Já to neudělal," zkoušel to znovu Mrakoplaš. "Přál jsem si sice, aby byli mrtví, to jo, ale -"

Lidé od něj pomalu odstoupili. Není příjemné zdržovat se blízko člověka, který svým přáním dokáže něco takového.

Kdyby to bylo v Ankh-Morporku, někdo by se pravděpodobně ušklíbl a řekl: "Jo, jasně, on je asi s pomocí magie bodnul do zad, co?" Ale to proto, že lidé v Ankh-Morporku znali Mrakoplaše a věděli, že když si skutečný mág přál vaši smrt, nezbyla vám žádná záda, do kterých by se dalo něco zabodnout.

Tři buvoli v chomoutu byl schopný zvládnout technicky složitý proces odemykání zámků. Otevřel několik dalších dveří…

"Lotosový květ?" řekl Mrakoplaš.

Zachytila se paže Tří buvolů v chomoutu a usmála se na Mrakoplaše. Za ní se z cely vynořovali další členové kádru.

Pak se podívala na Dvoukvítka a k Mrakoplašovu úžasu vykřikla a vrhla se mu kolem krku.

",Prodloužené pokračování dceřiné náklonnosti!'" zvolal Tři buvoli v chomoutu.

",Vyhlídni si úkryt, než udeříš!'" zabručel Mrakoplaš. "Hm. Co se to tady vlastně děje?"

Jedna velmi malá bojovnice Rudé armády ho zatahala za okraj roucha.

"On je její táta," sdělila mu fistulkou.

"Nikdy jsi mi neřekl, že máš děti!"

"Určitě jsem ti to říkal. Častokrát," odpověděl mu Dvoukvítek a vymanil se z dívčina objetí. "A kromě toho… to je dovoleno."

"Ty jsi ženatý?"

"Byl jsem. Jsem si jistý, že jsem ti to řekl."

"Tak to jsme v té chvíli museli právě před něčím utíkat. Takže ona existuje paní Dvoukvítková, jo?"

"Nějakou chvíli existovala," řekl Dvoukvítek a po jeho věčně milém, usměvavém obličeji přeběhl kratičký záchvěv něčeho, co vypadalo skoro jako hněv. "Už, bohužel, nikoliv."

Mrakoplaš se zadíval stranou, protože to bylo lepší než se dívat Dvoukvítkovi do tváře.

Nakonec se objevila i Půvabný motýl. Zůstala stát přede dveřmi cely s rukama sepjatýma před sebou a s očima ostýchavě sklopenýma k zemi.

Dvoukvítek se k ní rozeběhl. "Motýle!"

Mrakoplaš se zadíval na majitelku králíčka.

"To je další dcera, Perlo?"

"Jo."

Malý človíček se vrátil k Mrakoplašovi a za sebou táhl obě dívky.

"Už ses seznámil s mými dcerami?" volal. "Tohle je Mrakoplaš, který -"

"Už jsme měly tu čest," přikývla Motýl zachmuřeně.

"Jak jste se sem všichni dostali?"

"Bojovali jsme, jak nejlépe jsme uměli," odpověděla Motýl, "ale bylo jich příliš mnoho."

"Doufám, že jste se nepokusili vyrvat jim jejich zbraně," řekl Mrakoplaš tak sarkasticky, jak se jen odvážil.

Motýl se na něj ošklivě podívala. "Promiň."

"Dvě ohnivé byliny říká, že za to všechno může systém," ozvala se Lotosový květ.

"Vsadil bych se, že už má ten lepší systém vymyšlenej," ušklíbl se Mrakoplaš a podíval se na skupinu vězňů.

"To oni většinou mívají. Ostatně, kde vlastně je?"

Dívky se ohlédly.

"Nevidím ho," řekla Lotosový květ. "Ale myslím, že když se na nás vrhli vojáci, položil život za naši věc."

"Proč?"

"Protože vždycky říkal, že to bychom měli udělat. Stydím se, že jsem to také neudělala, ale zdálo se, že nás chtějí jen zajmout, ne zabít."

"No, já ho neviděla ani tam," řekla Půvabný motýl. Vyměnila si pohled s Mrakoplašem. "Myslím…, že tam vůbec nebyl."

"Ty myslíš, že ho chytili už předtím?" zeptala se jí Lotosový květ.

Půvabný motýl se znovu podívala na Mrakoplaše. Napadlo ho, že zatímco Lotosový květ zdědila Dvoukvítkův pohled na svět, druhá dcera se musela zvrtnout po své matce. Uvažovala spíš jako Mrakoplaš to znamená o každém si myslela to nejhorší.

"Možná," řekla.

",Učiňme podstatnou oběť společnému bohu,'" řekl Tři buvoli v chomoutu.

",Každou minutu se zrodí jeden takový podvodník,'" řekl nepřítomně Mrakoplaš.

Jak se zdálo, Motýl se vzpamatovala.

"Tak nebo tak, musíme téhle příležitosti využít."

Mrakoplaš, který už vykročil ke schodišti, ztuhl.

"Co - ale přesně - tím chceš říct?"

"Copak to nechápeš? Jsme uvnitř Zakázaného města a ve velké skupině."

"Já ne!" vykřikl Mrakoplaš. "Já nikdy nebyl ve velký skupině! Já byl vždycky opuštěnej!"

"Nepřítel nás sem přivedl a teď jsme volní -"

"Díky Velkému mágovi," upozornila Lotosový květ.

"- a musíme chytit příležitost za vlasy."

Zvedla meč jednoho z padlých strážných a dramaticky s ním zamávala ve vzduchu.

"Musíme udeřit jako bouře! Zaútočit na palác, přesně jak říkal Dvě ohnivé byliny!"

"Vždyť je vás jenom třicet!" nevzdával se Mrakoplaš. "Vy nejste žádná bouře! Ani jarní přeháňka ne!"

"Uvnitř města nejsou skoro žádné stráže," pokračovala Motýl tvrdohlavě. "Kdyby se nám podařilo přemoci ty kolem císařova apartmá -"

"Všechny vás pobijou!"

Obrátila se přímo k němu. "Pak alespoň zemřeme pro něco!"

",Omyjte stát krví mučedníků,'" zaduněl bas Tří buvolů v chomoutu.

Mrakoplaš se otočil a zamával obrovi prstem přímo pod nosem, protože výš nedosáhl.

"Ještě jednou z huby vypusť takovou pitomost, a já ti na mou duši jednu fláknu!" zařval a pak zbledl, když si uvědomil, že právě vyhrožuje muži třikrát těžšímu, než je sám.

"Poslouchejte mě chvilku, jo?" řekl a trochu se uklidnil. "Znám lidi, kteří mluví o strádání a obětování se v zájmu všeobecnýho blaha. Ale ať mě čert vezme, jestli jsou to někdy oni! Když uslyšíte někoho křičet ‚kupředu, odvážní soudruzi!', stačí se rozhlídnout a zjistíte, že je schovanej za pořádně velkým kamenem a na hlavě má jedinou zaručeně šípovzdornou helmu. Rozumíte?"

Zarazil se. Revolucionáři se na něj dívali, jako kdyby právě zešílel. Hleděl do jejich mladých, dychtivých tváří a cítil se najednou velice starý.

"Ale jsou přece věci, za které stojí zemřít," řekla Motýl.

"Ne, to teda nejsou! Protože život máš jenom jeden, zato takovejch věcí, o jakejch mluvíš, najdeš na každým rohu pět!"

"Dobrý bože, jak můžeš s takovou filozofií žít?"

Mrakoplaš se zhluboka nadechl.

"Dlouho."

Šest blahodárných větrů si myslel, že je to skvělý plán. Ti strašliví stařici byli ztraceni v Zakázaném městě. I když měli nesmírně odolný vzhled, stejný jako přirozená bonsaj, pokroucená borovice, která navzdory vichřicím přežila na skoro holém skalisku byli přece jen velmi staří a nijak zvlášť ozbrojení.

Proto je vedl směrem k tělocvičně.

A když se ocitli uvnitř, začal ze všech sil křičet. K jeho údivu se starci nedali na útěk.

"Už ho můžeme zabít?" zeptal se Bleskový Podrs.

Několik tuctů svalnatých mužů přestalo bušit do silných dřevěných špalků a hromad cihel a s podezřívavými výrazy se obrátilo ke skupince.

"Máš nějakej nápad?" zeptal se Cohen pana Čabajky.

"No nazdar. Vypadají jako pěkně ostří hoši, co?"

"Napadá tě něco civilizovanýho?"

"Nic. Obávám se, že teď je to na tobě."

"Hahá! Hahá! Tak na todlecto jsem čekal," rozzářil se Caleb Rozparovač a dral se dopředu. "Cvičil jsem celý dni, no ne? Se svým dubovým špalkem!"

"To jsou nindžové," oznámil jim pyšně Šest blahodárných větrů, když se dvojice mužů vydala ke dveřím a zavřela je. "Nejlepší válečníci na světě! Okamžitě se vzdejte."

"To je zajímavý," řekl Cohen. "Hej, ty tam, v tom černým pyžamu… to jsi zrovna vylezl z postele? Kdo je tady z vás nejlepší?"

Jeden z mužů upřel na Cohena pohled a rukou udeřil do blízké stěny. Zůstal v ní dolík.

Pak se podíval na výběrčího daní a řekl: "Co jste nám to přivedl za staré hlupáky?"

"Myslím, že jsou to barbarští nájezdníci," odpověděl výběrčí.

"A jak to - hele, jak to ví? Dyť nosíme tyhle kousavý kalhoty, jíme vidličkou a vůbec všecko…"

Náčelník nindžů se ušklíbl. "Hrdinští eunuši? Pár dědoušků?"

"Komu říkáš eunuchu?" zavrčel na něj Cohen.

"Mám mu předvést, co jsem nacvičil se svým kusem týku?" nabízel se Caleb a revmaticky poskakoval z nohy na nohu.

Nindža se podíval na fošnu.

"Do toho neuděláš ani dolík, starče," prohlásil.

"Tak pozoruj," odsekl mu Caleb. Držel fošnu na délku paže před sebou. Pak zvedl druhou ruku, a když míjel dlaní rameno, bolestivě zasykl.

"Pozoruješ tu ruku? Pozoruješ tu ruku?"

"Pozoruju," přikývl nindža a stěží zadržoval smích.

"Výborně," řekl Caleb. Pak kopl muže mezi nohy, a když ten se sehnul bolestí, udeřil ho fošnou přes hlavu. "Ale byla to chyba," poučil nindžu, "protože jsi měl pozorovat tuhle nohu."

A to by bylo bývalo všechno, kdyby tam ovšem byl jen jeden nindža. Teď se ozvaly nárazy odhazovaných bambusových holí a tichý šustot vytahovaných dlouhých zakřivených mečů.

Horda se semkla. Bláznivý Humoš odhodil deku a odkryl tak jejich zbrojnici, i když sbírka zubatých čepelí vypadala na první pohled mnohem domáčtěji než ty štíhlé lesklé hračky, kterými vládli nepřátelé Stříbrné hordy.

"Profi, proč neodvedeš pana výběrčího někam za roh, aby se mu náhodou něco nestalo?" řekl Čingis.

"To je šílenství!" vykřikl Šest blahodárných větrů. "Jsou to nejlepší válečníci na světě a vy jste jenom staří lidé! Vzdejte se a já se pokusím získat pro vás nějaké úlevy!"

"Uklidněte se, uklidněte se," naklonil se k němu pan Čabajka. "Nikomu se nic nestane, tedy alespoň metaforicky."

Čingis Cohen několikrát zkusmo máchl mečem.

"Prima, hoši," prohlásil nakonec, "tak sem s tím vaším nejlepším nýmandžem!"

Šest blahodárných větrů s hrůzou přihlížel, jak se horda sevřela a zaujala čtvercovou formaci.

"Ale to přece bude strašlivý masakr!" zvolal.

"Obávám se, že ano," přikývl pan Čabajka. Sáhl do kapsy pro balíček peprmintových bonbonů.

"Kdo jsou ti staří muži? Co vlastně dělají?"

"Zabývají se většinou barbarským hrdinováním," odpověděl mu pan Čabajka. "Zachraňují princezny, vykrádají chrámy, bojují s obludami, plení města, zkoumají prastaré, hrůzou opředené zříceniny… takové ty věcičky."

"Ale vždyť vypadají dost staře na to, aby mohli být mrtví! Proč to všechno dělají?"

"Pan Čabajka pokrčil rameny. "Oni nikdy nic jiného nedělali."

Napříč místností proletěl v sérii salt a s bojovým křikem na rtech nindža s mečem v každé ruce. Cohen jej čekal v postavení, které se spíše podobalo pozici odpalovače v baseballu.

"Napadlo mě," nadhodil po chvilce pan Čabajka, "jestli jste někdy slyšel slovo ‚evoluce'?"

Dvojice válečníků se srazila. Ve vzduchu se něco krátce zamíhalo.

"Nebo ‚přežití schopnějších, přirozený výběr'?" pokračoval pan Čabajka.

Křik neustával, ale už nebyl bojový.

"Nestačil jsem pohledem sledovat jeho čepel," vydechl užasle Šest blahodárných větrů.

"Ano. To se lidem často stává."

"Ale… jsou tak staří! Musí jim být mnoho let!"

"Jistě," souhlasil učitel a zesílil hlas, aby přehlušil okolní hluk. "Víte, to je právě ono, jsou barbarskými hrdiny hrozně moc let."

Výběrčí mlčky zíral.

"Nechcete cukrátko?" nabídl mu pan Čabajka, když kolem produnělo křeslo Bláznivého Humoše, před nímž prchal muž se zlomeným mečem a neodbytnou touhou zůstat naživu. "Přišel byste na to, že pokud se nějakou chvíli zdržujete s hordou, pomáhá to."

Aroma z nabízeného papírového sáčku dýchlo na Šest blahodárných větrů jako závan z plamenometu.

"Jak vám může fungovat čich, když sníte něco takového?"

"Ten vám právě nefunguje," odpověděl pan Čabajka spokojeně.

Výběrčí daní pozoroval okolní scénu. Boj byl rychlý a zuřivý, ale poměrně jednostranný. Horda bojovala přesně tak, jak se to dalo od lidí jejího věku čekat - pomalu a opatrně. Veškerá aktivita byla na straně nindžů, ale bez ohledu na to, jak dovedně byla vržena bojová hvězdice nebo jak rychle byl veden kop či rána, nakonec se ukázalo, že cíl - bez jakékoliv viditelné námahy - nebyl na místě, kam útok směřoval.

"Když už máme tu chvilku a můžeme si popovi, dat," začal pan Čabajka právě ve chvíli, kdy se do stěny nad hlavou výběrčího daní zarazilo něco s mnoha čepelemi, "napadlo mě: nemohl byste mi říci něco o tom velkém kopci nad městem? Je to velmi zvláštní útvar."

"Cože to?" zeptal se Šest blahodárných větrů nepřítomně.

"Ten velký kopec za městem."

"Vy byste chtěl slyšet něco o tom kopci? Teď?"

"Zeměpis je můj koníček."

Něčí ucho udeřilo Šest blahodárných větrů do ucha.

"Eh. No. My mu říkáme Velký kopec… podívejte, co dělá s tím svým…"

"Je takový výjimečně pravidelný. Myslíte, že je to přírodní útvar?"

"Cože? Že je to… Och… já nevím, říká se, že vznikl před tisíci lety. Během strašlivé bouře. Když zemřel první císař. Teď ho má! Teď ho zabije! Určitě ho… Jak to udělal?"

Šest blahodárných větrů si najednou vzpomněl, jak jako malý chlapec hrával se svým dědečkem Su Dah Mord-san. Stařec vždycky vyhrál. Bylo jedno, jak pečlivě si hoch připravoval svou strategii, zjistil, že dědeček se zcela nevinným výrazem položil svou kostku přímo na klíčové pole, a to těsně předtím, než hoch udělal tak dlouho připravovaný velký tah. Předek strávil hraním Su Dah celý život. A boj probíhal přesně tak.

"No tohle," vydechl Šest blahodárných větrů.

"Správně," přikývl pan Čabajka. "Oni mají celoživotní zkušenost s tím, jak neumírat. Jsou v tom vážně moc dobří."

"Ale… proč tady? Proč sem vlastně vůbec přišli?"

"My tady chceme spáchat loupež," vysvětloval mu pan Čabajka.

Šest blahodárných větrů s pochopením přikývl, poklady Zakázaného města byly příslovečné. Slyšel o nich pravděpodobně i ten nejposlednější z duchů živících se lidskou krví.

"Mluvící váza císaře P'gi Tai?" řekl.

"Ne."

"Nefritová hlava Sung Chc'Te Li?"

"Také ne. Chyba. Obávám se, že to neuhodnete."

"A co tajemství výroby hedvábí?"

"Dobrý bože, to je přece produkt bourců morušových. To ví každý. Ne. Něco mnohem dražšího."

To na Šest blahodárných větrů udělalo i proti jeho vůli skutečně dojem. Kromě jiného, teď už ze všech nindžů stálo na nohou jen sedm a s jedním z nich bojoval Cohen. Šermoval jednou rukou a druhou si při tom balil cigaretu.

A pan Čabajka viděl, jak se v očích tlustého výběrčího daní postupně objevuje poznání.

S ním to bylo taky tak.

Cohen se objevoval mezi lidmi jako potulná planeta v mírumilovné sluneční soustavě a vy jste cítili, jak vás bere do vleku, jednoduše proto, že jste si byli jistí, že nic podobného už se vám v životě nepřihodí.

Během školních prázdnin byl na poklidné výpravě za fosiliemi, když náhodou vklopýtal do tábora těchhle živoucích zkamenělin, které si říkaly horda. Byli celkem přátelští, přestože neměl ani zbraně, ani peníze. A přijali ho mezi sebe, protože znal věci o nichž oni neměli ani ponětí. A bylo to.

Rozhodl se hned a na místě. Muselo to snad být něco ve vzduchu. Najednou se mu před očima rozvinul celý jeho minulý život a on nenašel ani jediný den, který by byl veselý a zábavný. A pochopil, že buď se může přidat k hordě, nebo se vrátit do školy a zanedlouho - ochablé potřesení rukou, vlahý potlesk kolegů a penze.

V Cohenovi něco bylo. Možná to, čemu se říká charisma. Přehlušilo to dokonce i jeho obvyklý zápach kozla, který se přejedl chřestového kari. Všechno dělal špatně. Nadával lidem a vůči cizincům používal to, čemu pan Čabajka říkal velmi agresivní jazyk. Vykřikoval výrazy, které by každému jinému už dávno posloužily jako volná poukázka na krk podříznutý celou škálou etnicky zajímavých zbraní a prošlo mu to. Snad zčásti proto, že lidé vycítili, že v jeho slovech není bezprostřední výhrůžka, ale především proto, že to byl Cohen - určitý druh přírodní síly chodící po dvou.

Tak to zabíralo na všechno. Když například nebojoval s trolly, vycházel s nimi mnohem lépe než ostatní lidé, kteří si mysleli, že trollové mají stejná práva jako všichni ostatní. Tomu názoru propadli dokonce i někteří členové hordy, přestože jinak byli jeden krvežíznivější než druhý.

Jenže pan Čabajka viděl i tu bezcílnost jejich životů a jedné noci stočil hovor na možnosti, které se nabízejí v Aurientě.

Tvář Šesti blahodárných větrů jako by najednou ozářilo světlo poznání.

"Máte účetního?" zeptal se.

"Abych řekl pravdu, tak ne."

"Bude tahle loupež vykázána jako zisk, nebo jako základní kapitál?"

"Nad tím jsem nepřemýšlel. Horda neplatí daně."

"Cože? Nikomu?"

"Ne. Zdá se to být komické, ale jim nikdy jejich peníze nezůstanou dlouho. Velmi rychle se rozplynou v alkoholu, ženách a rozmařilém životě. Předpokládám, že z hlediska barbarského hrdiny by se právě tohle dalo považovat za daně."

Ozvalo se tiché "pop", když Šest blahodárných větrů odzátkoval malou lahvičku inkoustu a olízl si psací štětec.

"Jenže tyhle věci by se pravděpodobně daly zahrnout do povolených nákladů barbarského hrdiny," prohlásil. "Jsou součástí výrobního procesu a image. Pak tady samozřejmě máme náklady na opotřebování zbraní a ochranných oděvů… Rozhodně by mohli nárokovat přinejmenším jednu novou bederní roušku ročně -"

"Já se obávám, že si během toho století nenárokovali ani jedinou."

"A pak tady máme, samozřejmě, penzi."

"Ach. Tohle slovo neužívejte. Oni si myslí, že je sprosté. Ale svým způsobem to je právě to, proč jsou tady. Tohle je jejich poslední dobrodružství."

"To znamená, až ukradnou tu nesmírně cennou věc, o které mi nechcete nic říci, tak končí?"

"Správně. Rádi vás přijmeme mezi sebe. Mohl byste být barbarský… postrkovat fazole… kus provazu s uvázanými uzly… aha… účetní. Už jste někoho zabil?"

"Ne, já… nezabil. Ale vždycky jsem si myslel, že se dá pěkný masakr napáchat s dobře načasovanou poslední směnkou."

Pan Čabajka se rozzářil. "Ach ano, civilizace."

Poslední nindža se sice stále ještě držel vzpřímeně, ale namáhavě balancoval jen na jedné noze, protože druhou mu přejel svým masivním křeslem Bláznivý Humoš. Pan Čabajka poklepal výběrčího po rameni. "Omluvte mě na okamžik," řekl. "Víte, občas musím v tomhle stadiu zasáhnout."

Přešel k poslednímu nindžovi, který se zoufale rozhlížel. Krk mu svíraly čepele šesti mečů, jako kdyby byl hlavní postavou jakéhosi symbolického folklorního tance.

"Dobrý den," řekl pan Čabajka. "Rád bych vás upozornil, že tady Čingis, navzdory svému vzhledu, je skutečně velmi poctivý muž. Nechápe velká prohlášení a prázdná slova. Pokud vám mohu poradit, na vašem místě bych se vyhýbal větám typu ‚Raději zemřu, než bych zradil svého císaře' nebo ‚Jen do toho, tak už to se mnou skončete', pokud to nemyslíte opravdu vážně. Měl byste žádat o milost, stačí jednoduché gesto rukou. Také bych vám radil, abyste raději nekýval hlavou."

Mladý válečník vrhl koutkem oka pohled na Cohena, který mu úsměvem dodával odvahu. Nindža pak rychle mávl rukou. Meče se přestaly dotýkat jeho krku a zbraně mizely v pochvách. Bleskový Podrs ho udeřil obuškem do hlavy.

"To je dobrý," komentoval svůj čin, "nemusíte o tom mluvit, já ho nezabil."

"Au!" Cucák Vilda experimentoval s bambusovým nunčaku a udeřil se při tom za ucho. "Jak můžou, proboha, bojovat takovejma krámama?"

"So říká?"

"Ale tyhle věcičky, co vypadají jako ozdoby ke Dni prasečí hlídky, by se možná hodily," zabručel Hrbatý Vinca a natáhl se pro jednu vrhací hvězdici. "Jauvajs!" Vstrčil si pořezané prsty do úst. "Mizerný cizozemský zboží!"

"Ale ten kousek, kdy ten mládenec dělal salta pozpátku a v každý ruce měl velkou sekeru, ten byl fakticky efektní."

"Jo, to jo."

"Koukám, že ti tam pěkně uvázl meč. Copak jsi na to musel jít takovou silou?"

"Musel dostat lekci."

"Tak tam, kde teď je, mu bude houby platná."

"Sože to?"

Šest blahodárných větrů byl napůl v šoku a napůl se bavil.

"Ale… vždyť… viděl jsem tyhle strážné bojovat mnohokrát předtím! Nindžové jsou neporazitelní."

"Jo, to nám nikdo neřekl."

"Ale vy jste je všechny porazili!"

"Bodejť!"

"A přitom jste jenom eunuši!"

Ozvalo se náhlé zaskřípění oceli. Šest blahodárných větrů zavřel oči. Cítil, jak se ho alespoň na šesti místech na krku dotýká chladná ocel.

"Už zase to slovo," ozval se hlas barbara Cohena.

"Ale… vy… jste oblečeni… jako… eunuši…" zamumlal Šest blahodárných větrů a pokoušel se nepolykat.

Pan Čabajka ustoupil a nervózně se zasmál.

"Víte," začal velmi rychle, Jste příliš staří, než aby vás někdo považoval za strážné, a jako úředníci taky nevypadáte, tak jsem si myslel, že tohle bude nejlepší… é… skvělá maska -"

"Eunuch?" zařval Bleskový Podrs. "To chceš říct, že se na mě lidi dívali a mysleli si o mně, že se šmajchluju kolem a říkám ‚Helluo, Saltat'?"

Jako většina mužů, jimž testosteron prýštil i ušima, tak ani členové hordy nikdy do detailů nedoladili svůj přístup ke složitějším oblastem sexuality. Pan Čabajka, učitel do morku kostí, si navzdory čepeli na krku nedokázal odpustit malé poučení.

"To znamená něco jako ‚nenažranec tancuje', a ne, jak si ty myslíš, ‚ahoj, námořníku', což se řekne ‚heus nauta'," prohlásil. "A eunuši to stejně neříkají. Rozhodně ne běžně. Podívejte se, v Zakázaném městě je čest být eunuchem. Mnoho z nich zastává vysoké úřady v -"

"Ty se ale teď připrav na úřad nejvyšší, učiteli!" vykřikl Bleskový Podrs.

Cohen mu vyrazil meč z ruky.

"No tak, nic takovýho. Mně se to taky nelíbí," pokračoval, "ale je to jenom přestrojení. To by přece pro chlapa, kterej kdysi ukousnul medvědovi hlavu, nemělo vůbec nic znamenat, ne?"

"No, to ne… to jo…, ale hele… není to… teda, když jsme šli tam kolem těch mladejch dam, tak se tak podivně chichotaly…"

"No, třeba nám zbude chvilka času, abysme je později našli a opravdu je rozesmáli," navrhoval Cohen. "Ale měl jsi nám to říct, Profi."

"Omlouvám se."

"So? So říká?"

"On řekl, že jsi EUNUCH!" zařval Cucák Vilda Bláznivému Humošovi do ucha.

"Jasňaška!" nafoukl se pyšně Bláznivý Humoš.

"Cože? Co říkáš?"

"To sem já. V sely svý podobě!"

"Ale on řekl, že -"

"So? So říkáš?"

"Zapomeň na to. Tobě to může bejt stejně jedno, Humoši."

Pan Čabajka přeletěl pohledem zničenou tělocvičnu. "Kolik asi může být hodin?" nadhodil.

"Ach," zabublal Šest blahodárných větrů, který byl rád, že může alespoň částečně přispět k uvolnění situace. "My tady máme, považte, úžasné věčičky poháněné malými démonky a taková věčička vám řekne, kolik je hodin, i když slunce není -"

"Hodinky," přikývl pan Čabajka. "Ty máme v Ankh-Morporku taky. Jenže ti démonci se za nějaký čas vypaří, takže naše hodiny teď fungují na -" odmlčel se. "Zajímavé. Ve vaší řeči pro to nemáte slovo. Hm. Tvarovaný kov, který pracuje? Zubatá kola?"

Výběrčí daní se poněkud vyděsil. "Kola, která mají tesáky?"

"Jak říkáte tomu, co mele zrní?"

"Venkovani?"

"Ano, ale čím melou to obilí?"

"To nevím. Proč bych to měl vědět? To musí vědět především oni."

"Ano, řekl bych, že to říká vše," přikývl smutně pan Čabajka.

"Od východu slunce už uběhlo kolik hodin," ozval se Bleskový Podrs. "Proč nejdeme a nezabijeme každého, koho ještě najdeme v posteli?"

"Ne ne ne!" zarazil ho pan Čabajka. "Pořád vám říkám, že to musíme udělat správně."

"Mohl bych vám ukázat císařskou pokladnici," řekl Šest blahodárných větrů snaživě.

"Když dáte opici klíč od banánové plantáže, vždycky to špatně dopadne," zavrtěl hlavou pan Čabajka. "Nenapadá vás nic jiného, čím bychom je tak na hodinku zabavili?"

Hluboko v podzemí zatím stál muž a hovořil o vládě. Tím nejhlasitějším křikem, kterého byl schopen.

"Nemůžete bojovat jen pro ideu! Idea je jen věc!"

"Pak bojujeme za všechny chudé," řekla Motýl. O něco ustoupila. Z Mrakoplaše zlost tryskala jako pára.

"Jo? A potkala ses s nima někdy?"

"Já… viděla jsem je."

"Jo bezvadný. A čeho vlastně přesně chceš dosáhnout?"

"Chci lepší život pro lidi," odpověděla Motýl odměřeně.

"A ty si myslíš, že nějaké povstání a pár pověšených lidí k tomu stačí? No jo pocházím z Ankh-Morporku a u nás bylo bůhví kolik revolucí a kupa občanskejch válek, víc než vy máte… vlažnejch kačeních nohou, a víš co? Vládci tomu pořád vládnou! To oni vždycky!" Uctivě, nervózně a nechápavě se na něj usmívali. "Podívej se," pokračoval a promnul si čelo. "Všichni ti lidé na polích, ti od vodních buvolů… Když bude revoluce, tak pro ně bude všechno lepší, že?"

"Samozřejmě," přikývla energicky Motýl. "Už dále nebudou předmětem krutých a svévolných vrtochů Zakázaného města."

"Jo, to zní hezky," prohlásil Mrakoplaš. "Potom si budou tak nějak poroučet sami, že?"

"Přesně tak!" přikývla Lotosový květ.

"Podle vůle Výboru lidu," dodala k tomu Půvabný motýl.

Mrakoplaš si oběma rukama sevřel hlavu. "Přísahám," řekl, "že nevím, jak je to možné, ale mám tuhle prorockou předtuchu!"

Zdálo se, že to na všechny udělalo velký dojem. "Mám náhle neodbytný pocit," pokračoval, "že v tom vašem Výboru lidu moc poháněčů vodních buvolů nebude… slyším něco jako… vnitřní hlas, který mi říká - opravte mě, jestli se mýlím -, že větší část Výboru lidu právě teď stojí přede mnou, nebo se mýlím?"

"Pro začátek, samozřejmě," připustila Půvabný motýl. "Vždyť venkovani většinou neumějí ani číst, ani psát."

"A dalo by se čekat, že neumějí ani pořádně hospodařit," přikývl s vzácnou jasnozřivostí Mrakoplaš. "Vždyť to dělají teprve nějakých pár tisíc let."

"Myslíme si, to je pravda, že je mnoho vylepšení která by se dala udělat," souhlasila Motýl. "Pokud budeme jednat společně."

"Vsadil bych se, že budou moc rádi, když jim ukážete, jak na to," podotkl Mrakoplaš.

Upřel zachmuřený pohled na zem. Zaměstnání poháněče vodních buvolů se mu docela zamlouvalo. Bylo skoro tak dobré jako zaměstnání trosečníka. Toužil po tom způsobu života, kdy by se mohl opravdu soustředit na čvachtání bahna pod nohama a snít o tom, co představují oblaka putující po nebi, po životě, kdy jste mohli dovolit vlastním myšlenkám, aby dohonily vaše tělo, a nechat svůj mozek celé hodiny uvažovat o tom, kdy vodní buvol příště obohatí pole. Ale to asi bylo dost obtížné i bez toho, aby se to ještě někdo pokoušel vylepšit…

Chtěl říci: Jak můžeš být tak půvabná, a přitom tak nechápavá? To nejlepší, co můžeš pro venkovany udělat, je nechat je na pokoji. Ať v klidu pracují dál. Když začnou lidé, kteří umějí číst a psát, bojovat za ty, kteří to neumějí, skončí to pravidelně další velkou hloupostí. Jestli jim chcete vážně pomoci, postavte jim někde velkou knihovnu a nechte otevřené dveře.

Jenže tohle je Visovis. Takhle ve Visovisu myslet nemůžete. Tady se lidi naučili dělat to, co se jim řekne. Na to

přišla už horda.

Říše měla něco horšího než bič. Měla poslušnost. Bič v duši. Lidé poslouchali každého, kdo jim říkal, co mají dělat. Svoboda pro ně jednoduše znamenala to že jim někdo jiný říkal, co mají dělat. Budete všichni zabiti.

Jsem zbabělec. A i já vím o bojích víc než vy. Už jsem utekl z několika opravdu velkých.

"No, víte co? Měli bysme odsud vypadnout," řekl. Neohrabaně sebral meč jednomu z mrtvých strážných a už na druhý pokus se mu ho podařilo správně uchopit. Chvilku ho vážil v ruce, ale pak zavrtěl hlavou a odhodil ho stranou. Kádr vypadal o něco šťastněji. "Ale já vás nevedu," upozornil je Mrakoplaš. "Já vám jen ukazuju cestu, rozumíte? A mluvím o cestě ven je to jasný?"

Stáli a měli pomačkaný vzhled lidí, které někdo delší dobu ošklivě plísnil. Nikdo si netroufl promluvit, až se nakonec ozval Dvoukvítek, který tiše zašeptal:

"Tohle mívá často, víte. Ale pak většinou udělá něco strašlivě odvážného." Mrakoplaš si odfrkl.

Na vrcholku schodiště ležel další mrtvý strážce. Jak se zdálo, byla tady rychlá smrt nakažlivá.

A o zeď stál opřený svazek mečů. A k němu byl připevněn pergamenový svitek.

"Velký mág nás nevede ani celé dvě minuty a už máme tak výjimečné štěstí," upozorňovala ostatní Lotosový květ.

"Nedotýkejte se těch mečů," řekl Mrakoplaš.

"Ale co když narazíme na další strážné? Neměli bychom jim vzdorovat do poslední kapky krve?" pozvedla Motýl obočí.

Mrakoplaš se zatvářil nechápavě. "Ne. Dát se na útěk."

"Ach ano," usmál se Dvoukvítek. "A žít, abychom mohli bojovat s dalším dnem. To je ankh-morporské rčení."

Mrakoplaš si ovšem vždycky myslel, že smysl toho, že člověk dneska uteče, spočívá především v tom, aby mohl utíkat i zítra.

"Řeknu jen tolik," přikývl, "že lidi většinou nebejvají tajemně osvobození z vězení, natož aby za nejbližším rohem našli připravenej balík mečů a všechny strážný vyřazený z akce. Tohle vás nikoho nenapadlo?"

"A ještě s mapou!" přikývla Motýl.

Oči jí zářily. Pozvedla svitek pergamenu.

"To je mapa cesty ven?" hádal Mrakoplaš.

"Ne! To je mapa cesty do komnat císaře! Podívej, jak je tady pečlivě vyznačená! To je to, o čem tolikrát mluvil Dvě ohnivé byliny! Musí být v paláci! Měli bychom zabít císaře!"

"Více štěstí," zabručel Dvoukvítek. "Ale víte, co vám řeknu? Myslím si, že kdybychom s ním rozumně promluvili -"

"Copak jste neposlouchali? My nepůjdeme navštívit císaře!" zasyčel Mrakoplaš. "Nenapadlo vás, že stráže se navzájem nezabíjejí? Že se cely samy neodemykají? Že se po chodbách nepovalují svazky mečů, natož pergameny s mapou, která říká ‚Tudy, lidičky, jen do toho!'? A kromě toho nemůžete mluvit s někým, kdo z jídla pro dva nezvládne už ani předkrm z tý svý poloviny!"

"Ne," zavrtěla hlavou Motýl. "Z téhle příležitosti musíme vytěžit maximum."

"Všude bude množství stráží!"

"Dobrá, Velký mágu, budeš mít mnoho příležitostí!"

"A to si jako myslíš, že takhle lusknu prstama a strážnej padne k zemi? Pch! To bych si taky přál!"

"Tak tihle dva už to udělali," ohlásila Lotosový květ od východu z podzemí. Zatím ji Mrakoplaš uváděl do neomezeného úžasu. Teď z něho začínala mít skutečně strach.

"Náhoda!"

"Buďme vážní," ozvala se Půvabný motýl. "Zdá se, že máme v paláci tajné spojence. Pravděpodobně jsou to lidé, kteří každou minutu riskují své životy! Víme, že na naší straně je dokonce pár eunuchů."

"Předpokládám, že ti opravdu nemají co ztratit."

"Máš nějaký lepší nápad, Velký mágu?"

"Jo. Vrátit se do cel."

"Cože?"

"Tohle fakticky smrdí. Copak byste opravdu, ale tím myslím opravdu, zabili císaře?" Motýl zaváhala.

"Často jsme o tom mluvili. Dvě ohnivé byliny říkal, že kdybychom zabili císaře, zažehli bychom tím pochodeň svobody…"

"No, to by se vám líbilo. Podpalovat. Podívejte, vraťte se zpět do cel. Je to nejbezpečnější místo. Já vás tam zase pěkně zamknu a dám se na - vydám se na průzkum."

"Velmi odvážný návrh," přikývl Dvoukvítek. "To je pro něj typické," nafoukl se pyšně.

Motýl vrhla na Mrakoplaše pohled, kterého se už naučil obávat.

"To je vážně dobrý nápad," souhlasila. "A já tě doprovodím."

"Ale, myslím, že to bude velmi… nebezpečné," pospíšil si s námitkou Mrakoplaš.

"No nevím, co by se mi mohlo stát, když budu s Velkým mágem," usmála se Motýl.

"To je pravda," liboval si Dvoukvítek, "svatá pravda. Mně se s ním taky nikdy nic nestalo."

"Kromě toho," pokračovala Dvoukvítkova dcera, "mám mapu. A bylo by strašné, kdybys náhodou zabloudil a omylem vyšel ze Zakázaného města, že?"

Mrakoplaš se vzdal. Napadlo ho, že Dvoukvítkova bývalá choť musela být výjimečně inteligentní žena.

"No tak dobrá," souhlasil. "Ale nebudeš se mi plést do cesty. A budeš dělat, co ti řeknu, jasný?"

Motýl se uklonila.

"Veď mě, ó Velký mágu!"

"Já to věděl!" prohlásil dramaticky Bleskový Podrs. "Je to jed!"

"Ne ne! To se nejí. Tím si třete kůži," vysvětloval pan Čabajka. "Dívejte se. A budete to, čemu se v civilizaci říká čistí."

Většina hordy stála po pás v teplé vodě, každý muž paže stydlivě ovinuty kolem vlastního hrudníku. Bláznivý Humoš odmítl opustit bezpečí svého kolečkového křesla, a proto mu z vody vyčnívala jen hlava.

"Ono to dělá bublinky," hlásil Cohen, "a olupujou se mi kusy kůže a rozpouštěj se."

"To není kůže," uklidňoval ho pan Čabajka. "Copak z vás opravdu ještě ani jeden neviděl lázně?"

"Já jo," hlásil se Cucák Vilda. "Já v jedny zabil Šíleného biskupa z Pseudopolisu. Jsou tam -" nakrčil obočí, "bublinky a takový věci. A patnáct nahatejch panen."

"So řiká?"

"Na tom trvám. Patnáct. Dobře si to pamatuju."

"Jo, to by se mi líbilo víc. Jediný, čím se tady může člověk zabavit, je mejdlo, Co si šmydlá po kůži," stěžoval si Caleb Rozparovač.

Císaře podle rituálu do koupele doprovází dvaadvacet lazebnic," pochlubil se Šest blahodárných větrů. "Mohl bych skočit do harému a nařídit eunuchům, aby dámy vzbudili, jestli chcete. Myslím, že bychom to mohli zařadit pod reprezentaci."

Výběrčí daní se začal rozehřívat pro své nové zaměstnání. Usoudil, že i když barbarští hrdinové jako jednotlivci získali během své kariéry obrovské sumy, přišli téměř o všechno díky svým vedlejším činnostem (v duchu je zařadil do oblasti public relations) , bez nichž by prakticky jejich zaměstnání nebylo možné, a proto mají nárok na opravdu vysoký rabat.

Skutečnost, že nebyli registrováni u žádné instituce zabývající se poplatky, byla zcela podřadná. Tady šlo o princip. A o zájmy klienta, samozřejmě.

"Ne, žádné mladé dámy," zamračil se pan Čabajka. "Na tom musím trvat. "Teď se koupou kvůli tomu, aby byli čistí. Na mladé dámy bude spousta času potom."

"Až tady skončíme, mám rande," ozval se poněkud stydlivě Caleb Rozparovač a toužebně si vzpomněl na těch několik málo žen, se kterými si mohl v životě popovídat. "Má vlastní farmu a možná že bych se tam měl líp než ty kachny."

"Vsadím se, že tohle se Profimu nelíbí," přetrhl jeho úvahy Cucák Vilda. "Vsadím se, že řekne, že se to jmenuje vodní drůbež, a já říkám, aby sis dal pozor, aby tě nakonec jako kachnu taky nepodřízla."

"Hur, hur, hur!"

"So řiká?"

Šest blahodárných větrů se nenápadně přesunul k učiteli, zatímco horda zkoumala olej do koupele, a to hlavně tak, že ho jeden po druhém ochutnávali.

"Už jsem přišel na to, co chcete uloupit," řekl.

"Ale? Vážně?" řekl pan Čabajka se zájmem. Pozoroval právě Caleba, který zřejmě došel k názoru, že jeho přístup k životu možná nebyl až dosud tak úplně správný, a z toho důvodu si teď pokoušel udělat svým mečem manikúru.

"Je to legendární diamantová rakev, v níž byl pohřben Hu'š Ven!" triumfoval Šest blahodárných větrů.

"Ne, zase jste neuhodl."

"Och."

"Tak z koupele, pánové," zvolal učitel. "Myslím… ano… zvládli jste obchod, společenské vztahy -"

"- hur, hur, hur… pardon -"

"- a základní principy zdanění," pokračoval pan Čabajka.

"Fakt? A co to je?" zeptal se Cohen.

"No, to znamená, že všem, koho potkáš, sebereš skoro všechny peníze, co má," vysvětlil mu Šest blahodárných větrů a podal mu ručník.

"Tohle? Tak to jo, to dělám celý roky!"

"To ne, tys jim bral všechny peníze," zarazil ho pan Čabajka. "Právě v tom jsi dělal velkou chybu, příliš mnoho jsi jich zabil a ty, co jsi nezabil, jsi ožebračil."

"Tak to se mi strašlivě líbí," řekl Bleskový Podrs, zatímco se pokoušel vydolovat obsah dna své ušní šachty. "Chudáci obchodníci - my boháči."

"Ne ne ne!"

"Ne ne ne?"

"Jistě. To není civilizované!"

"Je to jako s ovcí," vysvětloval Šest blahodárných větrů. "Tu taky přece hned napoprvé nezabiješ a nestáhneš jí kůži. Naopak, rok co rok jí ostříháš vlnu." Horda se tvářila nechápavě.

"Jsou to lovci," zabručel po chvíli pan Čabajka. "To bylo nevhodné přirovnání."

"Je to tedy onen úžasný Zpívající meč Wongů, co chcete ukrást, že?" zašeptal Šest blahodárných větrů.

"Ne. A kromě toho ,ukrást' je chybné slovo. Nuže dobrá, gentlemani… možná že ještě nejste tak docela zcivilizovaní, ale jste příjemní a čistí a spousta lidí si myslí, že je to totéž. Myslím, že nastal čas k akci."

Členové hordy se narovnali. Teď se vraceli do krajů, kde se vyznali.

"Do trůnního sálu!" zvolal Čingis Cohen. Šest blahodárných větrů nebyl rychlý kombinátor, ale nakonec si

přece jen dal dvě a dvě dohromady. "Císař!" zvolal a zvedl ruce k ústům v hrůze promíšené zlomyslným potěšením. "Vy chcete unést císaře!"

Ve světle pochodní zableskly Cohenovy zuby, které odhalil ve vlčím úsměvu.

V chodbě vedoucí k soukromým prostorám císaře byli dva mrtví strážní.

"Poslyšte, jak je možné, že vás všechny zajali živé?" zašeptal Mrakoplaš. "Ti vojáci, co jsem viděl, měli obrovské meče. Jak to, že nejste mrtví?"

"Myslím, že nás chtěli mučit," odpověděla Motýl. "Deset z nich jsme zranili."

"Ale. A to jste na ně nalepili plakáty? Nebo jste jim zpívali revoluční písně, dokud nepadli? Dej si říct, někdo chtěl, abyste zůstali naživu."

Temná chodba klesala. Každý jejich krok způsobil hlasité skřípění a praskot prken v podlaze, takže si Mrakoplaš připadal jako v budově univerzity. Jenže v překrásném zářícím paláci, jako byl tenhle, něco takového nečekal.

"Říká se tomu slavičí podlaha," řekla Motýl, jako by věděla, co si myslí. "Truhláři dávali pod každý hřebík zvláštní kovovou podložku, aby se sem nikdo nemohl proplížit nepozorován."

Mrakoplaš se podíval na mrtvé strážné. Ani jeden z mužů nestačil vytáhnout meč. Přenesl váhu těla na levou nohu. Podlaha zaskřípěla. Pak na pravou nohu. Prkna zasténala.

"Pak tady něco není v pořádku," zašeptal. "Na takový podlaze se k nikomu nepřikradeš." Takže ty strážný musel zabít někdo, koho znali. Vypadněme odsuď…"

"Jdeme dál," zavrtěla Půvabný motýl rozhodně hlavou.

"Je to past. Někdo chce, abysme za něj udělali jeho špinavou práci."

Pokrčila rameny. "U té velké nefritové sochy zahneme doleva."

Byly čtyři hodiny ráno, doba před rozedněním. V oficiálních místnostech byly stráže, ale nebylo jich mnoho. Koneckonců, tyhle místnosti byly skoro v srdci Zakázaného města, chráněného vysokými zdmi a úzkými brankami. Nezdálo se, že by se mělo přihodit něco výjimečného.

K tomu, aby někdo stál celou noc na stráži před prázdnými místnostmi, bylo třeba zvláštního myšlení. Jedna velká řeka takové myšlení měl. Přesněji řečeno to byla jedna myšlenka. Ta mu teď pomalu rotovala v jinak prázdné hlavě.

Pojmenovali ho Jedna velká řeka, protože byl stejně velký a stejně rychlý jako řeka Vis. Každý čekal, že se stane zápasníkem čumo, ale neprošel testem inteligence, protože se mu nepodařilo sníst celý stůl.

Neuměl se nudit. Neměl na to dostatek představivosti. Ale protože hledí jeho obrovské helmy bylo tvarováno do výrazu kovové zuřivosti, neobyčejně zvelebil umění spát vestoje.

I teď šťastně podřimoval, i když podvědomě tu a tam vnímal nějaké to zaskřípění, jako když se pohybuje velmi opatrná myš.

Pak se najednou hledí jeho přilby zvedlo a zazněl hlas: "Zemřeš raději, než bys zradil svého císaře?"

Pak se ozval druhý hlas: "Ta otázka není žádný trik."

Jedna velká řeka zamrkal a pak sklopil zrak. Spatřil zjevení s obrovským mečem, sedící v kolečkovém křesle s vrzajícími kolečky. Špička zbraně mířila přímo na ono hloupé místo, kde se horní část jeho brnění tak docela nestýkala s částí spodní.

Pak Jedna velká řeka zaslechl třetí hlas: "Asi bych měl dodat, že posledních devětadvacet lidí, kteří odpověděli špatně, je… krájená sušená ryba… pardon… mrtvo."

Čtvrtý hlas: "A nejsme eunuši!"

Pátý: "So říká? Komu uřízli uši?"

Jedna velká řeka vynaložil veškerou námahu a pohnul myšlenkami.

"Myslím, že raději zůstanu naživu."

Muž s diamanty tam, kde měl mít zuby, ho přátelsky poklepal po rameni. "Správnej kluk," řekl. "Přidej se k hordě. Chlapa, jako jsi ty, bysme mohli potřebovat. Třeba jako dobývací stroj."

"Ty kdo?" zeptal se Jedna velká řeka.

"To je Čingis Cohen," představoval pan Čabajka. "Vykonal velké činy. Zabíjel draky. Ničil města. Jednou si koupil jablko."

Nikdo se nezasmál. Pan Čabajka už dávno zjistil, že horda nechápe, co je to jízlivost. Pravděpodobně to na ně nikdy nikdo nezkoušel.

Jedna velká řeka byl vychován k tomu, aby dělal, co se mu řekne. Celý život mu někdo přikazoval, co má dělat. Zařadil se proto za muže s diamantovými zuby, jelikož to byl ten druh člověka, kterého jste následovali, když vám řekl "za mnou".

"Ale víte, v paláci je přinejmenším deset tisíc mužů. kteří by raději zemřeli, než by zradili svého císaře," zašeptal Šest blahodárných větrů, když vykročili dál chodbou.

"To doufám."

"Někteří z nich budou na stráži kolem Zakázaného města. My jsme se jim zatím vyhnuli, ale stále ještě tam jsou. Nakonec se s nimi budeme muset vypořádat."

"To je skvělé," liboval si Cohen.

"Vůbec ne," zavrtěl hlavou pan Čabajka. "Ta věc s nindži, to byla jen taková legrace na vylepšení nálady -"

"- na vylepšení nálady -" zamumlal Šest blahodárných větrů.

"- ale o velký veřejný boj nestojíme. To by byl zbytečný zmatek."

Cohen přešel k nejbližší stěně, která byla ozdobena nádherným vzorem pávů, a vytáhl nůž.

"Papír," zabručel. "Mizernej papír. Stěny z papíru." Prostrčil hlavu do vedlejší místnosti. Ozval se fistulkový výkřik. "Hops. Promiňte, madam. Úřední kontrola stěn." Vytáhl hlavu s pobaveným úsměvem.

"Ale nemůžete přece procházet stěnami!" protestoval Šest blahodárných větrů.

"Proč ne?"

"No ale… vždyť to… jsou to zdi. Jak by to vypadalo, kdyby si každý procházel stěnami? K čemu si myslíte, že máme dveře?"

"Myslím, že jsou pro ty ostatní lidi," odbyl ho Cohen. "Kudy do trůnního sálu?"

"So to?"

"To je to jeho laterální myšlení," vysvětloval pan Čabajka, když se vydali za Cohenem. "Čingis je v jistém druhu laterálního myšlení velmi dobrý."

"Co je to laterální?"

"Ehm. Já si myslím, že je to jako svaly."

"Myslet svaly… Ano. Jasné," přikývl Šest blahodárných větrů.

Mrakoplaš se pomalu vsunul do prostoru mezi stěnou a sochou neobyčejně veselého psa, kterému visel jazyk z tlamy.

"Co teď?" zeptala se Motýl.

"Jak velká je Rudá armáda?"

"Naše počty jdou do tisíců," odpověděla váhavě.

"Ve Visovisu?"

"Ne. V každém městě máme kádr."

"A jseš si jistá? Už ses s nima setkala?"

"To by bylo nebezpečné. Jen Dvě ohnivé byliny ví, jak se s nimi spojit a…"

"Moc pěkné. No, víš, co si myslím já? Já si myslím, že někdo chce, aby byla revoluce. A vy všichni jste tak zatraceně poctiví a slušní, že mu to dá setsakra práci, aby ji zorganizoval. Ale jakmile máš jednou nějaké rebely, tak dokážeš cokoliv."

"To nemůže být pravda…"

"Takže i v mnoha ostatních městech jsou rebelové a konají tam statečné činy, co?"

"Dostáváme o tom průběžně hlášení!"

"Od našeho přítele Dvě byliny?"

Motýl se zamračila.

"Ano…"

"Začala jsi přemejšlet, co?" ušklíbl se Mrakoplaš. Starý dobrý šedý buňky se nám konečně začaly zahřívat, co? Výborně. Přesvědčil jsem tě?"

"Já… já nevím."

"Tak a teď se vraťme."

"Ne. Teď musím zjistit, jestli je to, co naznačuješ, pravda."

"A třeba při tom zemřít, jo? Dobrej bože, vy mě, lidi, občas přivádíte k zuřivosti. Hele, podívej se na tohle…"

Mrakoplaš došel ke konci chodby. Tam byly velké dveře" střežené dvěma nefritovými draky.

Rozrazil je dokořán.

Místnost za dveřmi byla poměrně nízká, ale velmi rozlehlá. Ve středu bylo velké lůžko pod baldachýnem. Bylo dost těžké rozeznat postavu, která v posteli ležela; ale zachovávala onu klidnou nehybnost, která naznačuje, že probuzení už je tady dost nepravděpodobné.

"Vidíš?" řekl. "Už… ho… zabili."

Tucet vojáků v místnosti obrátilo k Mrakoplašovi užaslé pohledy.

Za sebou uslyšel zaskřípění podlahy a pak několikeré zasvištění následované zvukem, jako když tluče vlhkou kůží o kámen.

Mrakoplaš se podíval na nejbližšího vojáka. Muž měl v ruce meč.

Po čepeli stékala jediná kapka krve, která se pak s dokonalým smyslem pro efekt na okamžik zastavila na špičce zbraně a spadla na zem.

Mrakoplaš se rozhlédl a pozvedl klobouk.

"Omlouvám se," řekl. "Není to náhodou místnost DMS20?"

A dal se na útěk.

Podlaha pod ním hlasitě zaskřípala a za zády někdo vykřikl jeho další přezdívku, která zněla: "Nenechte ho utéct!"

Nechte mě utéct, modlil se Mrakoplaš, prosím nechte mě utéct!

Když zahýbal za roh, uklouzl, proletěl papírovou stěnou a ocitl se v ozdobném rybníčku plném zlatých rybiček. Jenže Mrakoplaš na útěku měl kočičí, téměř samovykupitelské schopnosti. Voda se pod jeho nohama sotva zčeřila, jak se odrazil od hladiny a prchal dál.

Proběhl další stěnou a ocitl se v původní chodbě.

Za ním někdo těžce dopadl mezi cenné lekníny.

Mrakoplaš znovu vyrazil.

Od. To byla nejdůležitější věc v celém tom podvědomém úprku. Vždycky jste museli utíkat od. K se muselo postarat samo o sebe.

Seběhl dlouhé kamenné schodiště, dole se překulil a pak se namátkou rozeběhl jedním směrem chodbou.

Nohy už měl dokonale utříděné. Nejdříve ten bláznivě rychlý start, aby se dostal z okamžitého nebezpečí, a pak pravidelný dlouhý krok, aby mezi sebe a to položil co největší vzdálenost. V tom byl celý ten trik.

Historie mluví o běžci, který po bitvě urazil bůhvíkolik kilometrů, aby těm doma ohlásil vítězství. Byl tradičně považován za největšího běžce všech dob, ale kdyby domů běžel ohlásit zprávu o prohrané bitvě, byl by ho jistě předeběhl Mrakoplaš.

A přesto teď Mrakoplaše něco dohánělo.

Stěnou trůnního sálu tiše projel nůž a vyřízl do ní otvor velký zhruba tak, aby jím prolezl muž nebo projelo kolečkové křeslo.

Mezi muži hordy se ozvalo tiché mumlání.

"Bruče Hurigán nikdy nechodil zadem."

"Buď zticha!"

"Bruče Hurigán fakticky nikdy nehledal zadní dvířka!"

"Drž hubu!"

"Když Bruče Hurigán zaútočil na AI Káli, zaměřil útok přímo na hlavní strážní věž a vrhl se na ni v čele tisíců ječících mužů na velmi malých koních."

"To je pravda, ale… když jsem Bruce Hurigána viděl naposled, měl hlavu nabodnutou na kůlu."

"To jo, to jo, jasně. Ale bylo to alespoň nad hlavní bránou! Chápeš, takže se musel dostat dovnitř."

"Spíš jeho hlava."

"No tohle…"

Pan Čabajka byl více než vděčný. Pokoj, do kterého vstoupili, dokázal umlčet i hordu, přestože jen nakrátko. Byl samozřejmě obrovský, ale to nebyla jeho jediná pamětihodnost. Když Odraz jednoho slunce kdysi začal sjednocovat kmeny, země a malé ostrovní národy chtěl, aby byl postaven sál, který by řekl náčelníkům a vyslancům: tohle je největší místnost, ve které jste kdy byli, je nádhernější, než cokoliv jste si dokázali představit, a my tady takových místností máme víc.

Chtěl udělat dojem. Chtěl, aby to barbary zastrašilo natolik, že by se okamžitě a na místě podrobili. Nechť jsou tam obrovské sochy, řekl. A rozlehlé dekorační závěsy. Nechť jsou tam pilíře a reliéfy. Z té vznešenosti musí každý návštěvník ztratit řeč Nechť tato místnost každému říká: "Tohle je civilizace a ty se k ní buď přidáš, nebo zemřeš. Teď padni na kolena, nebo tě zkrátíme jinak."

Horda vzdala místnosti hold tím, že ji poctila krátkou prohlídkou.

Nakonec Bleskový Podrs řekl: "No, není to špatný, ale kam se to hrabe na dloubej dům našeho náčelníka ve Skundu. Dyť se podívejte, tady ani uprostřed nehoří oheň."

"Na můj vkus je to hrozně výstřední."

"So říká?"

"Typicky cizozemský."

"Já bych toho většinu vyházel, na zem bych pořádně nastlal čistou slámu a na stěny pověsil pár štítů."

"So říká?"

"Hele, stačilo by sem postavit pár stovek stolů a dal by se tady uspořádat skvělej mejdan!"

Cohen přešel ten velký kus k trůnu, který stál pod rozměrným, bohatě zdobeným baldachýnem.

"Koukněte se, postavili to pod deštník."

"Asi jim sem teče střechou. Těm taškám se nedá věřit. Dobrej rákosovej došek, a budeš mít nohy čtyřicet let v suchu."

Trůn byl z lakovaného dřeva, ale posázen spoustou drahokamů. Cohen si sedl.

"To je ono?" řekl. "Dokázali jsme to, Profi?"

"Jistě. Ale teď nám to ještě musí projít," přikývl pan Čabajka.

"Promiňte," nechápal Šest blahodárných větrů, "ale co jste dokázali?"

"Víte, co jsme to sem skutečně přišli uloupit?" Obrátil se k němu učitel. "Ne, co?"

"Říši."

Výraz na tváři výběrčího daní se nějakou chvíli nezměnil, ale pak bleskově přešel do zděšené grimasy.

"Myslím, že než budeme pokračovat, neuškodila by malá snídaně," řekl pan Čabajka. "Pane Větry, možná, že byste měl někoho zavolat?"

Výherci daní se křečovitě usmíval.

"Ale… vždyť… takhle přece nemůžete dobýt říši!" podařilo se mu nakonec vypravit z úst. "Musíte mít armádu, jako mají dobyvatelé a vojevůdci! Jenom tak sem přijít a… To je proti všem pravidlům! A… a… jsou tady tisíce stráží!"

"To ano, ale všechny jsou tam venku," upozornil ho pan Čabajka.

"Hlídají nás," přikývl Cohen.

"Ale ty přece hlídají skutečného císaře."

"To jsem já," přikývl Cohen.

"Jo?" podivil se Bleskový Podrs. "A voň někdo umřel a udělal tě císařem?"

"Na to nikdo zemřít nemusí," vysvětloval pan Čabajka. "Tomu se říká usurpování trůnu."

"To nevíš?" ušklíbl se na Podrsa Cohen. "Prostě akorát řekneš: Hele, Gunga Din, seš mimo mísu, jasný? Vodprejskni na nějakej ostrov, nebo -"

"Čingisi," začal pan Čabajka jemně, "myslíš, že bys mohl přestat mluvit s cizími lidmi tímhle poněkud útočným tónem? To není civilizované."

Cohen pokrčil rameny.

"Myslím si, že vás pořád ještě čekají velké obtíže nejen se strážemi, ale i s mnoha ostatními věcmi" upozornil pana Čabajku Šest blahodárných větrů.

"Možná že ne," naklonil Cohen hlavu ke straně "Řekni jim to, Profi."

"Ehm, viděl jste někdy císaře, pane Větry?" zeptal se pan Čabajka.

"Samozřejmě, že ne," odpověděl výběrčí. "Císaře přece neviděl skoro -"

Zarazil se.

"No a máte to. Myslí vám to dost rychle, pane Větry. Tak, jak se u nejvyššího císařského výběrčího daní očekává."

"Ale to nemůže fungovat, protože -" Šest blahodárných větrů se znovu zarazil.

"Nejvyšší císařský… já? Černý klobouk s rubínovým knoflíkem?"

"Jistě."

"A sojčí pírko, když budete chtít," zabručel Cohen velkomyslně.

Výběrčí, jak se zdálo, bleskurychle uvažoval.

"Takže…, co kdyby tady byl nějaký obyčejný okresní správce, který je nesmírně krutý ke svým podřízeným, hlavně ke svému do úpadu pracujícímu zástupci, a nepopiratelně zasluhuje pořádný výprask -"

"Jako hlavní císařský výběrčí daní můžete tyhle maličkosti řešit zásadně ve své pravomoci."

Vzniklo nebezpečí, že jestli se úsměv Šesti blahodárných větrů ještě o kousek rozšíří, upadne výběrčímu vrchní část hlavy.

"Co se týká zavedení nových daní," řekl, "často mě napadalo, že čerstvý vzduch je k mání hluboko pod cenou, která pokrývá výrobu -"

"Vašim návrhům budeme naslouchat s výjimečnou pozorností," řekl pan Čabajka. "Ale mohl byste mezitím zařídit tu snídani?"

"A taky svolat všechny ty pišišvory, co si myslej, že vědí, jak císař vypadá?" dodal Cohen.

Pronásledovatel se blížil.

Mrakoplaš se smykem přesunul za roh a tam mu cestu zastoupili tři strážní. Ne mrtví. Tihle byli živí až až a měli tasené meče.

Zezadu do něj někdo narazil, srazil ho k zemi a přeskočil ho.

Mrakoplaš zavřel oči.

Ozvalo se několik nárazů, zasténání a pak velmi podivný kovový zvuk.

Vydávala ho helmice, která se otáčela na zemi.

Někdo ho zvedl na nohy.

"To tady chceš ležet celý den?" zeptala se ho Motýl. "Pospěš si, nejsou daleko."

Mrakoplaš se podíval na nehybné strážné a nevesele se vydal za dívkou.

"Kolik jich tam je?" vypravil ze sebe.

"Teď sedm. Ale dva kulhají a jeden má potíže s dýcháním. Tak pojdi"

"Ty jsi je udeřila?"

"To vždycky takhle plýtváš dechem?"

"Ještě nikdy jsem nepotkal nikoho, kdo by dokázal prchat tak rychle jako já."

Zahnuli za další roh a téměř narazili na dalšího strážného.

Motýl udělala drobný krůček, otočila se na jedné noze a kopla vojáka za ucho takovou silou, že vylétl do vzduchu, otočil se kolem příčné osy a hlavou napřed dopadl na zem.

Zastavila se, několikrát se zhluboka nadechla a upravila si vlasy.

"Měli bychom se rozdělit," navrhla.

"Och, to ne!" zavrtěl hlavou Mrakoplaš. "Musím tě bránit!"

"Já se vrátím k ostatním. Ty se pokus někam odlákat strážné -"

"Tohle umíte všichni?" zeptal se Mrakoplaš.

"Samozřejmě," přikývla. "Říkala jsem ti, že jsme bojovali se strážemi. Když se teď rozdělíme, alespoň jeden z nás se jistě dostane na svobodu. Ti vrazi! Počítali, že z toho obviní nás!"

"A nesnažil jsem se ti to pořád vysvětlit? Ale hele, myslel jsem, že jste chtěli, aby byl mrtvej?"

"Chtěli, ale my jsme vzbouřenci! Tamto byly palácové stráže!"

"Nó -"

"Teď není čas. Sejdeme se v nebi."

Rozeběhla se.

"Hm."

Mrakoplaš se rozhlédl. Všechno kolem utichlo.

Na konci chodby se objevilo několik strážných, ale chovali se velmi opatrně, jako lidé, kteří se právě setkali s Motýlem.

"Támhle!"

"Je to ona?"

"Ne, je to on!"

"Chyťte ho!"

Znovu zrychlil, zahnul za roh a zjistil, že se ocitl ve slepé uličce, což znamená, že udělal smrtelnou chybu. Ale byly tam dveře. Kopnutím je otevřel, vběhl dovnitř a zpomalil…

Uvnitř bylo husté šero, ale podle zvuků odhadoval, že se ocitl v rozlehlém prostoru, a cosi ve vzduchu mu připomínalo atmosféru stájí.

Ve středu místnosti hořel nevelký oheň, který vrhal kolem slabé světlo. Mrakoplaš k němu pomalu doklusal a viděl, že oheň hoří pod obrovským kotlem, vysokým jako dospělý muž a plným tiše bublající rýže.

Když si jeho oči pomalu přivykly na šero, všiml si, že podél obou delších stěn obrovské místnosti jsou žíněnky a na nich tělesa podivných tvarů. Tělesa tiše chrápala.

Byli to lidé! Mohli někdy dokonce jako lidé i vypadat - ještě předtím, než někdo zhruba před sto lety řekl: "Zkusíme, jak velké a tlusté lidi dokážeme vypěstovat. A nespokojíme se s nějakými polovičatými výsledky."

Každý obr na sobě měl něco, co Mrakoplašovi připadalo jako ubrousek, a všichni šťastně pochrupávali vedle mis s rýží. V každé nádobě bylo tolik rýže, že by z ní popukalo dvacet obyčejných lidí, a spící ji měli po ruce pro případ, že by se v noci vzbudili a měli chuť si jen tak něco zakousnout.

Ve dveřích se zjevili dva z jeho pronásledovatelů a zastavili se. Pak začali velmi opatrně postupovat kupředu a při tom prakticky nespouštěli oči z pomalu se pohybujících pahorků.

"Oj, oj, oj!" vykřikl Mrakoplaš.

Strážní se zastavili a obrátili pohledy k němu.

"Vstáváme! Vstáváme. Chceme vidět povstání mocných!" Mrakoplaš uchopil velkou naběračku a začal s ní bušit do kotle s rýží.

"Tak vstávat! Dejte ty ruce z - ehm - toho, co snad najdete, a natáhněte si ponožky!"

Spáči se pohnuli.

"Oooorrr?"

"Oooaaoooor!"

Místnost se zatřásla, protože na zem dopadlo čtyřicet nohou podobných stromovým kmenům. Maso a tuk se přeskupily, takže teď jako by Mrakoplaše pozorovalo dvacet malých pyramid.

"Haaarooohhh?"

"Támhle ti lidé," ukazoval Mrakoplaš zoufale na své pronásledovatele, kteří začali pomalu ustupovat, "tihle chlapi s sebou mají obložené chleby s vepřovým!"

"Oorryorraaah?"

"Ooorrr?"

"A s hořčicí!"

"Ooorrr!"

Dvacet maličkých hlav se otočilo ke dveřím. K životu se probraly všechny specializované neurony o celkovém součtu osmdesát.

A zem se zatřásla. Zápasníci se s výrazy plnými naděje začali přesunovat k vojákům, a to pomalým poklusem, který mohla zastavit snad jen srážka s jiným zápasníkem nebo horskou stěnou.

"Ooorrr!"

Mrakoplaš se rozeběhl ke dveřím na druhém konci místnosti a proběhl jimi. Byl tam malý pokojík, kde seděla dvojice mužů a hrála Su Dah Mord-san, zatímco třetí přihlížel.

"Zápasníci jsou zápasníci," křikl na ně Mrakoplaš, "ale jestli se nepletu, teď je to splašený stádo!"

Muži odhodili hrací známky. "Hrom aby do toho, už zas? A není to snad ani hodinu, co jsme je naposled krmili!"

" Muži se chopili různých sítí, natahovali si kusy ochranných oděvů a vzápětí byl Mrakoplaš sám.

Z místnůstky vedly další dveře. Promyšleně se jimi protáhl. Neměl ve zvyku se protahovat dveřmi, a promyšleně už teprve ne, ale tentokrát si řekl, že ho to jistě uklidní.

Ocitl se v další chodbě. Proběhl jí co nejrychleji podle své zásady, že to, že vás momentálně nikdo nepronásleduje, není důvodem, aby člověk zpomalil.

Lord Hong skládal papír. Byl v tom odborník, protože když to dělal, soustředil na to veškerou pozornost. Lord Hong měl mysl pronikavou jako nůž, a k tomu ještě jako nůž s hodně zakřivenou čepelí.

Dveře sklouzly stranou. Strážný s tváří zarudlou během se vrhl na podlahu.

"Ó lorde Hongu, jenž je nejvyšším -"

"Jistě, samozřejmě -" přerušil ho lord Hong a naryhoval papír k obrácenému prolomení. "Tak co se zvrtlo tentokrát?"

"Pane?"

"Ptal jsem se, co se zvrtlo tentokrát?"

"No… zabili jsme císaře, jak bylo nařízeno -"

"Kým?"

"Můj pane! Vy sám jste to nařídil!"

"Ano?" zakýval mírně užasle hlavou lord Hong a složil papír podél.

Strážný zavřel oči. Měl vidění, velmi kratičké vidění, v němž nahlédl do budoucnosti. Zahlédl kůl. Pokračoval.

"Ale vězňové… nemohli jsme je nikde najít, můj pane! Pak jsme slyšeli, jak se někdo přibližuje, a pak… pak jsme zahlédli dva lidi, pane. Pronásledovali jsme je, ale ti ostatní mezitím zmizeli."

"Žádná hesla? Žádné revoluční plakáty? Žádný obžalovaný?"

"Ne, pane."

"Aha. Zůstaň tady."

Ruce lorda Honga pokračovaly v dokončování dokonalého origami, zatímco očima ulpěl na druhém muži přítomném v místnosti.

"Máš k tomu co říci, Dvě ohnivé byliny?"

Vůdce revolucionářů se zatvářil poněkud přihlouple.

"Rudá armáda nebyla nijak levná záležitost," pokračoval lord Hong. "Už jen samotné výdaje za tisk… A nemůžeš říci, že jsem ti nepomohl. Odemkli jsme dveře a pobili strážné a dali těm tvým lidičkám mapu a meče, nebo ne? A teď mohu těžko tvrdit, že zabili císaře, kéž by byl tisíc let mrtev, když po nich není ani vidu, ani slechu. Lidé by se příliš vyptávali. Těžko mohu zabít každého, ne? A jak se zdá, máme navíc v budově ještě nějaké barbary."

"Něco se muselo zvrtnout, můj pane." Dvě ohnivé byliny byl jako fascinován rukama, které bez jediné chyby dál skládaly papír.

"Jaká škoda. Nemám rád, když se věci nedaří. Stráž? Zmiz mi z očí. A tohohle vezmi s sebou. Budu muset vyzkoušet jiný plán."

"Můj pane!"

"Ano, Dvě ohnivé byliny?"

"Když jste…, když jsme se dohodli…, když bylo odsouhlaseno, že vám předám Rudou armádu, slíbil jste mi beztrestnost." Lord Hong se usmál.

"Oh ano, vzpomínám. Pokud se nepletu, řekl jsem, že nikdy nevydám ani ústní, ani písemný příkaz k tvé popravě, že? A své slovo musím dodržet, protože co bych jinak byl?"

Udělal poslední sklad, otevřel ruce a na lakovanou desku stolku položil malou složitou figurku. Dvě ohnivé byliny i strážný na ni upřeli oči. "Strážný… odveď ho!" přikázal lord Hong. Byla to překrásně poskládaná postavička muže. Ale jak se zdálo, na hlavu už nezbylo dost papíru.

Ukázalo se, že k nejužšímu dvoru patří nějakých osmdesát mužů, žen a eunuchů v různých stadiích ospalosti.

Byli udiveni tím, co viděli sedět na trůně.

Horda zase dost užasla nad dvořany.

"Co jsou zač, ty starý škatule vepředu, co mají ksichty jako vypitý vinný měchy?" zeptal se šeptem Cohen, který ledabyle vyhazoval vysoko do vzduchu vrhací nůž a stejně ledabyle ho chytal.

"To jsou ženy bývalého císaře," odpověděl mu rovněž šeptem Šest blahodárných větrů.

"Nemusíme si je vzít, že ne?"

"Myslím, že nikoliv."

"Proč mají tak malé nohy?" zeptal se Cohen. "Mám rád ženský, co mají pořádnou nohu!"

Šest blahodárných větrů mu vysvětlil, co a jak. Cohenovi ztvrdla tvář.

"Učím se toho o civilizaci hodně," prohlásil. "Dlouhý nehty, zmrzačený nohy a služebníci, který tady pobíhaj bez rodinný výbavy. Pch."

"Co se to tady děje, ptám se?" ozval se jakýsi muž ve středním věku. "Kdo jste? Co je to za staré eunuchy?"

"A kdo jsi ty?" zasyčel na něj Cohen. Vytáhl meč. "Potřebuju to vědět, aby bylo jasný, co ti máme dát vyrejt na náhrobek -"

"Napadlo mě, jestli bych v tomto okamžiku neměl přistoupit alespoň k částečnému představení zúčastněných stran," ozval se pan Čabajka

"Tohle," začal, "je Čingis Cohen - dej to pryč, Čingisi -, který je prakticky barbarem, a tohle je jeho horda. Obsadili vaše město. A vy jste -"

"Barbarští nájezdníci?" zvolal muž nadutě a pana Čabajku okázale ignoroval. "Barbarští nájezdníci přece útočí v nedohledných zástupech! Jsou to velcí ječící chlapi na malých koních!"

"Já vám to říkal, ale copak mě někdo poslouchal?"

"- a s nimi požáry, děs, znásilňování, plenění a ulice plné krve!"

"Ještě jsme nesnídali," zavrčel Cohen a znovu si začal pohazovat nožem.

"Pch. Raději zemřu, než bych se pokořil před takovými, jako jste vy!"

Cohen pokrčil rameny. "Tak proč jsi to neřekl hned?"

"Hopla," stačil ze sebe vypravit Šest blahodárných větrů.

Byl to velmi přesný vrh.

"A kdo to vlastně byl?" zeptal se Cohen, když se tělo sesulo k zemi. "Ví někdo, kdo to byl?"

"Čingisi," začal opatrně pan Čabajka, "víš, pořád ti to říkám: když lidé řeknou, že raději zemřou než by to nebo ono, nemyslí, že by skutečně raději zemřeli. Rozhodně ne ve většině případů."

"Tak proč to říkaj?"

"To je takový zvyk."

"To je zase ta tvoje civilizace?"

"Obávám se, že ano."

"Víš co? Vyřídíme to jednou provždy, jo?" prohlásil Cohen. Vstal. "Tak a teď dají ruce nahoru všichni, kdo by raději zemřeli, než by mě uznali jako císaře!"

"Nikdo?" zeptal se po chvilce pan Čabajka.

Mrakoplaš poklusával další chodbou. Cožpak tenhle palác neměl žádné "venku"? Několikrát si už už myslel, že našel východ, ale dveře většinou vedly jen na nádvoří mezi budovami, kde zurčely fontány a tiše ševelily vrby.

A palác se začal probírat. Najednou se za ním -

- někde za ním se ozvaly běžící kroky.

Pak nějaký hlas zvolal: "Hej -"

Vrhl se k nejbližším dveřím.

Místnost za nimi byla plná páry. Pára se tam válela v hustých neprůhledných kotoučích. Matně rozeznával postavu pracující u velkého kola a myslí mu proběhlo slovo "mučírna", ale to bylo vzápětí díky vůni mýdla nahrazeno slovem "prádelna". Pobledlé, ale neuvěřitelně čisté postavy vzhlédly od svých kamenných koryt a téměř bez zájmu ho pozorovaly.

Přítomní nevypadali jako někdo, kdo by byl informován o nejnovějších událostech.

Napůl vběhl, napůl vklouzl mezi pěnící kotle. "Jen pokračujte. Skvěle, člověče. To je ono, drh, drh, drh. Ať mi tady ten ždímač ukáže, jak to dělá! Dobrá práce, příteli. Vedou odsud ještě nějaké jiné dveře? Překrásná pěna, tady ta. Skvělé bubliny! Aha…"

Jeden z pradláků, který, jak se zdálo, tady měl velení, na Mrakoplaše vrhl podezřívavý pohled a vypadalo to, že se chystá něco říci.

Mrakoplaš vyběhl na dvůr plný křížem krážem natažených šňůr ověšených prádlem a zády ke stěně se zadýchaně zastavil.

I když to bylo proti jeho všeobecným zásadám, došel k názoru, že nastal čas, aby zůstal stát a zamyslel se.

Honili ho různí lidé. Tedy přesně řečeno, honili postavu ve vybledlém červeném rouchu a ohořelém špičatém klobouku.

Mrakoplašovi sice dalo skutečně nadlidskou práci srovnat se s onou myšlenkou, ale bylo možné, že kdyby na sobě měl něco jiného, nikdo by ho nehonil.

Na šňůře před ním povlávaly ve slabém vánku kalhoty a košile. Jejich konstrukce měla s krejčovstvím společného asi tolik jako sekání dřeva s truhlařinou. Někdo ovládl umění vytvořit rouru a při tom již zůstal. Oblečení vypadalo jako šaty většiny lidí v celém Visovisu.

Palác musí být vlastně jakési téměř soběstačné město, říkal mu hlas rozumu. Jistě je plný lidí různých profesí a povinností, pokračoval.

To znamená… sundat si svůj klobouk, dodal.

Mrakoplaš zaváhal. Pro nemága je velmi těžké pochopit obtížnost tohoto rozhodnutí. Mág spíš vyjde na ulici bez roucha i kalhot, než by zapomněl svůj klobouk. Když nemá na hlavě svůj klobouk, mohli by si o něm lidé myslet, že je jen obyčejná osoba.

V dáli se ozvaly výkřiky.

Hlasu logiky začalo být jasné, že jestliže nebude velmi opatrný, skončí mrtvý stejně jako zbytek Mrakoplaše, a dodal sarkasticky: Tak jo, nech si ten náš zatracenej napůl zničenej klobouk. I když důvod, proč jsme tady, je především ten klobouk, vzpomínáš? Ty si vážně myslíš, že ti potom zbude nějaká hlava, na které bys ho mohl nosit?

Mrakoplašovy ruce, které si už také začaly uvědomovat, že pokud se okamžitě nechopí iniciativy, nastanou brzo výjimečně zajímavé a velmi krátké časy, se proto natáhly a uchopily jedny kalhoty a jednu dlouhou halenu a nacpaly je pod roucho.

Dveře se s třeskotem otevřely. Pořád ještě měl v patách stráže, ke kterým se přidalo několik ošetřovatelů zápasníků čumo. Jeden z nich mávl rukou Mrakoplašovým směrem.

Ten proběhl klenutým obloukem a ven do zahrady.

Uprostřed zeleně stála malá pagoda. Vedle ní rostla smuteční vrba a opodál na obloukovém můstku půvabná dáma krmila ptáčky.

Před ní stál muž a maloval talíř.

Cohen si zamnul ruce.

"Takže nikdo? Výborně."

"Ehm."

Malý mužík v přední řadě zástupu okázale držel ruce u těla, ale řekl:

"Promiňte, ale… co by se stalo, kdybychom - hypoteticky - zavolali stráže a prozradili vás?"

"Všechny bychom vás pobili dřív, než by první ze strážných prošel dveřmi," odpověděl mu Cohen nevzrušeně. "Další otázky?" dodal, když se ozvalo sborové zalapání po dechu.

"Ehm… císař.,., tedy přesněji poslední císař… měl velmi zvláštní stráž…"

Ozvalo se zazvonění. Po schodech se skutálelo něco malého a ostnatého, co se zatočilo na podlaze a zůstalo ležet. Byla to vrhací hvězdice.

"Jo, viděli jsme je," přikývl Cucák Vilda.

"Dobrá, dobrá," přikyvoval mužík. "V tom případě se zdá, že je všechno v pořádku. Deset tisíc let císaři!"

Ostatní se k jeho výkřiku trochu nesourodě připojili.

"Jak se jmenujete, mladíku?" zeptal se pan Čabajka.

"Čtyři velké rohy, pane."

"Výborně. Skvěle. Vidím, že vy to dotáhnete daleko. A vaše zaměstnání?"

"Jsem první asistent vrchního komořího, pane."
"A kdo z vás je vrchní komoří?"
Čtyři velké rohy ukázal na muže, který raději zemřel.
"Vidíte? Tak to v životě chodí," usmál se pan Čabajka. "Člověk, který se umí rychle přizpůsobit, bývá rychle povýšen, pane vrchní komoří. Teď císař posnídá."
"A jaká jsou jeho přání?" zeptal se nový vrchní komoří a snažil se vypadat moudře a přizpůsobivě.
"Jeho přání jsou různá. Ale (právě teď to budou velké kusy pečeného masa a hodně piva. Zjistíte, že císaře je možno v tomto směru uspokojit velmi snadno." Pan Čabajka se usmál tím slaboučkým úsměvem, který si občas povolil, když věděl, že on jediný chápe následující vtip. "Císař nemá v oblibě to, čemu říká ‚ulepená cizozemská břečka plná očí a podobných krámů', a dává přednost jednoduché, vydatné stravě, jako jsou klobásy, jež jsou vyrobeny z různých zvířecích orgánů pomletých a namačkaných do střev. Hahaha. Ale jestli chcete, aby byl spokojený, noste mu velké kusy masa. Mám pravdu, můj pane?"
Cohen si prohlížel shromážděné dvořany. Když devadesát let šťastně unikáte všem útokům, jaké na vás mohou podniknout lidé, ženy, trollové, trpaslíci, obři, zelené obludky se spoustou nožiček a při jedné příležitosti dokonce rozzuřený humr, dokážete zjistit pohledem do tváří mnoho.
"Co?" probral se Cohen. "Aha; Jasně. To je ono. Velký kusy. Poslyšte, pane výběrčí… co tihle lidé vlastně celý den dělají?"
"Co byste chtěl, aby dělali?"
"Pro mě za mě, ať se třeba voklátěj."
"Já… nerozumím, můj pane."
"(Složitý piktogram)," řekl pan Čabajka. Nový vrchní komoří vypadal poněkud užasle.
"Cože?" ujišťoval se. "Tady?"
"To je takový řečnický obrat, mladý muži. On tím jen myslí, aby všichni odešli."
Dvořané se rychle vytratili. Vhodně složitý piktogram vydá za tisíc slov.

Když splašené stádo konečně zmizelo, malíř Tři tvrdohlavé žáby vstal, vytáhl si z nosu štětec, stáhl malířský stojan ze stromu a pokusil se zklidnit své myšlenky.
Zahrada už nebyla to, co předtím. Vrba se ohýbala až k zemi a pagoda byla zdemolována jedním ze zápasníků, který se vymknul kontrole a zhltl část střechy. Ptáčci vyděšeně odletěli. Obloukový můstek byl polámaný. Jeho modelka, konkubína Nefritový vějíř, utekla s pláčem hned potom, co se jí podařilo vylézt z ozdobného jezírka.
A někdo mu ukradl slaměný klobouk.
Tři tvrdohlavé žáby si upravil zbytky oděvu a snažil se soustředit.
Talíř s náčrtkem byl pochopitelně rozbitý.
Vytáhl si z vaku další a natáhl se pro paletu.
Přímo ve středu byl otisk obrovského chodidla.
Chtělo se mu plakat. Měl z toho obrazu tak skvělý pocit. Cítil, ne, věděl, že je to něco, co si budou lidé dlouho pamatovat. A barvy? Dokáže si vůbec někdo představit, kolik dneska stojí taková rumělka?
Sebral se. Takže mu zbyla jen modrá. Tak dobrá, on jim ukáže…
Pokusil se ignorovat obraz zkázy, který měl před sebou, a soustředil se na ten, který mu ukazoval jeho duševní zrak.
Tak se na to podívejme, pomyslel si, Nefritový vějíř, pronásledovaná přes můstek mužem, který mává rukama a křičí "Z cesty, z cesty!", za ním další muž s bodcem, tři strážní, pět pradláků a zápasník, který se nedá zastavit.
Budu to muset, samozřejmě, poněkud zjednodušit.

Pronásledovatelé, s výjimkou zápasníka, který na tak složité manévry nebyl stavěný, vběhli za roh. "Kam zmizel?"
Ocitli se na nádvoří. Na jedné straně byly prasečí chlívky, na druhé velké hnojiště. A uprostřed dvora špičatý klobouk. Jeden ze strážných se natáhl a chytil za paži kolegu, který se chystal vykročit kupředu. "Teď opatrně."
"Je to jen klobouk."
"A kde je potom zbytek? Nemohl přece jen tak… zmizet… ve…"
Oba pomalu ustoupili.
"Ty jsi o něm taky slyšel?"
"Říkají, že prorazil do hradeb díru jen tím, že máchl rukou!"
"To nic není! Já ale slyšel, že přiletěl do hor na neviditelném drakovi!"
"Co řekneme lordu Hongovi?"
"Nestojím o to nechat se roztrhat na kusy!"
"Já zase nestojím o to jít lordu Hongovi říct, že se nám ten mág ztratil. Už tak máme dost nepříjemností. A to jsem sotva splatil tuhle helmici."
"No… a co kdybysme mu donesli ten klobouk? To by byl důkaz ne?"
"Výborně. Tak ho vezmi."
"Já? Ty ho vezmi!"
"Co když je chráněn strašlivými kletbami?"
"Myslíš? Ale já bych se ho podle tebe dotknout mohl, co? Houby. Řekni jednomu z tamtěch, ať ho zvednou."
Pradláci začali ustupovat a visoviský zvyk poslouchat se z nich vypařil jako ranní mlha. Strážní nebyli jediní,

kdo slyšel různé řeči.

"My ne!"

"Máme naléhavou zakázku na větší množství ponožek!"

Strážný se otočil. Od prasečáků sem klopýtal nějaký venkovan s pytlem na zádech, jehož obličej stínil široký slamák.

"Hej, ty!"

Muž padl na kolena a udeřil čelem o zem.

"Nezabíjejte mě!"

Strážní si vyměnili pohledy.

"My tě nechceme zabít," řekl jeden z nich. "Chceme jen, abys šel a zvedl támhleten klobouk."

"Jaký klobouk, ó mocný bojovníku?"

"Támhleten! A hned!"

Muž se plazil po dláždění jako krab.

"Tenhle klobouk, ó pane?"

"Ten!"

Mužova ruka se pomalu sunula po zemi, až se dotkla potrhané krempy.

Pak muž vykřikl.

"Tvoje žena je velký hroch! Tvář se mi rozpouští! Rozpouští se mi obličéééééjjj!"

Mrakoplaš vyčkal, až zvuky prchajících sandálů utichly, vstal, oprášil klobouk a uložil ho do pytle.

Tak tohle vyšlo líp, než čekal. Další cenný poznatek o Achátové říši - venkovany si tady nikdo neprohlížel. Bude to těmi šaty a tím kloboukem. Tak se neoblékal nikdo jiný, jen prostí lidé, takže každý, kdo se tak oblékl, musel být obyčejný člověk. Bylo to jako s inzerujícím efektem mágského klobouku, jenže naopak. V přítomnosti lidí se špičatými klobouky byli lidé slušní a uctiví, aby náhodou nedošli fyzické úhony, zatímco každý se slamákem na hlavě byl vhodným terčem výkřiků jako "Hej, ty tam!" a -

A když v myšlenkách dospěl přesně sem, vykřikl za ním někdo "Hej, ty!" a udeřil ho holí přes záda.

Pak se před ním objevila popuzená tvař dozorce. Muž zamával Mrakoplašovi prstem před nosem.

"Jdeš pozdě! Jsi ty ale mizera! Tak mazej dovnitř!"

"Já -"

Hůl znovu dopadla. Dozorce ukázal na otevřené dveře, které se rýsovaly opodál.

"Nech si své drzosti! Ostuda! Marš do práce!"

Mrakoplašův mozek připravil slova: "Aha, tak my si myslíme, že jsme Vševěd-san, jenom proto, že máme velkou hůl, jo? Dobrá, ale já jsem shodou okolností Velký mág, a jestli to nevíš sám, tak ti klidně řeknu, co si můžeš s tou svou holí udělat!"

Jenže někde na cestě mezi mozkem a mluvidly se slova změnila a zbylo z nich tohle: "Rozumím, pane! Už běžím!"

Horda byla ponechána o samotě.

"Nuže, gentlemani, dokázali jsme to," ozval se nakonec pan Čabajka. "Teď máte na talíři celý svět."

"Všechny poklady, které budeme chtít," zabručel Bleskový Podrs.

"To je fakt."

"Tak na co čekáme?" nadhodil Podrs. "Sežeňme si nějaký pytle, ne?"

"To je naprosto zbytečné" upozornil ho pan Čabajka. "Olupovali byste jen sami sebe. Tohle je říše. Tu nemůžete jen tak nacpat do pytle a rozdělit si ji u nejbližšího táboráku."

"A co plenění?"

Pan Čabajka si povzdechl. "Pokud jsem tomu dobře rozuměl, tak v císařském harému je například tři sta konkubín. Jsem si jistý, že vás rády uvidí, a věci by se ještě vylepšily, kdybyste si při tom rozhodli sundat boty."

Staříkům se po tvářích rozlily soustředěné výrazy, jaké by snad mohly mít ryby, které se snaží pochopit princip bicyklu.

"Měli bysme sbalit jen drobný zboží," ozval se nakonec Cucák Vilda. "Nejraději rubíny a smaragdy."

"A škrtnout tady sirkou, až budeme mizet," přikývl spokojeně Hrbatý Vinca. "Tyhle papírový zdi a všechno to lakovaný dřevo, to bude fajrák!"

"Ne ne ne!" vrtěl hlavou pan Čabajka. "Jen vázy v téhle místnosti mají nevyčíslitelnou cenu!"

"Houby, ty jsou moc velký na to, aby se daly odnýst. Nedostali bysme je ani na koně!"

"Ale vždyť jsem vám ukázal civilizaci!" zvolal pan Čabajka.

"Jo, byla to docela příjemná návštěva, co ty na to, Cohene?"

Cohen seděl na trůně a pohled upíral na protější stěnu.

"Co je?"

"Povídám, že bysme měli pobrat, co unesem, a vyrazit zpátky domů!"

"Domů… jo…"

"To byl ten plán, ne?"

Cohen se neodvážil podívat panu Čabajkovi do tváře.

"Hm… Plán…" opakoval.

"To je dobrej plán," řekl Bleskový Podrs. "Fantastickej nápad. Navezeš se dovnitř jako jejich nejvyšší. Prima. Nádherná bouda. Ušetříte spoustu nepříjemností. Žádný zdržovačky se zámkama a takový věci. Takže teď hurá domů,

ne? Se všema pokladama, který poberem."

"Na co?" řekl Cohen.

"Jak, na co? Je to přece poklad!"

"Za co jsi utratil svou poslední kořist, Bleskovej? Říkal jsi, že sis z toho strašidelnýho hradu přinesl tři pytle zlata a drahýho kamení?"

"Za co jsem to utratí? Copak vím? Víš, jak to chodí. Co na tom záleží, za co jsi to utratil? A vůbec… za co jsi utratil tu svou?"

Cohen si povzdechl.

Bleskový Podrs na něj vrhl užaslý pohled.

"Nechceš tady snad vážně zůstat, že ne?" Pak se obrátil na pana Čabajku. "Co jste to vy dva upekli?"

Cohen zabubnoval prsty na opěradlo trůnu. "Řekl jsi ‚domů'. Kam?"

"No… někam…"

"A tuhle Bláznivej Humoš -"

"So řiká? So řiká?"

"Hele… je mu sto pět, žejo? Nemyslíš, že už by se měl usadit?"

"So? So?"

"Usadit se?" Bleskový Podrs se zamračil. "Ty sám jsi to kdysi zkoušel. Ukradl jsi farmu a tvrdils, že budeš pěstovat prasata! Nechals toho… za jak dlouho?… asi zatři hodiny."

"So to furt řiká? So to?

"Říká, ŽE JE ČAS, ABY SES UŽ KONEČNĚ USADIL, Humoši."

"Na to házu bobek!"

V kuchyních vládl zmatek. Objevila se tam přinejmenším polovina dvora, z toho většina dvořanů poprvé. Místnost byla přeplněná jako pouliční tržiště po ránu a ve všem tom zmatku se kuchaři, kuchtíci a pomocnice pokoušeli vykonávat své povinnosti, jak nejlépe uměli.

Skutečnost, že jeden z nich neměl jaksi jistotu, co se vlastního zařazení týče, prošla v celém tom zmatku bez nejmenšího povšimnutí.

"A cítili jste ho?" říkala právě lady Dvě říčky. "Ten puch!"

"Jako když se člověk za horkého dne ocitne v prasečím chlívku," souhlasila lady Broskvoňový kvítek.

"No, s potěšením vám mohu sdělit, že já naštěstí nic takového v životě nezažila," řekla pyšně lady Dvě říčky.

Lady Nefritová noc, která byla podstatně mladší než ty dvě a kterou Cohenův pach nemytého lva velmi přitahoval, mlčela.

Hlavní kuchař řekl: "Nic jiného? Velké kusy? A proč si tedy nesní celou krávu, když jde náhodou kolem?"

"Jen počkej, až uslyšíš o tom ďábelském pokrmu, který se jmenuje ‚uzenka'," zarazil kuchaře nejvyšší kancléř.

"Velké kusy." Kuchař téměř plakal. "Jak mám ukázat své umění na velkých kusech? Dokonce bez omáčky? To raději zemřu, než bych jen ohříval velké kusy masa!"

"Aha," usmál se lord kancléř. "Tak takové výroky bych si velmi dobře rozmyslel. Nový císař, budiž mu přána koupel alespoň jednou za deset tisíc let, má sklony tohle považovat za žádost o -"

Hukot hlasů utichl. Důvodem byl jeden tichý krátký zvuk. Zvuk zátky vytažené z hrdla malé lahvičky.

Lord Hong měl klasický talent nejvyššího vezíra zjevovat se v nejneočekávanějších okamžicích. Jediným pohledem přelétl celou kuchyň. To byla veškerá domácí práce, kterou kdy dělal.

Pak pokročil kupředu. Z rukávu svého kimona vytáhl malou černou lahvičku.

"Přineste mi maso," řekl. "Omáčka už se postará sama o sebe."

Shromáždění lidé ho se zděšeným zájmem pozorovali. Jed byl prakticky součástí visoviské dvorní etikety, ale patřilo k dobrým mravům, že to lidé většinou dělali neviděni, skrytě, někde v soukromí.

"Je tady snad někdo," rozhlédl se lord Hong, "kdo by mi k tomu chtěl něco říci?"

Jeho pohled byl jako kosa. Když přeletěl kuchyní, muži se chvěli, váhali a ženy padaly k zemi.

"Výborně," přikývl spokojeně lord Hong. "Raději zemřu, než bych viděl barbara na císařském trůně. Ať si má své velké kusy. Přineste mi to maso!"

Někde u země se ozval jakýsi pohyb, několik výkřiků a tupý náraz hole. Pak se kupředu vyplazil jakýsi chudák a neochotně před sebou tlačil obrovskou mísu s víkem na vozíku.

Když spatřil lorda Honga, odstrčil vozík stranou, vrhl se k zemi a předvedl ukázkové po-se-to.

"Já skromně odvracím svůj zrak od tvé… zahrada na příhodném místě… sakra… oslňující tváře, ó pane."

Lord Hong strčil do ležící postavy nohou.

"Je hezké vidět, že umění úcty ještě žije," pokýval hlavou. "Zvedni poklici."

Muž vstal a za neustálých poklon a kývání hlavou zvedl poklici.

Lord Hong obrátil lahvičku vzhůru dnem a držel ji tak, dokud poslední kapka nezasyčela v mase. Diváci byli jako ochromeni.

"A teď to odneste těm barbarům," řekl.

"Jistě, vaše nebeská… štětci na tuž… vějíři z vrbového listí… spravedlnosti."

"Odkud jsi, kmáne?"

"Z Běs Pelargicu, vaše milosti."

"Hned jsem si to myslel."

Velké bambusové dveře sklouzly stranou. Vstoupil nový lord kancléř následovaný řadou vozíků.

"Snídaně, ó vládce tisíce let," řekl. "Velké kusy prasete, velké kusy kůzlat, velké kusy býka a sedmero pečených rýží."

Jeden ze sluhů, kteří se plazili po čtyřech, zvedl víko z mísy na vozíku. "Ale jestli vám můžu něco doporučit, tak abyste si nedávali tohle vepřový," řekl. "Je otrávený."

Kancléř se prudce otočil.

"Ty drzé prase!" vykřikl. "Za to zemřeš!"

"Hele, to je Mrakoplaš, ne?" řekl Cohen. "Vypadá jako Mrakoplaš -"

"Mám tady někde i svůj klobouk," přikyvoval Mrakoplaš. "Musel jsem si ho zatím nacpat do kalhot -"

"Jed?" začal se zajímat Cohen. "Jseš si jistej?"

"No jasně, teda takhle, byla to malá černá lahvička, na ní byla lebka a zkřížený hnáty, a když ji lil do jídla, tak se z něj kouřilo," řekl Mrakoplaš, když mu pan Čabajka pomáhal vstát. "Myslíš, že to byla omáčka z ančoviček? Já ne."

"Jed," zavrčel Cohen. Nenávidím traviče! To jsou ti nejhorší, tihle traviči. Plížej se kolem, lejou do potravin různý svinstvo… a otravujou slušnejm lidem jídlo…"

Podíval se na kancléře.

"To ty?" Podíval se na Mrakoplaše a ukázal palcem na roztřeseného kancléře. "Byl to on? Protože jestli to byl on, udělám mu totéž, co jsem udělal šílenému Hadímu knězi ze Sartu, a tentokrát k tomu použiju oba palce!"

"Ne," zavrtěl Mrakoplaš hlavou, "on to nebyl. Udělal to chlápek jménem lord Hong. Ale všichni se dívali, jak to dělá."

Z úst lorda kancléře uniklo slabé zaúpění. Vrhl se na zem a chystal se políbit Cohenovi nohu, když si uvědomil, že by to na něj mohlo mít stejný efekt, jako kdyby snědl to otrávené vepřové.

"Smilování, ó vládce Nebes! Jsme jen loutky v rukou lorda Honga!"

"A co je na tom lordu Hongovi tak zvláštního?"

"On… je to jemný člověk!" drmolil kancléř. "Nemohl bych proti lordu Hongovi říci jediné křivé slovo! Vůbec nevěřím tomu, co se říká, totiž, že má špehy všude! Dlouhý život lordu Hongovi, to říkám já!"

Riskoval pohled vzhůru a zjistil, že má přímo před očima hrot Cohenova meče.

"Dobrá, a z koho máte v téhle chvíli větší strach? Ze mě, nebo z toho lorda Honga?"

"Oh… z lorda Honga!"

Cohen pozvedl obočí. "To na mě opravdu udělalo dojem. Tak špehové jsou všude, povídáš?"

Rozhlédl se po rozlehlé místnosti a jeho pohled se zastavil na obrovské váze. Pomalu k ní došel a zvedl víko.

"Ty tam, jsi v pořádku?"

"No… cože?" ozval se hlas z hlubin nádoby.

"Máš všechno? Zásobní zápisník? Nočník?"

"No… proč se ptáte?"

"Nechtěl bys, například, sto litrů vařící vody?"

"No… ne!"

"Taky bys raději zemřel, než zradil lorda Honga?"

"No… nemohl bych si to chvilku rozmyslet?"

"Klidně, než se ohřeje takový množství vody, nějakou chvíli to trvá. Takže zatím."

Přiklopil víko.

"Jedna velká matko?" řekl.

"To je Jedna velká řeka, Čingisi," opravil ho pan Čabajka.

Strážný se probral k životu.

"Budeš hlídat tuhle vázu, a jestli se pohne, tak s ní uděláš to, co jsem já udělal Zelenému nekromantovi noci, jasný?"

"Když já nevím, co jste mu udělal, pane," zavrtěl hlavou voják.

Cohen mu to vysvětlil. Jedna velká řeka se začal široce usmívat. Z nitra vázy se ozvaly zvuky, jako když se někdo ze všech sil brání žaludeční nevolnosti.

Cohen se vrátil k trůnu.

"Tak a teď mi vyprávějte ještě něco o lordu Hongovi."

"Je to velkovezír," odhodlal se kancléř.

Cohen s Mrakoplašem si vyměnili pohledy.

"Správně," přikývl Mrakoplaš. "A každý ví, že každý velkovezír je vždycky -"

"- dokonalý a do duše zkažený lump," doplnil ho Cohen. "Kdoví proč? Dejte jim turban se špičatou helmou uprostřed, a jejich morální tento je totam. Ty zabíjím, jakmile na ně narazím. Tím si člověk později ušetří spoustu času."

"A mně hned připadal jako pěknej slizoun, jen co jsem ho poprvé zahlíd," přikyvoval Mrakoplaš. "Hele, Cohene -"

"Pro tebe císař Cohen," zasyčel Bleskový Podrs. "Já nikdy nevěřil mágům, panáčku. Nikdy jsem nevěřil chlapům v sukních."

"Mrakoplaš je fajn chlap -" zarazil ho Cohen.

"Díky," rozzářil se Mrakoplaš.

" - ale mág je to mizernej."

"Tak ti pěkně děkuju. Zrovna jsem riskoval krk, abych vám zachránil život," ušklíbl se Mrakoplaš. "Hele, pár mejch kamarádů je dole v místech kolem hladomoren. Nemohl bys jim nějak… císař?"

"Tak nějak," přikývl Cohen.

"Dočasně," dodal Bleskový Podrs.

"Prakticky," doplnil pan Čabajka.

"Znamená to, že bys mohl dostat mý známý někam do bezpečí? Myslím, že lord Hong zamordoval starýho císaře a chtěl to zařídit tak, aby vina padla na mý přátele. Já jen doufám, že ho nenapadne, že by se mohli ukrýt zpátky v celách, kde je věznil."

"A proč v celách?"

"Protože kdybych měl šanci dostat se z cel, kam mě vsadil lord Hong, tak bych se ukryl zrovna tam," vysvětloval horečně Mrakoplaš. "Žádnej člověk při smyslech by se tam nevrátil, kdyby měl jen trošičku naděje, že se dostane pryč."

"Dobrá," přikývl Cohen. "Cucáku Vildo a Jedna velká matko, skočte pro pár vojáků a přiveďte ty lidi sem."

"Sem?" zaječel Mrakoplaš. "Chci je dostat někam do bezpečí!"

"Jsme tady my," odpověděl mu Cohen. "Dokážeme je ochránit."

"Jo? A kdo ochrání vás?"

Tuhle otázku Cohen ignoroval. "Lorde kancléři," řekl, "nečekám, že bude lord Hong někde nablízku, ale… na shromáždění dvořanů byl chlápek s nosem, co se podobal jezevčímu rypáku. Tlusťoch ve velkým růžovým klobouku. A hubená ženská s obličejem jak hrst šťovíkovejch listů."

"To bude lord Devět hor a lady Dvě říčky," odpověděl lord kancléř. "Ehm. Vy se na mě nezlobíte, pane?"

"Proboha, jak vás něco takového napadlo?" zavrtěl hlavou Cohen. "Vůbec ne. Naopak. Udělal jste na mě takový dojem, že vám přidám další nesmírně zodpovědnou funkci."

"Pane?"

"Pro začátek funkci hlavního ochutnávače. A teď běžte a přiveďte ty dva. To, jak se tvářili, se mi ani trochu nelíbilo."

Zanedlouho byli do sálu postrčeni Devět hor a Dvě říčky. Jejich letmý pohled z Cohena na nedotčené jídlo by každému, kdo by ho nečekal, jistě unikl.

Cohen jim přátelsky mávl na pozdrav.

"Snězte to," řekl.

"Můj pane! Měl jsem bohatou snídani! Jsem úplně plný!" bránil se Devět hor.

"To je škoda," usmíval se Cohen. "Jedna velká matko, než odejdeš, vezmi si Devět hor kousek stranou a pomoz mu udělat si v žaludku kousek místa na malou snídani. Totéž platí pro dámu, jestli ji v nejbližších pěti vteřinách neuvidím žvýkat. Pořádné sousto od všeho, jasný? A se spoustou omáčky."

Jedna velká řeka vytáhl meč.

Oba šlechtici upřeně zírali do mastných mis.

"Mně to připadá velmi lákavé," ozval se Cohen po chvilce. "Ale vy na to jídlo zíráte, jako kdyby s ním bylo něco v nepořádku."

Devět hor si neohrabaně vstrčil do úst kus masa.

"Skvělé," zahuhlal nezřetelně, "úžasné."

"A teď polknout," přikazoval Cohen.

Mandarín polkl.

"Úžasné," opakoval, "a teď, jestli mě Vaše Excelence omluví, šel bych -"

"Nespěchej," zarazil ho Cohen. "Byli bychom neradi, kdyby sis náhodou vstrčil prsty do krku nebo tak něco, že?"

Devět hor škytl.

Pak si škytl ještě jednou.

Zdálo se, že od spodního okraje jeho róby začíná stoupat dým.

Horda se vrhla k zemi přesně ve chvíli, kdy výbuch zničil část podlahy, část stropu a celého lorda Devět hor.

Jen na zemi se ještě chvilku otáčel černý klobouk s rubínovým knoflíkem.

"Přesně to samý se mnou dělaj nakládaný cibulky," komentoval událost Hrbatý Vinca.

Lady Dvě říčky stála se zavřenýma očima.

"Nemáte hlad?" zeptal se Cohen.

Zavrtěla hlavou.

Cohen se na trůně opřel.

"Jedna velká matko?"

"Řeko, Cohene, to slovo je řeko," upozornil ho pan Čabajka, když velký voják vykročil kupředu.

"Vezmi ji s sebou a šoupni ji do jedný z cel. A dohlídni na to, aby měla spoustu jídla. Doufám, že víš, co tím myslím."

"Jistě, Excelence."

"A pan kancléř tady skočí ještě jednou do kuchyně a řekne šéfkuchaři, že ho tentokrát zvu na snídani a on, šéf, bude mít možnost od každýho jídla ochutnat jako první, ano?"

"Jistě, Vaše Excelence."

"A tomu vy říkáte život?" vybuchl vztekle Caleb Rozparovač, když lord kancléř odplul. "Tohle je bejt císařem? Že člověk nemůže věřit ani svýmu jídlu? Dyť nás nakonec zamordujou v postelích!"

"Nedokážu si představit, jak by zrovna tebe mohli zabít v posteli," ušklíbl se Bleskový Podrs.

"No jestli, vždyť ty jsi nikdy v žádný nespal," dodal Cohen.

Přešel k velké váze a kopl do ní. "Slyšels to všecko?"

"Ano, pane," odpověděla váza. Místností se rozlehl řídký smích. Ale více než pobavení z něj čišela nervozita. Pan Čabajka si uvědomil, že na takové věci horda není zvyklá. Když chce pravý barbar někoho zabít během jídla, pozve ho i se všemi jeho muži, hezky je usadí, nakrmí, opije je, a když usnou, přivolá z úkrytu své vlastní muže, a ti nepřátele přímo, bez nějakých kliček a lstí, počestně zmasakrují. To je fér. Strategie "opij je a zmasakruj" byla nejstarší látkou v učebnici, nebo byla by, kdyby měli barbaři učebnice. Každý, kdo na tuhle lest ještě skočil, by ovšem udělal světu službu, kdyby se dal dobrovolně zmasakrovat už při předkrmu. Faktem ale je, že jídlu mohl člověk věřit. Barbaři jídlo neotravovali. V jejich podmínkách totiž člověk nevěděl kdy jemu samotnému bude nějaké to sousto chybět.

"Promiňte, Vaše Excelence," ozval se Šest blahodárných větrů, který postával nedaleko, "myslím, že lord Bleskový Podrs má pravdu. Hm. V historii se trochu vyznám. Správná cesta k úspěchu, a tedy k trůnu, vede přes moře krve. Tak to měl alespoň naplánováno lord Hong."

"Vážně? Přes moře krve, říkáte?"

"Nebo přes horu lebek. To je další možnost."

"Ale… ale… já si myslel, že císařská koruna se předává z otce na syna," ozval se pan Čabajka.

"Říkals, Profi, že jak se jednou dostaneme na vrcholek ty pyramidy, všichni budou dělat, co jim řekneme," obrátil se Cohen k panu Čabajkovi.

Bleskový Podrs se podíval z jednoho na druhého. "Takže vy dva jste tohle všechno naplánovali?" řekl a hlas měl plný obvinění. "O tom to všechno bylo, jo? Ale na začátku jste nám tvrdili, že to bude jenom obrovská rána! No? Já myslel, že votočíme pár vozů drahejch věcí a vypadneme! Kořist a plen, to je -"

"Ta vaše kořist a ten váš plen! Mám už až po krk té vaší kořisti a plenu!" prohlásil rozhodně pan Čabajka. "Nedokážete myslet na nic jiného než na kořist a plen?"

"No, eště taky bejvalo pržnění," doplnil Hrbatý Vinca toužebně.

"Nerad to říkám, Profi," vmísil se do řeči Cohen, "ale v tomhle mají pravdu. "Bojovat a loupit, to vždycky bylo naše. Já taky nejsem ze všeho toho klanění a plazení se odvázanej. Nejsem si jistej, jestli jsem pro civilizaci ten pravej."

Pan Čabajka zvedl oči k nebi. "I ty, Cohene? Jste všichni tak… tupohlaví!" vyštěkl. "Proč já se o vás vlastně starám? Vždyť se na sebe podívejte! Víte vy, co jste? Vy jste legendy!"

Horda ustoupila. Nikdo z nich ještě neviděl, aby Profi ztratil klid a takhle se rozčilil.

"To je z ‚legendum', což znamená ‚co je psáno'," pokračoval pan Čabajka. "Jako třeba knihy, víte? Čtení a psaní. Což je pro vás stejně vzdálené jako Ztracené město Ee -"

"No, abych řekl pravdu, tak já jednou Ztracený město -"

"Buď zticha! Já chtěl říci…, co jsem to vlastně chtěl… ano… Vy nečtete, že? Nikdy jste se to nenaučili, co? Pak jste proplýtvali přinejmenším polovinu života. Mohli jste schraňoval perly moudrosti místo těch vašich kýčovitých drahokamů. Je moc dobře, že lidé o vás jenom čtou a že se s vámi většina z nich nikdy nesetká tváří v tvář, protože, gentlemani, vy jste opravdu velké zklamání!"

Mrakoplaš fascinovaně přihlížel a čekal, že pan Čabajka přijde v nejbližší chvíli o hlavu. Ale nezdálo se, že by mělo dojít k něčemu takovému. Byl pravděpodobně příliš rozzuřený, než aby si mu někdo dovolil useknout hlavu.

"Co jste v životě doopravdy udělali, gentlemani?" ptal se učitel rozhořčeně. "A nevyprávějte mi o ukradených skvostech a ďábelských vládcích. Udělali jste něco skutečného?"

Bleskový Podrs opatrně zvedl ruku.

"No, já jednou zabil všecky čtyři -"

"Ano, ano, ano," ušklíbl se pan Čabajka. "Zabili jste toho a ukradli tamto a porazili jste obra, který se živil avokádem nebo něčím jiným, ale… to všechno jsou jen… hračičky. Tapety na stěně. To nikdy nic nezměnilo! A nikdo se o to nestará. V Ankh-Morporku jsem učil kluky, kteří si mysleli, že jste jen mýty. Toho jste dosáhli. Oni nevěří, že skutečně existujete. Jsou přesvědčeni, že si vás někdo vymyslel. Jste příběhy, pánové. Když někdo z vás zemře, nikdo se to nedozví, protože si všichni myslí, že už jste dávno mrtví."

Odmlčel se, aby se nadechl a pak o něco pomaleji pokračoval. "Ale tady… tady můžete být skuteční. Můžete si přestat hrát na život. Můžete přivést tohle staré a poněkud prohnilé císařství zpět do světa. Alespoň to bylo to…" hlas se mu na chvíli vytratil, "to bylo to, v co jsem doufal. Vážně jsem si myslel, že bychom mohli společně něčeho dosáhnout…"

Sedl si.

Horda teď upírala oči na své nohy a kola.

"Ehm. Mohl bych něco říci?" ozval se Šest blahodárných větrů. "Náčelníci všech klanů budou proti vám. Už teď svolávají své armády. Za normální situace by bojovali navzájem mezi sebou, ale všichni budou bojovat proti vám."

"To si raději nechají poroučet od nějakého traviče, jako je Hong, než ode mě?" rozčilil se Cohen. "Vždyť je to… hnusnej křivák!"

"Ano, ale je to… jejich hnusný křivák."

"Mohli bychom se tady bránit," nadhodil Hrbatý Vinca. "Tohle místo má tlustý zdi. Aspoň ty, co nejsou z papíru," dodal.

"Na to zapomeň," prohlásil Bleskový Podrs. "Žádný oblíhání. To blbě končí. Nesnáším, když se pak člověk musí živit botama a krysama a co já vím čím…"

"So řiká?"

"Ale, říká, ŽE NECHCE ZAŽÍT DALŠÍ OBLÍHÁNÍ, KDE BYSME SE MUSELI ŽIVIT BOTAMA A KRYSAMA, Humoši."

"A so to? Nohy už zase došly, so?"

"Kolik mužů asi mají?" zeptal se Cohen.

"Myslím, že tak… šest až sedm set tisíc," odpověděl výběrčí daní.

"Omluvte nás," řekl Cohen a vstal z trůnu. "Musím se připojit ke své hordě."

Horda se shlukla do pevného chomáče. Tu a tam se dalo zaslechnout nějaké to "So? So říká?" pronesené drsným šeptem. Pak se Cohen obrátil. "Mluvilo se o moři krve, co?"

"Ehm. Ano," přiznal výběrčí daní. Hlouček se znovu semkl.

Po další šeptané rozpravě se z něj vynořila hlava Bleskového Podrsa.

"Říkal jste horu lebek?"

"Ano. Ano, myslím si, že jsem skutečně řekl něco takového," přikývl výběrčí. Podíval se nervózně na Mrakoplaše a pana Čabajku, kteří bezradně pokrčili rameny.

Šepty, šepty, so říká…

"Promiňte?"

"Ano?"

"A jak asi velká hora? Lebky hrozně špatně držej na sobě."

"Já nevím, jak velká hora. Spousta lebek!"

"Jen si to ověřuju."

Jak se zdálo, došli příslušníci hordy k rozhodnutí. Obrátili se k ostatním.

"Budeme bojovat," řekl Cohen.

"To se ví, měls nám to o tom moři a lebkách říct hned!" přidal se k němu Bleskový Podrs.

"My vám úkazem, zas je toho loket a estli smě mrtví nebo so!" vřísknul Bláznivý Humoš.

Pan Čabajka zavrtěl hlavou.

"Myslím, že jste dobře nerozuměli. Přesila je sto tisíc na jednoho!" upozornil hordu.

"No, to by mohlo lidem dokázat, že jsme pořád ještě naživu," liboval si Caleb Rozparovač.

"Ano, ale smysl mého plánu spočíval v tom, že jsem chtěl dokázat, že se nahoru můžete dostat i jinak, než abyste si tam museli cestu vybojovat," řekl pan Čabajka. "A v takovéhle zakonzervované společnosti je to docela dobře možné. Ale jestli se pustíte do boje s pěti sty tisíci muži, zemřete."

A pak k vlastnímu úžasu slyšel sám sebe, jak dodává: "Pravděpodobně."

Horda se na něj usmívala.

"Velká přesila nás nedělí," sdělil mu Bleskový Podrs.

"My máme přesily rádi," přikývl Caleb Rozparovač.

"Hele, Profi, přesila tisíc na jednoho není o nic horší než přesila deset na jednoho," řekl Cohen. "To je tím, že -" začal počítat na prstech,,"tak za prvé, obyčejnej voják, kterej bojuje za peníze, a ne o život, nebude nijak riskovat, když je kolem bůhví kolik dalších, který to můžou udělat za něj. Tak. Za druhý, kolik myslíš, že se jich k nám najednou dostane? Jenom pár. A to se budou ještě strkat a hádat mezi sebou, no a za…" Cohen se podíval na vlastní prsty s výrazem napjatého soustředění.

"…za třetí…" napověděl mu pan Čabajka, který byl jeho logikou doslova hypnotizován.

"…za třetí, správně… v tom chumlu polovinou úderů zasáhnou některýho ze svejch vlastních parťáků a tak ušetřej práci nám, chápeš?"

"No ale i kdyby bylo všechno, co říkáš, pravda, bude to platit jen chvíli," protestoval pan Čabajka. "I kdybyste jich zabili třeba dvě stě, budete unavení, zatímco na vás budou neustále útočit noví vojáci."

"Hahá, ty budou taky unavený," odpověděl mu Cohen spokojeně.

"Jak to?"

"Protože jestli se k nám budou v ty době chtít dostat, budou už musel lézt do pěknýho kopce."

"Do kopce?" podíval se na něj nechápavě pan Čabajka.

"Jasně. Mrtvol."

"To je logický, ne?" podporoval Cohenovy vývody Bleskový Podrs.

Cohen poplácal otřeseného učitele po zádech.

"Nelam si tím hlavu," řekl. "Jestli jsme císařství ukradli podle tvýho plánu, tak podle našeho plánu ho udržíme. Tys nám ukázal civilizaci, my ti na revanš úkazem barbarismus."

Popošel pár kroků k trůnu, ale pak se se zlým zábleskem v oku otočil. "Barbarismus? Fuj! Když zabíjíme lidi my, uděláme to rovnou na místě, díváme se jim při tom do očí a na onom světě si s nima rádi dáme nějakou tu pintu, odpusťme si, co jsme si. V životě jsem nepoznal barbara, kterej by člověka pomalu rozřezával v nějaký podzemní kobce, nebo mučil ženský, aby vypadaly podle jeho blbýho gusta, nebo sypal lidem do jídla jed. Civilizace? Jestli je tohle civilizace, tak si ji můžete strčit tam, kam slunce nesvítí!"

"So? So říká?"

"On řekl, STRČTE SI TO TAM, KAM SLUNCE NESVÍTÍ, Humoši."

"Ale di? Sem tam byl."

"Ale civilizace je mnohem víc než jen tohle!" zvolal pan Čabajka. "Co třeba… hudba, literatura, systém soudnictví a ideály -"

Bambusové dveře se odsunuly. Horda s tasenými zbraněmi se za skřípění a praskání kloubů jako jeden muž otočila.

Muži ve dveřích byli vyšší a bohatěji oděni než většina obyčejných lidí a pohybovali se způsobem někoho, kdo je zvyklý, že mu nikdo nestojí v cestě. Před nimi se neochotně ploužil roztřesený venkovan s rudou vlajkou na tyči. Jeden z mužů ho zezadu postrkoval hrotem meče.

"Rudá vlajka?" zašeptal tázavě Cohen.

"To znamená, že chtějí vyjednávat," vysvětloval Šest blahodárných větrů.

"To je jako naše bílá vlajka, kterou vztyčujeme, když se vzdáváme," podotkl pan Čabajka.

"O tom jsem nikdy neslyšel," zavrtěl Cohen hlavou.

"To znamená, že nesmíš nikoho zabít, dokud nebudou připraveni."

Pan Čabajka se snažil neslyšet šeptané poznámky, které se mu ozývaly za zády.

"Proč je všechny nepozveme na hostinu, neopijeme a pak nezmasakrujeme?"

"Slyšel jsi toho chlapa. Je jich sedm set tisíc."

"Jo todle, myslíš? No tak by se uvařilo něco jednoduchýho, nějaký špagety, nebo tak."

Dva náčelníci přešli do středu místnosti. Cohen a pan Čabajka jim vykročili vstříc.

"A ty taky," prohlásil Cohen a chytil Mrakoplaše za rukáv přesně v okamžiku, kdy se mág snažil zmizet za zády hordy. "Jseš jako lasička a v nouzi vždycky najdeš ty správný slova."

Lord Hong je pozoroval s výrazem člověka, jehož předkové mu odkázali schopnost dívat se na všechno jen shora.

"Jmenuji se lord Hong. Jsem císařův velkovezír. Přikazuji vám, abyste okamžitě opustili tyhle místnosti a podřídili se soudu."

Pan Čabajka se obrátil ke Cohenovi.

"Nikam nejdem," odpověděl Cohen.

Pan Čabajka se hluboce zamyslel.

"Hm. Jak bych to tak… Čingis Cohen, náčelník Stříbrné hordy, zdraví lorda Honga, ale -"

"Řekni mu, ať sejde vycpat," dodal Cohen.

"Předpokládám, lorde Hongu, že jste pravděpodobně pochopil všeobecný názor, který tady převládá," řekl pan Čabajka.

"Kde je zbytek vašich barbarů, cháme?" zeptal se ho lord Hong.

Mrakoplaš pozoroval pana Čabajku. Jak se zdálo, tentokrát starý učitel nenalézal slov.

Mág by byl nejraději utekl. Ale Cohen měl pravdu. I když to znělo šíleně, ale nejbezpečnější místo bylo pravděpodobně skutečně co nejblíž Cohenovi. Kdyby se dal Mrakoplaš na útěk, byl by se dříve či později dostal blíže k lordu Hongovi.

Který věřil, že někde existují ještě další barbaři.

"Řeknu vám jenom jedno jediné," ozval se lord Hong. "Jestliže okamžitě opustíte Zakázané město, bude vaše smrt alespoň rychlá. Pak budeme vaše hlavy a důležité části nosit po městech říše, aby se lidé dozvěděli, jak strašlivý byl trest."

"Trest?" podivil se Profi.

"Za vraždu císaře."

"My žádnýho císaře nezabili," ohradil se Cohen. "Já teda nemám nic proti zabíjení korunovanejch hlav, ale tohodle jsme nezabili."

"Byl zabit ve svém loži zhruba před hodinou," oznámil lord Hong.

"Ale my to nebyli," hájil hordu pan Čabajka.

"Zabil jste ho vy," ozval se najednou Mrakoplaš. "Jenže protože je to proti zákonům, zabít císaře, chtěl jste, aby to vypadalo, že to udělala Rudá armáda."

Lord Hong se na něj podíval, jako kdyby ho viděl poprvé a nebyl z toho nijak šťastný.

"Pochybuji, že ti za těchto okolností někdo uvěří."

"A co by se stalo, kdybychom kapitulovali teď?" zajímal se pan Čabajka. "Rád bych měl v těchto věcech jasno."

"Pak byste zemřeli velmi pomalu… a velmi zajímavými způsoby."

"A to je sága celého mého života," řekl Cohen "Vždycky jsem umíral velmi pomalu a velmi zajímavým způsobem. A copak to asi bude tentokrát? Pouliční souboj? Dům proti domu? Platím za všechny? Nebo co?"

"Ve skutečném světě," vmísil se do hovoru jeden z ostatních náčelníků rodů, "bojujeme. Nepereme se jako barbaři. Naše armády se setkají zítra za kuropění."

"Za co? Žádný kúro… to… nikomu neplatíme!"

"On tím myslí časně ráno, Cohene."

"Aha. Zase nějaká ta vaše civilizovaná řeč? Kde?"

"Na pláni před městem!"

"Dobrá," souhlasil Cohen. "Alespoň nám to dodá chuti ke snídani. Můžeme pro vás udělat ještě něco?"

"Jak velká je vaše armáda, barbare?"

"Ani bys nevěřil, jak velká," odpověděl mu Cohen a pravděpodobně nelhal. "Dobyli jsme celé země. Vygumovali města z map. V místech, kudy prošla moje armáda, nic neroste."

"No tak alespoň tohle je pravda," potvrdil pan Čabajka.

"My jsme o vás ale nic neslyšeli!" řekl pohrdavě náčelník.

"Jasně," přikývl Cohen. "Tak jsme dobří."

"Je ovšem potřeba o téhle armádě říct ještě jednu věc," ozvalo se odkudsi náhle.

Všichni se obrátili k Mrakoplašovi, který byl téměř překvapen tím, že jsou ochotni ho vyslechnout. Ale vlak myšlenek právě dospěl na konečnou…

"Ano?"

"Možná že jste se zamysleli nad tím, proč vidíte jen… generály," pokračoval Mrakoplaš pomalu, jako by teprve hledal ta správná slova. "To proto, že, chápejte, jejich vojsko samo je… neviditelné. Ehm. Ano. Jsou to ve skutečnosti duchové. To ale ví každý, že?"

Cohen na něj zíral v němém úžasu.

Lord Hong se ušklíbl. Zato náčelníci rodů se na Mrakoplaše dívali s výrazy lidí, kteří mají silné podezření, že obyvatelé zemí za Velkou zdí jsou z masa a krve, ale kteří zároveň spoléhají na to, že miliony jejich vlastních poddaných žádné takové podezření nemají.

"To je nesmysl! Vy přece nejste neviditelní duchové," řekl jeden z nich.

Cohen otevřel ústa tak, že mu v nich zazářil diamantový chrup.

"To je pravda," souhlasil, "to je tím, že… my jsme viditelnej druh."

"Pchá! To je ale zoufalý pokus!" vykřikl lord Hong. "Duchové neduchové, my vás stejně porazíme."

"Dobrá, to šlo snáz, než jsem čekal," poznamenal pan Čabajka, když náčelníci rodů vypochodovali z místnosti. "A to vaše intermezzo, to byl pokus o takovou malou psychologickou válku, pane Mrakoplaši?"

"Jo tak takhle? O takovejch věcech něco vím," ozval se Cohen. "To je, když celou noc před bojem bušíte do svýho štítu, takže nepřítel nemůže spát, a zpíváte k tomu ‚Uřízneme vám všechno, co přečuhuje' a takový věci."

"Ano, to je skoro ono," přikývl pan Čabajka diplomaticky. "Ale nezabralo to, obávám se. Lord Hong a jeho generálové jsou na to příliš vzdělaní. Je velká škoda, že jste to nemohl uplatnit na obyčejných vojácích."

Kdesi za jejich zády se ozvalo tiché vykviknutí králíčka. Obrátili se a před očima se jim objevil více méně nezletilý kádr Rudé armády, který byl právě postrkován dovnitř. Byla s nimi i Půvabný motýl a Mrakoplašovi věnovala dokonce slabý úsměv.

Mrakoplaš vždycky uvažoval především o tom, jak nejrychleji utéci. Ale jsou takové chvíle, kdy musíte zůstat a bojovat, i když třeba jen proto, že už nezbylo místo, kam by se dalo utéct. Jenže se zbraněmi to vůbec neuměl.

Alespoň ne s těmi obyčejnými.

"Hm," odkašlal si, "takže když teď opustíme palác, tak nás zabijou, je to tak?"

"O tom dost pochybuji," odpověděl mu pan Čabajka. "Teď už se to všechno stalo válečnou záležitostí. Někdo jako Hong by nám pravděpodobně klidně podřízl krky, ale teď, když byla válka oficiálně vyhlášena, všechno musí proběhnout podle zavedených zvyků."

Mrakoplaš se zhluboka nadechl.

"Je tady šance milion k jedné," řekl, "ale mohlo by to fungovat…"

Každý ví, že čtyři příšerní jezdci, jejichž zjevení věští konec světa, jsou Smrť, Válka, Hlad a Mor. Ale i méně významné události mají své příšerné jezdce. Tak například čtyři jezdci ošklivé rýmy jsou Popotahování, Opuchlost, Nos a Nedostatek kapesníků. Čtyři jezdci, jejichž zjevení vrhá stín na každý státem uznaný svátek jsou Bouře, Vítr, Plískanice a Cesta domů. Uprostřed armád tábořících na rozlehlé aluviální pláni kolem města začínali sedlat neviditelní jezdci známí jako Šeptanda, Dezinformace a Zveličování…

Tábořící velká armáda trpí všemi průběžnými obtížemi města, ale nemá žádnou z jeho předností. Kolem jejích ohňů a stanů se brzy začnou objevovat civilisté, a to zvláště když mají něco na prodej, tím spíše, jsou-li to ženy, jejichž ctnost je ochotná přihlížet k jistým obchodním aspektům. Někdy se tam objeví dokonce takoví, kteří prodávají potraviny, a kupodivu většinou uspějí, protože jejich zboží přináší vítanou změnu do jednotvárné armádní stravy. Potrava, která tam byla k dostání právě teď, byla přesně takovou změnou…

"Vepřové koule! Vepřové koule! Pojďte si na ně, dokud jsou…" zavládl okamžik ticha, kdy se obchodník pokoušel v duchu najít nějaké vhodné ukončení věty, ale nakonec se vzdal. "Vepřové koule! Na špejli! Co vy, šógune, vypadáte jako člověk… Hej, poslyšte, nejste vy -?"

"Mlčtemlčtemlčte!"

Mrakoplaš zatáhl S.Č.H. Kuli-K'e-sana do stínu vedle stanů.

Obchodník se podíval do tváře orámované šatem eunuchů dole a slaměným kloboukem nahoře.

"Vy jste ten mág, že? A jak jste -"

"Vzpomínáte si, jak jste toužil po tom, zbohatnout na mezinárodním obchodu?" zašeptal Mrakoplaš.

"No? Můžeme hned začít!"

"Brzo, už brzo. Ale musíte něco udělat. Znáte ty pověsti o armádě neviditelných duchů-upírů, která míří přímo sem?"

Oči S.Č.H. Kuli-K'e-sana nervózně zatěkaly sem a tam. Ale bylo součástí jeho profese předstírat, že je o všem dokonale informován, s výjimkou systému vracení drobných. "Ano?" řekl.

"Ty, co vyprávějí, že jich mají být celé miliony?" rozehříval se Mrakoplaš. "A že prý budou strašlivě hladoví, protože celou cestu nic nežrali? A že je Velký mág obzvláště rozdrážděl?"

"Ehm… vážně?"

"No, tak to není pravda!"

"Ne?"

"Nebo mi snad nevěříte? Koneckonců, já o tom přece něco vím."

"No ano, to je pravda."

"A nechceme přeci mezi lidmi šířit paniku, že ne?"

"To je pro obchod moc špatná věc, tahle panika," přikývl S.Č.H. poněkud nejistě.

"Takže bych byl rád, kdybyste lidem řekl, že na těch povídačkách není ani zbla pravdy, byl byste tak laskav? Hezky je uklidnil."

"Skvělý nápad. Hm. A ti neviditelní duchové-upíři… mají oni nějaké peníze?"

"Ne, protože neexistují."

"Aha. No jistě, já zapomněl."

"A není jich 2 300 009," dodal Mrakoplaš. Na tenhle malý detail byl obzvláště pyšný.

"Není jich 2 300 009…" opakoval pan S.Č.H. a v očích se mu objevil mírně skelný výraz.

"To v žádném případě. Není jich 2 300 009, ať vám říká kdo chce co chce. Není pravda ani to, že je tentokrát Velký mág udělal dvakrát větší než obvykle. Takže to jsme si vyjasnili. A teď snad, abych šel…"

Mrakoplaš odspěchal.

Obchodník zůstal chvilku zamyšleně stát. Pak ho napadlo, že pro dnešek už prodal zboží dost a že by možná mohl jít domů a strávit klidnou noc ve sklepě na brambory, usadit se při tom v prázdném sudu od jablek a přetáhnout si přes hlavu pytel.

Cesta ho vedla velkou částí tábora. Snažil se ze všech sil, aby se vojáci, které potkal, dozvěděli, že na všech těch pověstech není ani za mák pravdy, i když to ve většině případů znamenalo nejdříve jim vysvětlit, co všechny ty pověsti říkají.

Plyšový králíček nervózně vykvíkl.

"Hrozně se bojím těch velký-ých neviditelný-ých duchů-upírů!" vzlykala Jedna oblíbená perla.

Vojáci kolem onoho konkrétního ohně se ji pokoušeli ukonejšit, ale naneštěstí tam nebyl nikdo, kdo by ukonejšil je.

"A slyšela jsem, že už sežrali-i nějaký-ýý lidíííí!"

Několik vojáků se ohlédlo přes ramena. V okolní temnotě nebylo nic vidět. Ale nebylo to nic, které by člověka uklidnilo.

Rudá armáda procházela táborem od ohně k ohni.

Mrakoplaš byl velmi přesný. Strávil celý svůj dospělý život - alespoň ty části, kdy nebyl pronásledován tvory, kteří měli víc nohou než zubů - na Neviditelné univerzitě a teď si byl jistý, že ví, o čem mluví. Lidem nic nevyprávějte, řekl. Nic jim neříkejte. Nikdy byste nepřežili jako mág na NU, kdybyste věřili tomu, co vám lidé říkají. Věřte tomu, co vám lidi neřeknou.

Neříkejte jim nic. Vyptávejte se jich. Můžete je dokonce prosit, aby vám řekli, že to není pravda, a to je skoro ze všeho nejlepší. Mrakoplaš totiž velmi dobře věděl, že když vyjedou tři poměrně malí, ale o to ošklivější jezdci paniky, tedy Šeptanda, Dezinformace a Zveličování, odvedou vždycky skvělou práci, ale není to nic moc ve srovnání s tím, co dokáže jejich čtvrtý druh - Popření.

Po hodině se Mrakoplaš rozhodl, že je tady už zbytečný.

Všude se rozvíjely hovory, zvláště na okrajích tábora, kde stany hraničily přímo s temným a tak očividně prázdným královstvím noci.

"No dobrá, ale proč se říká, že jich není 2 300 009, no? Když neexistujou, jak se přišlo na tohle číslo, no?"

"Hele, žádný takový věci jako neviditelní duchové-upíři neexistujou, chápeš?"

"Tak ne, jo? A jak to víš? A ty už jsi někdy nějakýho viděl?"

"Tak podívej, šel jsem a zeptal se kapitána, a ten mi řekl, že tady kolem žádný neviditelný duchové-upíři nejsou."

"A jak si může bejt tak jistej, když je nevidí?"

"On tvrdí, že neviditelný duchové-upíři vůbec neexistujou."

"Ale? A jak je možný, že tak najednou obrátil? Můj dědeček mi například vyprávěl, že jsou jich celý miliony, za Velkou -"

"Moment… Co to bylo, támhle…?"

"Co? Kde?"

"Přísahal bych, že jsem něco slyšel…"

"Já nic nevidím."

"Oh, ne!"

Nějaké zprávy musely prosáknout až na nejvyšší velitelství, protože když se začalo schylovat k půlnoci, zazněly táborem trubky svolávající mužstvo k nástupu a bylo přečteno zvláštní prohlášení.

Potvrzovalo existenci duchů-upírů všeobecně, ale popíralo jejich bytí v praxi, obzvláště teď a tady. Byl to mistrovský výtvor svého druhu zvláště proto, že odhalil celou záležitost sluchu těch válečníků Rudé armády, kteří o ní ještě nebyli podrobně informováni.

O hodinu později situace dosáhla kritického bodu a Mrakoplaš se dozvídal věci, které si sám nevymyslel, a v některých případech i takové, které by byl raději neslyšel.

Tak například vyslechl rozhovor dvou vojáků: "Vím naprosto jistě, že žádná armáda duchů-upírů neexistuje," řekl jeden a odpověď druhého zněla: "Já vím, je tam přej jenom sedm napůl bezmocnejch stařiků."

"Jenom sedm stařiků?"

"A to jsem slyšel, že jsou opravdu hodně staří," přikývl voják. "Prý mají smrt na jazyku. Slyšel jsem od někoho v paláci, že dokážou procházet zdí a proměnit se na neviditelný."

"Ale no tak," usmál se Mrakoplaš. "Sedm mužů se pustí do boje s celou touhle armádou?!"

"To člověka nutí k zamyšlení, co? Desátník Toši říká, že jim pomáhá Velký mág. To je logické. Já bych taky nebojoval s celou armádou, kdybych za sebou neměl spoustu magické podpory."

"Hm. A ví někdo, jak vypadá ten Velký mág?" zeptal se Mrakoplaš.

"Říká se, že je vysoký jako dům a má tři hlavy."

Mrakoplaš souhlasně přikývl.

"Taky jsem slyšel," pokračoval voják, "že Rudá armáda bude bojovat na jejich straně."

"A co? Desátník Toši říká, že je to jenom houf dětí."

"To ne. Já jsem slyšel, že… skutečná Rudá armáda… rozumíte…"

"Rudá armáda by nikdy nebojovala na straně barbarských nájezdníků! A kromě toho, žádná Rudá armáda neexistuje. To je jen taková pověst."

"Jako ti neviditelní duchové-upíři," přikývl Mrakoplaš a tak zase o kousek postrčil hodiny úzkosti.

"Ehm… asi jo."

Když se začali přít, vytratil se.

Nikdo zatím nezběhl. Uprchnout do noci plné blíže neurčených hrůz bylo horší než zůstat v táboře. Ale pomyslel si, že tím líp. To znamenalo, že skutečně vyděšení lidé měli strach udělat cokoliv, zůstávali na místě a snažili se získat klid a jistotu od svých druhů. Pro morálku vojsk neexistovalo nic lepšího než odvážný muž, který tvrdil "Jsem si jistý, že nic takového jako neviditelní duchové-upíři neexistuje" a při tom se čtyřikrát za hodinu vytratil na latrínu.

Mrakoplaš se vplížil zpět do tábora, obešel stan ve stínech a srazil se s koněm, který mu ošklivě dupl na nohu.

"Tvoje žena je obrovský hroch!"

OMLOUVÁM SE.

Mrakoplaš strnul a oběma rukama si svíral bolavou nohu. Znal jen jedinou bytost s hlasem podobným hřbitovu za ošklivého zimního dne.

Pokusil se odskákat zpět a narazil do dalšího koně.

TO JE MRAKOPLAŠ, ŽE? řekl Smrť. ANO. DOBRÝ VEČER. MYSLÍM, ŽE S VÁLKOU JSI SE ZATÍM JEŠTĚ NESETKAL. TOHLE JE MRAKOPLAŠ, VÁLKO. SEZNAM SE S VÁLKOU, MRAKOPLAŠI.

Válka se v pozdravu dotkl helmy.

"Potěšení na mé straně," řekl. Pak ukázal na ostatní tři jezdce. "Dovol, abych ti představil své dva syny, Hrůzu a Zmatka. A tohle je moje dcera Řinčila."

Potomci sborem pronesli "Dobrý den". Řinčila se mračila, vypadala na sedm let, na hlavě měla ochrannou přilbu a na klopě odznak jezdeckého klubu.

TAK TEBE JSEM TADY NEČEKAL, MRAKOPLAŠI.

"Oh. To je dobře."

"Smrť vytáhl ze záhybů svého roucha přesýpací hodiny, pozvedl je k měsíčnímu světlu a povzdechl si. Mrakoplaš natáhl krk a pokoušel se zjistit, kolik v nich zbývá písku.

ALE POKUD BY SIS PŘÁL, MOHL BYCH -

"Ne ne, nestojím o žádnou protekci," pospíšil si Mrakoplaš. "Já… hm… napadlo mě… jste tady kvůli bitvě?"

ANO. ZDÁ SE, ŽE BUDE VÝJIMEČNĚ - KRÁTKÁ.

"A kdo vyhraje?"

PODÍVEJ, DOBŘE VÍŠ, ŽE BYCH TI TO NEŘEKL, ANI KDYBYCH TO VĚDĚL.

"Ani kdybys to věděl?" pozvedl hlas Mrakoplaš. "Já myslel, že ty víš všechno."

Smrť pozvedl prst. Něco se sneslo z noční temnoty. Mrakoplaš si myslel, že je to můra, i když to mělo světlejší barvy a podivný skvrnitý vzor na křídlech. Na okamžik to usedlo na natažený článek kostnatého prstu, ale pak se to znovu vzneslo a zmizelo.

V NOCI, JAKO JE TAHLE, řekl Smrť, JE NEJISTOTA JEDINÁ JISTOTA, KTEROU MÁME. OTŘEPANÉ, VÍM, ALE PRAVDIVÉ.

Někde na obzoru zaduněl hrom.

"No, tak já bych… é… jaksi to… é… zase šel," prohlásil Mrakoplaš.

JEN SE NETVAŘ, ŽE SE NEZNÁME, zabručel Smrť, když mág spěšně zmizel.

"Divný chlap," řekl Válka.

KDYŽ JE TADY ON, TAK JE NEJISTÁ I NEJISTOTA. A NEJSEM SI JISTÝ ANI TÍM.

Válka vytáhl ze sedlové brašny velký balík zabalený v papíře. "Tak co to tady máme… hned se mrknu… Vajíčka s řeřichou… kuřecí kousky… a zralý sýr s chřupavou nakládanou zeleninou, jak to vypadá."

DNESKA DOKÁŽOU S TĚMI OBLOŽENÝMI CHLEBY PRAVÉ DIVY.

"Aha… a Šunkové překvapení."

OPRAVDU? ČÍM TĚ MŮŽE PŘEKVAPIT NĚJAKÁ ŠUNKA?

"Co já vím. Ale třeba tím myslí ten šok, který z toho vždycky má to prase."

Výsměšek bojoval dlouhý zápas sám se sebou a nakonec zvítězil.

"Přivoláme ho zpět," prohlásil. "Už to trvá čtyři dny. A jim v tom případě můžeme vrátit tu jejich zatracenou rouru. Běhá mi z ní mráz po zádech."

Starší mágové se rozhlédli jeden po druhém. Ani jeden nijak netoužil po univerzitě, jejímž fyzicky přítomným členem by byl Mrakoplaš, ale i jim ze železného psa běhal mráz po zádech. Ani jeden z nich se k němu nechtěl přiblížit. Narovnali kolem něj pár stolů a předstírali, že tam není.

"Dobrá," přikývl děkan. "Ale Ctibum mluvil o tom, že by vyměňované věci měly mít zhruba stejnou váhu. Neznamená to, že až se tady Mrakoplaš objeví, přiletí velkou rychlostí?"

"Pan Ctibum mi řekl, že pracují na speciálním zaklínadle. V nejhorším případě můžeme narovnat na konec chodby nějaké matrace a tak."

Kvestor zvedl ruku.

"Copak, kvestore?" dodával mu arcikancléř odvahu.

"Hej, hospodo, pintu vašeho nejlepšího ležáku!" podotkl kvestor.

"Výborně," přikývl arcikancléř, "takže to by bylo dohodnuto. Už jsem požádal pana Ctibuma, aby začal hledat…"

"Na tom jejich pekelném zařízení?"

"Ano."

"Pak se tedy jistě nemůže stát nic nepředvídaného," ušklíbl se zatrpkle děkan.

"A pár humrů, buďte tak laskav."

"Kvestor taky souhlasí."

Náčelníci rodů se sešli v místnostech lorda Honga. Jako dlouholetí nepřátelé, kteří právě vytvořili zárodek té nejnejistější aliance, opatrně udržovali odstup jeden od druhého. Jakmile se jednou vypořádají s barbary, jejich boj bude pokračovat. Ale teď si potřebovali vyjasnit jednu zásadní otázku.

"Ne!" prohlásil lord Hong popuzeně. "Byl bych rád, abychom v téhle věci měli absolutně jasno! Žádná armáda neviditelných duchů-upírů neexistuje, rozumíte?" Lidé za Velkou zdí jsou právě takoví jako my - až na to, že jsou ve všech směrech pochopitelně mnohokrát primitivnější. Ale jsou viditelní."

Dva z přítomných náčelníků nevypadali příliš přesvědčeně.

"A co všechny ty řeči o Rudé armádě?" zeptal se jeden z nich.

"Rudá armáda, lorde Tangu, je neukázněná lůza, která musí být rozhodným úderem zničena."

"Vy víte, o které Rudé armádě venkovani mluví," zavrtěl hlavou lord Tang. "Říkají, že před tisícem let -"

"Říkají, že před tisíci lety mág, který neexistoval, vzal hlínu a blesky a vyrobil z nich vojáky, kteří nemohli zemřít," vskočil mu do řeči lord Hong. "Ano. To je ale pověst, lorde Tangu. Pověst stvořená chudáky, kteří nechápou, co se doopravdy stalo. Armáda Odrazu jednoho slunce prostě měla jen -" lord Hong neurčitě mávl rukou, "- jen lepší výzbroj a vyšší kázeň. Duchů se nebojím a v žádném případě se nebojím armády, kterou si někdo vymyslel."

"Ano, ale -"

"Jasnovidec!" štěkl lord Hong. Jasnovidec, který nebyl připravený, sebou vyděšeně trhl.

"Ano, můj pane?"

"Jak to vypadá s těmi vnitřnostmi?"

"No… už jsou skoro připravené, můj pane."

Jasnovidec měl velké starosti. Musel to být úplně špatný pták, myslel si. Protože vnitřnosti mu prakticky říkaly jen jednu jedinou věc. Že jestli se on, jasnovidec, z celé téhle pohromy dostane živý, může si dát k večeři kuře. Ale lord Hong mluvil jako člověk, jehož netrpělivost je velmi nebezpečná.

"A co ti říkají?"

Kuřecí vnitřnosti takhle nikdy nevypadaly. Na okamžik měl dojem, že se hýbou.

"Ehm… no, je to trochu nejasné," odvážil se.

"Tak to hezky rychle vyjasni," podíval se na něj lord Hong. "Kdo ráno vyhraje?"

Nad stolem se zamíhaly stíny.

Něco se zatřepetalo kolem světla.

Vypadalo to jako nevýrazně žlutá můra s černým vzorkem na křídlech.

Jasnovidcovy věštecké schopnosti, které byly podstatně pronikavější, než si myslel, mu řekly: Dnešní den není dobrý na věštbu.

Na druhé straně, na ošklivou smrt není dobrý žádný den, takže…

"Není ani stín pochybnosti o tom," prohlásil nakonec, "že nepřítel bude velmi oduševněle poražen."

"Jak si můžeš být tak jistý?" zeptal se lord McSweeney.

Vykladač se zasmušil.

"Vidíte tady ten klikatý kus hned vedle ledvin? Chcete se přít s tady tou zelenou slizkou věcí? Najednou víte všechno o játrech? Je to tak?"

"Takže tady to máte," řekl lord Hong. "Osud se na nás usmívá."

"Ale přesto -" začal lord Tang. "Muži jsou velmi -"

"Mužům můžete říci -" začal lord Hong. Najednou se zarazil. Pak se usmál. "Mužům můžete říci," pokračoval pak spokojeně, "že armáda neviditelných duchů-upírů existuje."

"Cože?"

"Přesně tak!" Lord Hong začal chodit po místnosti sem a tam a luskal si prsty. "Ano, ano, existuje strašlivá armáda cizích duchů. A to tak rozzuřilo naše duchy… ano, tisíce generací našich předků, kteří vyskočili do sedla větrů, aby zastavili tuhle barbarskou invazi! Duchové říše povstali. Jsou jich miliony milionů! Tahle troufalost popudila dokonce i naše démony! Sestoupí v podobě mlhy utkané z drápů a zubů, aby - ano, lorde Sungu?"

Náčelníci vrhali jeden na druhého nervózní pohledy.

"Jste si tím jistý, lorde Hongu?" Oči lorda Honga za tenkými brýlemi pronikavě zablýskaly.

"Učiňte v tomto smyslu nezbytné prohlášení k mužům," řekl.

"Ale vždyť teprve před několika hodinami jsme mužstvu řekli, že žádní -"

"Tak teď jim řeknete něco jiného!"

"Ale uvěří nám, když řekneme, že existuje -"

"Budou věřit tomu, co se jim řekne!" vykřikl lord Hong. "Jestliže si nepřítel myslí, že jeho síla spočívá v klamu,

pak ten jeho klam obrátíme proti němu. Řekněte mužům, že za zády jim budou stát miliony duchů říše!"

Ostatní náčelníci se pokoušeli vyhnout jeho pohledu. Nikdo z nich by se neodvážil namítnout, že takový průměrný voják vůbec nebude šťastný při pomyšlení, že má duchy jak před sebou, tak v zádech, zvláště když vezmeme v potaz výjimečně ošklivou a zlomyslnou povahu duchů.

"Tak dobrá," řekl lord Hong. Pak pootočil hlavu.

"Ty jsi tady ještě?" zasyčel.

"Jen si uklízím své drůbky, pane!" zasténal vykladač.

Spěšně sebral zbytky nebohého kuřete a dal se na útěk.

Koneckonců co, pomyslel si, když se pak ubíral k domovu, já mu přece neřekl či nepřítel.

Lord Hong osaměl.

Uvědomil si, že se chvěje. To je pravděpodobně vztekem. Ale možná… možná by stále ještě mohl všechny ty věci obrátit ve svůj prospěch. Barbaři přitáhli z vnějšího světa a pro většinu obyvatel říše bylo kdekoliv za Velkou zdí prostě jen tam. Ano. Ti barbaři byli jen podružná záležitost, kterou by mohl snadno vyřídit, ale když bude opatrný, mohl by je dokonce použít jako část své vlastní strategie.

Také dost těžce dýchal.

Přešel do své soukromé pracovny a zavřel pečlivě dveře.

Vytáhl klíč.

Otevřel schránku.

Nastalo několikaminutové ticho rušené jen tichým šustěním látky.

Pak se na sebe lord Hong podíval do zrcadla.

Dalo mu nesmírnou námahu, než se mu podařilo dostat se až sem. Využil služeb několika agentů, z nichž ani jeden neznal jeho plán ani úmysl celý. Ale ankh-morporský krejčí se své práce zhostil skvěle a míry byly přesné. Lord Hong si byl jist, že od špičatých bot přes vyšívaný kabátec, plášť až ke klobouku s pérem vyhlíží jako dokonalý ankh-morporský gentleman. Plášť byl podšitý hedvábím.

Cítil se v těch šatech nepohodlně a dotýkaly se ho neznámým způsobem, ale to byly jen maličkosti. Takhle se oblékal muž ve společnosti, která dýchala, hýbala se, mohla někam dojít…

Toho prvního velkého dne projde městem a lidé nebudou mocni slova, protože spatří svého přirozeného vůdce.

Ani náhodou ho nenapadlo, že by se někdo přece jen nějakého toho slova mohl zmocnit a říci například: "Zírejte na toho libovýho frajera! Vemte ho někdo cihlou!"

Mravenci si cupitali sem a tam. Věc, která dělala "kvrk", dělala kvrk.

Mágové ustoupili. Když se Hex rozjel naplno, nic jiného ani dělat nemohli, snad jen pozorovat rybičky a tu a tam kápnout olej do koleček. Trubice se místy zbarvovaly do oktarínova.

Hex odříkával několik set zaklínadel v minutě. Bylo to velmi jednoduché. Člověku by trvalo skoro hodinu, než by připravil obřad a pronesl jedno jediné hledací zaklínadlo. Ale Hex to dokázal mnohem rychleji. Znovu a znovu. Natahoval sítě celým okultním mořem v pátrání po jedné kluzké rybě.

Po devadesáti třech minutách se mu podařilo zjistit to, na čem by celá fakulta pracovala několik měsíců.

"Vidíte?" neodpustil si Rozšafín. Pronesl to mírně roztřeseným hlasem, zatímco z výstupní zásuvky vytahoval sloupec karet. "Říkal jsem vám to. On to dokázal."

"On? Kdo on?" zeptal se Výsměšek.

"Hex."

"Aha, vy myslíte ‚to'."

"No… to jsem přece řekl…, že… ano."

Další skvělá věc na hordě, jak si pan Čabajka všiml, byla její schopnost relaxovat. Ti stařici měli přímo kočičí schopnost nedělat nic, když nebylo nic na práci.

Nabrousili si meče. Dali si jídlo - velké kusy masa pro většinu z nich a nějakou kaši pro Bláznivého Humoše. Ten si stejně převážnou část svého oběda vybryndal na vousy. Neškodnost jídla si pojistili tak, že přivlekli do místnosti šéfkuchaře, přibili ho za zástěru k podlaze a pověsili mu nad hlavu těžkou sekeru uvázanou na provaze přehozeném přes trám. Druhý konec provazu držel Cohen během jídla v ruce.

Pak si znovu nabrousili meče, ale to bylo už jen tak ze zvyku, a… uvolnili se.

Tu a tam si některý z nich zahvízdal mezi zbytky zubů úryvek písničky nebo prohledal ten či onen záhyb těla, kde ho trápila nějaká zvláště dotěrná breberka. Ale hlavně jen tak seděli a upírali pohled někam za obzory.

Po dlouhé chvíli se ozval Caleb. "Věříte, že jsem nikdy nebyl na XXXX? Všude jinde jsem byl. Často jsem přemýšlel, jaký to tam asi je."

"Kdysi jsem tam ztroskotal," zamyslel se Hrbatý Vinca. "Je to divný místo. Plný hnusný magie. Žijou tam bobři s kachníma zobákama a obrovský krysy s dlouhejma ocasama, který poskakujou po zadních a boxujou spolu. A všude se potulujou takoví černí chlapi. Tvrděj, že žijou neustále ve snu. Ale chytrý, to voni jsou. Ukaž jim kus pouště s jedním uschlým stromem, a sotva mrkneš vokem, naservírujou ti jídlo o třech chodech a pak ještě ovoce a ořechy. A mají tam slušný pivo."

"To zní pěkně."

Nastala další dlouhá odmlka.

Pak:

"Předpokládám, že tady taky mají minstrely? Bylo by to zbytečný plejtvání, kdybysme všichni přišli k zabití a nikdo o tom nenapsal jedinou baladu, ne?"

"Takový město, jako je tohle, musí mít celou kupu minstrelů!"

"Takže žádnej problém."

"Ne."

"Žádnej."

Další dlouhé mlčení.

"Ne že bysme měli přijít k zabití."

"Jasně. Nemám v úmyslu ve svým věku začít s tím, nechat se zabíjet."

Dlouhá pauza.

"Cohene?"

"Jo?"

"Hele, věříš ty na nějakýho boha?"

"No, podívej, vyloupil jsem nějakejch chrámů a pozabíjel přehršli bláznivejch kněží. Tak nevím, jestli se to třeba počítá?"

"A co věří váš kmen, že se stane s válečníkem, kterej zahynul v boji?"

"Jo to? Ty velký tlustý ženský v rohatejch přilbách tě seberou a odvezou do velkejch síní Slepýho Ia, kde se jí jídlo z božskejch stolů, neustále bojuje, slaví a pije navěky."

Další dlouhé mlčení.

"To jako myslíš fakticky navěky?"

"No, asi jo."

"Protože, co já vím, tak člověk má i pečenýho krocana za chvíli plný zuby. Tak asi čtvrtej den."

"No dobrá, a na co se věří u vás?"

"Já mám dojem, že my jedeme po smrti do pekla v loďce vyrobený z ostříhanejch nehtů. Nebo z něčeho takovýho."

Dlouhé mlčení.

"Ale nemá cenu bavit se o takovejch věcech, protože nás dneska určitě nezabijou."

"To si řek ty."

"Pch, nestojí to za to, dneska umřít, jestli všechno, co vás čeká, jsou zbytky z něčího stolu nebo vejlet v lodi, která smrdí vašima ponožkama, co říkáte?"

"Haha."

Několikaminutová odmlka.

"Dole v Klači veřej, že když vedete pořádnej život, odměněj vás tím, že půjdete do ráje, kde je spousta pěknejch mladejch ženskejch."

"Tak to je vaše odměna, jo?"

"Co já vím? Možná je to spíš trest. Ale pamatuju si, že člověk celej den pije šerbet."

"Hm. Když jsem byl malej kluk, mívali jsme pravej šerbet v takovejch malejch pytlíkách s brčkem. Dneska už takový věci nevidíte. Lidi pořád jenom spěchají."

"To zní líp než se živit ostříhanejma nehtama." Mlčení.

"Hele, a věřili jste někdy na to, že každej válečník, kterýho v boji zabiješ, ti musí po tvý smrti na onom světě sloužit?"

"To nevím."

"Kolik jsi jich zabil?"

"Cože? Jo ták. Možná dva tři tisíce. A to samozřejmě nepočítám trpaslíky a trolly."

"To znamená, že po smrti nemusíš mít strach ani o nářadí, ani o nikoho, kdo by ti otevřel dveře."

Mlčení.

"Takže v žádným případě neumíráme, jo?"

"Jo. Ne."

"Hele, máme tady šanci sto tisíc k jedný… ne? Rozdíl je akorát ve spoustě nul, je to tak?"

"Jasně."

"Víš, co myslím. S dobrými druhy po boku, dobrou zbraň v pěsti… co víc bychom si mohli přát."

Mlčení.

"Možná by nebylo špatný, kdyby vybuchla sopka."

Mlčení.

"Takže my umřeme?"

"Asi jo."

Muži hordy se rozhlíželi jeden po druhém.

"Ale podívejme se na to z té světlejší stránky. Pořád ještě dlužím trpaslíkovi Fafovi padesát tolarů za tenhle meč," ušklíbl se Cucák Vilda. "Jak se zdá, mohl bych skončit s jistým finančním ziskem."

Pan Čabajka si opřel hlavu do dlaní.

"Je mi to opravdu líto."

"S tím si nelam hlavu."

Ve vysokých oknech bylo vidět šeré světlo časného rána.

"Podívejte," řekl pan Čabajka, "vždyť vy nemusíte umřít. Mohli bychom se… mohli bychom se vykrást ven.

Třeba tím podzemním kanálem. Možná i jinak. Humoše bychom jednoduše odnesli. Lidé sem neustále přicházejí a odcházejí. Jsem si jistý, že bychom se dostali… z města… bez… nějakých…"

Hlas se mu vytratil. Žádný hlas by nezůstal na místě pod tlakem oněch upřených pohledů. Zíral na něj dokonce i Humoš, jehož pohled byl většinou zaostřen do nějakého místa zhruba před osmdesáti lety.

"Já teda nezdrhnu, nis takovýho!" prohlásil nakonec Humoš.

"To není útěk," pokoušel se ještě pan Čabajka. "Je to smysluplné přemístění se do předem připravených pozic. Taktika. U bohů, je to něco, co dá zdravý rozum!"

"Mně ne."

"Podívejte, vždyť přece i barbaři umějí počítat! A vy jste připustili, že když tady zůstanete, mohli byste zemřít!"

"Nis. Já nezdrhnu."

Cohen se naklonil kupředu a popleskal pana Čabajku po ruce.

"To je ta profese hrdinů, chápeš?" řekl. "Kdo to kdy slyšel, aby hrdina z boje utíkal? Všechny ty děti, o kterých jsi nám vyprávěl… víš, ty, co si myslí, že jsme jenom pověsti… myslíš, že ty by uvěřily, že jsme nakonec utekli? No vidíš. Ne, útěk prostě není součástí smlouvy. Ať utíká někdo jinej."

"Kromě toho," doplnil ho Bleskový Podrs, "kdy se nám naskytne taková šance jako tady? Šest proti pěti armádám! To je přece k tomu pos… poslednímu boji to nejlepší, co jsme si mohli přát. To není žádná pověst! A dali bysme tak na frak i kusu mytologie!"

"Ale… zemřete."

"No jo, to patří k věci, to se nedá nic dělat. Ale to bude konec, co?"

Pan Čabajka se rozhlédl po okolních tvářích a uvědomil si, že mluví jiným jazykem a pohybují se v jiném světě. Byl to svět, ke kterému neměl klíč ani mapu. Můžete je naučit nosit zajímavé kalhoty a zacházet s penězi, ale jejich duše se nikdy nezmění.

"A mají učitelé nějaké zvláštní místo, kam přijdou, když zemřou?" zajímal se Cohen.

"Myslím, že nemají," zavrtěl pan Čabajka zachmuřeně hlavou. Na okamžik se obíral myšlenkou, jestli tam nahoře třeba opravdu neexistuje nějaká Velká volná hodina. Ale zdálo se to velmi nepravděpodobné. Nejspíš by stejně musel opravit pořádný štos sešitů.

"No, až umřeš, je jedno, kde budeš, ale kdyby sis chtěl užít pořádnej flám, zaskoč, kdykoliv budeš mít chuť," řekl Cohen. "Užili jsme si, ne? A to je důležitý. A ještě ke všemu to bylo poučně vzdělávací, co říkáte kluci?"

Ozval se sbor souhlasného mumlání.

"Bylo to úžasný, všechny ty dlouhý slova."

"Jo a jak jsme se učili kupovat věci!"

"A společenskej styk, hur, hur… pardón!"

"So? So říká?"

"Škoda, že to nezabralo, ale já, co se plánů tejče, nikdy nebyl moc dobrej," řekl Cohen.

Pan Čabajka vstal.

"Přidám se k vám," řekl.

"Co, to jako v boji?"

"Ano."

"A umíš zacházet s mečem?" zeptal se Podrs.

"Ehm. Ne."

"Tak to jsi proplejtval celej život."

Jak se zdálo, to se pana Čabajky mírně dotklo.

"Předpokládám, že bych do toho mohl rychle přijít," řekl.

"Přijít do čeho? To je boj mečem!"

"Ano, ale… když je člověk učitel, musí se sám učit opravdu rychle," usmál se nervózně pan Čabajka. "Kdysi jsem celý jeden semestr přednášel alchymistická praktika. Bylo to v době, kdy se pan Rozkol vyhodil do povětří a nějakou dobu nemohl učit. A to jsem do té doby v životě neviděl ani tyglík."

"Tak tumáš," podal Cucák Vilda panu Čabajkovi jeden z náhradních mečů. Ten ho potěžkal.

"Hm. Předpokládám, že je k tomu nějaký návod nebo tak něco?"

"Návod? To ne. Chytíš to za ten tupej konec a tím ostrým šťoucháš do lidí."

"Ano? Vážně? No, to se zdá docela jednoduché. Myslel jsem, že je to mnohem složitější."

"Jseš si jistej, že chceš jít s náma?" ujišťoval se Cohen.

Pan Čabajka měl na tváři rozhodný výraz. "Naprosto. Velmi pochybuju, že bych přežil, kdybyste neuspěli, a kromě toho… zdá se, že vám, hrdinům, přidělili mnohem lepší nebe. Ale mám dojem, to musím říct, že i život. Já sice vážně nevím, kam po smrti přijdou všichni učitelé, ale obchází mě takové hrozné tušení, že to naše nebe bude hlavně plné tělocvikářů."

"No, já jenom nevím, jestli dokážeš propadnout skutečnému bojovému šílenství," ujišťoval se Cohen. "Už se ti někdy před očima udělala krvavá mlha, a když ses probral, zjistil jsi, žes ukousal dvacet lidí k smrti?"

"Říkávalo se o mně, že jsem hodně tvrdý, když mi žáci ve třídě hlučeli," zasnil se pan Čabajka. "A taky jsem byl smrtelně přesný vrhač křídy."

"A co ty, výběrčí?"

Šest blahodárných větrů spěšně ustoupil.

"Já… já si myslím, že mám spíše předpoklady k tomu nahlodat celý systém zevnitř," odpověděl.

"Dobrá." Cohen se rozhlédl po ostatních. "Takhle oficiálně jsem ještě nikdy neválčil, jak se to prakticky dělá?" zeptal se.

"Podle mě," přispěchal mu na pomoc pan Čabajka, "že se všichni postavíme do řady a pak zaútočíme."

"To nezní špatně. Dobrá, tak do toho."

Vykročili, v jednom případě vyjeli a v dalším (páně Čabajkově) drobně vyklusali kupředu. Výběrčí daní popošel několik kroků za nimi.

"Pane Čabajko!" zvolal. "Víte dobře, co se teď stane! Copak jste ztratil rozum?"

"Ano," odpověděl mu učitel přes rameno, "ale třeba najdu nějaký lepší."

Sám pro sebe se usmál. Jeho život byl od začátku až do dnešního dne složitý. Figurovaly v něm rozvrhy hodin, zasedací pořádky a celé věrtele věcí, které dělat musel a nesměl, a život pana Čabajky byl uprostřed toho všeho jen malou mrskající se věcičkou, jež se snažila přežít. Ale najednou bylo všechno velmi jednoduché. Drželi jste jeden konec a tím druhým jste píchali do lidí. Podle téhle prosté zásady by mohl člověk žít prakticky celý život. A návdavkem k tomu pak dostat ještě velmi zajímavý život posmrtný…

"Tumáš," řekl mu Caleb a vstrčil mu do ruky něco plochého a kulatého, "to budeš taky potřebovat. Je to štít."

"Aha. Tím se jako budu chránit, ano?"

"Kdybys byl opravdu v tísni, zakousni se do jeho okraje."

"O tom už jsem slyšel," přikývl pan Čabajka. "Tak se člověk přivede do stavu zuřivosti a stane se z něj berserker, že?"

"To je možný, to je možný," přikyvoval Caleb. "Je to jeden z důvodů, proč to spousta válečníků dělá. Ale já osobně to dělám proto, že je vyrobenej z čokolády."

"Z čokolády?"

"Během boje o kousek slušnýho jídla jinak ani nezavadíš."

Tak tady mě máte, pomyslel si pan Čabajka. Pochoduji ulicí v jedné řadě s hrdiny. Všichni jsou to proslulí a velcí vále…

"A kdybys měl nějaký pochybnosti, tak si svlíkni všechny šaty."

"Proč?"

"To je jeden ze znaků skutečného berserkera, když se svlíkne do naha. To většinou vyděsí nepřítele k smrti. A kdyby se náhodou někdo začal smát, tak ho rovnou propíchni."

Mezi pokrývkami na kolečkovém křesle se něco pohnulo.

"Sože? So to?"

"Povídám mu, PROPÍCHNI HO!, Humoši."

Humoš mávl rukou, jež vypadala jako kost potažená kůží a byla očividně příliš slabá, než aby unesla těžkou válečnou sekeru, kterou ovšem ve skutečnosti třímala.

"To říkám já! Rovnou do vomydlíků!"

Pan Čabajka strčil loktem do Caleba.

"Asi bych si to už měl začít psát," řekl. "Kde přesně jsou ty omydlíky?"

"To je takovej nízkej horskej hřbet nedaleko Středu."

"Úžasné."

Obyvatelé Visovisu se mačkali na hradbách. Takový boj se nevidí každý den.

Mrakoplaš si za pomoci loktů a kolen probojoval cestu davem a dostal se tak k buňce, která zaujala jedno z nejkrásnějších míst nad hlavní branou.

"Co tady, u všech všudy, zevlujete?" řekl. "Máte být bůhvíjak daleko odsud?"

"Chceme samozřejmě vědět, co se bude dít," odpověděl mu Dvoukvítek a brýle mu zablýskaly.

"Já vím, co se stane! Horda bude okamžitě zmasakrována!" oznámil mu Mrakoplaš. "Co čekáte, že by se mělo stát?"

"Aha, ale ty zapomínáš na neviditelné duchy, kteří se živí lidskou krví!" zavrtěl hlavou Dvoukvítek.

Mrakoplaš se na něj podíval, jako by nevěřil vlastním uším.

"Cože?"

"Jejich tajná armáda. Slyšel jsem, že i my máme nějakou takovou armádu."

"Dvoukvítku, žádní neviditelní duchové neexistují!"

"Ano, máš pravdu, všichni chodí a popírají to," přisvědčila Lotosový květ. "Takže na tom musí být něco pravdy."

"Ale to jsem si přece vymyslel já!"

"Hm, a co když si jen myslíš, že sis to vymyslel?" nevzdával se Dvoukvítek. "Co když jsi jen obyčejná figurka na šachovnici Osudu?"

"Poslouchej, žádní nevi-"

"Pořád ten samý, starý dobrý Mrakoplaš," pokýval s veselým úsměvem Dvoukvítek hlavou. "Vždycky jsi byl tak pesimistický a vždycky nakonec všechno dobře dopadlo."

"Neexistujou žádný duchové, žádný magický armády!" vykřikl Mrakoplaš. "Je jenom -"

"Když se vydá sedm mužů do pole, aby se utkali se stotisícovou armádou, může to skončit jen jediným způsobem," prohlásil Dvoukvítek.

"Správně. Moje řeč. Jsem rád, že jsi to konečně pochopil."

"Oni zvítězí," dopověděl Dvoukvítek. "Musí. Jinak svět nefunguje tak, jak má."

"Ty vypadáš jako vzdělaná dívka," obrátil se Mrakoplaš k Půvabnému motýlovi. "Vysvětli mu, proč se mýlí. Je to kvůli takové věcičce, kterou u nás máme. Nevím, jestli jsi o ní někdy slyšela, ale říká se jí matematika pravděpodobnosti."

Dívka se na něj usmála.

"Ty mi nevěříš, co?" řekl Mrakoplaš bezradně. "Jsi prostě stejná jako on. Co si myslíš, že to je? Homeopatická válka? Čí míň vás je, tím větší máte šanci, že zvítězíte? Poslyš, tak to není. Já bych si hrozně přál, aby to tak bylo, ale není. Nic není takové, jak se říká. Žádné nečekané štěstí, žádné kouzelné rozuzlení a žádné vítězství hodných lidiček jen proto, že jsou malí, ale odvážní!" Při řeči popuzeně mával rukama.

"Ty jsi vždycky přežil," trval na svém Dvoukvítek. "Zažili jsme neuvěřitelná dobrodružství a vždycky jsi přežil."

"To byla jen náhoda."

"Jenomže ty jsi přežíval porod."

"A nás jsi dostal bezpečně z vězení," připomenula Lotosový květ.

"To všechno prostě bylo jen strašlivé množství náho-, jedeš, prevíte!"

Z jeho gestikulující ruky se spěšně vznesl motýl.

"Žoužel," zamumlal. A dodal: "Tak tak je to. Já jdu. Už na nic nečekám. Mám bůhví kolik věcí na práci. Kromě toho si myslím, že mě potom bude hledat spousta ošklivých lidí."

V tom okamžiku si všiml, že Lotosový květ má v očích slzy.

"My… my jsme si mysleli, že něco uděláš!" řekla.

"Já? Co já můžu? Nic. Zvlášť nic magickýho! Tím jsem proslulej! Nemyslete si, že budete jen tak postávat kolem a myslet si, že Velcí mágové za vás vyřešej všechny vaše problémy. Žádní nejsou, nic nevyřešej a já to vím nejlíp, protože já taky žádnej takovej nejsem!"

Pak ustoupil. "Tohle se mi stane pokaždý! Já se vždycky starám jenom o svý, a najednou se všechno zvrtne a všichni na mě spolíhaj a říkaj: ‚Hele, Mrakoplaši, co s tím teď budeš dělat?' Tak abyste věděli, tak synáček paní Mrakoplašový, jestli se vůbec jmenovala paní Mrakoplašová, ten s tím nebude dělat nic, jasný? Musíte si s tím nějak poradit sami! Nepřijdou žádný kouzelný armády, aby… Přestali byste se na mě laskavě dívat tímhle způsobem? Já nevím, proč by to měla bejt zrovna moje vina! Já se musím starat o spoustu jinejch věcí! A tohle není moje věc!"

Pak se otočil a dal se do běhu.

Zástup si ho nijak zvlášť nevšímal.

Na visoviské poměry byly ulice téměř pusté, což znamenalo, že jste tu a tam mohli dokonce zahlédnout dláždění. Mrakoplaš bojoval o každý metr cesty, prodíral se uličkami, které se táhly podél hradeb, a hledal další bránu z města, nejlépe takovou, kde by byly stráže zaměstnané natolik, že by nekladly zbytečné otázky.

Za zády se mu ozvaly kroky.

"Tak hele," řekl popuzeně a otočil se. "Už jsem vám řekl, že můžete jít všichni -"

Bylo to Zavazadlo. Vypadalo, jako by se mírně stydělo.

"Ale, tak se nám přece jen nakonec uráčilo ukázat, co?" utrhl se na ně Mrakoplaš. "Copak se stalo s tím slavným ‚svého pána kamkoliv půjde, následovati budeš'?"

Zavazadlo rozpačitě přešlapovalo. Z vedlejší uličky najednou vyšla jeho o něco větší a poněkud ozdobnější kopie. Víko toho druhého Zavazadla bylo vykládané barevným dřevem a Mrakoplaš měl dojem, že proti mozolnatým a masivním nohám jeho Zavazadla jsou nohy toho druhého mnohem štíhlejší a jemnější. Kromě toho mělo nehty na nohách nalakované.

"Oh," bylo jediné, na co se v tom okamžiku zmohl. "No maucta. Dobrý bože. Vážně. Ale koneckonců asi jo, předpokládám. Asi jo. Víš, co myslím… no tohle. Co už teď.. .dobrá. Tak teda pojďte."

Došel na konec uličky a otočil se. Zavazadlo opatrně postrkovalo větší truhlici a naléhalo na ni, aby ho následovala.

Mrakoplašovy vlastní sexuální zkušenosti nebyly příliš rozsáhlé, i když viděl nějaké obrázky a diagramy. Neměl ovšem nejmenší tušení, jak to aplikovat na cestovní potřeby. Říkají si mezi sebou věci jako "Podívej se, to je ale bedna!" nebo "Viděls ty její závěsy, z těch jsem celej pryč!"?

Když na to přišlo, neměl vlastně žádný důvod se domnívat, že je Zavazadlo rodu mužského. Připouštěl, že mělo nesnášenlivou a útočnou povahu, ale to měla i většina žen, se kterými se Mrakoplaš setkal, a častokrát bylo právě jejich setkání důvodem k tomu, aby akce jeho společnic byly ještě útočnější. Schopnost páchat násilí, jak Mrakoplaš slyšel, byla unisexuální. Nebyl si sice jistý tím, co to unisexuální je, ale předpokládal, že je to pravděpodobně to, co popisovalo jeho vlastní zkušenost.

Objevila se před ním malá branka. Zdálo se, že ji nikdo nehlídá.

Navzdory svému strachu jí prošel krokem. Neběžel. Každá autorita si ze všeho nejdřív všimne běžícího člověka. Čas pustit se do běhu nastával zhruba v okamžiku kdy zaznělo "e" ve větě "Hej, ty!".

Nikdo si ho nevšímal. Pozornost všech lidí na Velké zdi se upírala k armádám.

"Podívejte se na ně," řekl trpce jen tak všeobecně všem a nikomu. "Hlupáci. Kdyby to bylo sedmdesát proti sedmi, každý by věděl, kdo zvítězí. Ale že je to sedm proti sedmi stům tisícům, nikdo si není jistý. Jako kdyby najednou čísla vůbec nic neznamenala. Pch! Proč bych měl něco dělat zrovna já? Vždyť já toho chlápka vlastně ani pořádně neznám. Ano, párkrát mi zachránil život, ale to ještě není důvod zemřít strašlivou smrtí kvůli tomu, že neumí počítat. Takže se na mě laskavě přestaňte dívat tímhle pohledem."

Zavazadlo o kousek ustoupilo. Druhé Zavazadlo… … Mrakoplaš si pomyslel, že skutečně vypadá tak nějak jako ženský. Ženy přece mají větší zavazadla než muži, že? To kvůli všem těm… teď se dostával na docela neznámou

půdu… náběrkám, kraječkám a takovým věcem. Velikost ženských zavazadel byla prostě jedna z těch záhadných věcí jako fakt, že ženy mají mnohem menší kapesníky, přestože rozměry jejich nosů jsou v průměru stejné jako u mužů. Zavazadlo bylo vždycky Zavazadlo. Mrakoplaš nebyl duševně připraven na to, že jich bude více než jedno. A teď tady bylo Zavazadlo a… druhé Zavazadlo.

"Tak pojďte, vy dva," řekl. "Vypadneme odsud. Udělal jsem, co jsem mohl. Už se o to nestarám. Já s tím nemám nic společnýho. Nechápu, proč na mě všichni spolíhaj. Já nejsem spolehlivej. Nespolíhám se dokonce ani sám na sebe, a to jsem já!"

Cohen se podíval k obzoru. Rychle se tam zvedala šedomodrá mračna.

"Bude bouřka," řekl.

"No, zaplať pánbůh, že se nedožijeme toho, abysme promokli," liboval si Cucák Vilda.

"Stejně je to legrační věc. Vypadá to, jako kdyby ta bouřka přicházela ze všech stran najednou."

"Hnusný cizozemský počasí. Nedá se mu věřit."

Cohen obrátil pozornost k armádám pěti náčelníků.

Zdálo se, že tam došlo k jakési dohodě.

Armády se rozložily kolem místa, které Cohen zvolil. Taktika byla jednoduchá. Bylo snadné ji odhadnout. Horda pozorovala, jak náčelníci projíždějí sem a tam podél předních řad svých oddílů.

"A jak to vlastně začne?" zeptal se po chvíli Cohen, kterému sílící vítr rozevlál zbytky vlasů. "To jako někdo písknе na píšťalku, nebo co? Nebo prostě zařveme a vrhneme se na ně?"

"No, tyhle slavnostní začátky bývají většinou dohodnuty předem," odpověděl pan Čabajka.

"Hm."

Cohen se rozhlédl po moři kopí a praporců. Statisíce mužů, když se na ně díváte zblízka, vypadají opravdu jako hodně mužů.

"Předpokládám," řekl pomalu, "že žádný z vás nemá nějaký skvělý tajný plán, o kterém se zatím nezmínil?"

Z každé armády se teď oddělilo několik jezdců a ti se ve skupině vydali směrem k hordě. Zastavili se zhruba na vzdálenost hodu oštěpem a pozorovali malý hlouček svých nepřátel.

"Tak dobrá," pokračoval Cohen. "Nerad to říkáni, ale možná bychom si s nimi měli promluvit o kapitulaci."

"Ne!" vykřikl pan Čabajka, ale pak se zarazil, zaskočený silou vlastního hlasu. "Ne," opakoval o něco tišeji. "Když se vzdáte, nepřežijete to. Jenom nezemřete okamžitě."

Cohen se poškrábal na nose. "Jak se jmenuje ta… no vždyť víš… vlajka…, když s nima chceš mluvit, aby tě ale při tom nezabili?"

"Musí být červená," vysvětloval pan Čabajka. "Ale poslyš, já si myslím, že by nebylo dobře kdybychom -"

"Já tomu nerozumím," ušklíbl se Cohen. "Mají to celý zmatený, s červenou vyjednávat, v bílý na funus… tak dobrá. Máte někdo něco červenýho?"

"Já mám jenom kapesník," přihlásil se pan Čabajka. "Ale je bílý, a navíc si stejně myslím, že -"

"Dej mi ho."

Barbarský učitel velmi neochotně podal Cohenovi svůj kapesník.

Cohen vytáhl z opasku malý, napůl obroušený nožík.

"Já tomu prostě nevěřím!" řekl pan Čabajka. Slzy měl na krajíčku. "Barbar Cohen vyjednává s takovými lidmi o kapitulaci!"

"To je vliv civilizace," zakýval Cohen hlavou. "Ta má pravděpodobně za následek, že jsem tak trochu změknul."

Přetáhl si čepel nožíku přes předloktí a na šrám si přiložil kapesník.

"Tak a je to. Za chvilku máme pěknou rudou vlajku."

Horda souhlasně pokývala hlavami. Bylo to až neuvěřitelně symbolické, dramatické, ale především hloupé gesto, které ovšem přesně odpovídalo hrdinskému barbarování. Jak se zdálo, udělal dojem i na část těch nejbližších bojovníků.

"Tak a teď," začal Cohen, "myslím že ty, Profi, a ty, Bleskovej… byste měli jít se mnou a promluvíme si s těma lidma."

"Oni vás pak odvlečou do svých hladomoren!" protestoval pan Čabajka. "Mají katy, kteří vás budou mučit, ale při tom vás udrží naživu celá léta!"

"So to? Co říká? So?"

"On říkal, ŽE TĚ JEJICH KATI DOKÁŽOU UDRŽET PŘI ŽIVOTĚ CELÝ ROKY, Humoši."

"Skvělý. To si dám líbit!"

"Oh, bohové." Víc ze sebe pan Čabajka vypravit nedokázal.

Pak vykročil za svými dvěma kolegy k nepřátelským náčelníkům.

Lord Hong zvedl hledí své přilby a z vysoká si prohlížel přibližující se barbary.

"Rudej prapor, heleďte," volal Cohen a zamával mokrým kapesníkem, který upevnil na konec svého meče.

"Ano," přikývl lord Hong. "Viděli jsme to vaše malé představení. Možná že udělalo jistý dojem na některé vojáky, ale ne na mě, barbare."

"To je tvoje věc," přikývl Cohen. "Přišli jsme si promluvit o kapitulaci."

Pan Čabajka si všiml, že několik nižších náčelníků si očividně oddechlo. Pak si pomyslel: skutečný voják asi tyhle věci nemá nijak v oblibě. Nikdo přece nechce přijít do nebe, nebo kam to vojáci chodí, a tam říci: kdysi jsem vedl armádu proti sedmi starým mužům. To nebylo nic, co by si zasloužilo vyznamenání za statečnost.

"Aha. No, jistě. To je celá ta vaše okázalá odvaha," ušklíbl se lord Hong. "V tom případě složte zbraně a budete odvedeni do paláce."

Cohen a Podrs na sebe vrhli nechápavé pohledy.

"Pardon?"

"Složte zbraně," odfrkl si popuzeně lord Hong. "To znamená, že odložíte všechny své zbraně."

Cohen na něj vrhl dlouhý zamyšlený pohled. "A proč bychom měli odkládat zbraně?"

"Nemluvíme snad o vaší kapitulaci?"

"Naší kapitulaci?"

"Ústa pana Čabajky se proti jeho vůli roztáhla v pomalém, částečně nepříčetném úsměvu.

Lord Hong zíral na Cohena.

"Hej! Jistě nečekáte, že uvěřím, že jste se s námi sešli proto, abyste nám nabídli…"

Naklonil se ze sedla a upřel na ně zkoumavý pohled.

"Ale je to tak, že?" řekl nakonec. "Vy nemyslící hloupí divoši. Je to pravda, že umíte počítat jen do pěti?"

"Mysleli jsme jenom, že by to spoustě lidí ušetřilo zranění," řekl Cohen.

"Mysleli jste hlavně na to, že by to ušetřilo zranění vám," ušklíbl se pohrdavě náčelník.

"Skoro bych si troufl říct, že ani na vaší straně by z toho všichni nevyvázli bez úrazu."

"Jsou to jen chudáci a sedláci," odpověděl náčelník.

"A no jo. Já zapomněl," zašklebil se Cohen. "A ty jsi jejich náčelník, žejo? To je, jako když hraješ šachy, co?"

"Jsem jejich pán," odpověděl nadutě lord Hong. "Když bude třeba, zemřou dle mé vůle."

Cohen na něj vrhl široký úsměv, před kterým by ucouvl i krokodýl.

"Kdy začneme?"

"Vraťte se k té vaší… tlupě," řekl lord Hong. "Myslím si, že pak začneme velmi rychle."

Podíval se užasle na Bleskového Podrse, který si rozkládal jakýsi papír. Barbarovy rty se chvilku neohrabaně pohybovaly a popraskaný prst s ulomeným černým nehtem běžel po řádcích.

"Jsi… jsi… to… nemanželský… chudinka, to jsi!"

"No tohle! Skvěle," neudržel se pan Čabajka, který stvořil právě použitou tabulku.

Když se trojice vracela ke zbytku hordy, uvědomoval si pan Čabajka, že slyší jakýsi skřípot. Cohen si právě obrušoval ze zubů nějaké karáty.

",Zemřou dle mé vůle!'" ucedil. "Ten chcípák ani neví, co to znamená být náčelníkem! Voleza vochočenej! On na ty svý herce!"

Pan Čabajka se rozhlédl kolem. Jak se zdálo, mezi náčelníky došlo k jakési výměně názorů.

"Víte," řekl nakonec, "oni se nás možná pokusí zajmout živé. Kdysi jsem míval ředitele a ten byl stejný jako tenhle chlápek. Byl nejraději, když mohl lidem udělat ze života peklo."

"To jako myslíš, že se budou pokoušet nezabít nás za každou cenu?" ujišťoval se Bleskový Podrs.

"Ano."

"A znamená to, že bysme je neměli zabíjet?"

"Ne, to si nemyslím."

"Tak to se mi líbí."

"Co budeme dělat teď?" zeptal se pan Čabajka. "Nezačneme odříkávat nějaký válečný pokřik nebo něco takového?"

"Budeme čekat," odpověděl mu Cohen.

"Za války člověk pročeká spoustu času," přikývl Cucák Vilda.

"Ano," souhlasil pan Čabajka. "Lidé to říkají. Říkají, že války jsou dlouhá období čekání a nudy následovaná krátkými chvílemi vzrušení."

"Ve skutečnosti to tak není," řekl Cohen. "Jsou to spíš krátký chvíle, ve kterejch čekáš, následovaný dlouhejma chvílema, kdy jseš mrtvej."

"Se na to vyfláknu!"

Pole byla křížem krážem zbrázděna zavlažovacími strouhami. Zdálo se, že nikde není jediný kousek rovné země. A strouhy byly příliš široké, než aby, se daly přeskočit. Vypadaly, jako kdyby se daly přebrodit, ale jen proto, že bylo vidět čtyřicet centimetrů čisté vody, která ovšem zakrývala vražedně hluboké, živinami bohaté, husté bahno. Pan Čabajka řekl, že říše vděčí za své bohatství úrodné zemi bahnitých plání. Právě v těchto okamžicích se Mrakoplaš cítil velmi bohatý.

Přiblížil se mezitím k onomu zvláštnímu kopci, který se tyčil nad městem. Byl skutečně pravidelně oblý, kulatý příliš dokonale, než aby mohl vzniknout přirozeným způsobem. Pan Čabajka takovým kopcům říkal drumliny, obrovské hromady štěrku a země, které po sobě zanechal ledovec. Úpatí tohohle pahorku pokrývaly stromy a na jeho vrcholku stála malá budova.

Úkryt. To bylo pěkné slovo. Byla to obrovská pláň a armády nebyly tak daleko. Pahorek vypadal až nepřirozeně klidně a mírumilovně, jako kdyby patřil do nějakého jiného světa. Zvláštní bylo i to, že přestože Acháťané obdělali kdejakou píď země, na které se udržel vodní buvol, pahorek ponechali v původním stavu.

Někdo ho pozoroval. Byl to vodní buvol.

Byla by chyba říci, že pozoroval Mrakoplaše se zájmem. Prostě ho jen tak pozoroval, protože měl otevřené oči a náhodou se díval směrem, který zahrnoval i Mrakoplaše.

Tvář dobytčete měla onen vyrovnaný výraz tvora, který si už dávno uvědomil, že byl prakticky vytvořen jako

potrubí na nohou a objevil se ve vesmíru jen proto, aby, zhruba řečeno, zajistil jistý průchozí výkon.

Na druhém konci provazu byl muž stojící po kolena v bahně. Hlavu mu, tak jako každému jinému poháněči buvolů, chránil široký slaměný klobouk. Oblečen byl do volných šatů pyžamovitého druhu, jaké nosila většina Acháťanů. A na tváři neměl výraz idiota, ale soustředěného zamyšlení. Díval se na Mrakoplaše. Ale stejně jako u buvola jen proto, že se mezitím jeho oči musely něčím zaměstnávat.

Navzdory všem bezprostředním nebezpečím cítil Mrakoplaš, jak ho náhle překonává nepřekonatelná zvědavost.

"Ehm. Dobré ráno," řekl.

Muž mu kývl na pozdrav. Vodnímu buvolovi se z objemného břicha vydral bublavý zvuk trávené potravy.

"Ehm. Promiňte, ale mám takovou osobní otázku," pokračoval Mrakoplaš. "Víte… nemůžu si pomoct, ale pořád přemýšlím o tom… proč celé dny stojíte s vodními buvoly v těch polích?"

Muž se zamyslel.

"Je to dobré pro půdu," odpověděl nakonec.

"Ale neproplýtvá se tím strašně moc času?"

I tuhle otázku muž nějakou chvíli zvažoval.

"Co znamená čas pro vodního buvola?" odpověděl.

Mrakoplaš se vrátil zpět na dálnici skutečnosti.

"Vidíte támhle ty armády?" ujistil se.

Poháněč vodních buvolů zaostřil pohled.

"Ano," přiznal nakonec.

"Bojují za vás."

Nezdálo se, že by to na muže udělalo nějaký zvláštní dojem. Vodní buvol si tiše řihl.

"Někteří lidé vás chtějí zotročit, jiní zase abyste v téhle zemi vládli, nebo alespoň aby tady mohli vládnout oni a tvrdit vám, že tady ve skutečnosti vládnete vy," vysvětloval Mrakoplaš. "Dojde ke strašlivému boji. Tak mě napadlo… co byste si přál vy?"

Poháněč vodního buvola pomalu vstřebal i tuhle otázku. A Mrakoplaš měl v tom okamžiku pocit, že pomalost, s jakou mu otázka očividně pronikala do mozku, nebyla zapříčiněna hloupostí muže, ale praktickou mnohovýznamností otázky. Cítil, jak se otázka rozprostírá, zahrnuje zemi, trávu, slunce a míří ke hvězdám a za hranice vesmíru.

Nakonec muž řekl:

"Bylo by skvělé, kdybych měl delší provaz."

"Ach. Fakticky? No tohle. To je věc," řekl Mrakoplaš. "Rozhovor s várna byl moc poučnej. Na shledanou."

Muž se díval, jak Mrakoplaš odchází. Vodní buvol zatím uvolnil nějaké svaly, napjal jiné, zvedl ocas a udělal ze světa sice jen o maličko, ale přece jen lepší místo.

Mrakoplaš mířil k pahorku. Přestože se zdálo, že stezky zvěře a můstky z kulatiny, vedoucí přes potoky a říčky, jsou rozmístěny zcela náhodně, vedly Mrakoplaše přímo k němu. Kdyby Mrakoplaš logicky myslel, což byla činnost, které se naposled věnoval ve věku dvanácti let, možná by ho to zarazilo.

Stromy, rostoucí na úpatí pahorku, byly Myslící hruškovníky, ale jemu se nezdálo podivné ani to. Když procházel kolem, listy stromů se obracely za ním a pozorovaly ho. On teď potřeboval nějakou jeskyni nebo příhodný -

Zastavil se.

"Tak to ne," zabručel. "Ne ne ne. Takhle mě nenachytáte. Já vám vlezu do nějaký útulný jeskyně a tam budou malý dubový dvířka, starej moudřej dědek nebo něco takovýho a já v tom budu lítat nanovo. Dobrá. Zůstanu pod širým nebem, to je ono." Napůl vylezl a napůl vyšel na oblé temeno pahorku, který se zvedal nad vrcholky stromů jako kopule. Teď, když byl tady, viděl, že pahorek zdaleka není tak hladký, jak zezdola vypadal. Vlivem počasí vznikly na úbočích strouhy a mělká koryta a každou trochu zastíněnou stráňku porostlo houští.

K Mrakoplašovu úžasu byla budova na temeni pahorku zrezivělá. Byla vyrobena z kovu - špičatá železná střecha, železné stěny, železná brána. Bylo tam několik starých hnízd a na podlaze smetí, ale jinak byla budova prázdná. A jako úkryt úplně k ničemu. Bylo to první místo, kam by každý nahlédl.

Kolem celého světa se teď rýsovala stěna černých mračen. V jejím nitru zářily blesky a duněl hrom - a nebylo to mírně rozmrzelé brumlání letní bouře, ale tříštivý praskot pukající oblohy.

A přesto se pláň stále ještě halila do pokrývky dusivého vedra. Vzduch houstl. Každou chvíli už začnou padat žáby, trakaře a spousta vody.

"Musím si najít nějaký místo, kde si mě nikdo nevšimne," mumlal. "Držet hlavu hezky při zemi. Jediná možnost. Proč bych se měl starat? To je problém jinejch lidí."

S těžkým oddechováním pokračoval dusným teplem v další cestě.

Lord Hong zuřil. To však mohli říci jen ti, kdo ho znali, a poznalo se to podle toho, že mluvil mnohem pomaleji a neustále se usmíval.

"A jak mužstvo ví, že to zuří právě draci blesků?" řekl. "Vždyť to mohou být jen duchové výšek."

"Ne když má obloha takovou barvu," zavrtěl hlavou lord Tang. "Tahle barva oblohy věští neštěstí. Vypadá jako jizva. Nebe v téhle barvě, to je nebe zlověstné."

"A mohl byste mi říci, co zlého věští?"

"Je prostě všeobecně zlověstná."

"Já vím, co za tím je," zavrčel lord Hong. "Máte strach pustit se do boje se sedmi starými muži, že?"

"Naši lidé říkají, že je to Sedm nezničitelných, o nichž se mluví v pověstech," odpověděl lord Fang. Pokusil se usmát. "Víte, jak strašlivě jsou pověrčiví…"

"V jakých pověstech?" zeptal se lord Hong. "Znám velmi dobře historii světa a v té není zmínky o Sedmi nezničitelných."

"Ehm… ještě ne," odpověděl lord Fang. "Hm. Ale… takový den jako dnešní… Vždyť i legendy někde začínají…"

"Jsou to barbaři! Oh bohové! Sedm mužů! Mám snad uvěřit tomu, že máme strach ze sedmi starých mužů?"

"Je to špatná sudba," ozval se lord McSweeney a rychle dodal: "To alespoň říkají lidé."

"Pronesli jste prohlášení o armádě našich nebeských duchů? Všichni?"

Náčelníci se pokoušeli vyhnout jeho pohledu.

"No… ano," přikývl lord Fang.

"To přece muselo pozvednout morálku."

"Hm. Ne tak… docela…"

"Co to má znamenat?"

"Totiž. Mnoho mužů dezertovalo. Jak bych vám… Oni řekli, že už armáda nějakých cizích duchů je dost, natož ještě -"

"Natož co?"

"Jsou to vojáci, lorde Hongu," odpověděl lord Tang ostře. "Všichni znali nějaké lidi, se kterými by se teď velmi neradi setkali. Vy takové neznáte?"

Jen na kratičkou chvilku lordu Hongovi zacukal sval v obličeji. Trvalo to sotva vteřinu, ale přítomní to viděli a všimli si toho. Na proslulé glazuře lorda Honga se objevila první prasklinka.

"A co byste udělal vy, lorde Tangu? Nechal byste ty nestoudné barbary jít?"

"Jistěže ne. Ale… na boj se sedmi muži nepotřebujete žádnou armádu. Sedm prastarých mužů. Rolníci říkají… říkají…"

Hlas lorda Honga mírně zesílil. "Nuže pokračuj, muži, který hovoří s venkovany. Jsem si jist, že nám řekneš, co se říká o těch hloupých a tvrdohlavých starcích?"

"No, to je právě to, co říkají. Jestliže jsou tak hloupí a tvrdohlaví…, jak je možné, že se dožili takového věku?"

"Štěstí!"

To bylo špatné slovo. To si uvědomil i lord Hong. On sám nikdy na štěstí nevěřil. Vždycky dával až" bolestný pozor, nebo spíše dával pozor za cenu bolesti někoho jiného, aby jeho život byl naplněn jen samými jistotami. Na druhé straně věděl, že mnoho lidí na štěstí věří. Byla to slabost, kterou s oblibou využíval. A teď se obracela a snažila se ho bodnout do ruky.

"V celém Válečném umění není nic, co by nám dávalo návod, jak by mělo pět armád zaútočit na sedm starých mužů," řekl lord Tang.

"Duchové neduchové. A to proto, lorde Hongu, že nikdy nikoho nenapadlo, že by něco takového mohlo být zapotřebí."

"Jestliže máte takový strach, vyjedu proti nim jen se svými dvěma a půl stem tisíců mužů," řekl. . "Nemám strach," opravil ho lord Tang. "Stydím se."

"Každý muž je ozbrojen dvěma meči," pokračoval lord Hong, který si ho přestal všímat. "A já jsem zvědav, jak šťastní ti staří… lidobijci… jsou. Protože mně stačí mít štěstí sedmkrát. Oni musí mít štěstí čtvrtmilionkrát."

Spustil si hledí přilby.

"Jak šťastní se cítíte vy, mí pánové?"

Zbývající čtyři náčelníci se vyhýbali pohledy jeden druhému.

Lord Hong si všiml jejich odevzdaného mlčení.

"Takže dobrá," přikývl. "Nechť zazní gongy a vyletí rakety - to všechno samozřejmě, abychom si zajistili štěstí."

V armádách říše byl bezpočet hodností a názvy mnoha z nich byly nepřeložitelné. Tři malá prasátka a Pět bílých tesáků byli - velmi zjednodušeně řečeno - vojíni, a to nejen proto, že byli bledí, zranitelní a měli sklony k tomu zalézt někam do soukromí a stočit se do klubíčka, když hrozilo nebezpečí.

Byli to ve skutečnosti vojáci úzkostliví až k tajnůstkářství. Dokonce i armádní muly stály hodnostně výš než oni dva, protože dobrá mula je poměrně vzácná, zatímco takových mužů, jako byli Tři malá prasátka a Pět bílých tesáků, najdete v každé armádě nadbytek, zvláště když je například zapotřebí vyčistit latrínu.

Byli tak bezvýznamní, že soukromě došli k názoru, že by cizí duchové, kteří se živí krví, jen plýtvali časem, kdyby museli útočit na takové dva nedůležité vojáčky. Cítili, že bude mnohem správnější, když dají těm strašným duchům příležitost zabít někoho, kdo je mnohem významnější.

Proto se těsně před úsvitem tiše, aby nevzbudili své druhy nabírající síly, vyplížili z tábora a teď se skrývali na vhodném místě. Samozřejmě, kdyby hrozilo nebezpečí, že armády zvítězí, mohli se zase tiše do tábora vplížit. Bylo nepravděpodobné, že by je při všem tom zmatku a vzrušení někdo postrádal, a oni oba byli experti v umění objevit se na válečném poli včas, aby se mohli připojit k oslavám vítězství. Leželi ve vysoké trávě a pozorovali pohyby armád.

Z téhle výšky to dělalo velký dojem. Armáda na jedné straně byla tak malá, že byla skoro neviditelná. Ovšem na druhé straně, když vzal člověk v potaz všechna ta důrazná popření a prohlášení ze včerejší noci, co když byla takhle neviditelná právě proto, že mohla být neviditelná.

A díky tomu, že byli tak vysoko, byli první, kdo si všiml onoho kruhu na obloze.

Rýsoval se těsně nad šedočernou hradbou ohraničující obzor ze všech stran. Tam, kde na něj náhodně dopadaly sluneční paprsky, zářil jako zlatý. Jinak byl jen výrazně žlutý. Ale byl nepřerušený a tenký jako nit.

"To je srandovní mračno," řekl Pět bílých tesáků.

"Jo," přikývl Tři malá prasátka, "a co má bejt?"

Zatímco se takhle bavili a podávali si malý džbán rýžového vína, který Tři malá prasátka osvobodil zvečera ze spárů jednoho nic netušícího spolubojovníka, zaslechli zasténání.

"Oooooohhh!"

Nápoj se jim zadrhl v hrdlech.

"Slyšels?" řekl Tři malá prasátka.

"Myslíš to -"

"Oooooohhh…"

"A zase!"

Velmi pomalu se otočili.

Ze suchého koryta, kudy za deště odtékala voda, se něco zvedlo. Postava byla více méně humanoidní. Odkapávalo z ní načervenalé bláto. Z úst se jí draly podivné zvuky.

"Oooohhhdohhhajjjjzlu!"

Tři malá prasátka chytil Pět bílých tesáků za ruku.

"Neviditelný duch, který se živí lidskou krví!"

"Ale já ho vidím!"

Tři malá prasátka zamrkal.

"Tak je to Rudá armáda! Povstali ze země, jak se říká v pověstech!"

Pět bílých tesáků, který měl o několik šedých buněk mozkových víc než Tři malá prasátka a - což bylo mnohem důležitější - vypil podstatně méně rýžového vína, se podíval pořádněji.

"Taky by to ale mohl být obyčejný chlap celý špinavý od bláta," řekl. Zesílil hlas. "Hej, ty tam!"

Postava se otočila a pokusila se dát na útěk.

Tři malá prasátka strčil do svého druha.

"Myslíš, že to bude jeden z našich?"

"Vypadá tak?"

"Chyťme ho!"

"Proč?"

"Protože utíká!"

"Tak ho nech utíkat."

"Třeba má nějaký peníze. A vůbec, proč vlastně utíká?"

Mrakoplaš sklouzl do jakési vyschlé tůňky vymleté vodou. To je ale smůla! Vojáci by měli být tam, kde být měli. Kam se poděl všechen ten smysl pro povinnost a čest a tohle všechno?

Na dně dolíku byla suchá tráva a mech.

Stál tiše a naslouchal hlasům dvou mužů.

Vzduch byl hustý až k nedýchám. Zdálo se, že nadcházející bouře před sebou žene všechen horký vzduch a mění tak pláň v tlakový hrnec.

Pak mu zem pod nohama tiše zavrzala a najednou o něco poklesla.

Tváře obou vojáků se vynořily nad okrajem dolíku.

Ozvalo se další zavrzání a země se propadla o dalších pět šest centimetrů. Mrakoplaš měl strach se nadechnout, aby ho nadechnutý vzduch příliš nezatížil. A bylo mu naprosto jasné, že každý pohyb, jako například skok stranou, by celou situaci jen zhoršil…

Velmi opatrně sklopil pohled a zadíval se na své nohy.

Suchý mech povolil. Jak se zdálo, Mrakoplaš teď stál na jakémsi prohnilém dřevě zakopaném v zemi, ale prach, který se po obou stranách tiše propadal do neznáma, signalizoval, že pod dřevem je v zemi dutina.

Dřevo musí, každým okamžikem povolit.

Mrakoplaš se vrhl kupředu. Zem se mu sesula pod nohama, takže nakonec, místo aby na kusu pomalu povolujícího dřeva stál, visel na nějakém dalším, podobném kusu dřeva za ruce, a podle toho, co cítil, bylo tohle dřevo ještě prohnilejší než to první.

A samozřejmě i tohle, zřejmě díky pocitům solidárnosti, začalo pomalu povolovat.

Pak se ale zastavilo.

Tváře vojáků zmizely za okrajem dolíku.

Kolem Mrakoplaše se řítil suchý písek a drobné kamení. Slyšel, jak mu rachotí na botách a mizí kdesi v temnotě.

Cítil, a on byl v podobných věcech expert, že visí nad hlubinou. Z jeho pohledu to byla i výška.

Trám se začal znovu pohybovat.

To ponechávalo Mrakoplašovi dvě možnosti. Mohl se pustit a letět vstříc svému osudu v temné hlubině dobrovolně, nebo se nepustit, počkat, až trám povolí, a zřítit se vstříc svému osudu v temné hlubině nedobrovolně.

A pak, jak zjistil ke svému nezměrnému potěšení, tady byla ještě třetí možnost. .

Špičkou boty nahmátl jakýsi kořen, nebo snad vyčnívající kámen. Na tom nezáleželo. Opora převzala část jeho váhy. Tím se mu podařilo dosáhnout jakéhosi, byť pochybně rovnovážného stavu - ani bezpečí, ani pád. Pochopitelně

to bylo jen provizorní řešení, ale Mrakoplaš si koneckonců vždycky myslel, že celý život je jediný řetěz volně spojených provizorních řešení.

Nad dolíkem zakroužil bledě žlutý motýl se zajímavým vzorkem na křídlech a pak si sedl na jedinou barevnou plochu široko daleko. Byl to Mrakoplašův klobouk. Dřevo znovu o něco pokleslo.

"Vodprejskni!" vykřikl Mrakoplaš a snažil se nepoužívat žádné nejasné výrazy. "Zmiz!" Motýl si rozložil křídla a slunil se. Mrakoplaš se zhluboka nadechl, našpulil rty a pokoušel se motýla odfouknout proudem vzduchu prudce vyraženým z úst.

Poplašené stvoření vzlétlo do vzduchu… "No!" řekl Mrakoplaš.

…a jakoby v odpověď na jeho zvolání pohnul motýl křídly nejprve tak a hned potom tak.

Křoví se zatřáslo. Oblaka na okolní obloze se začala skládat do podivných vzorů.

Vytvořil se další mrak. Měl velikost a podobu šedého rozzuřeného míče a okamžitě z něj začalo pršet. Ne všeobecně, ale konkrétně. Konkrétně zhruba na půl čtverečního metru země, na němž se právě vyskytoval Mrakoplaš, a zvláště na jeho klobouk.

Velmi malý blesk zasáhl Mrakoplaše přímo do nosu.

"Aha! Tak tady máme -" Tři malá prasátka se vynořil nad okrajem prolákliny, zarazil se a pak pokračoval mnohem pomaleji, "hlavu v díře… a nad ní docela malou bouřtičku."

Pak se rozhodl, že bouřka nebouřka, nic mu nezabrání v tom, aby si odřízl některé z důležitých vyčnívajících kousků. Jediný významný vyčnívající kousek byla hlava, ale to mu vyhovovalo.

V tom okamžiku už ovšem Mrakoplaš nasákl vodou natolik, že prastaré dřevo pod jeho vahou povolilo a svrhlo ho do nejistého osudu v temné hlubině.

Bylo naprosté temno.

Byla tady až bolestně nesrozumitelná spleť tunelů a bortící se zem. Mrakoplaš se domníval - tedy alespoň ta malá část jeho já, která nevzlykala strachem, se domnívala -, že se zem nad jeho hlavou zase zavřela. Jeskyně. To teď bylo důležité slovo. Byl v jeskyni. Opatrně natáhl ruku. Opatrně pro případ, že by něco nahmátl, a hmatal kolem sebe, jestli něco nenahmátne.

Najednou narazil na rovný ostrý okraj. Ten vedl k dalším třem okrajům, které se spojovaly v pravých úhlech. To znamenalo… kamennou desku.

Temnota byla stále ještě podobná dusivé sametové pokrývce.

Deska znamenala, že tady je ještě nějaký další vchod, nějaký obyčejný vchod. Už teď k němu pravděpodobně spěchají stráže.

A možná že k nim už spěchá Zavazadlo. V poslední době se chovalo opravdu moc divně. Ale možná že je mu líp bez Zavazadla. Možná.

Poklepával si na kapsy a odříkával klasickou mantru, již často drmolí i rty nemágů toužících nalézt zápalky. Neustále říkal: "Sirky, sirky, sirky," a sám pro sebe si to slovo opakoval jako šílený.

Pak nějaké našel a jednou z nich spěšně škrtl o nehet na palci.

"Au!"

Kouřící nažloutlý plamének neosvítil nic jiného než Mrakoplašovu ruku a kus jeho rukávu.

Troufl si udělat několik kroků, než mu sirka spálila prsty, a když zhasla, zůstala mu nějakou chvíli na sítnici namodralá skvrna.

Nikde nebylo slyšet zvuk pomstychtivých kroků. Kolem nebylo slyšet vůbec nic. Teoreticky se tady měl rozléhat alespoň zvuk kapající vody, ale vzduch byl naprosto suchý.

Zapálil další sirku a tentokrát ji pozvedl tak vysoko, jak mohl, a upřel pohled před sebe.

Ze tmy se na něj usmíval dva a půl metru vysoký válečník.

Cohen znovu pozvedl hlavu.

"Během několika minut začne močit," prohlásil. "Podívejte se na tu oblohu."

V šedočerných kotoučích tu a tam karmínově a purpurově zasvitlo a bylo vidět, že uvnitř se křižují blesky.

"Profi?"

"Ano?"

"Ty přece všechno víš. Proč ten mrak vypadá tak divně?"

Pan Čabajka se podíval směrem, kterým ukazoval Cohenův prst. Nízko na obzoru, těsně nad okrajem světa ležel nažloutlý mrak. Natahoval se v tenkém proužku a vypadlo to, jako by slunce hledalo cestu, jak jím proniknout.

"A nemohl by to být lem?" ozval se Cucák Vilda.

"Jaký lem?"

"Říká se, že každý oblak má stříbrný lem."

"Aha, jenže tenhle je spíš jako zlatej."

"No, voni tady mají zlato levnější."

"Zdá se mi to," řekl pan Čabajka, "nebo se opravdu rozšiřuje?"

Caleb upíral pohled na nepřátelské linie. "Popojíždí tam celá řada chlápků na těch jejich mrňavejch koních," zabručel. "Doufám, že se konečně pohnou. Nechce se mi tady trčet celej den."

"Já bych byl proto, abysme se na ně rozjeli, dokavaď to nečekaj," navrhoval Bláznivý Humoš.

"Počkejte… počkejte…" řekl Bleskový Podrs. Bylo slyšet zvuk mnoha gongů a vidět, že nad řady nepřátel vyletělo množství barevných raket. "Tak to vypadá, jako když se ti sviň- svízelové konečně rozhejbali."

"Díky bohům za to," řekl Cohen. Vstal a zadusil svou cigaretu.

Pan Čabajka se třásl rozčilením. "Zazpíváme nějakou píseň bohům, než vyrazíme do boje?" zeptal se.

"Jestli chceš, tak můžeš."

"No dobrá, a neodříkáme alespoň nějaká bojová hesla nebo modlitby?"

"Nemyslím," zavrtěl Cohen hlavou. Zvedl znovu pohled k nazlátlému proužku lemujícímu horizont. Znervózňoval ho mnohem víc než blížící se nepřítel. Byl teď širší a maličko bledší. Na okamžik pocítil přání, aby existoval nějaký bůh nebo bohyně, jejichž chrám by nebyl znesvětil, vyloupil nebo spálil.

"Nebudeme bušit meči do štítů a vyjadřovat svou zuřivost?" nadhodil učitel hlasem plným naděje.

"Na to už je asi pozdě," odpověděl mu Cohen.

Pan Čabajka vypadal tak zklamán nedostatkem barbarské okázalosti, že starý barbar ke svému vlastnímu překvapení dodal: "Ale jestli si to chceš užít, tak si klidně poslouž."

Horda vytáhla z pochev různé meče. Humoš vytáhl zpod deky druhou těžkou sekeru.

"Sejdeme se v nebi!" zvolal pan Čabajka vzrušeně.

"No bodejť," přikývl Caleb a rozhlížel se po řadách přibližujících se nepřátel.

"Tam, co se neustále bojuje, hoduje a kde jsou nepřeberné zástupy dívek!"

"Jasně, jasně," přikývl Cucák Vilda a palcem vyzkoušel ostří svého meče.

"A lemtání piva a celé dny hýření!"

"Může bejt," zabručel Hrbatý Vinca a pokoušel se rozcvičit zkrácené šlachy předloktí.

"A budeme dělat ty věci, víš, co myslím, když házeš sekerou a odsekáváš jí ženám kadeře vlasů!"

"Samo, když budeš chtít!"

"Ale -"

"So to?"

"Ale při těch hostinách… servírují tam nějaká jídla pro vegetariány?"

Pomalu postupující nepřátelská armáda vyrazila válečný křik a řady mužů se rozeběhly kupředu.

Vrhly se na hordu skoro tak rychle jako mračna stahující se ze všech stran.

Zatím v temnotě a chladu podzemí pahorku Mrakoplašův mozek pomalu roztál a začal znovu pracovat.

Je to socha, uklidňoval se. Nic víc. Žádný problém. Vůbec žádný. Jen obrovská socha chlapa v brnění. Podívej a támhle jsou dva další, zrovna na hranici světla sirky a stínu…

"Au!"

Upustil sirku a vstrčil si prsty do úst.

To, co teď potřeboval ze všeho nejvíc, byla zeď. Východy bývají ve zdech. Pravda, někdy to bývají i vchody, ale nezdálo se, že by teď hrozilo nebezpečí signalizované kroky, které se spěšně přibližují. Ve vzduchu se vznášel zápach staroby se slabou příměsí pachu lišky a ozonu, ale ze všeho nejvíc byl vzduch cítit tím, že není používán.

Pomalu se kradl kupředu a vždy, než došlápl, ohledal zem před sebou nohou.

Pak uviděl světlo. Na konci jeho ukazováku se rozzářil malý modrý plamínek.

Cohen si zachytil vousy rukou. Vstávaly mu v obličeji.

Poměrně hustá hříva pana Čabajky se mu na hlavě vztyčila jako hřebíky a konečky vlasů začaly modře světélkovat.

"Statická elektřina!" vykřikl do všeobecného praskotu.

Řady útočících armád zakolísaly. Hroty jejich oštěpů modře zazářily. Útok zpomalil. Občas zazněl zděšený výkřik, když modré výboje přeskakovaly od brnění jednoho muže k druhému.

Cohen zvedl hlavu.

"No tohle," vydechl. "Koukněte na tohle!"

Mrakoplaš se pomalu sunul neznámým prostorem a po těle mu vyskakovaly namodralé jiskérky.

Jeho myšlenkám se zatím představilo slovo hrobka. Jedna z věcí, které Mrakoplaš o velkých hrobkách věděl, byla, že jejich stavitelé často bývali velmi vynalézaví, co se týkalo tvorby pastí a vražedných zařízení. Také hrobky většinou vybavili velkým množstvím obrazů a soch, snad pro případ, aby se měli mrtví na co dívat, kdyby se nudili.

Mrakoplašova ruka se dotkla kamene a Mrakoplaš jej opatrně obešel. Tu a tam nohou zavadil o něco měkkého a poddajného. Upřímně doufal, že je to jen bláto.

A pak nahmátl přesně ve výšce ruky jakousi páku. Vyčnívala ze stěny dobrých šedesát centimetrů.

Jednoduše řečeno… mohla to být past. Ale pasti všeobecně bývaly…, jak bychom to řekli… pasti. Dozvěděli jste se o nich většinou až ve chvíli, kdy se vám hlava kutálela chodbou několik metrů před vámi. Stavitelé pastí většinou inklinovali k přímočaré vraždě a málokdy požadovali na svých obětech, aby se podílely na vlastní záhubě.

Mrakoplaš páku uchopil a zatáhl za ni.

Byly jich miliony a jako žlutý mrak se přehnali po nebi. Letěli mnohem rychleji na perutích větru, který stvořili, než by jim to kdy dovolila jejich slabá křídla. A za nimi přicházela bouře.

Pan Čabajka zamrkal.,

"Motýli?"

Když jim mračna křehkého hmyzu prolétala nad hlavami, obě nepřátelské strany se zastavily. Bylo slyšet šum motýlích křídel.

"Výborně, Profi," zabručel Cohen. "Teď mi vysvětli tohle."

"Mohl by to… je to… to snad by mohl… být přírodní úkaz," řekl pan Čabajka. "Ehm… tak například je známo, že motýli Monarchové… ehm…, abych ti řekl pravdu, tak já nevím."

Oblak zamířil ke kopci za městem.

"Není to nějaké znamení?" naléhal Cohen. "Musí existovat nějaký chrám, který jsem nevykradl."

"Problém s předzvěstma a znamenána je v tom," ušklíbl se Cucák Vilda, "že nikdy nevíš, komu jsou vlastně určený a jak. Tohle třeba může bejt dobrý znamení pro lorda Honga a jeho vojska."

"Pak ho přebírám," zavrčel Cohen.

"Nemůžeš ukrást poselství bohů!" zvolal pan Čabajka.

"Je snad někde přitlučený? Je na něm zámek? Ne? Fajn! Tak je moje!"

Pozvedl meč, zatímco se mu nad hlavou třepotala mračna motýlů.

"Bohové se na nás usmáli!" zvolal. "Hahaha!"

"Hahaha?" zašeptal pan Čabajka.

"To jenom, abych tamtěm přidělal starosti," vysvětlil mu Cohen.

Rozhlédl se po ostatních členech hordy. Každý muž slabě přikývl.

"Tak dobrá, mládenci," řekl tiše. "A teď do toho."

"Ehm… co mám dělat?" zeptal se pan Čabajka.

"Mysli na něco, co tě vždycky hodně namíchne. Aby se ti začala vařit krev! Představ si, že v řadách nepřítele je všechno, co nenávidíš."

"Ředitelé škol," řekl pan Čabajka.

"Výborně."

"Tělocvikáři!" vykřikl pan Čabajka.

"Jasně."

"Žáci, kteří žvýkají!" zasípal pan Čabajka.

"Koukněte na něj, už mu jde z uší pára," upozorňoval Cohen. "První v posmrtným životě počká na ostatní u brány. Vpřed!"

Žlutý mrak stoupal po úbočí pahorku a pak, nadlehčován sílícím větrem, vzlétl znovu k obloze.

A nad ním stoupala bouřková mračna, vrstvila se na sebe a brala na sebe tvar něčeho, co se podobalo kladivu -

A udeřila.

Blesk zasáhl železnou pagodu takovou silou, že domek vybuchl a rozletěl se v záplavě doběla rozžhavených úlomků.

Když sedm stařiků zaútočí na celou armádu, jistě to leckoho vyvede z míry. Zvláště leckoho v té armádě. Žádná kniha, která se zabývá taktikou a školou válečné moudrosti, neuvádí návod, jak řešit podobnou situaci. V takových chvílích pak na válečném jevišti hrají svou roli úžas a nerozhodnost.

Nepřátelští vojáci v prvních chvílích ustupovali a za útočící hordou se jejich řady, zmítané proudy ovlivňujícími všechny velké masy lidí, znovu zavíraly.

Hordu obklopil neprostupný kruh štítů. Prolamoval se a kýval nejen pod tlakem ostatních mužů, ale i pod prškou ran, kterými do něj bušil pan Čabajka.

"Pojďte a bojujte!" vykřikoval. "Tak vy si budete zapalovat dýmku? Vy tam! Ano, vás myslím! A co vy, mladíku? Okamžitě odpovězte! Tohle si nedáte za rámeček!"

Cohen se podíval na Caleba a ten pokrčil rameny. Viděl v minulosti celou řádku berserkerů, ale nikoho tak brilantně rozpumpovaného, jako byl pan Čabajka.

Kruh se pokřivil, když se několik mužů pokusilo utéci, ale ti narazili na řady vojáků za sebou a odrazili se zpět přímo pod čepele hrdinů hordy. Humošovo kolo zasáhlo jednoho z nich do kolena, takže se po těžkém úderu ohnul bolestí. Čepel Humošovy sekery ho pak zasáhla, když jeho tělo po chvilce putovalo opačným směrem.

Nebylo to rychlostí. Horda už se ani příliš rychle pohybovat nemohla. Bylo to pohybovou ekonomií. Toho si pan Čabajka všiml hned. Jeho druzi prostě byli vždycky tam, kde chtěli být, to znamená nikdy tam, kde byla některá z nepřátelských čepelí. Co se týkalo pobíhání kolem, to přenechávali všem ostatním. A byli nepředvídatelní. Tak například voják, který riskoval sek směrem k Bleskovému Podrsovi, zjistil, že před ním stojí Cohen s mečem pozvednutým v dokonalém krytu a pohrdavým úsměvem na rtech, nebo Cucák Vilda, který ho nejprve počastoval přátelským kývnutím hlavy a pak smrtelným bodnutím. Tu a tam si některý z členů hordy udělal chvilku času a odrazil útok vedený na pana Čabajku, který byl příliš vzrušený, než aby se dokázal sám bránit.

"Stáhněte se, vy pitomí tupci!"

Za kruhem vojáků se na vzpínajícím se koni zjevil lord Hong se zvednutým hledím.

Vojáci se ho pokusili poslechnout. Nakonec tlak poněkud povolil a vojáci začali pomalu ustupovat. Horda zůstala ve středu kruhu štítů, který se začal otevírat. Nastalo něco jako ticho, přerušované jen neustálým hromobitím a praskotem blesků na pahorku za městem.

Pak se mezi vojáky objevila úplně jiná sorta bojovníků. Byli vyšší, měli mnohem těžší brnění, úžasné helmy a kníry, které samy o sobě vypadaly jako vyhlášení války. Rozzlobeně se prodírali davem.

Jeden z nich upřel pohled na Cohena.

"Orrrr! Itiyorshu! Yutimishu!"

"Cože?" zamračil se Cohen.

"To je samuraj," informoval ho pan Čabajka a otřel si zpocené čelo. "Je to kasta válečníků. Myslím, že tohle je jejich formální výzva. Ehm. Chtěl bys, abych se do něj pustil za tebe?"

Pak se před Cohena postavil další samuraj. Odněkud ze svého brnění vytáhl hedvábný kapesník a vyhodil ho do vzduchu. Druhá ruka se sevřela na jílci dlouhého tenkého meče…

Ozvalo se jen tiché zasyknutí a k zemi se tiše snášely tři malé kousky hedvábí.

"Ustup, Profi," promluvil Cohen pomalu. "Myslím, že tenhle patří mně. Máš nějakej šnuptychl? Dík."

Samuraj se podíval na Cohenův meč. Byl dlouhý, těžký a na ostří měl tolik zubů, že by se dal klidně používat místo pily.

"To nikdy nedokážeš," řekl samuraj. "S tímhle mečem? Nikdy!"

Cohen se hlasitě vysmrkal. "Myslíš?" ušklíbl se. "Tak se dívej!" Kapesník vyletěl vysoko do vzduchu. Cohen sevřel svůj meč…

Sťal tři samuraje zírající vzhůru dřív, než začal kapesník padat. Ostatní členové hordy, jejichž myšlení bylo synchronizováno s myšlením jejich náčelníka, se postarali o další tucet hlav.

"Tohle je nápad, na kterej mě přivedl Caleb," řekl Cohen. "A poučení, co z toho plyne, zní: Buď kecej, nebo bojuj, tvoje věc."

"Cožpak nemáte žádnou čest?" vykřikl lord Hong. "Jste jen obyčejní lumpové?"

"Já jsem barbar," vykřikl na něj Cohen. "A moje čest? Tak do tý je ti houby! Nikomu jsem ji neukradl."

Chtěl jsem vás původně zajmout živé," zasyčel lord Hong. "Ale nevidím žádný podstatný důvod, proč bych se měl svého rozhodnutí držet."

Vytasil meč.

"Zpátky, sebranko!" zařval. "Ať nastoupí bombovrzi!" A vrhl baziliščí pohled na Cohena. Tvář mu zrudla. Brýle měl nakřivo.

Lord Hong konečně ztratil nervy. A jak to už tak bývá, když se protrhne přehrada, zaplaví voda celý kraj.

Vojáci ustoupili.

Horda sice byla stále ještě v kruhu, ale ten se začal znovu o kus rozšiřovat.

"Co je to bombovrh?" zeptal se Cucák Vilda.

"Hm, myslím, že to bude někdo, kdo vystřeluje nějaké projektily," uvažoval pan Čabajka nahlas. "Je to slovo odvozené od -"

"Jo lučištníci," odplivl si zklamaně Vilda.

"So říká?"

"On říká, ŽE NA NÁS TEĎ POŠLOU LUČIŠTNÍKY, Humoši!"

"Hehehé, v Koumskym údolí nás lučištnísí taky nezastavili!" zachichotal se prastarý barbar.

Cucák Vilda si povzdechl.

"To byla bitva mezi trpaslíkama a trollama, Humoši," řekl. "Ty nejseš ani jedno, ani druhý. Na který straně jsi byl?"

"So to? Sože?"

"Povídám, NA KTERÝ STRANĚ JSI BYL?"

"Já byl na ty straně, so platila, dyž si za ni bojoval," liboval si Humoš.

"Tak to je fakticky ta nejlepší."

Mrakoplaš ležel na zemi a uši si ucpával rukama.

Podzemní prostor naplnilo dunění hromů. Modrá a fialová světla zářila tak jasně, že je rozeznával i přes pevně stisknutá víčka.

Nakonec ta strašlivá kakofonie utichla. Zvenčí sem stále ještě doléhaly zvuky bouře, ale záře se změnila na pouhý namodralý svit a zvuk přešel do tichého bzukotu.

Mrakoplaš se rozhodl, že bude riskovat, převalí se a otevře oči.

Od stropu visely dlouhé silné řetězy pokryté rzí a na nich byly zavěšeny velké skleněné koule. Každá měla velikost člověka a uvnitř zmítající se blesk, který bušil do skla a hledal cestu ven.

Kdysi jich tady muselo být mnohem víc. Jenže více než tucet velkých skleněných koulí během let popadalo a jejich střepy ležely na podlaze. Pořád ještě jich ale mnoho zbývalo, a jak bouře umístěné uvnitř bojovaly o svobodu, koule se na řetězech pomalu kývaly sem a tam.

Vzduch byl jakoby mastný. Po podlaze poskakovaly jiskry a rozsvěcovaly se ve všech koutech.

Mrakoplaš vstal. Vousy se mu zvedaly a dělily do vějíře samostatných pramínků.

Bleskové koule ozařovaly kulaté jezírko něčeho, co bylo podle vzhledu čistá rtuť. Uprostřed byl nízký pětiúhelníkový ostrůvek. Jak Mrakoplaš užasle zíral, připlula pomalu k jeho straně jezírka loďka, a jak se pohybovala rtutí, vydávala tiché slupslupslup.

Nebyla větší než obyčejná lodička se dvěma vesly a na její palubě ležela postava ve zbroji. Nebo možná jenom zbroj. Jestliže to byla jen prázdná zbroj, pak ležela v oné důvěrně známé poloze s rukama zkříženýma na prsou, jak bývá zvykem ukládat všechna brnění, která zemřela.

Mrakoplaš se pomalu šoural kolem jezírka, až došel k něčemu, co ze všeho nejvíc připomínalo zlatou dlaždici zasazenou do země před velkou sochou.

Věděl, že v hrobkách se najdou různé nápisy, i když mu nikdy nebylo tak docela jasné, kdo si je podle stavitelů měl číst. Asi bohové, ale proč, když ti přece znali všechno? Ani ho nenapadlo, že by se snad bohové sešli u

některého nápisu a říkali věci jako: "Páni! Tady říkají, že to byl ‚drazemilovaný', podívejte! Tak to jsem vážně nevěděl."

Tenhle nápis v piktogramech jednoduše říkal: Odraz jednoho slunce.

Nebylo tam nic o mocenských výbojích. Nebyl tam seznam skvělých činů, které onen muž vykonal. Nebylo tam nic o moudrosti a o tom, jak byl otcem svého lidu. Nebylo tam žádné vysvětlení. Zdálo se, že každý, kdo zná tohle jméno, už ví všechno. A pravděpodobně nikdo nepřipustil možnost, že by se až sem mohl dostat někdo, kdo ono jméno v životě neslyšel.

Socha vypadala jako porcelánová. Byla velmi realisticky omalována. Jak se zdálo, byl Odraz jednoho slunce docela běžný muž. Kdyby stál v davu, rozhodně byste ho nevybrali jako vhodný vladařský materiál. Jenže tenhle muž s malým kulatým kloboukem, malým kulatým štítem a malými kulatými vojáky na malých kulatých ponících dokázal spojit tisíce rozhádaných a bojujících rodin a kmenů a vytvořil z nich jednu jedinou říši a ke spojování onoho impéria často používal jejich vlastní krev.

Mrakoplaš se podíval zblízka. Byl to samozřejmě jen dojem, ale podobný výraz úst a pohled očí naposled viděl na tváři Čingise Cohena.

Byl to výraz někoho, kdo se absolutně ničeho nebojí.

Lodička zamířila k protilehlému břehu jezera. Jedna z koulí zablikala, světlo zeslábloa jeho barva se změnila na rudou. Pak se zamrkáním zhasla. Zanedlouho ji následovala další.

Musí ven.

A bylo tady ještě něco jiného. U nohou sochy leželo několik věcí, které jako by tam právě někdo upustil. Helmice, rukavice a pár těžkých bot.

Mrakoplaš zvedl helmici, nevypadala zvlášť odolně, ale byla velmi lehká. Obvyklé se ochrannými oděvy nezatěžoval a jeho heslem bylo, že nejlepší ochranou před nebezpečím je být v čase ohrožení na nějakém úplně jiném světadíle, ale právě v téhle chvíli pro něj měla existence zbroje jistou přitažlivost.

Sundal si klobouk, nasadil si helmu, stáhl hledí a na vrcholek helmy natáhl klobouk. Před očima mu něco zablikalo a Mrakoplaš zjistil, že zírá zezadu na svou vlastní hlavu. Byl to zrnitý obrázek a byl v různých odstínech zelené místo v obvyklých barvách, ale Mrakoplaš přesto věděl, že se skutečně dívá na svou vlastní hlavu. Už mnoho lidí mu ji popisovalo.

Zvedl hledí a zamrkal.

Před sebou měl stále ještě jezírko.

Spustil hledí.

A byl tam zas, zhruba patnáct metrů daleko sám od sebe a na hlavě měl helmu.

Mávl rukou dolů a nahoru.

Postava před ním mávla rukou dolů a nahoru.

Otočil se a podíval se sám na sebe. Jo. Je to on.

Dobrá, pomyslel si. Magická přilba. Umožňuje ti vidět sebe sama z dálky. Úžasné. Můžeš si užít spoustu legrace, když se budeš pozorovat, jak padáš do děr, které nevidíš, protože jsi už těsně u nich.

Obrátil se zpět, pozvedl hledí a začal zkoumat rukavice. Zdály se mu stejně lehké jako helmice, ale velmi neohrabané. Člověk by v nich tak tak udržel meč, ale nic jiného.

Jednu si natáhl. V tom okamžiku se na její široké manžetě s tichým zasyčením objevila řada malých obrázků. Byli na nich vojáci. Vojáci kopají, vojáci pochodují, vojáci bojují, vojáci lezou po hradbách…

Aha. Takže… magická zbroj. Docela obyčejná magická zbroj. V Ankh-Morporku nebývala magická brnění příliš populární. Měla svou výhodu, že byla lehká, to ano. Mohli jste je udělat tenké jako látku. Ale měla sklony ztrácet bez varování své magické schopnosti. Poslední slova mnoha vznešených a bohatých pánů byla: "Mě nemůžeš zabít, protože mám magické áááá!"

Mrakoplaš se podíval na boty s neskrývaným podezřením, vyvolaným vzpomínkami na pokusy, které se na univerzitě prováděly při vývoji Sedmimílových bot. Obuv, která vás nutí dělat kroky dlouhé skoro dvanáct kilometrů, způsobuje nepředvídané přetížení v tříslech. Podařilo se jim sundat to zařízení z onoho studenta na poslední chvíli, ale i tak musel ještě několik následujících měsíců nosit speciální zařízení a jíst vestoje.

Dobrá, ale teď by se tohle staré brnění opravdu hodilo. Jednak je docela lehké a jednak visoviské bláto ani zdaleka nevylepšilo to, co ještě Mrakoplašovi zbylo z bot. Vstrčil nohy do těch od zbroje.

Pak si pomyslel: A co se asi stane teď?

Narovnal se. A se zvukem sedmi tisíc květináčů, které narazily jeden na druhý, se za ním postavila do pozoru Rudá armáda.

Hex během noci o něco vyrostl. Adrian Cibulář, zvaný Bláznivý Truboš, který měl službu, při níž bylo třeba krmit myš, natahovat hodiny a odklízet mrtvé mravence, přísahal, že se ničeho jiného ani nedotkl a že do místnosti nikdo nevešel.

Faktem bylo, že na místě, kde se předtím kupila hromada neohrabaných kostek, ze kterých bylo možno přečíst výsledky, teď byl zařízntý husí brk, umístěný uprostřed spleti táhel a pák.

"Dívejte se," řekl Adrian a nervózně naklepal do stroje jednoduché zadání. "Tohle se tady objevilo potom, co procházel všechna ta zaklínadla v tak krátkém čase…"

Mravenci se rozeběhli. Hodinový stroj se roztočil. Pera a páky sebou trhly tak náhle, že Rozšafín Ctibum o krok ustoupil.

Husí brk se trhavým pohybem přesunul nad kalamář, namočil se, vrátil se nad kus papíru, který Adrian položil pod soustavu pák, a začal psát.

"Dělá to sem tam kaňky," oznámil Adrian a v jeho hlase zněla bezmoc. "Co se to děje?"

Ctibum o tom už nějakou dobu přemýšlel. Poslední závěry, ke kterým došel, mu na klidu nedodaly.

"Podívej… víme, že knihy obsahující magii se stávají… bývají… nabývají jakousi inteligenci…" začal. "A my jsme vytvořili stroj pro…"

"Myslíš, že je živý?"

"No tak, nedělejme z toho nějaký okultní problém," řekl Ctibum a pokoušel se, aby jeho hlas zněl klidně a vesele. "Vždyť jsme koneckonců mágové."

"Poslyš, vzpomínáš si na ten komplikovaný problém magických polí, ten, co jsi mi řekl, abych ho vložil do stroje?"

"Ano. No a?"

"Dal mi odpověď o půlnoci," řekl Truboš a tvář mu zbledla.

"Výborně."

"Jo, výborně, jenže já mu ten problém zadal až v půl druhé, Rozšafíne!"

"To mi chceš říct, že ti odpověděl na otázku dřív, než jsi mu ji položil?"

"Jo!"

"A proč jsi mu potom tu otázku pokládal?"

"Přemýšlel jsem o tom a došel jsem k názoru, že bych asi měl. Podívej, nebyl by přece věděl, co má odpovědět, kdybych mu celý ten problém nepředložil, ne?"

"Dobrá úvaha. Hm. Ale i tak jsi čekal devadesát minut."

Adrian sklopil oči ke špičkám svých bot.

"Já… schoval jsem se na záchodě. Pochop, nevěděl jsem, co všechno by mohl Press Reset -"

"Dobrá, dobrá. Běž a dej si něco k jídlu."

"Vážně si zahráváme s věcmi, kterým nerozumíme, Rozšafíne?"

Rozšafín Ctibum se zadíval na gnómickou hmotu stroje. Nezdála se být výhružná… jen jiná.

Pomyslel si: nejdřív si alespoň trochu zahrávat a pak se teprve snažit pochopit. Jinak to prostě nejde. A důležité bylo, nikdy, opravdu nikdy, neutíkat a neukrýt se na záchodě hlouposti. Můžete se přece alespoň pokusit obsáhnout svým vědomím vesmír, než ho začnete křivit.

Možná jsme ti neměli dávat jméno. Nenapadlo nás to. Byl to jen žert. Ale měli jsme si uvědomit, že jména jsou důležitá. Věc, která má jméno, je něco víc než obyčejný předmět.

"Tak běž, Adriane."

Pak si sedl ke stroji a pečlivě vyklepal:

Nazdar.

Něco zabzučelo.

Brk napsal:

+ + +??????? + + + Nazdar + + + Press Reset + + +

Vysoko nahoře vletěl otevřeným oknem do věže motýl. Křídla měl nevýrazně žlutá s nepravidelným černým vzorem.

Ctibum začal výpočty pro další výměnu mezi Visovisem a Ankh-Morporkem.

Motýl na okamžik usedl na spleť skleněných trubek. Když znovu vzlétl, nechal po sobě maličkou kapku nektaru.

Zatím Rozšafín hluboko dole opatrně psal.

Malý, ale velmi důležitý mravenec, jeden z pobíhajících tisíců, vylezl z nedostatečně útěsného spoje trubek a strávil několik vteřin sáním nektaru. Pak se vrátil zpět do skleněného bludiště a ke své práci.

Po nějaké chvíli Hex odpověděl. Až na jednu jedinou, ale velmi důležitou maličkost byla jeho odpověď bezchybná.

Mrakoplaš se otočil

S hlasitou ozvěnou praskotu a skřípění se otočila i celá Rudá armáda.

A byla opravdu rudá. Mrakoplaš si uvědomil, že má tutéž barvu jako zem.

Ve tmě narazil do několika soch. Neuvědomil si, že je jich tolik. Jejich řady se táhly do nedohledna a mizely v temnotě.

Pokusně se obrátil. Za sebou slyšel další vlnu dusotu.

Po několika marných pokusech zjistil, že jediný způsob, jak zůstat stát čelem k armádě, je zout si boty, obrátit se a znovu se obout.

Rychle si spustil hledí a na okamžik zahlédl sám sebe, jak si spouští hledí.

Zvedl ruku. Armáda zvedla ruku. Poskočil. Armáda poskočila s třeskem, který rozhoupal světelné koule. Od bot vojáků odletovaly namodralé jiskérky. Cítil neodbytnou, téměř hysterickou touhu se rozesmát.

Sáhl si na nos. Armáda si sáhla na nos. S nesmírnou radostí udělal tradiční gesto, které mělo odhánět duchy.

Sedm tisíc terakotových prostředníků vyletělo ke stropu.

Pokusil se uklidnit.

Ono slovo, po kterém jeho mysl tak dlouho pátrala ve svých hlubinách, se konečně vynořilo na povrch a znělo golem.

Dokonce i v Ankh-Morporku jednoho nebo dva měli. Mohli jste na ně narazit všude tam, kde byli mágové nebo kněží s experimentálně zaměřeným mozkem. Byly to většinou jen jednoduché postavy vyrobené z hlíny nebo jílu

a oživené vhodným zaklínadlem nebo modlitbou. Byly vyrobeny k tomu, aby vykonávaly jednoduché práce, ale v posledních letech nebyly nijak zvlášť v módě. Problém nebyl vtom přinutit je k práci, ale pak je zastavit. Když jste poslali golema, aby vám zryl zahrádku, a pak jste na něj zapomněli, mohli jste také nakonec zjistit, že vám nasázel fazole do řádku dlouhého několik set kilometrů.

Mrakoplaš se podíval na jednu z rukavic. Opatrně se dotkl obrázku bojujícího vojáka. Zvuk několika tisíc současně tasených mečů zněl, jako když obří ruce trhají silný plát oceli. Několik tisíc hrotů mířilo přímo na Mrakoplašovu hruď.

Ustoupil o krok. I armáda o krok ustoupila.

Byl na nějakém podivném místě s tisíci umělými vojáky ozbrojenými meči. Skutečnost, že je, jak se zdálo, ovládal, mu na klidu nijak nepřidala. Prakticky vzato, celý život kontroloval Mrakoplaš sám sebe, a podívejte se, co všechno se mu stalo.

Znovu se podíval na malé obrázky. Jeden z nich ukazoval válečníka se dvěma hlavami. Když se ho dotkl, armáda svižně udělala čelem vzad.

Horda pozorovala rozruch mezi vojsky lorda Honga. Muži přenášeli do prvních řad jakési neznámé předměty.

"Mně se nezdá, že by vypadali jako lučištníci," zabručel Cucák Vilda.

"Tyhle věci, to jsou Štěkající psi," řekl Cohen. "Mělo mě to napadnout hned. Jsou jako sud plnej prskavek a rachejtlí, a když se to vzadu všechno zapálí, vyletí z ty věci na předním konci těžká koule."

"Proč?"

"No, a ty by ses snad v ty rouře zdržoval, kdyby ti někdo za prdelí zapálil raketu?"

"Hele, Profi, voň řek prdel," žaloval Podrs. "Teda na mým papíře, co mám, se píše, že nesmíme říkat -"

"Máme přece štíty, ne?" navrhoval pan Čabajka. "Jsem si jistý, že kdybychom se drželi těsně u sebe a zvedli si štíty nad hlavy, neudělá nám to víc, než kdyby pršelo."

"Ta koule má alespoň třicet centáků v průměru a je dočervena rozpálená."

"Takže štíty ne?"

"Ne," zavrtěl Cohen hlavou. "Podrsi, ty povezeš Humoše -"

"Nestačíme urazit ani padesát metrů, Čingisi," upozornil ho Caleb.

"Lepší padesát metrů po svejch hned, než dva tři metry s koulí za minutu, ne?" řekl Cohen.

"Výborně," zajásal pan Čabajka.

"So to?"

Lord Hong pozoroval hordu ostřížím zrakem. Viděl, jak muži zavěsili štíty na kolečkové křeslo a vytvořili tak provizorní ochrannou hradbu, a všiml si, že se kolečka začala otáčet. Pozvedl meč. "Pal!"

"Ještě utěsňujeme střely, ó pane!"

"Řekl jsem pal!"

"Musíme Psy připravit, ó pane!" Bombovrzi horečně pracovali, poháněni ani ne tak hrůzou z lorda Honga, jako z útočící hordy.

Vlasy páně Čabajkovy vlály ve větru. Poklusával prachem, mával mečem a ječel z plna hrdla. Ještě nikdy v životě nebyl tak šťastný. Takže tohle bylo to tajemství, které se ukrývalo v srdci toho všeho: podívat se smrti přímo do tváře a vyrazit k útoku… Všechno bylo díky tomu najednou tak jednoduché!

Lord Hong si strhl helmici a udeřil s ní o zem. "Palte, vy mizerní venkovani! Vy zahnojenci! Hanbo říše! Proč vždycky všechno musím říkat dvakrát! Dejte mi tu pochodeň!"

Odstrčil nejbližšího bombovrha, přikrčil se za Štěkajícího psa, pohnul s ním tak, že hlaveň mířila přímo na Cohena, a pozvedl pochodeň -

Země se zachvěla. Pes se zvedl na zadní kola a převrátil se na bok.

Ze země se zvedla velká rudá hlava, na jejíž tváři lpěl tajemný úsměv.

Mezi vojáky, kteří zjistili, že se jim začala pohybovat zem pod nohama, se rozlehly výkřiky. Muži se pokoušeli prchat po povrchu, který se změnil v pohyblivou sypkou hmotu, a mizeli v oblacích prachu. Zem se propadla.

Pak se ale znovu zvedla, jak se vyděšení vojáci snažili vylézt jeden druhému na ramena a uprchnout, protože uprostřed celého toho zmatku se zvedal obrovský kus země, který měl zhruba lidskou podobu.

Horda se pomalu zastavila. "Co je to? Trollové?" ozval se Cohen. Už bylo vidět deset takových postav, které čile hrabaly rukama vzduch.

Pak se postavy zastavily a jedna z nich začala otáčet usměvavý obličej sem a zase tam.

Seržantovi se jen s největším úsilím a se strašlivým křikem podařilo sehnat do řady několik lučištníků, protože jejich šípy se na terakotových pancířích lámaly jako sirky, aniž přinesly jakýkoliv efekt.

Za prvními postavami se ze země vynořovali další rudí bojovníci. Občas do sebe postavy narážely s dutým zvukem puklých květináčů. Pak jako jediný muž - nebo troll nebo démon - tasili bojovníci své meče, otočili se a vykročili k armádě lorda Honga.

Několik vojáků se jim postavilo prostě jen proto, že za zády měli příliš hustý dav, než aby se jim podařilo utéci. Zemřeli.

Rudí gardisté nebyli nijak zvláštními bojovníky. Jejich pohyby byly velmi strojové a všichni najednou prováděli tentýž bod, sek nebo kryt bez ohledu na to, co právě dělá jejich protivník. Ale jednoduše řečeno, nedali se zastavit. Když protivník unikl jejich úderům, ale nestačil včas uskočit z cesty, byl prostě rozšlápnut. A podle toho, jak věci vypadaly, byli vojáci Rudé armády neobyčejně těžcí.

A způsob, jakým se ty věci usmívaly, ať dělaly cokoliv, všeobecnou hrůzu ještě zvyšoval.

"No prosím, to si dám říct," zabručel spokojeně Cohen a vytáhl tabák a papírky.

"V životě jsem neviděl trolly takhle bojovat," řekl Podrs. Řada za řadou vystupovali ze země rudí válečníci a se šťastným úsměvem bodali a sekali do vzduchu.

První linie hliněných bojovníků postupovala kupředu v záplavě prachu a zoufalých výkřiků. Pro velkou armádu je obtížné provést jakýkoliv manévr rychle a oddíly, které se pokoušely dostat dopředu, aby zjistily, co se děje, zjišťovaly, že stojí v cestě prchajícím jedincům hledajícím místo, kde by se mohli ukrýt a změnit se v civilní obyvatelstvo. Gongy duněly a velitelé se pokoušeli vykřikovat rozkazy, jenže nikdo nevěděl, co dunění gongů znamená a jestli mají být rozkazy uposlechnuty, protože na jejich provedení nebylo dost času.

Cohen si dobalil cigaretu a rozškrtnul si sirku o strniště na bradě.

"Výborně," obrátil se ke svým druhům. "Tak teď musíme dostat toho mizernýho Honga."

Oblaka na nebi už zdaleka nebyla tak hrozivá. Blesků ubylo. Ale nebe bylo stále ještě zataženo hustými, nazelenale černými mračny, těžkými deštěm.

"Ale to je opravdu úžasné!" řekl pan Čabajka.

Na zem dopadly první kapky a zanechaly v prachu hluboké krátery.

"Jasně, to máš pravdu," přikývl Cohen.

"To je naprosto neslýchaný úkaz! Bojovníci, kteří se vynoří ze země!"

Dolíky v prachu se začaly spojovat. Zdálo se, že i kapky se začínají spojovat. Počínající déšť se změnil v prudký liják.

"No nevím," zabručel Cohen a se zájmem pozoroval oddíl vojáků, který prchal kolem. "Nikdy v životě jsem tady nebyl. Možná že se to tady stává často."

"Já tím jen myslel, že je to jako v té pověsti o mágovi, který zasel dračí zuby a ze země vystoupili strašliví válčící kostlivci!"

"Tak tomuhle já nevěřím," přerušil ho Caleb, jak pomalu klusali za Cohenem.

"Proč ne?"

"Když naseješ dračí zuby, měli by ti vyrůst draci. Žádný kostry. Co bylo napsaný v návodu na balíčku?"

"Já nevím! V té pověsti nebylo nic o tom, že by se dračí zuby dodávaly v balíčcích!"

"Na tom balíčku mělo bejt napsaný ‚tehdy a tehdy vzejdou takoví a takoví draci'."

"Pověstem nemůžeš věřit," řekl Cohen. "Já to vím nejlíp. Výborně… támhle je…" dodal a ukázal na vzdáleného jezdce.

Na celé pláni teď panoval zmatek. Rudí válečníci byli jen začátek. Aliance pěti náčelníků byla velmi křehká. Bojovníků hordy si nikdo nevšímal. Neměli ani pestrobarevné zástavy, ani nebušili do gongů. Nebyli to tradiční nepřátelé. A kromě toho se zem rychle změnila v bahnisko a bahno stříkalo na všechny strany a od nohou k pasu měli všichni stejnou barvu a hranice zabarvení neustále stoupala.

"Co budeme dělat, Čingisi?" zeptal se pan Čabajka.

"Jdem zpátky do paláce."

"Proč?"

"Protože to je místo, kam odjel Hong."

"Ale tady je ta úžasná -"

"Hele, Profi, já už viděl chodící stromy, pavoučí bohy a velký zelený věci s hubou plnou zubů," odpověděl mu Cohen. "Nevyplácí se chodit kolem a vykřikovat ‚to je fantastický', no řekni, Podrsi?"

"No jestli. Vzpomínáš, jak jsem šel po tom pětihlavým upířím kozlovi ve Skundu? Tak tam říkali, že bych ho neměl zabíjet, protože je to ohroženej druh, věřil bys tomu? Já jim odpověděl, že to já taky. A myslíš, že mi byli vděčný?"

"No ne," zavrtěl hlavou Caleb. "Měli ti poděkovat, když si představíš všechny ty ohrožený druhy, se kterejma jsme si museli dělat starosti. Zaraz, zaraz a běž domů, vojáčku!"

Skupina vojáků prchající před postupující Rudou armádou se smykem zastavila těsně před hordou a po Calebově výkřiku se rozprchla na všechny strany.

Bleskový Podrs se na chvilku zastavil, aby nabral dech, a z plnovousu mu stékaly čůrky dešťové vody.

"Já takhle prostě běžet nemůžu," prohlásil. "Rozhodně nemůžu běžet tímhle tempem, a ještě při tom před sebou v tom blátě tlačit křeslo s Humošem. Dejme si oddech."

"So to?"

"Udělat si pauzu, abysme chytli dech?" zachmuřil se Cohen. "Bohové! Ani v duchu mě nenapadlo, že se něčeho takovýho dožiju. Hrdina, kterej vodpočívá? Kdypak odpočíval třeba Nezničitelnej Voltan, no?"

"Ten vodpočívá teďka, Cohene. Je mrtvej," odpověděl mu Caleb.

Cohen zaváhal.

"Ne? Starej Voltan?"

"Tos nevěděl? A Nesmrtelnej Jenkins taky."

"Jenkins neni mrtvej. Toho jsem viděl vloni."

"Jo, ale teď už je mrtvej. Všichni hrdinové jsou mrtví, kromě nás. A co se mě tejče, nejsem si tak docela jistej."

Cohen se šplouchánim popošel kupředu a chytil Caleba za košili pod krkem.

"A co Hrun? Ten nemůže bejt mrtvej. Dyť mu bylo o polovinu míň než nám!"

"Naposled, co jsem o něm slyšel, tak si našel práci. Dělá někde seržanta stráží."

"Seržanta stráží?" vyděsil se Cohen. "To jako… za plat?"

"Jo."

"Ale… poslyš, to jako opravdu… za plat?"

"Řekl mi dokonce, že by se mohl příští rok stát kapitánem. Povídal… povídal, že je to zaměstnání pod penzí."

Cohen ho pustil.

"Už nás vážně moc nezbylo, Cohene," ozval se Podrs.

Cohen se rychle otočil.

"Dobrá, ale nás přece nikdy moc nebylo! A já neumírám! A už vůbec ne, kdyby to mělo znamenat, že ve světě budou vládnout takoví slizký červi jako Hong, kteří nemají ani ponětí o tom, co to znamená bejt náčelníkem. Zahnojenci. Tak říká svejm vojákům. Zahnojenec. Je to jako ta zatracená civilizovaná hra, cos mi ukazoval, Profi."

"Šachy?"

"Jo. Pěšáci jsou tam jenom od toho, aby se dali povraždit tou druhou stranou! A král se zatím pěkně drží vzadu."

"Ano, ale na druhé straně jsi ty, Cohene."

"Dobrá, dobrá… ale, ano, když jsem nepřítel, tak je to v pořádku. Ale já nepostrkuju svý lidi dopředu, aby je někdo pozabíjel místo mě. A nikdy jsem nepoužíval luky a ty krámy… Štěkavý psy. Když někoho zabiju, je to zblízka a je to osobní. Armády? Podělaná taktika? Je jenom jeden způsob, jak bojovat. Všichni zaútočej najednou, mávají mečema a řvou! Tak a teď všichni vstát a za ním!"

"Bylo to dlouhý ráno, Čingisi," ozval se Cucák Vilda.

"Takový věci neslyším!"

"Potřeboval bych si odskočit. To je tím deštěm."

"Pojďme nejdřív chytit Honga."

"No, jestli se schovává v kadibudce, tak jsem pro."

Dorazili k městské bráně. Byla zavřená. Z hradeb je pozorovaly stovky lidí, obyčejných obyvatel i stráží.

Cohen na ně zahrozil prstem.

"Tak poslyšte, nebudu to říkat dvakrát," zavolal nahoru. "Jdu dovnitř, jasný? Buď to půjde po dobrým, nebo po zlým."

Bezvýrazné tváře shlížely lhostejně na hubeného starého muže, pak se zvedaly s pohledem na pláň, kde mezi sebou válčily armády pěti náčelníků a pohybovali se rudí vojáci. Dolů, nahoru, dolů, nahoru.

"Tak dobrá," procedil Cohen mezi zuby. "Pak si ale nestěžujte, že jsem vás nevaroval."

Pozvedl meč a připravil se k útoku.

"Počkej," zarazil ho pan Čabajka. "Slyšíš…?"

Za hradbami bylo slyšet křik, zmatené povely a další výkřiky. Pak ještě dva.

Brána, postrkována tuctem obyvatel města, se otevřela.

Cohen spustil meč.

"Aha," zabručel spokojeně, "přece jen dostali rozum, co?"

Mírně zadýchaná horda vkulhala branou do města. Zástup ji mlčky pozoroval. Za branou leželo několik mrtvých vojáků. Ale mnohem víc vojáků si stáhlo přilbice a rozhodlo se volit novou, jasnou budoucnost v řadách civilistů, kde vám skoro nehrozilo nebezpečí, že vás ubije rozhořčený dav.

Všichni upírali oči ke Cohenovi a tváře se za ním obracely jako slunečnice za sluncem.

Nevšímal si jich.

"Silnej Krak?"

"Mrtvej."

"To není možný. Když jsem ho viděl před pár měsícema, jenom kypěl zdravím. Vydával se na novou cestu a tak dál."

"Je mrtvej."

"Co ho tak najednou potkalo?"

"Pamatuješ na strašnýho lenochoda-lidožrouta z Kalupu?"

"Myslíš toho, co se o něm říká, že střeží obrovskej rubín šílenýho Hadího boha?"

"Jo, přesně ten. No… tak ten ho potkal."

Dav se rozestoupil, aby nechal hordu projít. Jeden nebo dva lidé se pokusili jásat, ale ostatní je umlčeli. Všude bylo ticho, jaké pan Čabajka v životě slyšel jen v chrámech těch nejpřísnějších bohů.

Tu a tam však bylo slyšet šepot, který vyrůstal z onoho ticha plného očekávání jako bubliny na husté kapalině, kterou někdo pomalu přivádí do varu.

Šeptaná slova říkala:

Rudá armáda. Rudá armáda.

"A co Organtýn Rváč? Pořád ještě si vede skvěle v Jakazačistánu, jak jsem slyšel."

"Je mrtvej. Otrava železem."

"Jak?"

"Tři meče v břiše."

Rudá armáda!

"Sekáč Fretka?"

"Pravděpodobně zabit ve Skundu."

"Pravděpodobně?"

Rudá armáda!

Horda dorazila k vnitřním bránám Zakázaného města. Dav ji vpovzdálí následoval.

I tyhle brány byly zavřeny a před nimi stálo několik mohutných strážných. Měli výrazy mužů, kteří dostali příkaz střežit brány a budou střežit brány děj se co děj. Armáda je závislá na lidech, kteří budou bránit brány, mosty nebo průsmyky děj se co děj, a často se setkáváme s ódami oslavujícími jejich hrdinství. Většinou ovšem .posmrtně.

"Barobij Vlna?"

"Ten zemřel v posteli, co jsem slyšel."

"Ne! Starej Barobij ne!"

"Každej si musí aspoň jednou za čas zdřímnout."

"A to není všechno, co člověk občas musí, hochu," zasténal Cucák Vilda. "Já už fakticky musím to…"

"No, tak támhle máš zeď."

"Ne tady, přede všema! To není… civilizovaný!"

Cohen přistoupil ke strážným.

"Nemáme čas na žádný srandičky," prohlásil. "Zemřete raději, než byste zradili svého císaře?"

Strážní upírali pohledy kupředu.

"Dobrá, víme, na čem jsme." Cohen vytáhl meč. Najednou ho, jak se zdálo, něco napadlo.

"Kostilam?" řekl. "Velkej Kostilam? Ten chlap byl tuhej jak podrážky bot."

"Rybí kost," odpověděl mu Caleb.

"Kostilam? Ten jednou přece zabil šest trollů jenom -"

"Udusil se rybí kostí, co měl v ovesný kaši. Myslel jsem, že to víš. Promiň."

Cohen na něj upíral pohled. Pak se podíval na svůj meč. A nakonec na stráže. Na okamžik zavládlo ticho rušené jen hukotem deště.

"Víte, mládenci," prohlásil najednou hlasem, který byl tak plný únavy, že pan Čabajka cítil, jak se před nimi teď, v okamžiku vítězství, otvírá temná propast. "Chtěl jsem vám právě useknout hlavy. Jenže…, jaký by to mělo smysl, hm? Víte, co myslím? Když si to pořádně promyslíte, tak proč se tím unavovat? Jaký by v tom byl rozdíl?"

Strážní stále ještě upírali pohledy před sebe, ale oči se jim rozšířily.

Pan Čabajka se otočil.

"Stejně dřív nebo později natáhnete brka," pokračoval Cohen. "Takže takovej je svět. Vy se snažíte žít nejlíp, jak umíte, a nakonec na tom vlastně vůbec nezáleží, páč jste mrtví -"

"Ehm. Cohene?" řekl pan Čabajka.

"Víte, co myslím? Koukněte na mě. Celej život usekávám lidem hlavy, a co za to všechno mám?"

"Cohene…"

Strážní sice stále ještě zírali před sebe, ale na tvářích se jim objevily vystrašené výrazy.

"Cohene?"

"Jo, co je?"

"Myslím, že by ses měl ohlédnout."

Cohen se ohlédl.

Ulicí se přibližovalo půl tuctu rudých válečníků. Zástup ustoupil až ke stěnám a v tiché hrůze pozoroval celou scénu.

Pak se ozval výkřik: "Prodloužené trvání Rudé armádě!"

Tu a tam se v zástupu ozvaly výkřiky. Jakási mladá žena pozvedla paži se zaťatou pěstí.

"Nezbytný postup ruku v ruce s lidem s ohledem na dodržování tradic!"

Postupně se k ní přidávali další lidé.

"Zaslouženou nápravu nepřátelům!"

"Ztratila jsem svýho králíčka!"

Rudí obři s dunivým zazvoněním zastavili.

"Podívejte se na ně," upozorňoval pan Čabajka. "Nejsou to trollové. Pohybují se spíše jako nějaké stroje. Vás to nezajímá?"

"Ne," odpověděl mu Cohen nepřítomně. "Abstraktní myšlení není hlavním základem mentálního procesu probíhajícího v hlavě barbara. A kde jsem to byl?" povzdechl si. "Jo. Vy dva… takže vy dva raději zemřete, než byste zradili svého císaře, ano?"

Oba muži teď byli ztuhlí strachem.

Cohen pozvedl meč.

Pan Čabajka se zhluboka nadechl, pověsil se Cohenovi na paži s mečem a vykřikl:

"Tak už, ksakru, otevřte tu bránu a pusťte ho dovnitř."

Nastalo hrobové ticho.

Pan Čabajka strčil do Cohena.

"Tak běž…" zasykl. "Chovej se jako císař."

"Co… to jako myslíš, abych se chichotal, dal zmučit pár lidí a takový věci? K čertu s tím!"

"Ne! Jednej tak, jak by císař jednat měl!"

Cohen se na Čabajku chvíli díval a pak se obrátil ke strážcům.

"Dobrá práce," prohlásil. "Vaše věrnost vás… jakseto… ctí. Zůstaňte takoví, jací jste, a já se postarám, aby vás povýšení neminulo. A teď pojďme všichni dovnitř a já přikážu svým zahradníkům, aby vám usekli nohy, takže nebudete musel klečet v kanále, kde budete hledat své hlavy."

Oba muži se na sebe podívali, odhodili meče a zaujali klasickou pozici po-to-se.

"A můžete, k čertu, taky vstát," řekl Cohen trochu mírnějším hlasem. "Pane Čabajko?"

"Ano?"

"Takže já jsem teď císař, ano?"

"Ti… hlinění válečníci jsou, jak se zdá, na naší straně. Lidé si myslí, že jsme zvítězili. Všichni jsme přežili. A já bych s tím také souhlasil, ano, vyhráli jsme."

"Jestli jsem císař, můžu každýmu říkat, co má dělat, je to tak?"

"No jistě."

"Ale chci to dělat správně, rozumíš? Takové ty pergameny, pečetě a další věci. Tatrmani v livrejích, kteří funí do trumpet a říkají ‚rozhodl, že se bude dělat to a to'."

"Aha. Ty chceš pronést provolání."

"Jo. Už žádný tohle pitomý po-to-tento. Dělá se mi z toho nanic. Žádný potento-se. Nikdo nikomu. Když mě někdo uvidí, může salutovat nebo mi dát nějaký peníze, co říkáte? Ale žádný mlácení čelem o zem. Mám z toho husí kůži. A ty to teď oblíkni do toho správnýho kabátu, ano?"

"Hned to bude. A -"

"Počkej, ještě jsem neskončil." Cohen se zakousl do rtu při té nezvyklé námaze. Právě v té chvíli se rudí válečníci zastavili. "Jo. Můžeš tam dodat, že pouštím na svobodu všechny vězně, pokud ovšem nemají na svědomí něco fakticky ošklivýho. Jako třeba pokus někoho otrávit. Podrobnosti tam doplň. Všem katům hlavy dolů. A každý rolník dostane zadarmo prase nebo něco takovýho. Nechám už na tobě, abys tam přidal všechny ty kudrlinky jako ‚dle svaté vůle' nebo ‚z rozhodnutí' a tak."

Cohen sklopil oči ke strážným.

"Vstaňte, povídám. Přísahám, že každej další hlupák, kterej přede mnou políbí zem, dostane nakopáno do starý dobrý kukaně. Jasný? A teď otevřete vrata."

Dav zajásal. Když horda vstupovala do Zakázaného města, lidé šli za ní. Jejich pochod byl něčím mezi útokem revolucionářů a obdivnou vycházkou.

Rudí bojovníci zůstali stát venku. Pak jeden z nich zvedl terakotovou nohu, jež slabě zaskřípala, a vykročil ke zdi, do které narazil.

Chvilku se opile kymácel a pak se mu podařilo přistoupit asi na třicet centimetrů ke zdi a nevrazit do ní.

Pak pozvedl prst a roztřesenou rukou napsal terakotovou barvou na světlou omítku:

POMOC! POMOC! JSEM TADY NA TÉ BLBÉ

PLÁNI. POMOC!

NEMŮŽU ZE SEBE SUNDAT TO PITOMÉ

BRNĚNÍ.

Zpívající a hlučící dav se vzpínal a pěnil kolem Cohena. Kdyby byl měl Čingis surfovací prkno, mohl na něm plout jako po vlnách. Déšť těžce bubnoval na střechy a zaplavoval nádvoří.

"Proč jsou všichni tak vzrušení?"

"Oni si myslí, že teď začnete plenit palác," vysvětloval mu pan Čabajka. "Už o barbarech slyšeli, víte. Chtěli by alespoň něco vidět v praxi. Ale musím říci, že ten nápad s prasetem se jim moc líbí."

"Hej, ty!" vykřikl Cohen na hocha, který se potácel pod vahou obrovské vázy. "Sundáš ty svoje zlodějské pracky z mýho majetku? To je hrozně drahá váza! Je to… je to…"

"Je to dynastie S'ang," řekl pan Čabajka.

"To je pravda," řekla váza.

"Tak vidíš, je to dynastie S'ang! Dáš to zpátky? A vy tam vzadu -" obrátil se a zamával mečem. "Okamžitě sundejte ty boty. Poškrábete podlahu! Podívejte se, jak vypadá už teď."

"Ještě včera jsi se o podlahu vůbec nestaral."

"To ještě nebyla moje."

"Ale ano, byla," odpověděl pan Čabajka.

"Ne úředně," odporoval Cohen. "Ritus dobývání, to je ono. Krev. Krev, to je to, čemu lidé rozumějí. Když jen tak přijdeš a něco si vezmeš, tak to nikdo nebere vážně. Ale moře krve… tomu rozumí každý."

"Hromady lebek," zabručel souhlasně Bleskový Podrs.

"Podívej se do historie," pokračoval Cohen. "Kdykoliv narazíš - hej, ty tam, ne ty, ten chlap v tom klobouku, to je můj -"

"Mahagonem vykládaný stolek na hru Su Dok Mord-san," zamumlal pan Čabajka.

"- takže ho koukej navalit nazpátek, slyšíš? Jo, kdykoliv v historii narazíš na nějakého krále, o kterým každej říká ‚Ohó, to pane byl skvělý král', můžeš vsadit krk proti sobolí kožešině, že to byl velikej fousatej lump, kterej nechal usekat spoustu hlav a ještě se při tom dobře bavil. Chápeš? Ale král, kterej vymejšlel různý zákony dobrý pro lidi, četl knihy a pokoušel se vypadat inteligentně… ‚Oh,' řeknou o něm, ‚oh, nebyl zlý, ale trochu sralbotka, takhle si já skutečného krále nepředstavuju.' To jsou celí lidi."

Pan Čabajka si povzdechl.

Cohen se na něj přátelsky zašklebil a poplácal ho po zádech tak silně, že Čabajka vrazil do dvou žen, které se pokoušely odnést bronzovou sochu filozofa Li-Tina O'Wevidleho.

"Nemůžeš se tomu podívat do očí, Profi, co? Nedokážeš to pochopit. Nelam si tím hlavu. Tak především, nejsi ve svý podstatě barbar. Okamžitě vraťte tu zatracenou sochu, dámy, nebo vám ukážu, co dokáže můj meč položenej na plocho, to si pište!"

"Jenže já si myslel, že se nám to podaří a že při tom nikdo nepřijde k úrazu. Že budeme používat své mozky."

"To nejde. Historie je prostě jiná. Nejdřív krev, pak mozek."

"Hory lebek," zabručel Podrs.

"Musí být nějaký lepší způsob než boj," trval na svém pan Čabajka.

"Bodejť. Spousta. Jenže ani jeden z nich nefunguje. Calebe, seber… ty… ty…"

"- překrásné bhongské nefritové miniatury -" zabručel pan Čabajka.

"- jo, tak ty, seber je tomu chlápkovi. Má je strčený pod kloboukem."

Otevřely se další vyřezávané dveře. Tahle místnost už byla prakticky plná, ale když se dveře otevřely, ustoupili lidé zpět a pokoušeli se vypadat chytře, zatímco se vyhýbali Cohenovu pohledu.

Když se tak rozestoupili, zanechali tam stát Šest blahodárných větrů zcela o samotě. V tomhle manévru byli dvořané dokonalí.

"Hory lebek," zopakoval Podrs, který se svých myšlenek nevzdával snadno.

"Ehm. Viděli jsme, jak se ze země zvedla Rudá armáda, hm, přesně jak uvádí legenda. Třeba jsi skutečně vtělení Odrazu jednoho slunce."

Malý výběrčí daní měl dost slušnosti, aby se tvářil rozpačitě. Znal jen tradiční řečnické projevy, které většinou začínaly slovy: "Jak víš, tak král, tvůj otec -" Kromě toho nikdy, až dodnes, nevěřil na legendy, dokonce ani na tu, jež vyprávěla o venkovanovi, který každý rok vyplňoval až přehnaně poctivě daňové přiznání.

"Jo, co když jo," souhlasil Cohen.

Pak přešel k trůnu a zarazil meč do podlahy, takže se rozkýval sem a tam.

"Někteří z vás teď samozřejmě přijdou o hlavu. Je to ovšem pro vaše vlastní dobro," řekl. "Zatím jsem se pořád ještě nerozhodl kdo. A někdo by měl ukázat Cucáku Vildovi, kde je tady záchod."

"Není třeba," přerušil ho Cucák Vilda. "Ne po tom, co se za mnou tak zničehonic objevily ty velký červený sochy."

"Hory -" začal Podrs.

"O horách nic nevím," řekl Cohen.

"A kde je," ozval se Šest blahodárných větrů roztřeseně, "Velký mág?"

"Velký mág," řekl Cohen.

"No ano, Velký mág, který vyvolal ze země Rudou armádu," upřesňoval výběrčí.

"Tak o nikom takovém nevím," zavrtěl hlavou Cohen.

Dav se pomalu zavlnil a posunul se kupředu, jak se do sálu hrnuli další lidé.

"Už jdou!"

Do místnosti se vkolébal terakotový válečník a na tváři mu stale ještě lpěl mírný úsměv.

Lidé se přikrčili strachem. S výjimkou hordy, jak si všiml pan Čabajka. Tváří v tvář neznámým a děsivým nebezpečím se členové hordy buď rozčilili, nebo upadli do rozpaků.

Pak se ale pan Čabajka rozveselil. Nebyli lepší, jen jiní. Jsou naprosto v pořádku, když stojí proti obrovským obludám, pomyslel si, ale požádejte je, aby skočili do obchodu kousek dál v ulici a koupili pytel rýže, a všechna jejich odvaha a sebevědomí jsou tytam…

"Jak mám táhnout teď, Profi?" zašeptal Cohen.

"Podívej, ty jsi císař," odpověděl pan Čabajka. "Tak mluv podle toho."

Cohen vstal a přátelsky kývl na terakotového obra.

"Zdravíčko," prohlásil. "Odvedli jste tam venku pěknej kousek práce. Ty i zbytek vašich mládenců si můžete vzít den volna a sázet do sebe čapí nůsky, nebo co děláte ve volným čase. Jo. Máte nějakýho šéfobra, se kterým bych mohl mluvit?"

Terakotový bojovník se zaskřípěním zvedl jeden prst.

Pak přitiskl dva prsty na předloktí a pak znovu zvedl jeden prst.

Všichni přítomní začali mluvit jako na povel.

Obr se zatahal dvěma prsty za své zakrnělé ucho.

"Copak to má asi znamenat?" zeptal se Šest blahodárných větrů.

"Mohu tomu jen stěží uvěřit," odpověděl pan Čabajka, "ale je to prastarý způsob dorozumívání, užívaný v zemích krvežíznivých démonů."

"A vy tomu rozumíte?"

"Ale jistě. Alespoň si to myslím. Musíte se pokusit uhodnout slovo nebo větu. Pokouší se nám říci, že …hm… to bude jedno slovo o dvou slabikách nebo dvě slova. Druhé slovo zní jako…"

Obr přitiskl prsty jedné ruky k sobě, palec držel mírně odtažený a rukou několikrát mávl směrem od sebe, přičemž vždy ke konci prudce trhl rukou v zápěstí.

"Máchat," řekl pan Čabajka. "Sušit si nehty? Šplouchat? Mávat? Odhánět? Honit -"

Obr si spěšně poklepal na nos a těžce s hlasitým dupáním zatančil. Na zem padaly kousky terakoty.

"No, vypadá to, že druhé slovo zní ‚honit'."

"Ehm…"

Zástupem se prodrala malá otrhaná postava. Na nose měla brýle, jejichž jedno sklo bylo prasklé.

"Ehm," opakovala postavička, "myslím, že bych k tomu mohl něco říci…"

Lord Fang a někteří z jeho nejdůvěryhodnějších válečníků se shromáždili na úbočí kopce. Dobrý generál vždycky ví, kdy je čas opustit bojiště, a pokud lord Fang věděl, tak takový čas nastane vždycky, když se k němu začne nebezpečně přibližovat nepřítel.

Muži byli otřeseni. Nezkoušeli se postavit Rudé armádě. Ti, kteří to zkusili, byli mrtví.

"My se… přeskupíme," oznámil jim zadýchaně lord Fang. "Pak počkáme, než se setmí a - co to bylo?"

Odněkud z křoví na úbočí nad nimi se ozval pravidelný, rytmický zvuk. Bylo to v místě, kudy se táhlo další suché koryto zarostlé křovím.

"Jsou to zvuky, jako kdyby tam pracoval tesař, pane," ozval se jeden z vojáků.

"Tady? Uprostřed války? Běž a zjisti, co je to!"

Muž se namáhavě odplazil pryč. Po chvíli zvuk připomínající pilu utichl, ale zanedlouho začal znovu.

Lord Fang se pokoušel vytvořit nový válečný plán podle Devíti užitečných pravidel. Teď odhodil mapu.

"Proč to pořád pokračuje? Kde je kapitán Nong?"

"Nevrátil se, pane."

"Tak běž a podívej se, co se s ním stalo."

Lord Fang se pokusil vzpomenout, jestli se v oné rozsáhlé vojenské sáze říká něco o boji s obrovskými nezranitelnými sochami. On…

Řezání ustalo. Vzápětí ho nahradil zvuk bušícího kladiva.

Lord Fang se ohlédl.

"Je tady někdo, kdo by konečně splnil můj rozkaz?" zařval.

Zvedl ze země svůj meč a začal pracně šplhat po bahnitém svahu. Houštiny se před ním rozevřely. Objevila se malá mýtina. Po ní pobíhalo cosi a to cosi mělo stovky malých nožiÖ Ozvalo se duté "chňap!".

Déšť se lil dolů tak rychle, že se kapky nahoře musely řadit do front.

Červená zem byla místy desítky metrů hluboká. Dávala dvě, někdy i tři úrody ročně. Byla bohatá. Byla plodná. A když byla vlhká, byla neobyčejně ulepená.

Voje, které přežily, se odpotácely z bojiště, rudé od hlavy k patě stejně jako terakotoví bojovníci. Když nepočítáme ty ušlapané, nezabili rudí válečníci mnoho lidí. Většinu práce za ně udělala Hrůza. Podstatně více mužů bylo zabito v krátkých meziarmádních šarvátkách a svými vlastními druhy při pokusech o útěk z bojiště.

Terakotová armáda měla celé bojiště jen pro sebe. Její válečníci slavili vítězství podle svého. Mnoho jich chodilo v kruzích a brodilo se hustým lepkavým blátem, jako kdyby to byl jen špinavý vzduch. Další hlouček hloubil příkop, jehož okraje hustý déšť zase splachoval na dno. Skupinka se jich pokoušela vylézt na hradby, které tam nebyly. Několik dalších, zřejmě kvůli závadám zaviněným nedostatečnou údržbou v minulých staletích, vybuchlo v záplavě modravých jiskřiček. Žhavé úlomky, působící jako šrapnely, měly na svědomí největší počet obětí v řadách protivníka.

A po celou tu dobu padal hustý déšť, podobný vodní oponě. Nevypadal přirozeně. Bylo to, jako kdyby se moře rozhodlo, že dobude zpět zem za pomoci vzdušného výsadku.

Mrakoplaš zavřel oči. Zbroj byla pokryta červeným blátem. Už nerozeznával obrázky a to pro něj byla úleva, protože si byl jistý, že začíná věci plést. V brnění jste mohli vidět očima kteréhokoliv z terakotových válečníků, když jste ovšem věděli, co znamenají některé z těch podivnějších obrázků a stiskli jste políčka na rukavici v tom správném pořadí. To samozřejmě Mrakoplaš nevěděl, a i kdyby, ten, kdo kouzelné brnění vymyslel, nepředpokládal, že ho bude někdo používat v půlmetrové vrstvě bahna a ve svisle tekoucí řece. Tu a tam zasyčelo. Jedna z bot se začínala zahřívat.

A tak skvěle to začalo! Ale pak muselo zasáhnout to, o čem už přemýšlel jako o Mrakoplašově efektu. Jiný mág by pravděpodobně vypochodoval s vojáky do pole a nespadla by ani kapka deště a teď by kráčel v čele Rudé armády městem, lidé by jej zasypávali květy a říkali by: "Podívejte se, to je skutečně Velký mág, na mou duši!"

Jiný mág by asi nestiskl špatný obrázek a sochy by nezačaly kopat.

Uvědomil si, že se brodí vlastní sebelítostí. Jenže současně se brodil lepkavým rudým bahnem a pomalu klesal níž. Bylo zbytečné snažit se vytáhnout nohu - nešlo to a druhá noha se při tom jen ponořila hlouběji a ještě více se zahřála.

Nedaleko sjel do země blesk. Mrakoplaš zaslechl zasyčení, zahlédl oblak páry, cítil elektrické mravenčení a v ústech měl najednou chuť rozpáleného cínu.

Další blesk zasáhl válečníka pohybujícího se opodál. Jeho tělo vybuchlo a rozstříklo kolem ulepený černý dehet. Nohy ještě udělaly několik kroků a pak se zastavily.

Všude kolem Mrakoplaše se hnala voda, teď, když se rozvodnila řeka Vis, rudá a kalná. A bahno se ho snažilo polknout jako opilec svůj první doušek.

Na kalné vodě něco zavířilo. Podobalo se to útržku papíru.

Mrakoplaš zaváhal, pak se ale natáhl a neohrabaně to zachytil rukou v rukavici.

Byl to, přesně jak čekal, motýl.

"Tak ti moc děkuju," řekl mu Mrakoplaš trpce.

Mezi prsty mu protékala voda.

Napůl sevřel ruku, pak si ale zhluboka povzdechl a tak jemně, jak to jen šlo, pošoupl motýla na konec prstu. Jemná křídla zmokle visela.

Mrakoplaš zakryl motýla druhou rukou a několikrát na něj opatrně dýchl.

"Tak běž, odpal."

Motýl se otočil. Jeho složené oči na okamžik zeleně zazářily a několikrát zkusmo mávl křídly.

Přestalo pršet.

Začalo sněžit, ale jen v malém okruhu kolem Mrakoplaše.

"Nejasně," zabručel Mrakoplaš. "Bodejť. Tak že dám moc děkovat."

Slyšel, že život je jako ptáček, který vyletí z temnoty, proletí osvětlenou halou plnou lidí a na konci haly opět vyletí do nekonečné noci. V Mrakoplašově případě mu ptáček během letu stačil udělat něco ošklivého do jídla.

Přestalo sněžit. Z nebeské báně se s udivující rychlostí stáhla mračna a otevřela volné pole působnosti pálícímu slunci. Z bahna téměř okamžitě začala stoupat pára.

"Tady jsi! Všude jsme tě hledali!"

Mrakoplaš se pokusil otočit, ale ztvrdlé bahno mu znemožnilo jakýkoliv pohyb. Ozvalo se vlhké plesknutí, jako by někdo do bláta položil prkno.

"Sníh na hlavě? Teď, když svítí sluníčko? Hned jsem si řekl, to nemůže být nikdo jiný jenom on."

Další prkno.

Z helmice se sesula závěj sněhu a spadla Mrakoplašovi za krk.

Další plesknutí, a další prkno dopadlo do bahniska vedle Mrakoplaše.

"To jsem já, Dvoukvítek. Jsi v pořádku, starý příteli?"

"Myslím, že mám jednu nohu udušenou ve vlastní šťávě, ale jinak jsem tak šťastný, jak to jenom jde."

"Já dobře věděl, že nám ty hádanky nemůže dávat nikdo jiný než ty," pokračoval Dvoukvítek, uchopil mága pod rameny a začal ho tahat z bahna.

"Pochopili jste i první slovo? ‚Vítr'?" zaradoval se Mrakoplaš. "Bylo hrozně těžké to vyjádřit jen pomocí dálkového ovládání."

"Ach ne, to z nás nikomu nedošlo," odpověděl Dvoukvítek, "ale když ta socha předváděla, ‚doprdeledoprdele, já určitě umřu', pochopil to každý hned napoprvé. To byl skvělý nápad. Hm. Zdá se, že jsi tady přischnul."

"Myslím, že za to můžou ty magický boty."

"A nemohl by sis je vyzout? Tohle bláto tvrdne na slunci jako - no, jako terakota. Pak sem může někdo skočit a vykopat je."

Mrakoplaš se pokusil pohnout nohama. Cítil jakési subbahenní bublání a cítil, jak se mu nohy s tlumeným čvachtáním uvolňují z bot. Nakonec se po poměrně velké námaze vyškrábal na prkno.

"Mrzí mě to s těmi válečníky," zabručel. "Když jsem začal, vypadalo to hrozně jednoduše, jenže pak mě všechny ty obrázky popletly a já nevěděl, jak to udělat, aby někteří z nich přestali dělat různé věci -"

"Ale vždyť to bylo slavné vítězství!" zvolal Dvoukvítek.

"Vážně?"

"Pan Cohen byl zvolen císařem!"

"Ale tohle!"

"No, on nebyl tak docela zvolen, nikdo ho nevolil, on prostě přišel a řekl, že bude vládnout. A každý souhlasil, že je vtělením prvního císaře, a on říká, že jestli chceš být jeho Velkým mágem, že mu to nevadí."

"Počkej, teď tomu nějak přestávám rozumět…"

"No, vedl jsi přece Rudou armádu, ne? Byl jsi to ty, kdo je oživil a dokázal pozvednout ve chvíli, kdy byla říše v největší nouzi?"

"Počkej, já bych to tak docela -"

"Takže císař tě chce odměnit. Není to krása?"

"Jak to myslíš, odměnit?" zamračil se na něj Mrakoplaš s výrazem hlubokého podezření.

"Počkej, ne tak docela odměnit. On vlastně řekl…" Dvoukvítkovi se rozostřil zrak, jak si pokoušel vzpomenout, "on řekl: ‚Běž, najdi Mrakoplaše a řekni mu, že je možná nýmand, ale není aspoň křivej, takže může bejt vrchním mágem císařství, nebo jak tomu bude chtít říkat, páč já těm cizozemskejm…'" Dvoukvítek zvedl oči k nebi v úpěnlivém pokusu vzpomenout si přesně na Cohenova slova, ",…dům pochybné pověsti… vůně borovic… fixlajvantům nevěřím ani přesnej čas.'"

Slova proudila do Mrakoplašova ucha, vzlínala mu do mozku a začala šplouchat o stěny.

"Vrchní mág?" opakoval..

"Jo, tak to řekl. On tedy ve skutečnosti řekl, že by si přál, aby ses stal kusem vlaštovčího zvratku, ale to proto, že použil hlubokého, smutného zabarvení hlasu namísto vyššího, veselého. Ale každopádně myslel mág."

"Celé říše?"

Mrakoplaš vstal.

"Stane se něco moc ošklivého," řekl zasmušile.

Nebe teď bylo modré jako len. Několik obyvatel města se odvážilo vyjít na bojiště, aby ošetřili raněné a odnesli mrtvé. Terakotoví válečníci stáli v rozličných polohách nehybní jako kámen.

"Každou chvilku," dodal Mrakoplaš.

"Neměli bychom se vrátit do paláce?"

"Pravděpodobně sem spadne meteorit."

Dvoukvítek zvedl pohled k modrému nebi.

"Znáš mě," pokračoval Mrakoplaš. "Vždycky když už se mi podaří chytit se něčeho pořádného, objeví se Osud a dupne mi na prsty."

"Zatím žádný meteorit nevidím," upozornil ho Dvoukvítek. "Jak dlouho budeme čekat?"

"Tak to možná bude něco jinýho," ušklíbl se Mrakoplaš. "Přiřítí se sem nějakej zuřivec nebo bude zemětřesení, prostě něco."

"No, když na tom trváš," přikývl Dvoukvítek vychovaně. "Hm. Chceš na tu strašnou událost čekat tady, nebo se mnou půjdeš do paláce, vykoupeš se, převlečeš do čistého, najíš se a počkáš, co se stane?"

Mrakoplaš došel k názoru, že neexistuje důvod, proč by nemohl úder Osudu stejně tak dobře očekávat v pohodlí.

"Taky bude hostina spojená s oslavou," oznamoval Dvoukvítek. "Císař řekl, že všechny naučí, jak se správně… lemtá pití."

Prkno po prknu se pustili na zpáteční cestu k městu. "Poslyš, přísahal bych, že jsi se mi nikdy nezmínil o tom, že jsi ženatý."

"A já jsem si jistý, že ano."

"Je mi líto, jak bych ti to… je mi líto, že tvoje žena, prostě -"

"Takové věci se za války stávají. Mám dvě hodné dcery."

Mrakoplaš otevřel ústa, aby něco řekl, ale Dvoukvítkův jasný upřímný úsměv mu zmrazil slova v hrdle. Pokračovali beze slova, zvedali prkna za sebou a kladli je před sebe, aby si vybudovali cestu.

"Podívej se na to z té lepší stránky," přerušil po chvíli mlčení Dvoukvítek, "císař řekl, že si můžeš založit vlastní univerzitu, když budeš chtít."

"Ne! Ne! Tak už mě konečně někdo praštěte železnou tyčí, prosím!"

"Řekl, že on bude podporovat ze všech sil vzdělání, pokud ho nikdo nebude nutit, aby si taky nějaké pořídil. Dělá jedno prohlášení za druhým jako šílený. Eunuši už se dali slyšet, že vstoupí do stávky."

Mrakoplašovo prkno znovu padlo do bláta.

"A co to vlastně ti eunuši dělají, že si při tom můžou jen tak klidně vystupovat a nastupovat?" zajímal se Mrakoplaš.

"Servírují potravu, stelou postele a takové věci."

"Oh."

"Oni vlastně udržují v chodu Zakázané město. Ale fakt je, že je císař přesvědčil, aby se na to podívali jeho očima."

"Opravdu?"

"Jistě. Řekl jim, že jestli se okamžitě nedají do práce a nebudou ji vykonávat pořádně, odřeže jim všecko, co jim ještě zbylo. Myslím, že teď už se pohybujeme po pevné půdě."

Jeho vlastní univerzita. To by znamenalo, že by byl… arcikancléřem. Arcikancléř Mrakoplaš si představil sám sebe, jak navštěvuje Neviditelnou univerzitu. Mohl by si pořídit klobouk s opravdu vysokou špičkou. Mohl by se ke všem chovat hrubě a povýšeně. Mohl by…

Pak se ale přinutil přestat myslet podobným způsobem. Stejně se to všechno zvrtne…

"Podívej," ozval se zase Dvoukvítek, "nenapadlo tě, že se ti třeba všechny ošklivé věci už staly? Třeba se ti teď přihodí něco hezkého?"

"Hele, nechoď na mě s tímhle laciným harampádím z karmy," ušklíbl se na něj Mrakoplaš. "Tam, kde se to týká mě, ztratilo kolo štěstěny pěknejch pár loukotí."

"Stejně bys o tom ale měl uvažovat," nevzdával se Dvoukvítek.

"O čem? Ze zbytek mýho života už bude klidnej a radostnej? Promiň. Těžko. Počkej. Stačí, abych se na chvilku otočil zádama a - prásk!"

Dvoukvítek se se zájmem rozhlédl kolem.

"Nevím, proč si myslíš, že byl tvůj život tak špatný," řekl. "Užili jsme si spoustu zábavy, když jsme byli mladší. Poslyš, vzpomínáš na to, jak jsme spadli z kraje světa?"

"Často," přisvědčil Mrakoplaš. "Obvykle kolem třetí ráno."

"Nebo jak jsme letěli na drakovi a on se pod námi ve vzduchu ztratil?"

"Věřil bys," usekl Mrakoplaš, "že kolikrát uběhne celá hodina, během který si na to nevzpomenu?"

"Nebo jak na nás zaútočili ti lidi, co nás chtěli zabít?"

"A o kterým z toho jednoho sta čtyřiceti devíti případů mluvíš?"

"To má skvělý vliv na rozvoj charakteru," usmíval se Dvoukvítek šťastně.

"No jasně," přikývl Mrakoplaš. Hovořit s Dvoukvítkem nebylo nijak namáhavé. Mužíčkova důvěryhodná povaha neznala jízlivost, a navíc měla vybroušenou schopnost neslyšet věci, které by ho mohly rozrušit. "Ano, můžu s konečnou platností říct, že to byly ty věci, které ze mě udělaly to, co jsem dnes."

Vešli do města. Ulice byly prakticky prázdné. Většina lidí se shromáždila na obrovském náměstí před palácem. Noví vládci obvykle předváděli svou velkorysost. Kromě toho se roznesla zpráva, že tenhle je jiný a rozdává zadarmo prasata.

"Slyšel jsem ho mluvit o tom," vyprávěl Dvoukvítek Mrakoplašovi, když procházeli ulicemi, "že pošle delegaci do Ankh-Morporku. Myslím, že kolem toho bude pěkný rozruch."

"Byl u toho ten chlap Spáchám čestné harakiri?" zajímal se Mrakoplaš.

"Ano, shodou okolností byl."

"Když jsi ty tenkrát navštívil Ankh-Morpork, potkal jsi někdy chlápka jménem Kolík?"

"Nejistě."

"Kdyby ti dva si někdy podali ruku, myslím, že by mohlo dojít k pěknému výbuchu!"

"Ale nepochybuji, že ty bys s tou delegací mohl jet," uvažoval Dvoukvítek. "Víš, myslím si, že tvoje univerzita by potřebovala spoustu věcí, a jak bych to řekl, měl jsem dojem, že lidé v Ankh-Morporku měli dost velký zájem o zlato."

Mrakoplaš stiskl zuby. Nemohl tu představu zahnat - arcikancléř Mrakoplaš kupuje Věž umění. Přinutí je, aby očíslovali všechny kameny a poslali je do Visovisu, arcikancléř Mrakoplaš si najme celou fakultu jako nosiče, arcikancléř Mrako…

"Ne!"

"Prosím?"

"Nenáváděj mě k takovejm věcem. V ty chvíli, kdy si řeknu, že by to stálo za úvahu, se stane něco strašnýho!"

Za zády se mu něco pohnulo a na hrdlo se mu přitiskl nůž.

"Velký kus vlaštovčího zvratku?" ozval se tichý hlas vedle jeho ucha.

"Vidíš?" řekl Mrakoplaš, "a už je to tady. Utíkej! Nestůj tady, ty pitomče! Utíkej!"

Dvoukvítek chvilku vytřeštěně zíral, ale pak se otočil a vzal nohy na ramena.

"Nechte ho běžet," řekl hlas. "Na tom nám nezáleží."

Něčí ruce vtáhly Mrakoplaše do uličky. Letmo zahlédl zbroj a bláto. Jeho nepřátelé měli velkou zkušenost v tom, jak vléci zajatce tak, aby neměl možnost ničeho se zachytit.

Pak byl hozen na dláždění.

"Mně zvlášť velký nepřipadá," ozval se panovačný hlas.

"Zvedni hlavu, Velký mágu!"

Ozval se nejistý smích několika vojáků.

"Vy hlupáci!" zuřil lord Hong. "Je to jen obyčejný člověk! Podívejte se na něj! Vypadá tak mocně? Je to jen člověk, kterému se podařilo odhalit nějaký starý vynález! A my teď zjistíme, jak velký bude bez nohou a bez rukou!"

"Och," hlesl Mrakoplaš.

Lord Hong se k němu naklonil. Na tváři měl bláto a v očích mu divoce blýskalo. "Uvidíme, co ten tvůj barbarský vládce udělá pak." Ukázal na skupinku zamračených vojáků pokrytých bahnem. "Víš, že tihle napůl věří, že jsi Velký mág? To jsou ovšem jen takové pověry. V některých případech jsou velmi užitečné, jindy člověku zase zatraceně zkomplikují život. Ale když za chvíli vpochodujeme na náměstí a ukážeme jim, jak jsi skutečně veliký, myslím, že tomu tvému barbarovi moc času nezbude. Co je tohle?"

Stáhl Mrakoplašovi z rukou rukavice.

"Hračky," ušklíbl se. "Vyrobené předměty. Rudá armáda jsou stroje, stejně jako mlýn nebo čerpací stroj. V tom nejsou žádná kouzla."

Lord Hong odhodil rukavice stranou a pokynul jednomu z vojáků.

"Takže teď vyrazíme na Císařské Náměstí," přikázal.

"Jak by se ti líbilo být guvernérem Brmbrmducu a všech těchhle okolních ostrovů?" zeptal se Cohen, když se horda sklonila nad mapou císařství. "Máš rád pobřeží, Humoši?"

"So to?"

Dveře trůnního sálu se rozletěly. Dovnitř vběhl Dvoukvítek následovaný Jednou velkou řekou.

"Lord Hong dostal Mrakoplaše. A chystá se ho zabít!"

Cohen zvedl hlavu.

"Může se z toho vyčarovat, ne?"

"Nemůže! Už nemá Rudou armádu! On ho vážně zabije! Musíme něco udělat!"

"No, ale víš přece, jak je to s mágy," bránil se Podrs. "I tak je jich příliš mnoho -"

"Ne," Cohen zvedl ze země meč a povzdechl si.

"Pojďte," zavelel.

"Ale Cohene -"

"Řekl jsem jdeme. Nejsme jako Hong. Mrakoplaš je sice tak trochu kříženec mezi lasičkou a tchořem, ale je to náš tchoř. Tak jdete, nebo ne?"

Lord Hong a jeho skupina vojáků došli téměř k úpatí širokého schodiště vedoucího k paláci, když se nahoře objevila horda. Sevřel se kolem nich dav a vojáci měli co dělat, aby jej udrželi v uctivé vzdálenosti.

Lord Hong držel pevně Mrakoplaše a na hrdlo mu tiskl nůž.

"Ah, císař," řekl ankh-morporštinou, "tak se znovu setkáváme. Šach, řekl bych."

"Co to znamená?" zašeptal Cohen.

"Myslí si, že tě zahnal do kouta," vysvětloval pan Čabajka.

"Jak ví, že mága prostě nenechám zemřít?"

"Obávám se, že vychází z psychologie jedince."

"To ale nedává žádný smysl!" vykřikl Cohen. "Když ho zabiješ, budeš sám během několika vteřin mrtev. O to se postarám osobně."

"Ale samozřejmě, že nikoliv," odpověděl mu lord Hong. "Až bude tvůj… Velký mág… mrtev, až lidé uvidí, jak snadno zemřel… myslíš, že pak zůstaneš císařem dlouho? Zvítězil jsi lstí!"

"Jaké jsou tvé podmínky?" zeptal se pan Čabajka.

"Žádné nemám. Nemůžete mně dát nic, co bych si nemohl vzít sám." Lord Hong vytrhl Mrakoplašův klobouk z rukou jednoho svého vojáka a narazil ho nešťastnému mágovi na hlavu.

"Tohle je tvoje," zasyčel. ",Mák', pch! Neumíš ani pořádně psát. No tak, máku, to nic neřekneš?"

"Oh, ne!"

Lord Hong se usmál. "No, to už je lepší," řekl.

"Oh, neeee!"

"Výborně."

"Áááááá!"

Lord Hong zamrkal. Zdálo se, že se postava před ním natáhla do dvojnásobné výšky a pak se zmenšila tak, že

se jí špičky střevíců objevily pod bradou.

Vzápětí se slabým zahřměním zmizela.

Náměstí náhle ztichlo a bylo slyšet jen zvuk několika tisíc lidí, kteří právě nad něčím nesmírně užasli.

Lord Hong máchl nejistě rukou ve vzduchu před sebou.

"Lorde Hongu?"

Otočil se. Za ním stál malý mužík, špinavý a potřísněný blátem. Na nose měl brýle, jejichž jedno sklo bylo prasklé.

Lord Hong se na něj skoro nepodíval. Znovu zatápal rukou ve vzduchu, jako by nevěřil vlastním smyslům.

"Promiňte, lorde Hongu," prohlásil ten podivný človíček, "ale vzpomínáte si na Běs Pelargic? Asi tak před šesti lety? Myslím, že jste se tenkrát dostal do sporu s lordem Tangem. Došlo k několika potyčkám. Pár zničených ulic. Nic důležitého."

Lord Hong zamrkal.

"Jak se mě vůbec odvažuješ oslovit!"

"Na tom nezáleží," odpověděl Dvoukvítek. "Ptám se jenom proto, že bych byl rád, kdybyste si na to vzpomněl. Mě to tenkrát velmi… rozzlobilo. Ehm. Chci s vámi bojovat."

"Ty chceš bojovat se mnou? Víš, s kým máš tu čest? Máš vůbec nějakou představu o tom, s kým mluvíš?"

"Hm. Ano. Dobře to vím."

Lord Hong se konečně alespoň trochu soustředil. Dnešek nebyl dobrý den.

"Ty hloupý, omezený pidimužíku! Vždyť ani nemáš meč!"

"Ohéé! Čtyřoký!"

Dvoukvítek i Hong se otočili po hlase. Cohen hodil svůj meč. Dvoukvítek ho neohrabaně chytil a váha zbraně ho téměř srazila k zemi.

"Proč jsi to udělal?" zeptal se pan Čabajka.

"Chlap touží po tom bejt hrdinou. Podle mě je to v pořádku," odpověděl Cohen.

"Vždyť ho rozseká na kusy!"

"Jo. To je možný. To by se mohlo klidně stát. Mohlo," připustil Cohen. "Ale to už není moje věc."

"Tati!"

Lotosový květ chytila Dvoukvítka za ruku.

"On tě zabije! Pojď pryč!"

"Ne!"

Půvabný motýl chytila otce za druhou ruku.

"Ničemu tím nepomůžeš," přemlouvala ho. "Pojď. Jistě se nám naskytne nějaký lepší čas a -"

"Zabil tvou matku," odpověděl Dvoukvítek neústupně.

"To udělali jeho vojáci."

"O to je to horší. Ani o tom nevěděl. Prosím, běžte. Obě."

"Podívej, tati -"

"Jestliže obě okamžitě neuděláte, o co vás prosím, budu se moc zlobit."

Lord Hong vytáhl svůj dlouhý meč. Čepel se zaleskla.

"A víš ty vůbec něco o boji, úředníku?"

"Ne, vlastně ne," zavrtěl Dvoukvítek hlavou. "Ale důležité je, že už by se ti konečně někdo měl postavit. Ať se s ním pak stane cokoliv."

Horda všechno pozorovala s vrcholným zájmem. Barbaři byli sice tvrdí a zocelení, ale měli slabost pro nesmyslnou odvahu.

"Ano," pravil lord Hong a rozhlédl se po mlčícím davu. "Ať každý vidí, co se pak stane."

Pozvedl meč.

Vzduch zapraskal.

Přímo před lorda Honga dopadl na dláždění Štěkající pes.

Byl rozpálený. Doutnák dohořával.

Ozvalo se krátké zasyčení.

Pak svět zmizel v oblaku bílého dýmu.

Po nějaké chvíli se Dvoukvítek zvedl. Zdálo se, že je první, kdo se odvážil postavit, ti, kdo neleželi, uprchlí z náměstí.

Po lordu Hongovi zbyla jediná bota, z níž se kouřilo. Ale vzhůru po schodišti za ní pokračovala kouřová stopa.

Dvoukvítek, který se mírně potácel, se po ní vydal.

Křeslo leželo na boku a jedno kolo se ještě otáčelo.

Nahlédl pod ně.

"Jste v pořádku, pane Humoši?"

"So to?"

"Výborně."

Zbytek hordy se v půlkruhu krčil na vrcholu schodiště. Kolem se vznášel kouř. Koule ze Štěkajícího psa na své cestě zapálila část paláce.

"Slyšíš mě, Profi?" říkal Cohen.

"To víš, že tě neslyší! Jak tě může slyšet, když takhle vypadá?" odpověděl mu Bleskový Podrs.

"Co kdyby byl ještě naživu?" bránil se Cohen.
"Je mrtvej, Cohene. Doopravdy a úplně mrtvej. Živí lidi mívají většinou mnohem větší kus těla."
"Ale vy všichni, jste živí?" dotazoval se Dvoukvítek. "Viděl jsem, jak ta věc vyštěkla přímo na vás."
"Stačili jsme uhnout," odpověděl Cucák Vilda. "To umíme skvěle, uhejbat z cesty."
"Chudák starej Profi neměl naši zkušenost v tom, jak neumřít," zabručel Caleb.
Cohen vstal.
"Kde je Hong?" pronesl zachmuřeně. "Já ho -"
"Ten je taky mrtev, pane Cohene," oznámil Dvoukvítek.
Cohen přikývl, jako by to bylo něco úplně samozřejmého.
"Starýmu dobrýmu Profimu zůstáváme dlužní," řekl.
"Byl to dobrej chlap," připustil Podrs. "I když měl trochu srandovní názory na některý nadávky."
"A pálilo mu to. Dokázal se postarat o věci. Nežil sice jako barbar, ale u všech ďáblů, pohřbíme ho jako jednoho z nás, co?"
"Naložíme ho na pohřební galéru a tu pak zapálíme," navrhl Cucák Vilda.
"No tohle," vydechl užasle pán Čabajka.
"V hluboký jámě a na hromadě jeho nepřátel," vylepšoval Cucákův nápad Caleb.
"Dobré nebe, celou 4.B?" nevěřil svým uším pan Čabajka.
"A navršíme mu velkou pohřební mohylu," přidal si Hrbatý Vinca.
"Počkejte, za takové starosti já přece nestojím," řekl pan Čabajka.
"V planoucí pohřební galéře, na hromadě mrtvol jeho nepřátel a pod násypem pohřební mohyly," uzavřel debatu Cohen. "Pro starýho Profiho není nic dost dobrý."
"Ale já vás ujišťuji, že se cítím skvěle," upozorňoval je pan Čabajka. "Jak bych vám to… já - é… Oh…"
RONALD ČABAJKA?
Pan Čabajka se otočil.
"Aha," řekl, "už to začínám chápat."
BYL BYSTE TAK LASKAV A ŠEL SE MNOU TUDY?
Palác i horda znehybněly a mírně vybledly, jako sen.
"Je to legrační," řekl pan Čabajka, když vykročil za Smrtěm. "Nečekal jsem, že to bude vypadat takhle."
JEN VELMI MÁLO LIDÍ JE OCHOTNO SMÍŘIT SE S TÍM, ŽE TO VŮBEC BUDE.
Pod tím, čemu pan Čabajka stále ještě říkal ‚moje nohy', zaskřípal hrubý černý písek.
"Kde to jsme?"
TO JE POUŠŤ.
Bylo tam dokonalé světlo, a přece bylo nebe temné jako o půlnoci. Pan Čabajka se zahleděl k obzoru.
"Jak je to tady velké?"
PRO NĚKTERÉ LIDI VELMI. NAPŘÍKLAD PRO LORDA HONGA. PRO NĚJ TO NAVÍC OBSAHUJE VELKÉ MNOŽSTVÍ NETRPĚLIVÝCH DUCHŮ. .
"Já myslel, že lord Hong nevěří na žádné duchy."
TEĎ UŽ MOŽNÁ ANO. NA LORDA HONGA TOTIŽ VĚŘÍ MNOHO DUCHŮ.
"Ale. Ehm. A co bude teď?"
"Tak jdeme, jdeme, nemáme na to celý den. Pospěšte si, člověče!"
Pan Čabajka se otočil a spatřil před sebou ženu na koni. Byl to obrovský kůň, ale když už o tom mluvíme, byla to obrovská žena. Měla dlouhé copy, helmici s rohy a hrudní plát, jenž musel představovat přinejmenším týdenní práci pro zkušeného platnéře. Žena vrhla na pana Čabajku pohled, ne nelaskavý, ale nesmírně netrpělivý.
"Promiňte, já asi -"
"Tady se říká Ronald Čabajka," řekla. "Alias?"
"Alias co?"
"Každý, koho seberu," vysvětlovala mu žena a sehnula se ze sedla, "se jmenuje ‚někdo někdo'. A vy jste Ronald jaký nebo kdo?"
"Já se omlouvám, ale já -"
"Tak si vás píšu jako Ronalda Omluvného. Tak jdeme, naskočte si, o kus dál máme pěknou válku, mám trochu nakvap."
"A kamže to?"
"Tady se píše celé dny jíst, pít, hodovat, bojovat a usekával mladým dívkám kadeře vlasů vrhacími sekerami."
"Aha. Ehm. Poslyšte, doufám, že tam mají alespoň malou -"
"Podívejte se, starý pane, tak jedete nebo co?"
Pan Čabajka se rozhlédl po okolní černé poušti. Byl úplně sám. Smrť se vydal po své obvyklé práci.
Natáhl ruku a dovolil ženě, aby ho vytáhla za sebe na koně.
"Doufám, že tam mají alespoň malou knihovnu?" zeptal se s nadějí, když kůň vzlétl k temné obloze.
"To nevím. Ještě o ni nikdy nikdo nepožádal."
"Večerní škola, možná. Mohl bych začít s večerní školou, ne?"
"A téma?"
"Hm. Vlastně cokoliv. Společenské chování u stolu. Je to dovoleno?"
"Já myslím, že ano. Myslím, že o tohle taky ještě nikdo nežádal." Valkýra se otočila v sedle.
"Jste si jistý, starý pane, že putujete do toho správného posmrtného života?"

Pan Čabajka se hluboce zamyslel.
"No, když to vezmu kolem a kolem," odpověděl, "myslím si, že to stojí za zkoušku."

Lidé v davu na náměstí se pomalu jeden po druhém stavěli na nohy.
Dívali se na to, co zbylo z lorda Honga, a pak na Stříbrnou hordu.
Půvabný motýl a Lotosový květ se objaly se svým otcem. Motýl přejela rukou po děle a snažila se zjistit, v čem spočíval ten trik.
"Vidíte," řekl Dvoukvítek poněkud hlasitěji, protože se ještě dost dobře neslyšel. "Říkal jsem vám, že je to Velký mág."
Motýl ho poklepala po rameni.
"A co s támhletěmi?" zeptala se.
Mezi lidmi na náměstí se pomalu proplétalo malé procesí a přibližovalo se. V čele šlo něco, co, jak Dvoukvítek poznal, kdysi vlastnil.
"Bylo velmi laciné," řekl spíš pro sebe. "Ale abych ti řekl pravdu, vždycky mi připadalo, že je na něm něco tak trochu pokrouceného."
Zavazadlo bylo následováno o maličko větším Zavazadlem. A pak kráčela čtyři další, mnohem menší Zavazadla seřazená podle velikosti. Poslední, nejmenší, bylo velké zhruba jako dámská kabelka. Když procházelo kolem jednoho ležícího Visovisana, který byl příliš vyděšený, než aby se dal na útěk, zastavilo se, koplo ho do ucha a rychle popoběhlo za ostatními.
Dvoukvítek se podíval na své dcery.
"Cožpak to dokážou?" podivil se. "Dělat nová? Já myslel, že na to je třeba truhlář."
"Asi se v tom Ankh-Morporku naučilo hodně různých věcí," řekla Motýl.
Zavazadla se na chvíli shlukla před hlavními schody. Pak se to Zavazadlo obrátilo a po jednom dvou smutných pohledech zpět, nebo po tom, co by bylo smutnými pohledy, kdyby mělo oči, se rozeběhlo pryč. Ve chvíli, kdy dorazilo na protilehlý konec náměstí, změnilo se v rozmazanou čmouhu.
"Hej, ty! Čtyřoký!"
Dvoukvítek se obrátil. Cohen sestupoval po schodišti.
"Pamatuju si tě," řekl. "Víš něco o velkovezírování?"
"Ani co by se za nehet vešlo, pane císaři Cohene!"
"Výborně. Ten kšeft je tvůj. A dej se do toho. První, co chci, je hrnek čaje. Ten čaj musí bejt tak silnej, aby na něm plavala podkova. Tři cukry. A ať je tady do pěti minut, jo?"
"Šálek čaje za pět minut?" řekl Dvoukvítek. "Ale to nestačí ani na docela krátký obřad!"
Cohen položil mužíčkovi ruku přátelsky kolem ramen.
"Tak teď máme nový obřad," řekl. "Je to takhle: ‚Čas na čaj, miláčku. Mlíko? Cukr? Koblihu? Chceš ještě jeden šálek?' A řekni eunuchům," dodal, "že císař je člověk, který co na srdci, to na jazyku a co řekne, to platí, a že s oblibou používá rčení ‚budou se koulet hlavy'."
Dvoukvítkovi spokojeně zablýskaly oči za popraskanými skly. Z neznámého důvodu se mu ta slova líbila.
Zdálo se, že žije v zajímavých časech.
Zavazadla tiše seděla a čekala.

Osud se narovnal a opřel se v křesle.
Bohové se uvolnili.
"Jsi na řadě," řekl Osud. "Ano. Jak se zdá, ve Visovisu jsi zvítězila, ale ztratila jsi při tom svou nejcennější figuru, že?"
"Promiň?" řekla Dáma. "Já ti nějak nerozumím."
"No, pokud rozumím téhle… fyzice…" začal Osud, "nevěřím, že na univerzitě může být někdo zhmotněn, aniž by téměř okamžitě nezemřel. Jedna věc je spadnout do závěje, a jiná narazit po přistání do zdi."
"Nikdy neobětuji pěšce," řekla Dáma.
"Jak můžeš doufat, že vyhraješ, když nejsi ochotná alespoň občas obětovat nějakého pěšce?"
"Já nikdy nehraju proto, abych vyhrála," řekla Dáma. "Já hraju, abych neprohrála. Dávej pozor…"

Rada se shromáždila u stěny na vzdálenějším konci Velké síně a mágové si prohlíželi to, co ji teď více než z poloviny pokrývalo.
"Zajímavý efekt," řekl nakonec Výsměšek. "Jak rychle se to asi pohybovalo, co myslíte?"
"Asi osm set kilometrů za hodinu," odpověděl Rozšafín. "Říkám si, jestli jsme nebyli příliš nedočkaví. Hex uvádí -"
"Při startu z místa na osm set kilometrů v hodině?" řekl lektor Zaniklých run. "To musel být pěkný šok."
"Určitě," přikývl Výsměšek, "ale předpokládám, že vzhledem k tomu, jak rychle to přišlo, bylo to právě díky té rychlosti milosrdné."
"A také musíme být rádi, že to nebyl Mrakoplaš."
Několik mágů se rozkašlalo. Děkan o pár kroků ustoupil.
"Ale co to je?"
"Bylo," opravil ho Rozšafín Ctibum.
"Mohli bychom se podívat do bestiáře," navrhl Vzoromil Výsměšek. "Nemělo by být těžké to tam najít. Šedé.

Mocné zadní nohy a tlapy dlouhé jako klaunské boty. Uši jako králík. Silný špičatý ocas. A kromě toho, kolik zvířat může být sedm metrů širokých, dva a půl centimetru silných a prakticky uvařených? To hodně zužuje výběr, nemyslíte si?"

"Ne že bych chtěl na celou tu situaci vrhat stín," ozval se děkan, "ale když to není Mrakoplaš, tak kde je?"

"Jsem si jistý, že pan Ctibum nám poskytne vysvětlení, kde v těch jeho slavných výpočtech došlo k chybě." .

Rozšafínovi poklesla spodní čelist.

Pak řekl tak kysele, jak si jen troufl: "Pravděpodobně jsem podle vás zapomněl vzít v úvahu, že v trojúhelníku jsou tři pravé úhly, že? Ehm. Budu si to muset probrat celé zpátky, ale už teď odhaduju, že se nám do procesu, v němž mělo dojít k dvoustrannému magickému přesunu, musel nějak přimíchat ještě jeden vedlejší komponent. Je možné, že v tom konkrétním okamžiku byla střední hodnota určující těžnici onoho trojúhelníka mírně deformována, a to způsobilo, že se v přepravním koridoru vytvořil nečekaný defekt, uzlina vázaná na bod stejně vzdálený jako ony dva námi uvažované koncové body. Tento bod fungoval prakticky jako určující základ k třetí Náhonemově rovnici a Zatrávníkův zákon více méně zaručil, že se celá situace znovu stabilizovala, ale došlo k tomu pochopitelně tak, že vznikly tři nezávisle oddělené body a z každého z nich se přesunula zhruba stejná hmota na další následující bod. Nejsem si jistý, proč se ta třetí hmota u nás objevila tak nesmírně rychle, ale je možné, že onen neobvyklý nárůst rychlosti mohl být zapříčiněn nečekaně náhlým vznikem onoho uzlu. Chápu, že to mohlo nabrat poměrně velkou rychlost, ale nevěřím, že je to v přirozeném stavu vařené."

"Víte," řekl Výsměšek, "myslím, že některým částem z vašeho výkladu celkem rozumím? Rozhodně alespoň některým kratším slovům."

"Ale vždyť je to tak jednoduché," mávl kvestor ležérně rukou. "Poslali jsme tu… psí věc zpátky do Visovisu. Mrakoplaše to tím pádem odneslo někam jinam. A z místa, kde přistál Mrakoplaš, sem přiletěla tahle věc. Prostě a jednoduše jako v té hře ‚Pošli to dál'."

"Vidíte?" obrátil se Výsměšek k Ctibumovi. Používáte jazyk, kterému rozumí kvestor. A ten dnes celé dopoledne honil uschlou žábu."

Do síně vešel knihovník, který se potácel pod vahou obrovského atlasu.

"Oook."

"No, tak nám alespoň budete moci ukázat, kde toho člověka máme," řekl Výsměšek.

Ctibum si vytáhl z klobouku pravítko a kružítko.

"Dobrá, takže budeme-li předpokládat, že se Mrakoplaš nacházel uprostřed Vyvažovacího světadílu," řekl, "tak nám stačí narýsovat si -"

"Oook!"

"Ujišťuji vás, že jsem chtěl použít jen velmi měkkou tužku -"

"Eeek."

"Dobrá… tak nám stačí představit si, chápete, třetí bod ležící od původních dvou bodů stejně daleko, jako leží ony od sebe… ehm… to bude někde v Okrajovém oceánu, nebo možná dokonce až za Okrajem."

"Nedokážu si představit, že by tahle věc žila v moři," zavrtěl hlavou Výsměšek a podíval se na nedávno jemně rozvrstvené tělo.

"V tom případě musíme hledat na opačné straně -"

Mágové se shlukli kolem.

Tam něco opravdu bylo.

"Vždyť to není ani pořádně zakresleno," zabručel děkan.

"To proto, že si nikdo není tak docela jistý, zda to opravdu existuje," řekl starší pAsák.

Rozkládalo se to uprostřed oceánu. Byl to světadíl, velmi malý na zeměplošské poměry.

"XXXX," četl Rozšafín.

"To na mapu napsali jenom proto, že nikdo neví, jak se to doopravdy jmenuje," ušklíbl se Výsměšek.

"Tak tam jsme ho tedy poslali," zasmušil se poněkud Rozšafín, "na místo, o kterém ani nevíme jistě, zda existuje?"

"Ale jděte, teď už přece víme, že existuje," uklidňoval ho Výsměšek. "Musí existovat. Musí. A taky to musí být pěkně bohatá zem, když tam i krysy dorostou takové velikosti."

"Půjdu a podívám se, jestli bychom nemohli -" začal Rozšafín Ctibum.

"Nic takového," odpověděl Výsměšek pevně. "Ne, mnohokrát vám děkuji. Příště by nám mohl kolem hlav prosvištět slon, a to už by bylo pořádné šplouchnutí! Ne. Dopřejte tomu ubohému chlapíkovi trochu oddechu. Budeme muset vymyslet něco jiného…"

Spokojeně si zamnul ruce. "Mám takové tušení, že je čas k večeři."

"Hm," přikývl starší pAsák. "Myslíte, že to bylo chytré, zapálit ten provázek, když jsme vraceli tu věc?"

"Jistěže," přikývl rezolutně Výsměšek a v čele společnosti vykročil ke stolu. "Tak alespoň nebude moci nikdo říci, že jsme to nevrátili přesně ve stejném stavu, v jakém jsme to dostali…"

Hex tiše snil ve své místnosti.

Mágové měli pravdu. Hex neuměl myslet.

Ale přesto neexistovala slova, která by popsala, co umí.

Dokonce ani Hex nevěděl, co všechno umí.

Ale už brzo to měl zjistit.

Husí brk skřípal a odstřikoval inkoust nad novým archem papíru a psal z naprosto nepochopitelného důvodu

roční kalendář ozdobený v záhlaví mírně hranatým obrázkem malého panáčkujícího pejska.

Zem byla červená stejně jako ve Visovisu. Jenže zatímco tam to byla zem tak úrodná, že když jste zapomněli ráno na zahrádce židli, měli jste z ní večer čtyři malé stromky, tady to byl písek, který jako by zčervenal po těch tisících let, kdy se vyhříval na slunci nekonečného léta.

Místy bylo vidět chomáče nažloutlé trávy a nízké šedozelené stromy. Ale co bylo naprosto všude, to bylo vedro.

Zvláště viditelné to bylo na jezírku pod falešnými gumovníky, z nějž se kouřilo.

Z oblaků páry se vynořila postava, která si bezmyšlenkovitě obírala spálenou kůži z brady.

Mrakoplaš počkal, až se jeho osobní svět přestal otáčet, a soustředil se na čtyři muže, kteří ho pozorovali.

Byli černí, tváře měli pomalovány bílými linkami a spirálami a všichni dohromady neměli víc než půl čtverečního metru oblečení.

Byly tři důvody, proč Mrakoplaš nemohl být rasistou. V životě už tolikrát skončil na těch nejpodivnějších místech, že neměl čas vytvořit si podobný způsob myšlení. Kromě toho, kdyby o tom nějak důkladně přemýšlel, ty nejhorší věci mu provedli úplně bledí lidé s bohatou garderobou. To byly první dva důvody.

Třetí spočíval v tom, že oni čtyři muži, kteří se právě zvedali ze dřepu, měli oštěpy, jejichž špičky mířily na Mrakoplaše. Je třeba říci, že v pohledu na čtyři lesklé hroty mířící přímo na vaše hrdlo je něco, co vyvolává nekonečný respekt a mačká vám na jazyk slovo "pane".

Jeden z mužů pokrčil rameny a sklonil oštěp.

"Dobrý den, muži," řekl.

To znamenalo, že zbyly jen tři oštěpy, což bylo jisté vylepšení.

"Ehm. Tohle není Neviditelná univerzita, že, pane?" řekl Mrakoplaš.

To už na něj přestaly ukazovat i ostatní oštěpy. Muži se začali usmívat. Měli neuvěřitelně bílé zuby.

"Klač? Jakazačistán? Mně to připadá jako Jakazačistán," opakoval Mrakoplaš a v hlase se mu chvěla naděje.

"Ty chlapy já neznám, chlape," řekl jeden z mužů.

Ostatní tři se shlukli kolem.

"Jak my mu budeme dávat jméno?"

"On Klokan Chlap. Žádná starost. Jedna minuta on klokan, druhá on chlap. Staří chlapi říkají, že taková věc se stává pořád, když ty máš sen."

"Doufám, že bude vypadat líp za pár času."

"Jo."

"Je jedna cesta, my zkusit."

Muž, který byl očividně náčelníkem malé skupinky, přistoupil k Mrakoplašovi s tím jistým úsměvem, jaké si schováváme pro blázny a lidi mířící na nás puškou, a natáhl k němu ruku s holí.

Hůl byla plochá a uprostřed ohnutá. Někdo strávil dlouhý čas tím, aby hůl ozdobil překrásným vzorem složeným z malých teček. Mrakoplaše příliš nepřekvapilo, když mezi použitými ozdobami našel i motýla.

Lovci Mrakoplaše vyčkávavě pozorovali.

"Ehm," řekl. "Ano."

Byla to očividně nějaká zkouška. Dali mu tenhle zahnutý kus dřeva. Musí s ním něco udělat. Je to určitě něco hrozně důležitého. On by…

Oh, ne. Musí něco říci nebo udělat, že, a oni pak řeknou ano, v pořádku, ty jsi velkej chlap, nebo tak něco, odvlečou ho zpět, a to bude začátek dalšího dobrodružství neboli dalšího údobí hrůzy a nepříjemností. Život byl plný podobných triků.

Dobrá, ale tentokrát to Mrakoplaš nedovolí.

"Chci domů," oznámil. "Chci se vrátit na Neviditelnou univerzitu, kde je hezky a ticho," řekl důrazným hlasem. "Nevím ani, kam jsem se to dostal! A je mi jedno, co se mnou uděláte, jasný? Odmítám se zúčastnit jakýhokoliv dobrodružství, nezačnu znovu zachraňovat svět a nepřinutíte mě k tomu ani těma vašima tajemnejma kusama dřeva."

Uchopil tyč a odhodil ji veškerou silou, kterou v sobě našel.

Dívali se na něj, když si založil ruce na hrudi.

"Já už nehraju," upozorňoval je. "Tady končím."

Pořád ještě se mlčky dívali. A pomalu se začali usmívat na něco za jeho zády.

Cítil se velmi dotčen.

"Rozumíte? Posloucháte mě vůbec?" zamračil se. "To bylo naposled, kdy se vesmír pokusil o jeden z těch svejch triků, kterejma by chtěl doběhnout Mrakopla-"

Terry Pratchett
ZAJÍMAVÉ ČASY
Z anglického originálu Interesting Times,
vydaného nakladatelstvím Victor Gollancz Ltd.
v Londýně v roce 1994,
přeložil Jan Kantůrek.

Copyright © 1994 by Terry and Lyn Pratchett

Translation © 1998 by Jan Kantůrek

ISBN 80-7197-158-8